

Číslo 1.
6. januara.

Bomhaj Böh!

Číslo 28.
1918.

Sy-li spěwał,
Pilnje džela!
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napój uócnj
Lubose ma,
Böh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědny dny;
Džej pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njechš mana
Njech ćí khmana
Žiwność je;
Žiwa woda,
Kiž Böh poda,
Wokřew će!

F.

↔ Sserbske njedželske lopjeno. ↔

Wubawo ho kóždu hobotu w Esmołerczej knihičisćiczerńi w Budyšinje a je tam sa šchwórtlětnu pšchedyatu 40 pj. dostać

Na tšjoch kralow.

Žej. 60, 1 6.

Spjedžej křwjužoweho šjewjenja dženska hwječlětnj. Na nju ho w žytnj h a w domach rad hodowne shtomy soho šahwědžeja. Pošledni h je h wone w hwojeje selecari psjche a je hwojini woheńjowj; hwěčzami pokasuja. Dženka džežda ho hišćeje ras hwěčzje, pšchetoz hwědžej tšjoch kralow je hodowničzta pohanow. Dženka ma ho pohanam wobradžeč a j wjele mišionistki w poratni a hwěrniti modlitwami hodowne bido jim křeč. Šože lěto je džej tšjoch kralow našč wulki mišionistki hwědžej.

Wj n; ebsim kraju tež drube mišionistki hwědžeje jnaju. Tu a tam w; jenej wožadje ho wone hwječja. Wožadni ho na hwědžej r; jeha. Žyrtkej ho s; wězani a pletwami psjchi. S; radofčja, ho hofčje s; blisła a s; dalota witoja. Žadny drubi hwědžej Ezerbam tak wožny a luby ujeje, kaž mišionistki hwje- džej. Sa hwojate mišionistwo h; wutrobny sahorjene. Wohate h; tehoda wopory. Wj h;ny w Sserbach do wošny mišionistki hwje- dženje hwječzili, psjchi kotrych; je ho drubdy nimalce tyhaz h;rw- now naběralo.

Dženka pak je mišionistki hwědžej ni; jenož sa jemu wožadui, ale sa žyly psjki kraj. Wdžej jena ewangelišta žyrtkej w; našim wóžnym kraju stej, ma ho dženska wo hwojatym mišionistwoje pře- dowadž, wo jeho ešćim džele, ale tež bohonym Wozim žohnowa- nju. Načš luby mišionistki wošol je psjche 50 lět doho sa pohan- ske mišionistwo wutrobny hřel. Dženka ma kóždy předat sahorjenu wošol sa uje h;eč. Jenož kóždy předat? Njeje dha hwojate mišion- istwo dželo sa na; wšěch? A našč wóžny kraj něč wo; wjeje

wšěhizy dželaja, domach a wotkach, stari a mlodži, mužjo a žony. We wulkej wojuje Božeho kralestwa s; pohanstkej ešćim- wofčju d;rybi tež kóždy do džela, a to s; lubofčja a se sahorjenjom. Budy dželaczeč h;wjateho mišionistwa mješ; p; h;arumi!

Šcho trjebamy sa tuto hwojate, wulke a wožne dželo? Našč džejnišiki profecšiki test nam so praji. Wj trjebamy:

1. Wotewrjene wucho, so b;chmy Božu pschi- tajuju h;yscheli!
2. Wotewrjene wočsko, so b;chmy horjo poha- now widželi!
3. Werjazju wutrobu, so b;chmy na Bože hlu- bjenja twarili! —

Budy dželaczeč h;wjateho mišionistwa mješ; p; h;arumi! Böh daj nam wšěm wotewrjene wucho, so b;chmy Božu mišionistki pschitajuju h;yscheli! Stawaj a roš- jiwětlju ho! Tvoje hwětko pschitndže a ta krafnofč; teho knjeja šhadža na tebi!" A Žionje je profeta tute šlowa psjche lěthyha- zani rěčol. Wšön widži šhadžaje h;ónzo, ale ni; to h;ónzo tuteje semje, ale j; wěčnjeho hwěta, to h;ónzo: Mój žejuk, mojej buške třešht, mój pomoznik a šbožny kóšht. Kiž ni;dy njechajnje a wěčnje woštanje,

Wšed lětami w hoberškich horach šhadženje h;ónzo widžach. Majestătiski wotras! Ženje jón nješapomnuju! Čžemnosč a tosta mla w h;ubofčich dotach ležesche. A tani; jenož go nie- bješka krečjetwjene barbieč počnu. W; h;šidžajej krafnofč; h;ónzo šhadža a wješćiki najwojšćich; horow postofčja. Róžna ežma a hwětko wojujetej. Čžemnosč ežka. Šwětko dobywa! Tak je psjche wočskom profesty tute semja se wšěmni krajem

a ludami i czynnosciami pschitryta ale nad Zionem sftadzja hwetko. Dawno je Izrael Bozi wufoweniy lud byl. Skello Bozich wulcich siewienjom je dostal! Spomni na dziny w pusezynie, na Boze kasje pschi Sinai, na meksiane wieszczenija profetow! To biedy wulke czasy je stawijnow tuteho luda. Tola be wiescho to jenoj pschitotowanie. O stawaj, Zionje! Gladaj do pschitohoda! Zwój najkrafnijshi a najkafnijshi dzej ho hakte blizi. „Ta krasnosz teho Knjeja sftadzja na tebi.“ Jesajas je mjes wulfinu zidowfinski profetami ton ewangelista. Won rezi, kaz by s Bethlehemfinski pastyrjenij pschi zjobie klescaj a s Zionom pob shtizjom na Wolgacze stal. Tez tu sftaduje won do tych nad Bethlehemem wotewrjenych njebseh. Won w duchu tu krasnosz Bozu w Jezuhu Khrystuwy sftadzja. Czynnosz pschitrywa semju, ale „na tebi, Zionje, sftadzja ton Knjes a jeho krasnosz da ho widziej na tebi“. Kaf sftowo po sftowie je ho to wieszczenie dopielnilo! Sdysz ho sftedani pohanzju Grichojw pshes swoje wumestnawa a wedomnosze, swoje krasne spewy a kunschtne twary we swojim czahnym ziwjenju swojehelichu, dha tola zanej duchi sfoznoj pschitrojnej njemozajchu. Sdysz pob Augustusom romfke wostta widje kraje pscheczahowachu, tola pucz k njebseham namalacz njemozajchu. Tedyh sftadzja pal nad Zionom Boza krasnosz. W Khrystuowych sftowach a sftutach, w jeho sftawjanju ziwjenju a horkim czerpjenju, w jeho sftaznjem kmjerzji a krasnym horiefiaczu, w jeho sftewjenjach a dzinwach hacz do naschego czaha ja wobladafej.

Alle Boze hwetko ma do zytego hweta hwecziej. Stawaj, Zionje! Njesz Boze hwetko do czynnosc ludow! Mifionista pschitafajna w tuteh sftowach lezi. Sstychj ju! Sstuj ju namatafej w starym sftubje, wjele bujeszjsho pal w wotwym sftubje. Skozje tych sftawjnych szejzenju nam s Jesuhoweho zra tu pschitafajnu wotbruczaj. „Bredujce moj ewangelij wshenju staworenju!“ „Dijce a wuczecze wshitich pohanow!“ Tak nasz nasch Sbzozim profhy. To je jeho poslednja prstawa, pryedy hacz je k swojemu Wotzjej schol. Poflednja prstawa mrezajesho nana je dziejcu sftawata, sftaba so je sftubjene dzeczo. Njedybchala nam poslednja prstawa naschego Sbzoznita wjele hweczjsho czud? Njezapomni ju! Wsni ju wshenjenje k wutrobje! Sdzo my trzebamy? Wotre wudho, so Bozu mifionistu pschitafajnu sftawchym. — Sstwet ma wshelate samolhoja. Zy je snajesh a sht je shtychal wotkach w ziwjenju naschego luda, tak berje kaz ja. Sdcho praja? S czim swoju switosej samolhoja? „Ja mam so mnu a s mojej switowu czinicz dofej a njemozjo dale ho staracz. Woja saktuzha je snadna. Czah je czejki. Drohota je wjetshja hacz je bdy pryedy w naschim ludu byla. Sdcho nje pohanzjo staraja? Sszym ja im ja woadjtaria postajene? Ja mam moj dom wotbaracz a s tym mam dzela dofej!“ Sdcho chyl precz, so je nasz krawny czah jara czejki, ale scho moza woboh pohanzjo sa to? Wesh, sdtjo je tak prajit: „Sszym dha ja mojego bratra woadjtara? To be kain. Sdcho chze kaz kain we swojim swyphlenju bhez? Druhich saho shtychu: Czehodha sftelczje wasche tubta won do dakotje zushy? Njeje dha tu pola nasz we wotzym kraju nusz dofej? Sdcho dzje pomhacz, pomhaj najprzodju tu.“ Bjes prashajene: Werno je, so je tu nusz dofej. Mifionij sftowo ho psakaja. Psakazoh woczow, czynnosc komorkow, shtudych, wobohich sftowow je wjele wozaj niesz hacz bdy pryedy, a tola sdtjo be, kiz prajecze: Czehodha ho njeshu te tubta shtudym dale? Njebe to Zudach sftawariot, Khrystuowy pscheradnij? Chzemy ho tutemu runacz? Ja hym pschego namafat, so hu czi pscheczelo switowosneho mifionista wst stajnje czi najswitowiszi sftawararjo fa shtudych a potrebnych tu domach. Czi pal, kiz maja samkhnemu wuku fa mifionistwo, maja s wjetshja tez samkhnemu wsheseni a wutrobou fa nusu a shtodobu domach. To hu jenoj

wutrycje. Niczo dale! — Abo menich ty: „Sa pohanow nascha wera njeje. Woni hu kaz dzeci w swojim pschnacu. Sscheczjanistwo je sa nich psche wshose. Chzecje jim shtuzic, pschitrojce jim sftedlanofej, czlowotw mutrowej, kultura!“ — O my wick tola jawecze sftudnje dofej s woczomaj widzym, kaf daloto wshja kultura wjedze. Sdze dha je wotafat w tuteh sftawjanju ludow? K temu je nam pomhata, so lud pscheczino ludej pschezno nowe a sftachitische bronje fa saniczenie wur-mafia. S jedom a s plomjenjem, je sstapanjom zhtych sompagnijow a potepienjom tyshajow ludzi, s shtym jebanistwom a s czertowfimi shtami, tak te na swoju czlowistu kultura tak horde europifke ludy pscheczino sbebi wojuja. Wudrozec czlowista bjes wery czini czertow, ale niz sftowornuch czlowotkow. Kaf wsheszi Jesajas? „Ta krasnosz teho Knjeja sftadzje na tebi.“ Kaf pschitafa Jezus? „Bredujce moj ewangelij wshenju sftaworenju.“ Ton, kiz je w swojej krasnosz ho nad Zionom sstewil, je to wulke thema fa wsho mifioniste dzelo. Prawdowanie wo shtizjotowanu a horiefitanjenju je moz, pohanzju czynnosc sftawacz. —

Wdysz dzetaczef sftawateho mifionista! Sdcho trzebajch? Wotewrjene woczjo, horjo pohanow widzecz. Czynnosz pschitrywa semju a wrotota ludzi. Be profeta najprzodju horje do wotewrjenych njebseh sftadowal, nesh hlada jeho woczjo won do wshcheg krajow tuteje semje. Skello zafosze won wuhlada! Won widzi blifse pohanzje ludy, s kotrymiz ma Izrael wojnowacz; Cananistich, Philististich, Moabitistich! Sstawane hu jich hredni. Wulke hu jich sftose. Czime hu jich puce. — Psches kstowik Jesajas hlada. Won widzi ton zyly wulki pohanzki hwet. Czim rjenishi kraaj, czim horkich shtu ton lud w nim. Sdzesz Boze hwetiz w mozne czshenje ho najjahnitsho shtoba, Sdzesz nalatne hwetiz w najludobitichich barbach keshja, hdez kraj s czarnej semju shtokrozne pshy dawu, runje tam, hdez wshitot reho shtworczela shtwiti, je ho sftowek najdale wot swojeho Boha shtubil. Zindisla, hdez naschi mifionarajo dawno psches 50 let dzelaja, je sstawota Boza, tola jena tych shtymych woterdzjnow pohanztwa! Tam bydli na 120 milionom luda, a tola je tam pschibowoh hshczese wozaj, hacz ludzi, a zadyh dzej njesandje, hdez njebchju nowi pschibowoh nastali. Zindisfe pschitrojiste hweczenie hu dny najshoscheye njepozghiwosze. Zich spewy a reje w templu hu tak wotne njeczitosez, so zane sstcheczjaniste woczjo je bjes wulkeje sftudoh widzecz njemozje. Na Marquelastich kupach bjeru starshi w czahu shtodu swoje dzeczo, so bhdju ho s nim pschi ziwjenju shterzeli. Ze pal dzeczo ssthorito a psacke wjele, potom sstajafja jemu hubu a pschrebejaju jo zime. Czynnosz pschitrywa semju. Tam pohanzki wotwodza we swojej sftelbu sftela, ale niz na dzwinu, ale do wutrobh swojich shtokfow, abo jatyh njepshczezelow. Nichto ho sa uimi nj-prashja. Won je nad nimi wnes ja ziwjenje a kmjerz. To hu jenoj nestotre wotbrash. Wone reza je zaloczju wo pohanow horju a sstshljenju. Tola pak ma pohanz duchu, njeshnjertnu duschu, kaz ty. Ton Boh, kiz je tebe shtworil, je jich shtworil. Kaz twoja duscha Boha pshta, tak tez jich dusche. Wone hu shtubjene bjes njeho. W czahu profety Jesajas be sftor zyly hwet pohanzki, ale tez nesh je jich shteczje wjele, wozaj, hacz sstcheczjanow. Sdysz na semi na 1500 milionow kiczim, je mjes tutymu na 900 milionow pohanow.. Sdy by ty wshitite tute miliony pschdetobn sstowmadene widzaj we wshelastich barbach, s zyle wshelastini rzejemi, bdy by nutshladacz mohb do jich wutrobow, do jich shtynfienija a sftawotw a wery a ziwjenija, do jich czshljenija bjes twotshja, do jich wutwerczja bjes nadzije a zyle bjes hwetifa Jesuhoweho, o ty wshitot to czlowiste horjo njesh njstefek mohb a wutroba by ho czi kamafa. Dha sstajut tola do wulkeho mifionistsho wojnowanja! Pomhaj k dobycju! Wdysz sstaworenje dzetaczef sftawateho mifionista! Sdcho trzebajch? —

Wierzaju wrośli, jo by na Boże słuźbjenja twarik. Póhanjo budža we twojim śwětle sľodźicę a kralojo w jańnosći, kotraž nad tobn sľabša. Wopřednje sľuczeńki naschego teksta hu lubosne sľubjenja Bożeho sľohnowanja. Nasche sľwjate dźelo njeje podarmo. Sľcħoż profeta wěsćeńci, wo ho stalo pšče wšće lěstřotekki. Pšches torhaze rěki a wyhoke hory a paloze pušćiny cšahnu i warišchego kraja cšj mudri, tući přeni pohanjo, tiž ho i Jesuše woda. Sľcħoż předuje sľwjatki a 3000 dačn so sľcħeńci. Pšches kraje a morja cšaha Barwol jako předat Křesťusľoweho sľchiza a tu a tam ho mišioniste woshady sľlozjuja. Pšches inajwa a paloze sľcħeźpomyz dže sľcħeźjijano w pucž, ale wo wihorach krawnych pšcħeźešhanow mōz sľcħeźjijansje wěry wocje. Rom je dobyty. Křcħia ho sľyboli na hrodje sľhōzora. Wōhli i sľchizom ho bliža naschim herbškim wōzšam. Cšezke bu bēdźenje mjes sľchizom a pohanškej pšchwěru. Szerbio ju pušćeńc sľodźeđa. Pod cšēmnyymi sľchmřekani na Czornym Wošy jich sľchizuju wopruja. Lud rad přeněczi sľwojich pšadow a woshy je sľwojich sľadrow pšchwinoschuje. Sľacž tež ho cšlowšće žiwjenje wopruje? Powjedajeje nam, sľastarše herbše hory, sľcħo seje widsiše! Sľawětkojo seje byli wo cšezki woshowanjach. Wobľabali pať seje nēdby tež dopšelnjene wulle wěšćeńcse sľowo: „Póhanjo budža, o Jesu, w twojim sľwětle sľodźicę.“ Powjeda ho, so herbšy kralojo pod sľalami Kubita sľja. Wštwu hu tam bili sa sľwobodu sľwojich ludow a wěru sľwojich wōzšow a hu ju pšcħbrali. Žich křonny jim padnych i sľowu. Druhi kral, tamny i Gethsemane a Golgatha, sľcħabny do herbšeho luda. Žeho sľnejštwu dže dale wot luda i ludu. Hindu sľwojeho Wrama wopušćeńci, kotremuž je sľuzil a cšorny negar sľwoje hady, kotrež je cšezšil. W cšēmnych lēhach pušćonjeje Ameriki a na brjohach Afřikskich pušćinow a i podnošku Afřikanskeho woshokoho Kilimandschary a na sľalenyh kupach ho wo Křesťusľu, naschim Sľožniku, wěduje. Kamjenite wutrobny ho smjeħeža. Džiwje ludy ho wobrocza. Sľudne cšlowšće wutrobny sľwoje sľcħeje a krawonwe hřeħi pōsnaja a ho jim wotřejnu. Póhanjo sľodža w sľwětle Křesťusľowym. Wěť, a wōšć, sľcħoż ty ja sľwjate mišionštwu wopujesħ, sľubjene njeje. Twar na Bože sľubjenja! Sľdyž hdy w žanym dźele, potom žyle wěcše woshēje w mišionškim dźele je nam Bože bohate sľohnowanje wěť. Duž do sľwjateho dźela! Njedaj ho dšenka podarmo pšchyc! Budž sľahorjenty dźelaczeť a tež nutny modlet ja sľwjate mišionštwu!

D. w B.

Powolanie sľcħeźjianskeho sľwěta.

— Jef. 60, 1—6. —

Sľōž: Sľhwal teho Sľnjeja, o moja dušcha! ac.

Sľwětko je sľhabyalo w cšmowej wozu, dšej nam je jašny sľewital; pšchwinyli Sľožnik je sľmjertne mozy a i Boha žiwjenje nam dať, hdyž do cšela a do sľmjerce ho podat Wožj sľwjaty je.
Sľalleluja, Sľalleluja! —

Wjekelny ludžo ho wobhnadšent

a hřeħnižy cšezč dawojny!

Pšches njeħo i Bohom sľny sľowatšeni,

— duž sľōžnje rěki ho sľradujny!

Sľei, hřeħi, sľmjercę a pšlecke,

sľches Jesuša hu žitčene.

Sľalleluja, Sľalleluja! —

Stawaj, ho ro sľhweťliuj, žyrkej Boža!

Njeħ cšēmnyocž wšćitka wocšęta!

— Sľkřehocž je tebi sľeħta Boža;

wōj Bōh a Sľožnik pšcħiħadša.

Wō, wital jeho i radocž, job' i polne sľopšćim lubošęu!

Sľalleluja, Sľalleluja! —

Póhanow do sľwětta wotaj i Bohu,

so i tebu sľōžnosč doštanu!

Pšcħibotuju pošľušchje jenu drōhu,

njeħ sľhwalu jeho dobrotu! —

Wōn sľwětko je a žiwjenje,

jim runu milošć sľcħuje.

Sľalleluja, Sľalleluja! —

Pšcħi morju cšřjody ho sľhromadžuju

a pšcħcšahnu do Ziona;

i wšćanjom sľhřelubch sľanoshuja,

dšat, cšezč a sľhwalu sľlōwojo

a dary křašne wopruja,

so wutroba ho woshčewja.

Sľalleluja, Sľalleluja! —

S kralom je Jesuž a mōžnje knjež;

job' knještwu kōza nješmeje.

S woshomaj jeho njeħ wšćon sľwěť lēž;

cšezč jeho nješacšodna je! —

Duž hřla Boža, sľraduj ho!

twat křašne jeho křalesťwo! —

Sľalleluja, Sľalleluja! —

S křašnosčuju žunu ho sľjewi Wožej

kral Jesuž w sľōžnym pšcħibodšę;

na jeho pšcħibod ho křucze sľozuj,

ho jeho mšba cšj doštanje! —

Wōn bēdžerjow w dom powjedše,

jad i wěrne cšezču křonuje. —

Sľalleluja, Sľalleluja! —

M. U.

Ĥodowny lišć.

Kať hu naschi woshowanjo tež lēħa hody, hacž runje ho tam i ranju w Wřestru Litowštu wo mēře rěcę a runje hody wo mēře wēčęšę, pod wōšnikimi cšezemi a sľradotami sľcħeźicę dšřbjeli a tak i ionu doštanemu sľho noweho woprowali na sľuřškorwch a sľwonkowch křabach, wo tym powjeda nam nēšcħo mateho jedon lišć i Zlandernšteje.

... Žon luby Ĥodowny sľwjedžen je nēř tež sľho nimo, tōť druhi, kotryž dšřbjach w polu, dašto wot lubeje domišny sľwjećeńci. Tež my bēchmy ho na hody wšćelšili, tola te wutrobny bēchu patoržuju a tež sľwjate dny jara sľkřeħi. Nasche myħle wucšęńcshu pšcħešo sľho do lubeje domišny, a to dopomjeće na tak nēkōtru křašnu Ĥodownu Ĥodšćinku pšcħiħdže nam. Na lōžbny jenotšwym bē wšćęč, so se sľwojimi myħlemi tu wončah njebē; žyle woblicžo pšcheradēť to žedjenje po domišnje. Patoržuju sľapocza ho dšcħewšacę a pšcħes to hu wšcħo hišcħeje sľkřuřšćišęje. Žcħo wošoto 5 Ĥodž, do wšy bđęħ i Ĥodownemu sľwjedženej, dšcħeje sľuħodny regiment runje do přěda, so by sľwojich ludži wotmēnił. Wēčęč ho lješę, i nadbēšę wšcħotowani, i sľšľbu a se želešnym sľobštom cšehnjeħu te wotdž-

lenia do preda, i wołak fauorty wólje hrinaćku. W domo-
winiu że paterzija, tola tu ho ničo wo tym njeputy. Godownic-
ku ho dopolnija hišćije deščezowacše, ištož tu w Zlander-
ničo žadue njeje; popoldnju pał ho senja sašo krašny bėly
placšeč swobela, kotryž hacž do dženja (28. hodowuika) ho njeje
wufleka. Godowny hwičdzi kumpagnije bė rjany, jenož ho-
downe pafecziłi njebeču doščet, ištož wješele fišt kalyšče....

Wojska modlitwa sa džeći.

Rašč nan je ežanył do wojsny
Eže, luby Božo, prošym,
So by nam jeha sahowat!
A sašo domoj pšehowodzał. Danjeń.

Mrězajy general.

We bitwoje pola Sedana padže na hujercy franjenu general
f Gersdorf. Wón wėdomije šlubi. Jaso sašo f hebi pšhiduže,
spėwacše: „Eđyž dyrbu wołak ežanył, ho njeđel wote mnje“. Wóryš
potom njejo pafocza kšerluch: „Ežni jo muu, křiže, po
hmadza.“ Dalše kłowa teje šatuczi f swojeje kłabofeji nje-
namata a sroščkeje wołofolječajy, jemu na nje pomhacž.
Jedyn hujat džeče: Wacša egzallensa dře rjany kšerluch
mėnt: „Eštož ežni Bėh, wšcho dobre je?“ „Mė, i e“, wot-
mohwi general, „wy tola ničo njewėseje. Wón je wjele cješčiki.
O, ja ho na nim hujeklu. Te kłowa jenož mi pobracujia.“
Wón mėnješe kšerluch (ežilo 606 w našich spėwacšich):

„Ežni jo muu, křiže, po hmadži
Pomhaj mi w mojej ežwili;
Njeđ ho ta prošwa poradži,
Kiz moja duška ežni:
Ač wjeđz nje šbőzije f njebečam,
Tak wščitlo krašnje dokojam.“
Eštož tak mje, šbőzije mje.

Š bliska a i dalofa.

Š wožacjiz. Š naščeje wožadny by f lėta 1917 to seščo-
wože hnadž šajimowato. W lėće 1910 bu pola naš 580 ewan-
geliščich duškow ličenyh; nėrle ku jich to, — wojazy ku šobu-
ličenju, — nėhže 550. Wo wołafow a do pola wuczeje w bėhu
tych 4 lėt 124 wołafow, kotrychž do tych wožadnych ličimy.
Š nič namakaču 1917 šchyrjo rjełofowu hujercy, šjo młodžen-
zy a jedyn mairdželstf; i tym je našča wožada i tych hwičiz
pšehes wojsny 19 šlubita, njes nimi dwőizy dweju bratrow,
mjemizy bratrow Šarckeinow i Šrapowow, teho najstaršeho
a najmłodšeho f pječozoh we polu šejajyž bratrow, a bratrow
Šikarow je Šcipalof je šchyrjoch we wojsnje pšehewozajyž
bratrow. Tėn dwazety je wot septembra 1914 šlubjenty a dře
tež morow. Na našich padnjenyh rjełow dopominaja naš
wėnzj, kőžemu jenoflownemu wot domjazaje wještli wėntowane
a na dnju wopominanija na woltał pefoženje. Š hōbam hmy našim
wojowarjam w polu, kaž prjedy hujczišcho, hodowne pa-
feczili pōkštali, kaž wot pfočatka šem porjadnje mėhacznje
wšchitkim domjazaje listy, wojšpizaje list a šopjenka, šezlemy. —
W lėće 1917 bu nam 5 džeći narowženi, 2 hōlėštaj a tš hōlėštli.
9 paczeščich džeći wobnowi hwič kšeczeščiki šlub. Wėrowa-
njow bė jenož jene. Mjes tym jo bė narowow a wėrowanjow
wožebje malo, šu nam jaca wjele šemrėli; tu domach 15, f temu
na bitwicežy 4. Mjes šemrėtym bėščetj dwe džeći, jedyn
młodženz, eži druy starichi a najstaršichi. Špownjentych je byfo

624. Škofly pšhi zyrkwintych durjad hromadžene f woporom
na woltał na hwičdzenju šjewjenja šladowawny, šu wuczešče
tėn našladny 882 hr. wulfi dar; mjes tutym 882 hr. šu 345 hr.
škofly hwičdzenja šjewjenja a 68 hr. škofly nješčele Rogate ša
mišionitwo njes pōgacim; f tutym 413 hr. a f 480 hr. drubich
darow ša mišionitwo njes pōhanami wobnowi hebi našča
wožada to njeto mišionitwe wožadny. Nimo teho ho hiščeje
nėhže 70 hr. ja šutakowne mišionitwo a druhe wotoda. —
Našča wožada bė pšehes žyle lėto f škotowisej wožadny, kotraž je
bjes duchowneho, pječes to šwasjana, šo duchowny f dobom tež
škotowise fašče mėto šajstawa.

— Zyrkwina wožada w Aušerših pola Žiricha je noweho
duchowneho postajita, šiz ma šo jenož wo młodžinu staracž.

— Pōška ewangeliska Augšburgiska hnuoda mėješe ho
w Rodžu 18. a 19. oktobra f. l. Nješčehes paf ruzje ešetne tojowne
w šawišah ewangeliskej zyrwje, pšchotz pšhiduže na njeje
f wótremu rosforje njes nėmšimni f djeła f kšezowitwa pšchid-
šchimi a pōškimni duchownym. Šchto, paf ho tam woškantrij,
je jaca šajimawe. Wšchitfe hōbulawny zyrkwince wožadny dostanu
došpōlne wōłbne prawo, potajkim tež žony; ničto ho tež njercjeba
do wōłby šamolowicž. — W pšhidobutcej pōškej ewangeliskej zyrkwi
budža ho duchowny wot mužšich a ženskich hōbulawow hwičeje
wožadny; tehorunja šuperintendeuczi a konsistorij woliče. — Šo-
dobne demokratistke prawo ma hižo wuberška ewangeliska zyrkei.

Rutberowe kłowa.

108.

Pōžezich, Dba njedostarješč sašo. Wroči ho eži sašo,
nještanje ho tola bōwaj a tak rad a derje. Štawje paf ho, dha
šlubich dobrego pšehczeta.

109.

Eštož hebi pōžezich, šaptač f ežitynu pjenjetom.

110.

Nješwėra je tež paduchstowo

111.

Žadny bōrčizi njepočežni na feni njeje hacž ša a nješwėra,
kiz kőžu ežlowstwu towarščynofež djełi. Pšchotz ša a nješwėra
djełi najprjodžny wutrobny; hōdž šu wutrobny djełene, ruzy tež
wofenidu; hōdž šu ruzy rōjno, išto ho hōdž ežintez a dohčez?

112.

Jena ša dřebi pšehes hōdomy drubich šow meč, šo by
wėrnofeji podobnita była a wėru doščta.

113.

Eža je kaž šla hneša, dale ju walešč a wjetšča bywa.

114.

Ja ničo pšehes woczojmaj nimam hacž wėž hameje wėr-
noweje, kotraž mam f wutrobno lubo, a hacž ruznje šym jeje dla
drubdy pšehes jaca hwičobodny a našty, ežyž mi tola kőžny pšehes-
eželnje wodacž.

115.

Rėčz mafo a ješit wėrno!

J. K.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoř mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Prez spar měrný
Čerstwosć da.

Nječ ty spěwał,
Swěrnje dželať
Wšědny dny;
Dželať pak swjaty,
Duši daty,
Wolpočn ty.

Z njebies mana
Nječ čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

← Sserbske njedźelske lopjeno. →

Wubawa ho kóždu robotu w Šamorczech zwisćelšćećelni w Budyščinie a je tam ja šćhtróćlětnu pšchedpřatu 40 pj. dostać

1. njedźela po třjoch kralach.

Řom. 12, 1—6.

A to słowo řejni ho čěło a bydešće njes nami a my wi-
džachny jeho křařnosć, jako křařnosć jeho jenićeho narodźeneho
řyna wot Bóžja, wolne hnady a prawdy, tak Jan w řapozřatku
řwojeho řeženja wuřawawa, w duchu na tón čas wřědo w hladaje,
hđež bě wón řiwěd řeřušoweho řiwjenja a řkufrowanja byl.
Tutu křařnosć, kotřež ho tež ř uřiwěće a řhdobny řeřušowej
řiwězi, nam řeženja čřaža řkřušoweho řiwjenja, w kotřimž
něko řeřimaj, blize wopřij: ja. My ju widžimy w tych řłowach,
kotřež je řeřuš wědzał, to řu řlowaj wědźeho řiwjenja; my ju
pójnawamy ř tych řkufrow, kotřež je řeřuš dořowal, to řu řkufki
bóřteje mozy a hnady; wonia ho řiwězi ř jeho řbleho řiwjenja a
řadźerženja, kotřež řwojeho řiwjenja nije měło. A řeřož ho
nutřnje do toho poměr, řeřož čři 4 řeřenitojo wo řeřušu poro-
daj, bđže tón mařny řeřiwěč, kotřež je dořal, tež ř tuty
řlowami wuřawaj dřeřeč: Wly widžachny jeho křařnosć, jako
křařnosć jeho jenićeho narodźeneho řyna wot Bóžja. Ale to
njedbuz jeniće řlód řiwjenja křařiwěče řeřušowej, řo ju na
nim widžimy a pójnawamy. řwój Bóže řlónčło na čřennu
řemju řwoje řiwěće řubi řeře, bywa řemja řama řiwěřta, a
měřačř, řiz řiwěřto řam uina, ale řo wot řlónza dořawje, wot
řlónza wobřiwěřteju řiwěřto rowpřeřeřeřa a rowpřeřeřa. Tak ma-
ny tež my, hđž řimy řeřušowu křařiwěč widžeti a na řebi řho-
niř, tutej křařiwěči ř naš wón řiwěčič dacej, uasće řimpřenje a
řadźerženje ma řewěč, řo řimy řeřeč řiwěřta. Na tutu uaschu
přiwěřiwěřnosć uas epřstole tuteho čřaža řkřušoweho řiw-
jenja dopomnja. Dřeřušowa nam řeřimy dobre řtody, kotřež
maja naše řiwjenje dbeč, wopřijuje.

1. řa napominam: wař, řubi wrařija, pšes tu řimlnořež
Bóžu, řo bydešće řwoje čřela podati řa řimy, řwujaty a Bóhu
řpodobny wopř, kotřež je wajcha rowomna Bóža řlónčła. "Wře-
řeře řu te wopř, kotřež řo w tutej wóřnje řa wóřny křaj pšiw-
něřu; najwřeře řu tola čři pšiwněřki, řiz řu řwoje čřelo a
řiwjenje woprowati. ř njeřapominam: đřakom bđžemny řta-
nje na niš řpominaj. Ale ředny je nam tola řiwěče wjař,
dacej wóřny křaj, řemnu řimy řiwěče wřeře ř wopř winořeži,
to je tón řkjes naš Bóh. Wón je nam čřelo daf, njeřiwěřeti
řo řemny řiwěčičeř? řeřuš je řwoje čřelo řa naš řa wopř podaf,
duž je tež uasće čřelo jeho, a my manny ř nim tak čřiněč, řo řemny
ř eřeře řa řlónčje řluzi, řaž řimy. řawol řraji 1. řor. 10, 31:
Nječ wy řeřeře abo řiwěče, abo řeřož wy čřiněč, čřiněče wřiwěřto
Bóhu ř eřeřeři. řaž do řiwěčeře manny řwoje čřelo řeřušo-
wego řimja dla dacej, řeli řo řebi wón to řada. řo řy prawy
wopř byl a prawa Bóža řlónčła, wot kotřeřež byřimny wulle
řohnowanje měř, pšeřeřož řeřuš řraji: řeřož řwoje řiwěče
řiwěřto moje dla, tón bđže řo namakaj. řo řu čři řiwěřni
řiwěřtojo, řiz řu řkřušta dla řiwěčeř pšeřečřeři, dřeře wjeřeřeti
a ř tym ho rowřiwěřti. řa je řawol w řiwěřni řiwěčeře ře
wřeře wřeřeřeře řwojeho řeřiwěřni řiwěřni řo řiwěčte řim-
tořeřu řiwěř: řa bđdu řiwě woprowany, a čřaž mojeho wot-
džeti řa blisřo; řa řimy řo dobre řeřeře řeřeři, řa řimy dbeřaf,
řa řimy wěřu dřeřeřeře; řa je mi wotřporeřna řeřa teje praw-
doře, kotřež bđže mi tón řkjes na řamny řimy, tón prawy
řiwěřni řiwěřni, řiz řu řimny, ale tež wřiwěřim, řiz jeho
řiwjenje řiwěřni. řa ři wopř bđže řebi tón řkjes řeřeře řa
naž řadacej, njeřamny řemny pak tón njeřiwěřni řiwěřni? řo-
dajimy řemny tola řiwěř řiwěřni řa wopř, řo njeřiwěřni, řeřeře,

psihišnodne glowa wjazy njeręči, ale sčtož je dobre t poljšpe-
niju a lubojne t hštychenju. Podajmy jemu hwojej wočci ja
wopor, so njebyhčete ja stej žodofču a knižoznomošću hladatej,
ale sa tym, sčtož je jemu spodobne; a hwojej wišči, so nje-
byhčete na wašenje hwieta, ale na Wože glowo pokušatelej; a
hwojej ruzy, so ho njebyhčete j njeprawdofseju wostafatej, ale
t dšetu, derjecznjenju a moblenju hštyžitej; a hwojej nofy, so nje-
byhčete po radže hšesbžnyh hšodžitej a na drážy hršdšnikow
štefatej, ale na Wožich pučzah a po Žesuhowahy štopjanaj kro-
čšitej. To čšeto, w fornyh něto pšehobymaju, je wšah jenož
proč a semja a ho sažo do semje sawręči, t kotrečej je wšate; ale
Wož je so tola t wulkej čšezjei wušwolit a postajit. W tuthy
braščinowym žudobju hwojeho čšeta Wožeho Duča nohym,
kotrehož hmy pšči hwojej hščežnjeju dostali, wono je temp hwa-
teho Duča. Nafše čšeto tež njebudu w femi wostac, ale budže
pšehes Wožu mōž horjestančy, pšehesafnjene budže t wčšnenu
njebejstemu žiwjenju hšmane. Přeč teho dala je wšhškim, sčtož
mohlo nafše čšeto, tutōn temp Woži, wostafac a wohanibicž;
přeč je wšhšim čšelnym lšdštani, tž napščešćow dušiči
wojaja! Čšitny to, sčtož Pawol wo hebi praji: Ža pojman
hwoje čšeto a wošhšidny jo na hšubny, so byh ja, hduž druhim
přečuju, ham do worota njeapamyl. Čšrošbož, mčrnofej,
čšitofej, pōžšimofej, dšefawofej, čšehnočej, to hu počšitki, kotrež
čšetu derje pšhčiteja a pšehes kotrež jo Wobu sa wopor podawamy,
hduž hmy pječide hwoju wutrobu pšehes wčnu do Žesom šhryta
Wobu woprowali.

2. „A nječšitce po runym mašhnyu tuteho hwieta, ale
pšchemięčje ho t wobnowenjom hwojeje myšle, so byhčete wo
šphtali, kotra je ta dobra a spodobna a dolonjana Woža wola.
Sazo hduž pšdō hščežšanfseho žiwjenja. Kšdšezšan nječšnē
w točšerju hwojeho šnustšowneho čšlowješa pšhčefatej, ale drebti
ho šeto wot šeta pšchemięčij pšehes wobnowenje hwojeje myšle,
so šhryštuy w nim pšehes bōle hwoje byče dostanje. Skaž nafše
čšeto šeto wot šeta pšehes bōle t hmyerčej šrawi a nafše moyš
t štam wotšherajuy, taf drebti na wopal tōn šnustšowny čšlo-
wješ pšehes bōle t wčšnenu žiwjenju šrawicž, so je pšehes mo-
žnišči, čšeršiwitšči, žiwitšči. Wšdō šhtoma ho po nčšim wō-
wima; napječdy mašh maly šapocaj t šeznju, potom šeznje
wotpadnje, ale tōn plōd wostanje; je wšah hšhčese jery a ho
njemōže wužiwacž, tola pod pučhami hšōnša šrawi, doniz
ššōnčnje w čšaju žnjow njewotpadnju. Runje taf je je šnust-
šowny žiwjenju, s nim drebti do pšedta hieč, myšl ma ho
pšchemięčje a wobnowicž. Tu njebyhčič šeznje hjo sa pšdō
dšerjecž, tu ho njebyhčič dšimacž, so je hšhčese tello nješratoh
hščežšanoj, kotryhž žyle wašhnje hšhčese je kaž wšraty pšdō
šhtoma. Želi paš Woža hnada i nami, dje s nimi do pšedta, woni
ho s wobnowjenjom hwojeje myšle pšchemięna, bywaju pšehes
šratišči, hacž ššōnčnje tōn ššiz pšhšindže a jich do hwojich
brōžnjow šhromadšnje. Nam je paš nafše, so Wože hnadže,
kotraž na hšhšim šnustšownym čšlowješu dšeta, njeowbarant
a nješadšewant. Zehodla Pawol napomina: Nječšitce po
runym wašhnyu tuteho hwieta! Šwidē teži pšehes w šhym.
W nim dje wot jeneho hrčeha t drubšemu. Nječšitny po he
wašhnyu. Wotpōžny po pšhšim wašhnyu teho štateho čšlo-
wješa, tž pšehes jebate lōčitny ho ššaj; wobnošny ho paš
w duču hwojeje myšle a wobščny ho teho noweho čšlowješa,
kotraž je po Wōh šhwoženjy we wčrnej prawdofci a hšwatošci.
Čšim hšwēnišho to čšinitny, čšim ššpe tež pōšnajemy, kotra je
ta dobra a spodobna a dolonjana wola Woža, hacž dšindžemy
t jenakej wčnje a pōšnacu teho Ššny Wožeho a budžemy do-
lonjanu muž, t wšhšemu dobremu šhtku hotowi.

3. To je nčšyto wulke, tafle ho wobnowjecž a na pučdu

wčny, pōšnacu a wušhwečšnja do pšedta kročicž, tafle sa wšh-
šim a kašhny wotšhšitnym kōšom honicž. Ale hšabajmy
ho, so ho nješebant, jo hebi t wobnowenja hwojeje myšle a
je hwojeje wōhobajanošće žanu žanžnju hšwalbu nješwacim.
Zehodla našča epistola dale praji: „Ža praju pšes tu hnadu,
kotrež je mi data, žōdemu mjes wami, so by ničto wjazy do ho
njedžeršat, džhki ho hšhča dšerjecž; ale so by fōžny t rošomom,
sčtož šdobne je, do ho dšeršat, sa tym jačo Wōh komu mčru teje
wčny je wotmerit.“ Tu widžimy nowy pšdō hščežšanfseho ži-
wjenja. Šduž čšlowješ ho ham nješwalu a nješpōšeha, ale
w poniznošci a potorošeci pomčrnje a hnadnje wo hebi mšhki
a ššerje na hwoje hrčehi špominu, džhki na hwoje počšitki, mamy
wšhšny tōn šhčšhčej, so hščežšanfse šhryšenje w nim bydi.
To je nčšyto wo hōbidne, hduž šhtō t knižoznym horžbenjom
pšehes ho ham hšwalu a wulzy čšini, hwoje šhtki a šakšhby w-
šhšnje, a hduž ničo hšwalobneho na nim njeje widžecž, ššer-
šnjeje ho pta šamolwocž a njeowowacž. To žanemu hšwemu
hrčšhnišej nješhšitej, kažny tō wšhšny hmy. Zehodla
Pawol napomina, so by ničto wjazy do ho nježeršat, džhki ho
hšhča dšerjecž. Skaž hšwalešite hšwa a horde wašhnje našču
wutrobu šrawja, taf wčrna, čšiča poniznošci hebi našču wutrobu
dōbrya. S wutrobnyh hšwomom hšhšimy, kaš Abšabam ho
pōšwaja: „Aš šlai, ja hmy ho šhrošit rēčecž t tym ššesom,
hacž runje hmy šemja a popjel; kaš Žakub ho pōšwaje: Ža nje-
šhym došhny wšhšiteje hwojeje hšimlošce a hšwēnišce, kotraž
mi, šwōjemu wotročšej, hš wōpōšafaj; kaš Pētr t Žesuhowymaj
šolenamaj panje a rjeknje: Ššerje, dži wote mnye wno, pšhčetož
ja hmy hrčšny čšlowješ; taf wōššitki šemam w ššapernamje
poniznje wušnawa: Ššerje, ja nješhym hōdny, so by ty pod
moju ššchu šhōl, ale praj jenož hšowo, dba budže mōj wotročž
wutrowjenju; kaš Pawol ho pšehioje mjes hrčšhšimami a naj-
mjeniščeho mjes šapōšhtolami mjenuje, tž njeje hōdny, jo jemu
šapōšhtol ššajny. To je šhryšenje a wašhnje, kotrež ho Wobu
spodobna. Ššimy a čšitny teje runofce, hšōdny w prawej,
wutrobnej poniznošci pšehed Wobum a čšlowješami!

4. Kniežonna hōrdofč naš kaž wot šhryštuka, nafšeye
hšow, taf wot šjednočšentnu w lubošci, kašej mamy tola mjes
hōbu mčž, wōdššeli. Šwoda wutroba je hšebicžnja a praweje
lubofce nima, duž tež žaneho wutrobneho šjednočšentna s dru-
himi nima, je pšehes žama ja ho. Wutrobna poniznošci paš
naš t šhryštukom a s jejo wčrjazyimi šwamami šjednočča t pra-
wemu, žiwemu šjednočšentnu w lubošci. Zehodla našča
epistola dale praji: „Šraž my w jenny čšle wjele štawow mamy,
ale wšhšite šrawi paš nimaju jenake dšeto: taf je naš wjele jene
čšeto w šhryštuku, ale dšes hōbu je jedyh druheho šlaw, a mamy
wšhšite dary po teš hnadže, kotraž je nam data.“ To je
šhtōwōny dobru pšdō hščežšanfseho žiwjenja, hduž mamy ho
w lubošci sa šrawy jeneho čšeta pod jenej hšowu, kotraž je
šhryštuk. Wjes hōbu je jedyh teho druheho šlaw, powołant,
drubim hšuzicž t tym darom, kotraž je dostal, powołant, w dru-
hich a s drubimi hromadže tej šhowne, t. j. šhryštukaj, hšuzicž.
Lubošč naš wocji, so ho hami šapšewamy, hebi mjes hōbu hwoje
hrčehi a šhobofce wōdawamy, jedyh teho druheho wōbeščōw-
nošny, ho wšhšelnym t tmy, tž ho wšhšela a pšafantny t tmy,
tž pšafaju, so me wšhšičih bratrah šhryštukowe šlawy widžimy,
kotrehož je Wōh ja hšowu na wšhšitko tej žyrhki pōšajit.

To je rjany pšdō hščežšanfseho žiwjenja, hduž hwoje čšeto
Wobu sa wopor podawant a tež je hwojim čšelnym žiwjenjom
jenicžny jemu hšžimy. Nješhči je tōn pšdō, hduž ho nješp-
šewawaj pšchemięnantny t wobnowjenjom hwojeje myšle a sa
dolonjanofču hōnity. Ššhčese rjeknišči je tōn pšdō, hduž
wšhšitku hōrdofč t wutrobny wučšentny a ho ja nišhčič, hnadnyh,

šubdyh džeržymy. Najlubošniša paš je ta lubošej, kotraž to hwoje njepryta, ale čyže druhim štuzičej, haj, kotraž hwoje najwještje wjebeje w tym namata, temu knjezej štuzičej w jeho najmjenjichich bratrach. Duž pržujmy ho, so by tež našče žiwjenje s tajtimi plodami wyždene bylo, kotraž wobhwođeja: my hmy Jesuškotu krašnocej wiđizli! Zamjen.

M. w Hr.

Nascha „rosomna Boža štuzba“.

— List k Romst. 12, 1—8. —

Štob: Dženš šhwaleže Boha, šhwesjenjo! z.

Bóh dat ho nam je w šhrystužu,
so Bože džeczi hmy. —

Duž podawajmy t woporu
jom' hwoje wutroby! —

Šso jemu hwojeczmy dšakownje,
kiz jeho džeczi hmy,
so čšelo wopor žiwje je
a Bohu špobobny!

To Boža štuzba rosomna
budž našcha kóždy čšah!
Njech šmilnošej Boža wobnowja
a wušhweczuje naš!

Šo wafšnju hšweta nječšitmy
my runym na nišdy;
šo wobnowjejo pšchemětimy,
so w myšli nowi hmy!

Taš rofesnawoč wuknjemy,
ščto Boža wola je;
to šamer dobry, špobobny
a došotajny je.

A s poniznošcu pšchmy ho,
kaž nam ho pšchijšyša!
Do kralešwa džš hwojeho
Bóh wěrje šastup da.

Kaž štanow w čšelo wjele je,
jich džšelo wšchelaše,
taš w šhrystužu hmy pščeš jene;
w nim čšelo jene je.

Tež darow wšchelle wuđšela
nam hlowa njebešča,
so štuzba Bohu špobobna
beš našč je žiwjenja.

Ščtož dostal dar je wšcheczenja,
šo k wěrje špobobnjeje!

Ščtož štuzbu abo wuczbu ma,
paš hšwěru měž ho k njej!

A napominaj wutrobnje,
ščto napominacž ma!

A s wutrobnjeje hšwěrnosče
njech dar nam pošhadža!

Ščtož roškafowacž druhim ma,
tón tež ho poštaraj!

Ščtož je šmilnošče wuđšela,
paš s wješełošcu daj! —

Štaš wopor Bohu hwojaty hmy
pščeš šmilnošej knješowu. —

Duž jato Boži měšchizny
jow štuzmy s radošcu! —

M. U.

Šnamjenjowa rěč.

(Pojwjeđaćiško.)

Něhdy pšchindže na dwór jenššlšeho krala Žakuba I. šapóšlanž je Šchpaništjeje. Běšče to jara wuczemy knjes, kiz ho w někotrych štaroh a nowych rěčach wuprajicž rošnyšješe. Me to jemu došč njebešče. Hijo někotre lěta došho běšče ho pržowal šnamjenjowu rěč wunamatač, s kotreiz mohł jedny druhemu tež najšlubšče a najwyoššče myšle šobudžšicž. To by džš krašna wěž byla! Njetreboł wjožy franžowisku abo jenššlštu abo někaštu druhu rěč wutnyč. Němšči filosofo mohł kóždemu wukrajanej hwoju wuczbu rošestajecž, njetrebowišči ani šlowecža zušje rěče nowutnyč, móhł ju Šchpaniškim a Portugiškam haj šamo Turkam, njetrebowišči ani šlowecža, s porštami pšchědnošchowacž.

Šočrunje běšče hebi šapóšlanž hwoju šnamjenjowu rěč derje wumyšłit, njebešče ho jemu tola hač dołal radšito něšoho namatač, kiz by tutu jeho nowu rěč došpotnje rošemil, hšchče wjele mjenje paš něšoho, kiz by jemu s njej wotmolnojecž mohł. Čžim bóte paš ho šwěšeli, jako ščončnje muža namata, kiz ho na woboje wuštejše. Zuteho wušteho duča šejna na žyle špóžitwne wafšnje. Žato běšče mjenizny na dwór krala Žakuba došohł, špomni něhdy tež na tutu hwoju najšlubšču myšl, na hwoju šnamjenjowu rěč a woprašča ho Žeho Majestošč, hač drje je ho w jeho kraleštwje něšót ja tutu myšl šajimowal. Škal Žakub paš, kiz běšče jara horby na šlawu jenššlšticž wuczenzow, hnydom wotmolni „haj“.

„A hšže“, woprašča ho šapóšlanž daše, „pšchěbnyšče tutón mi jara čšěny a wažny muž?“

„W Glasgowje“, wotmolni škal, myšlo pšči tym na wuczenza tamniščeje univeršity, kiz měšče wušk šlawu jato rěčšpymil.

Šapóšlanž wješle šawola: „Zuteho muža dyrhju šejnacž a wobladacž! Pšoškju Wašču Majestošč wo šowolenžu a wo kralowšče pšchěwodžaje wopšhno.“

Kral Žakub njemóžječe tutemu pšchěču šchpaništšeho šapóšlanža ně prajicž, hačrunječ pšimy, so běšče ho se hwojim wotkrczenjom pšchěwatał. Wuczenz w Glasgowje, na kotrehož myšlešče, běšče drje mišchtr mnowiž rěčow, ale wuštejše dha ho tež woprawdže na šnamjenjowu rěč? Me kralowšče šlowo běšče ho wuprajilo, w Glasgowje běšče mnohič wuczencych a wudrych mužow žiwych; wot tutyh móžječe kral wotčatač, so budža tež dowěru, kotraž kral do jich wuczencosče mějše, špokoizč a univeršicze nowu šlawu dobyč. Žehodla póšta hjo prjedy, hač šapóšlanž do Glasstona wotpučowa, list rektoraj a senatej Glasšowšicze univeršity, w kotrymž hwoje pšchěča wupraji, so by ho tola šchpaniškemu šapóšlanžej Donej Albareš de Vegas pošatało, so je tež w kraleštwje Žeho Majestošče na wušk šlawnej univeršicze w Glasgowje muž žiwy, kiz ho, kaž ho to pšchisłej, na tutu jara wažnu rěč šnamjenjow derje wušteji.

Rektor univerzity došta kralovski list, sawola wschitkich profesorow a rofestojsche jin mienjenja Zeho Majestofeje; pokluchachu a so wopraschowachu; wosunjachu drie jara derje grechifitu a laezanjitu rěcz, ale wo fuanjenjowej rěči njeběšče hišćeje ničo hnychal. Wobfamluchu so łobudnje sadžeržej.

Sapóhlanz dóidže a pšcepoda hnydom rektorej swóji pšchewožazy kralowski list, ho ja profesorom fuanjenjowaje rěče woprašajejo. Nebo Majestofeje běšče prajita, so tu tajti je, duž njezmědžachu prajite, so tu tajšče njeje; rektor wobdola wulžy wobzarowawšče, so je tutón wučezny runje šopucžował.

„Dže dba je tutón džurny muž“ woprašowawšče ho sapóhlanz. „Chžu hnydom ja uim pucžowaj.“

„Wohužel“, wotnawšejšče rektor, „je tutón wučezny jara f čžicha žnyu a ničoť wot naš njewo, dže runje pšcheybna, hač na něfajšej fupje abo wo kralewštwje.“

„Derje“, džešče sapóhlanz, „tutón mi tal čžejšomny muž je podban Zeho Majestofeje krala Žakuba. Tutón kral wosumi ho w hwojich kralich na dobru porjad. Wadži profesor fuanjenjowaje rěče njebudže ho došo pšchitkušnowožen hwojeho fawofistawa fawowaj. Hdy by tež měžazy abo žyše lěto wawofital, chžu na njeho čžakaz, pšchetož je ni uad nim wjele ležane a jeho fawofistwo je ni wulžy wazna nič.“

Rektor ho male njenafróži. Sawola tutón trócz nič jenož starých knješow senatorow ale tež mlodých profesorow wschitkich fakultow, „pšchetož“, tal mjenješče, „hnowo je nes mlodim dorostom jedyn, kiz je něšto wo fuanjenjowej rěči hnychal a ju wosumi.“ W šhromadžisnje ho fnowa wo mienjenju Zeho Majestofeje wupraji a f dobom tež wo tweržej woli šchpaniškeho sapóhlanza, kiz nochyšče ani ho směrowač ani ho wotšalicž, předy hač njije tebo jemu wot Zeho Majestofeje hlybjeněho profesora fuanjenjowaje rěče widžal a f nim poročžal. Najpředy ho stari knježa woprašowachu. Njewjedžachu hebi žanje žiwje rady. Žafo pať ho mlodži woprašowachu, džešče jedyn prawowiceny, io ho jemu pšchě Zeho exzellenzu, šchpaniškeho sapóhlanza Dona Alwared de Vegas wochu džurne, haj knješčne seida a io ma ho tajtenu hnyšchomni pšchecžu tež knješčne dopjeljenje podać. W Glasgownje je muž wobjeje knješchneho rafa žnyu, jenowočžny rěšnit Žakob Nilson, muž, kiz we wschitkich poměach, byl-li jeho tež na štowu stažij, swóji měr fahnowa. Tutón ma ho Zeho exzellenzu šchpaniškenu sapóhlanzej jako profesor fuanjenjowaje rěče pšchěštajič a njedwěluju, io budže jenow očžny Glasgowniji mješčžan dwojenowočžnebo Španičžana hano w tutej žyše njepuataj wědomośći špofojčej.

Šhromadženi knježa ho wo fawojim mienjenju woprašowachu, najwžazy jich žaneho mienjenja njeměječe. Žafo pať něfotti nahladni stari knježa, kiz ho na fktuwoč a na hnyšchowoč jenaf derje wuštejachu, temu pšchitšowachu, wobfamluchu, ho wěz takle fjadowacž. Žakub Nilson, jenowočžny rěšnit ho sawola a běšče hnydom fawofistny ho ja profesora fuanjenjowaje rěče wudacž. Zeho wozellenzu, šchpaniškenu sapóhlanzej pať ho šdželi, so tu wot njeho wotčžafany wučezny něšto je, a so čže jušje depolbnja wofolo jednacšij jemu dopotaš hwojeje nahwontoweč so fuanjenjowej rěči podać.

(Pšchichodnje dale.)

Wěščenje wo swonje.

„Wěčny w Gentu, w tym pšchě wóžny fnatym měšče Belgijeje“, tal pišče jedyn. „Na starej šwonowědži biješče 8. hodžinu. Tola tón stary fawowy swón njebiješče wjazy hobi. Žene wěščenje je stareho čžaha wo nim praji: „Sdžž tón swón f jazytm šuntom swoni pšchě kraj, ma w fšandrunškej šože a

měr swóji raj, hdyž pať tupy klěči tón hłof do kraja, bóršy fružby tam maja!“ W meji lěta 1914, fchtwórcž lěta do wudyrjenja wulkeje wóžny, je ho swón pušny.

Emij.

Kažy po wžy žolty fmit,
Žerje macer f džejini,
Žerje džetka Šcholežis Žana,
Žutje je ho Wkntez Šana.
Žerje wofiti, žerje džeba,
Po wžy knježi štijf a ščba.

Pšchě wuherč a wofita faly,
Wschitkich ludži we wžy faly.
W fomorzy na džowtu čžafa,
W hrođi pať wotčžja fafa.
Š wěštofu pať šwocja šmja,
Sdžž tam wječerj pjerje drěja.

Kaži je to fmit, ow wječka —
To je jafy, kiz tu fklefa,
Ži, ho pšchitšobža a hani,
Dobrych, fprawnych ludži rani.
Šnija, kiz ho po wžy wije,
Šwofaty Žurij njebije.

Š bližja a f dalofa.

Ze Šserbow: W hodownych dnjach jaždženeho lěta bu nam ewangelfštan Šserbow nowa nadžija na fawaržnje našich wóžnow f duchownym wobražena. Studenta bohofšlowna, f. lieutenant E. Šayfory f Minakofa, hju knježa šararja Šayfory tam, je w pošlednich dnjach dezembra w. Šyfu pruhowanja bohofšlowna hobi čžini a je f wulkej fhwabni wofital. Njež tež hišče tutón naš jeničšij kandidata bohofšlowna, we wóšiti nrekle, je tola nadžija, io najpoždšicho pšchi fšončezuju wóžny f nam do Šserbow pšchidže, hđže štč Šucžina a šerež hišče bjes hwojeju duchowneju. Šnješ caml. theol. Šayfora je tola, — šdžž by ho po prawom pola kóždeho herššeho bohofšlowna hano woi ho frosymičej dychalo pšchi tajtej duchownej myš herššich wofadaw, — pšchilubif a ho na to wofajaf, ho čže w Šserbach fšufowacž. — W pšcheyjny nahčenu knjezej kandidatej wjele šože f tutemu pšdi tajkich wóžnišch wofšrejnojčaz f wulkej fhwabni wofštatym pruhowanju!

— Šnješ lieutenant Šefer, hju knježa fantora Šefera we Warcze, kotryž je tež študenta bohofšlowna, njije hišče fšadnowič došaf, f pola do domšiny pšchitčž a hwoje pruhowanje w Šyfu čžinič. Nadžijany ho, io budže to jemu čžim předy čžim šepje možno.

Lutherowe šlowa.

116.

Njez ničoť šepšdi na jenu,
Šač kiz swóji jafy wofkrijeji.

117.

Št temu wubjerju muž fšufcha, kiz ma wutrobu kaž law,
njebojajnje wědomočž pšchacž.

J. K.

Zamolwity redaktor: farať Wyržač w Nosačicach.

Soburčedaktor: farať Mrózak we Łupoji.

Čiščef a nakladnik: M. Šmolof.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Prez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrne džětał
Wšědny dny;
Džěń pak swjatosk,
Duśi daty,
Wotpoćń ty.

Z njebies mana
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će!

F.

Šserbinko ujedzěllke łopjeno.

Wudawa ho łóđu kóbotu w Šsmolerzjz łubichil-łučěćni w Wudalchnje a je tam ja šchwóćitětnu pšchedpřatu 40 pj. dostać

Seragešima.

2. Kor. 11, 21—30.

Raich kłjes a Zbóžnił běše ponižnosć ham. Raž ho prubí njebjěskeho plónja rano čišće šbehaju a ho bješe wšeho wosota na najše wolna šhaju a pšehes nje do šjny hwešća a žytu jinu woskšwěta a šhrěja, abo kaž plónny mly desčes i waha i wróžełow na jenu padu a wšeho, jštož je na jenu žive, i nowes wozu wuhotuje, runje tak šhodžeske tež něhdy tón kłjes mly a ponižny i ludžom, so by i nim njebjěske hwešto a wozu wěčneho žiwjenja wozyl. „Wšnicze na ho mój šwšah a wušiteže wote mnje, dolež ja čišćeje myšle hyn a i wutrobu poforný“, tak praji wón ham wo febi. Tutu jeho ponižnosć febi pał wor njeho ničto bóle wothabal njeje, hač žywj. Pawoł. Šdž jeho něhdže wosnamjenjeného widžimy, džerži wón dreje mjecž w rufomaj, mjecž Wožeho kłowa. Wón wšahat je tutu bróń i wozu a wuštoimejšu rjebal. Žadny japoschot njeje telko předomwał a telko listow pišal, taž wón. Zola i tym žanym žanžymu prawom mohli jemu na głowu wěnz ponižnosće šrajčes. Rač je ho tola runje w ó n poforjal! „Mjes hřešćnikami hyn ja tón přeni“, tak hwežči ham wo febi. A fomu njeby jeho krahne kłowo šrate bylo: „Ja hyn najmjeńški mjes japoschotlami, kiž hódny njejšym, so mi japoschot rěčaju, teho dla, so tu gneju Wozu pšehěšebal hyn?“

Wšchón ponižny štupa wón tež w džehnjšćim telkče pšehed naž. Wón dreje je wulki we hwojom džěle ja bratrow, wšěšći w lubošći i nim, ale šforo najmjeńški w ponižnosći pšehed Wozom a čłowjantani.

1. Šsmj. Pawoł je wulki we hwojom džěle ja hwojich bratrow.

Šdž jšto na łóđu hwojeho žiwjenja na hwoj puez wróče hlada, šowpominja ho po něčim na wšě hwoje wušnišće poděńdženja. Žene po družim pšehed njeho štupa a jeho šfrowja, šwječeta abo tež šrudža, ja hyn hač je ho šadžerjal. Šdždy pał wě wjele šhwalčes wo lubošći hwojeju šariděju, hwojich bratrow a šfrowu i njemu, a šhtóž wo tym čišćeje niče njeby šhonił był, tón by ho hwežy rumał, kiž je hačle w pšednje ušhujnje wurwóšta a niče wor nalěneje krahnosće šhoniła njeje, ale bu bšěly po hwojom žendženju se šhujny hwešom wozžeta. Šdždy pał tež něšto powjedacž wě wo hwojich přezowanjach a wo hwojim džěle. Zola jšto by wo tym telko rěčesž mohł kaž hwojaty Pawoł. „Na čzoj je šhto šhroby, na to hyn tež ja šhroby. Woni hu šhrytnhwi šhujobitny, ja hyn dreje wjazy. Ja hyn ho wjazy přezwał. Šsyn w prošy a džěle byl a we wjele wachowanju Ja budu wšědnje naděšhowany a na mni leži wšědna šarowesž ja wšě žytwje.“ Tak pšehed hwoj. Pawoł ham wo febi. Škello domow je wón wšhodžil! Na telko puezah hu pšiděšje jeho wohow štate, w telko městah je předomwał a telko listow pišal! Šhtóžstul by ho na njeho wobrocził, by trošćhowany wor njeho šhol! A šdžes bu žana nowa wobjada šafožena, dha šezěšće ja jemu na šarowesž a žadašće a bjeršesje jeho radu! A jato je na wšledu w kłomje w jasťwe ležal, haj hamo jako hu jeho i hmyrčesž wjedli, hu jeho modlitny i wšchón šhješesž-janam, šdžemnu do jeho doma, šhodžile a hu wšchón na hwoj njewidomnej ruzy wšale a jich pšehed Woha nješk, so by tón na nich šedžowal, jich hylnyh we wěrie činił a jich škonežnje i huady do hwojeho njebjěskeho raja wšal. Haj, bóle hač Pawo-

job' w poścjenju jima;
też staroćczi ja zyrłej job' nabběha wšćědna,
pał w luboćczi hori job', hdyž je czełč bėdna.

Zał nudy a žatocze tyščitke jeho
fu wšćelate; tola škłit Boži je kryn
w motrocčka hwěrnob' a njesprózniveho
pšći bėdženjad njewščědných wobštajny był.
Hdyž pobóršćowali
fu hlabých, jom' pali
šo w pšomjenjad luboćeje wutroba hwěrna,
a buščja job' tyščna we kniejcu je merna.

Hdyž křwalicž šo dyrbi, šo křabocće křwali,
pšći dobyćcaš ponižny sawoštawa;
na wostariju žiwjenja jeho šo pali
bžaf, křwalba, czełčej Boža, a jeho je mja
dže kniejowa huada;
na kniejca wšćaf hlada
wón ryceř a dobywał w bėdženju hwojaty,
nam křćeřcanam wot Boha na hwěćeje datym. —

M. U.

Wo njebju a hebi.

Wot Reandera.

Běšće pak w tym czašu, hdyž je semja najrjeńšća šo lu-
džom najnujennie wumrtrečej čaje, pšćetoz bós hdyž křćeřešće a róže
mėjadu tofite pupki: tehdy džeřćataj dwaj pućowarcej po nje-
bjeřteje drošy: hudy a bohaty. Běřćataj na semi blisťo hebie na tej
kamej drošy buditič, bohaty we wulkim, křatym domje a
hudy w malej hěžy. Dolež pak hmyreč žaneho rožděła nje-
čini, běšće šo italo, wo wobjaj w tej kamej hodžinje wumrtrečćataj.
Duž běřćataj šo na njebjeřtej drošy tež šajy fetkaloj, a džeřć-
taj njeležo jebny pšći druhim.

Zola droha bu nahliča, a bohaty šo pućža bóršy hmyreč
jara naba, pšćetoz běšće tofity a jachaty a we hwojitym zřytim
žiwjenju njeběšće hřišćeje taf daloto schoł. Zał šo ita, šo běšće
hudy bóršy daloto do wrėdla a šo wrėni k njebjeřćim wrotam
dóndže; dolež pak hebi njehwėri falkapacž, hdybny šo čičho pšćeb
wrotami, hebi myhlo: „Čhžu na bohateho čakacž, hřano tón
falkapa.“

Wo dohjej thwili dóndže tež bohaty a jako pšym, šo bėchu
wrota sawrjene a šo je ničto hnydom njeuwotewari, fapocža
mógnyje wo wrota těrcač a š pjačću do nich bieč. Duž hwojaty
Pětr křwatnje pšćiběšća, wrota uwotewari, na wobjeju polbudny a
k bohatemu džešće: „To hš wěšće šo ty był, kř njezměšćaje docza-
kač. Wych hebi myhlič, šo šo tu njetriebač taf wuwpjeracž
wjele mudreho wo tebie tu horjeřcač runje njeřhym křšćat,
taf dohjo kač hš na semi žiw był.“

Duž šo bohatty trochu nabojca. Šwujaty Pětr pak šo dale
wo njeho njeřtarocše, ale poščići hřudemu hwoju ruřtu, šo
mohł lóžo štamječ a praji potom: „Bójtaj wobjaj nutš do
čakacnje, wšćitko druhe šo namata!“

A njebėchu tu sawěšće hřišćeje njebješa, hdyž nětko jastu-
wiščataj, ale jenož wulka šćěrowa hala š mnohimu sawrjenymu du-
rjemu a š kawłami po šćěmacy.

„Nětko tu wobjuńćataj“, Pětr dale praji, „a čakajtaj, hacž
šo wróćur; ale wužitaj hwoj čaž berje; pšćetoz dyrbitaj hebi
mjes tym pšćemhřiščić, tał šo tu horjeřcač mječ čgetaj. Kóždy
imjeje šo žyle tał, kač hebi wo šam pšćeje. Zehodla toymhřiřćataj
hebi wšćitko, njeřabubštaj ničjo, pšćetoz potom je pšće pořdže.“

To prajiwšči wotewóže. Wo dohjej thwili šo wróćiwšči šo
jeju woprašca, hacž staj hebi pšćemhřiřćo a kajze žiwjenje hebi
we wěčnóšćić pšćejetaj. Duž bohaty hnydom š ławki šćozi a
praji, šo čhze wulki šćoty hřód mječ, tajki rjant, kajřiz žadny
hěžor nima a wšćitkemu najrjenjšcu jėdž. Rano šćowoladu a
jedny džeč po druhim čćelaju pšćeři š jobufowej muřu a
w młóžy raji š pšćejnymu kořbakami a potom čerwjenju hej-
duščtu. To fu jeho najlubšeje jėdže. A wječor lóždy džeč něščto
druhe. Zał pak hebi pšćeje tajki prawy rjant džeđowu šćof
š wobłoženjomaj a selenožđžany župan a tež nowiny nočny Pětr
řabecž, šo by tola hřonit, šćito šo na hwěćeje stanje.

Duž Pětr hobjuělnje na njeho polbudny, dohjo mjelcěiwšči
šćonćenje rjeřny: „A dale hebi ničjo njeřpšćejeřć?“ — „D hřaf
wšćaf“, bohaty hnydom řawota, pjenjeř, wšćitke pinzy poľne
pjenjeř, telfo, šo je nišdy njeđolěću!“

„To šo čši wšćitko dořtanje“, wotmolwi Pětr, „pój šo
mmu!“ A wotewari jene tyd wjele durjow a wjeděšćeje bo-
hateho do křaňneho šćelaju hřoda. Tam běšće wšćitko tał, kač
běšće hebi to bohatty pšćaf. Hdyž běšće jemu wšćitko poľaf,
řašo wotewóže a hny pšćeb hřodowe wrota wulki řeřny řanit.
Bohatty pak wotewěny šo hwoj njezměđžany župan, hdybny šo
do džeđoweho šćofa, jėdžešće a pjenjeře a hdyž běšće šo najėdł, čzi-
tajče we hwojitych nowinacž. A wšćěňenje džešće řaš do pinzy
a wopřladowacše hebi hwoje pjenjeřy.

A dwazěřći abo pořta lėt řańdže a řašy poľ řta, šo běšće
jich to řto ale to je jenož dwóřni wěčnóšćeje — duž běšće šo bohatty
hwojejo křaňneho šćelaju hřoda tał nabyl, šo młóženje tu ředma
wutracž. „Čćelaza pšćebječ a pšćejene kořbaky šo tež džeč a
bóle pohuběrěřćač“, tał wón řkoržešće, „móžu je ředma hřišćeje
řeřć!“ Ale to njeběšćeje wěrnó. Běšće šo jich jenož najėdł.
„A nowiny hřo dawno wřazy nječćitam“, je mi žyle wšćo jeno,
šćito šo na semi pobawa. Njeřćataju wšćaf žaneho jeničěje
čćlowjeja wřazy. Wobji řnaczi hš hřo dawno wšćitžy wumrtrečł.
Ludž, kř maja nětko žiwu byč, tajke hřupocše žywa, šo šo mi we
řłowje wjeřeč, hdyž to čćitam.“ Potom mjelcějeřće a řawocše;
pšćetoz běšće jemu hmyreč jara wotšubdo, a po thwili praješće:

„Š mořimi hřišćejami tež ničjo řapocžecž njehwėřim. Š čřomu
je po řćawom mam? Tu hebi tola ničjo řupicž njemóžu. Rač
jenož móžacž tajki hřupy byč, hebi pjenjeřy we njebjeřcač pšćeč.“

Wotewari wofno, ale hacž runje běšće wšćubždom w hro-
dže hřěřto dořć, běšće tola wonca tofita čřma, tajta čřma, šo
njemohł ruřtu pšćeb woczořam řpóřnacž, čřma čřorna kač řolna,
wobju a w nožy, řěto wón řěta a wotacž běšće čćiđo řaž na
řerčowje. Duž wofno řašy řamřny a hdybny šo na hwoj džeđo-
wy řćof; a wšćěđnje řaš abo dwaj řařaj řant a won polbudny.
Ale pšćežo běšće hřišćeje tał. A pšćežo rano řćowoladu a pšći-
poldnju jedny džeč po druhim čćelaju pšćeři š jobufowej muřu
a w młóžy raji š pšćejnymu kořbakami a potom čerwjenju hej-
duščtu; pšćežo řašy, pšćežo řašy, jedny džeč kač žni drubi.

(Přćiřćobnje dale.)

Ĥodobne řćtomny.

Řekto hebi myhřiřć, šo šo w Řěmřkej řódze řěto Ĥodobnyh
řćtomow trjeba? Ra 12 milijonow! Wřću-li te wšćitke do
jeneho řěša řestajane byle, by to něhđže 8860 řćowow abo 9600
jutrow byho; bydući te wšćitke řađane byle po řenej řmuy, je-
dyn šo druhim, by řuta řěžba dořćahala, wot Řarřina k polobnyju
pšćes žyfu Řěmřku, Awřřřřku, řćalku, pšćes žyfu Řřřku hacž
do Řapřćab a pšćes Řapřćab hřišćeje 200 kilometrów dale na
morjo won. Řěždy řćtomil š tuteje wulkeje hřy pał pšćiřpo-
wjeđa to Ĥodobnoe ewangelijon: „Čćeřć bubž Bohu we wřćowocěřć,

mie na jsmi a cztowiekam dobre swobodanie" a hu swietkoje teje lubofeje, kotroz ho cztowiekam a mjes cztowiekami stawa. (Po Bramborstiu Zagubiu.)

© bliska a s daloka.

Abzejorowy narodny dziej a ho iandzemi njebjezt we zlym reuifim kraje jwjecej, niz j wullotnyim swotkowymim swiatcznowejemi, az ho wojny dla jano rojny. Nafch lubowany kbejor befeje ham wo to prokyl, so by ho wot wullfik hujatocznowojow wotbladawo a so by ho wo jantlad a Wojzki domach j dobropreidenjony na njebo spoinutawo. To je ho italo. Wulle ezejte roshudzenja hu, piched kotrymiz kbejor steji, kiz hu wulzy wozne ja wotbud tuaje wojny, taz ja pichidoh nabebo wotzwecho kraja. Tuiz jmy na jebo narodnym diju dobroproshenja ja njebo czjilili, taz ma to kozdy hwern kschecjan wicheidnie cziniez po stlowje hwi. japojstola Pawota. „Ja napoinitaw, so by pichede wicheidni wozami ho itala prishwa, wudlitwa, dobroproshenje a dzakowanie ja wchittich cztowiekow, ja kralow a ja wicheid wjechowa, so bychmy pojone a cziche jinjenje wjecej wobli we wichej bobawojozeki a pozegnuwjezi.“

Ody by kozdy bebi hwojiz pichittichnowojow pichecznow wotzrenny krajei wedomny byl, dha by wotawa we Budystim wotrychu hinal wupadnyta. Wschelich roshorjenjow dla netzjibich hospodarstich wobtejnoczow je drje jich wjele pojumilo, demofratu wotwotiez. Ton pak wjece netzjibich wobtejnoczowe njebudze wotfironiez a lappje nam wobradziej moz.

— Za kozdeho hwerncho kschecjana rekta, kotunistawozaj f derjenczu wotznowo kraja. To tez bebi nafch kbejor pscheje. Wdn je wchidychennu dwotfitemu predarcej D. dr. Drwanderej hledowazu depejchu pozlat:

„Wam a generalfuperintendentam ho j wutrobu dzakuju, ja hwerne swozypichedza f wojennu narodnemu dijej, j kotrymiz teze Wy nje we mjeine duchownych a wozbowo nascheje krajneje zrchwie swjekehit. Z hlubokej dzakowoczju spoinitaw na tnyim diju na wulle stufi Woje na nashim ludu, kiz je nashim khorhojam wuprech spojziz, wo kotrychz budza nasche stawisny hacj do dalokeho pichidoda powjedacz, kiz je wjele staroczow jahual a pschi wichej myi a wshem tradanju tez we domittije hradnje pichepomhal. Ja mam wiste dowierjenje, so budze nasho ewangelsta zytke, kotrezj pichiditshacz a kotrezj hwerne dzelo ipchowanecz ni wot mojih wotzow namreta wutrobu naleznocz je, ni po dobyczekizy skonczenje wojnje pomhaez, we merym pryzowanju j dreshim zryhujeni, rany jahyiez, tych, kiz bebi napichecznowo steja, wujedacz a nash lud psche wchittie napichecznowoczje we saborjennym njebechtynym podacz na shromadny wotzny kraj jwedocziez a pohylitiez. Woje wozebite dzelbraczje hujicha tym wullim nadawfiam, kotrez budza wot hwobnemo jinjenja a woczehnenja bobawojofajneje strawce, wotzow hdoneje mludofeje taz stajet taz zrywi iteczej.“

© **Butej.** Njedawno hmy tu nowy zelyny stol ja hwoy stjilili a ton jedny swdn, kotryz hichede mamy, po nowym wachynju powehnyli, taz so ho porozj wjeddy wjele lappje a hmanischu swoni. Po tnyim nowym wachynju budze pichidodne mojno, so ho wiche tsi swony, kotrez, da-li Wds, boryi wo horzozabarym mjeje dostanjemy, wot jenz jeneje wozoby swonja. Nafch dotalny wullki swdn, kotryz hichede mamy, je 14 zentnarjow czejzi; wdn budze pichidodnje hveni; wullki budze wotfoko 32 zentnarjow a mahy 9 zentnarjow czejzi, ale wiche tsi swonicz, budze ja jeneho muzja mojno, a to hichede j lobbjei prazu.

To **Bresta Litewijshe** hu ho rashedi nemjzo a swajstaczjo jw pshanzu jofo wredzili, so bychu tam wo mjeje dale jednali. A tez saposhacz ruskeje wshynoczje w Petrogradze, Trozki, je ho do Bresta Litewijshe na pucz podal. Tuiz je j najmjeischa tuta bojofej, so ho Trozki wjazy ujewidzi, nimo; pak njeje ta bojofej, so Trozki ham mjejednanje hichede isfaju; pichetoz te stlowa, j kotrymiz je wdn j Petrograda wozel, ujeshu jara na mje podobne. W BrestLitewijskim budze niesz teje wozebje j Ukrajiny dale jednane, a hdnz tez niz boryi, ras pak tola ho dojednaja; pichetoz w Ruskej hamej hu ho wobtejnoczje pohubjeshchite, wozuja tam tola wostko j Petrograda j ukrajinskimi wostkami a safjo ukrainste wotdzelenja j wmuustfimi a hradz hewaf druche j druhini. Z nashimi wostkami pak njebudza jenje wjazw wojowacz chyez. Ze tola nawjedowacz jeneho wotdzelenja, kotry tam neboze pschi rezy Pruth wojuje, nasho wostko wo pomoz prokut, wozebje wo kamny, do czechow weso, nasho wjednyjo swoliti ujeshu. Tak na raitshchim bofu.

Na mjezejorwym a potodnitshim bofu je ho safjo hbetro iselawo; f njejpichedelam tnych strow pak je ho tez rczalo f Barfina a f Wina, j Wina wozebje tez hacj do Americi won. Hacj pak Americi a hacj ezi drnyj teje wotmowlu daja, kotroz ho wozakuje, je j najmjeischa jara dwelomne. Nafchi njejpichedelje f wjezejowu a j nini tez Italfia hu po wshem paezu taz czejfo hshjaghy, so jenz kiez fatowom dorofhujia. A tu je nadzija, so ju neto tez skonczenje dorofhujia, wozebje tez tehadla, dofelz te njejpichedelje a njejpichedelam hujichaje lobbje, kotrez drje j pschistawom njezbjednu na wyfole morjo, do drucheho pschitawa pak njejedodjedzhen, ale wot nashich U-ozolmow podmarjene budny, njejpichedelam jold a woscheyi pschezo prddnitshu a prddnitshu czinja. Tuiz taz wotawa weta nadzija na mer; dniz wotawajny tez my w tutej nadziji ho spuchezjejo na Baha. —

Rutberowe stowa.

124.

Radutofez wchittie wozjo isaju.

125

Zalyz je j duchom srudoby cztlowawany, ton ho na najwshchete na kedszy hjei a hlodaj, so njeby ham bfi.

126

Ewangelij f nifomni njeprschidze, kiz ma wojnje dofej a dobre dny wuzjawa, ale jeno f tyshnym hwednomjant, kiz hlod czejzja a maju lacjnu duchu, kotroz tajfe trofchitne predowanje rad hshch.

127.

Sbdy Khrystuf rczzi, nashch bebi wozej wuchdi czejtecz.

128.

W Bozim wjenje, my hmy bebi na teho muzja Khrystufu, Bozeho hyna, swazili, ton nafz sawedeje njewowpuchezzi. Nafche czelo a jinjenje na nim steji; hdsz wdn wostanje, tam tez my wostanjemy; hewaf niceo njewem, na czoj wobli ho spuchezecz. J. K.

Zamolwity redaktor: faraf Wyrzac w Nosacicach.

Soburedaktor: faraf Mrzak we Lupoji.

Cisecar a nakladnik: M. Smolef.

Sy-li spēwaš,
Pilnje džětaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Z staw spróeny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Prez spar měrný
Čerstwosć da.

Nječ ty spēwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wtopočń ty.

Z njebjes mana
Nječ čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pada,
Wokřěw će! F.

↳ Sserbske njeđzělske lopjeno. ↲

Wubawa ho kóžbu hobotu w Šemolterez imbičijl'hećeni w Budalchinye a je tam sa šhtwórtlětnu pšchedpřatn 40 pj. dostać

Stromibi.

1. stor. 13.

Kaž ho pučować w pušćinje nad wašu wjekeři, kotraž jemu wofšchewjenje a štyłóš stječa, taž drje ho wy w tutym wot hi-
dženja žadošewo napjelnjentym čašu naidcho Božeho šlowa
wjekeřim, tuteho krańneho šwalobneho ščěrluša hujateje
lubošće. A džěwonje, runje tón muž je tutón wyšoki ščěrlušć
lubošće spēwaš, kotrehož japoščotłke žiwjenje běše lute bė-
dženje s hanjenjom a hidženjom, s pšchilohženjom a lóšćem,
s pšchěšehanjenim a hujertynim štrachami. Š wotfal wón to
ma? je to na woli jeho čělneho žiwjenja narostko? Ach ně.
Džidenje pšchěšćim šchěšćanjawu něhdy jeho wutrobu napjel-
nješe; Želuhowobch wučownikow pšchěšćehač, běše jeho wje-
še. Ale wot teho čaša hcm, so je ho wón hwojennu powyšče-
nenu Šbóžnikaj a wobšedženitwo počaš, je ta rěka wěčnjeje
lubošć jeho hidženje wy wutroby wuhajta a jeho teho ja-
pofašota Žefom Šchryta šejniła, kotrųž niz jenož na taš wu-
trobni hnujaze wašćnje wot lubošće rěčecž wě, ale kotrųž je,
čěřentny wot lubošće, tež hotowny, hwoje žiwjenje ja hwojiz
bratrow podać, so dy jich ja teho Knjefa dobaš. Pšchetož niz
joto hnučazaj woňas abo kłincazaj hwońcž je Pawof jow wo lu-
bošć rěčaz. Ně, lubošć je mōž jeho žiwjenja, kotraž jeho pšes
kraje a morjo wjeđe, židam a pōbanam wjehofo ponjelć wot
jich Wumōžnića pšćinjelć. Lubošć jeho čěři — niz l' jenotli-
wym, wulkim, wobšđiwanyim štkam, wjele bóle f temu, we
wofšćědnym špōžćinwym powoľanšćim bđeš pod wšchelafim přo-
žami a pšchěšćehanjenim hwoje žiwjenje w hnučazje woňadow pšch-
čćinč a „kōžbu čaš wotoko woňeč to mřeče teho Knjefa Žefom

šchryta na hwojim čěle". Woprawdže, tajki muž mōže na hwoje
woňadow a tež nam pišać: Steječe hwořu sa tyni lěpichimi
darami. A ja džu wam hišćeje krańušćhi puč potašać. Steječe
sa lubošće. Abó jo to je hłowami japoščotłka Žana wupřaju:

Džěčazta, lubujće ho mjes hobotu!

1. Čěhodla mamy ho lubować?
2. Kaš mamy ho lubować?
3. Š wotfal tajku lubošć došćanjemy?

1. Čěhodla mamy ho lubować? Čěho dla Knjefowu ja-
pofčotł, šchěšćanjšćej bratrowšćej lubošćej tajku wōžnosć pšch-
žipwa? Ma to nam našč Šbóžnik wotmołwi, hđųž rěkaje: Ma
tyni bđže kōžbu pōnač, jo wy moji pōšli šće, hđųž lubošć mjes
hobotu macje — lubošć je po tajkim šnanju Želuhowobch wučow-
nikow. A našč japoščotł nam to w našćej epistolě wōskłabje,
hđųž piše, so wšchitě daru, wšchitě mudročć, wšchitě taš
uženowane dobre štkati žoneje hđbnošće nimaja hjes lubošće.

Šo my rěčecž mōžemy, to je něčto rjane a krańne. Bjes
rěče njeby žana žyrte bŷla a žane předowanje, žana šchula a
žana wučba, žane towaršćno mjes ludšimi. Š rěču a se
hłowom mōžemy my wutrobu hnuč, wotom wōšwěćiz, wotlu po-
lěpichć, čłowjeka pšchěd šlym wobarnować a jeho f dobremu
dowješć. A fonnj je we wošćitěj mērie dar šřěčćinwošće a
tón mōže tyhazam ja žohnowanje šćajeny bŷeč, ale ho wě, jenož
potom, hđųž ho tajki dar do kšlŷub žnicšomnošće, hčěćinwošće a
čěšćelafomnošće nještaji, jenož potom, hđųž wón šatwěč a nje-
pšchěšćelšćto, lóšć a hidženje wubudizč njecha, ale hđųž tajka
rěč wot čłowjeka wuidže, kotrųž je we hwojim Wofy šćajentny,
wuidže s wutroby pšchěšć Ducha Božeho hwojćeněje, w kotrež ta
lubošć bđdi, kotraž to hwoje njehta, ale derječje a šbože

blizjšeho sa čraš kaj večjinošč. Sevalt su te štova kaj hinczajz možas a hinczajz hvobšč. Pšched Bohom wono ničjo njeptaka.

Veščejšč, to rča, pschidobno wčzj do brčda prajšč, hvotate piznu pravie jrovnitšč a wufkadowacšč wjedšč, t temu ion dar wobščedšč, wšchite potajnistwa wufšedšč, wšchite raby a puče Bože, wšchite potajnistwa wčžiwotšč a taf so t wšchitemu pšnacšn pšchebčedšč, io w njeptekach a na semi ničjo njeje, jchotz bychmny my njerofšmili — my tajfe darj a hnadie dšerčezšč wozhczmy, haj, my dšymny našch čraš wobšforšowacšč, io won tajfe darj taf hysto jaspiva a wot Boha a jeho štowa taf malo wč, — ale najšlubiche pšnacše hame, hješ lubofeše, hjščče nitošo Bohu spodobno kšchekazna nješčjiti. Haj, hdy by možno byto, io by nam we wutrobje wčra bydšita, taf hylua, io wofha dšjwo dokonšč, ale wona by hješ lubofeše byta, potom wona pšched Bohom ničjo pšacšja njeby. Pšchetoz pšched Bohom jenož ta wčra plačji, kotraž je pšched lubofešč džetawa.

Tež štati hmitnošč, haj, hawo matraffa hujerešč, hdyž nežio teho Knjca dla na palazy ščejšpovz štupi — pola člowjefow wyšolo wazene — tola, hdyž ho to wšchitko jtanje, so bychmy wot ludži wščjani byli, abo io bychmy hčbi s tym ščožnowšč dobyli a hšwčdomnje spokojiti, dha nam to ničjo wžitne njeje. Pšchetoz Boh na wutrobo hlada a hčbi lubofešč žada, dale ničjo.

Taf je nam našče Bože štowa, kaj rjenje tež jeho štowa hincza, možne štune potune pšredwanje. Njch ty džchocšč kšobč prajšč: ja hym kšchecšan; pšchetoz ja wčrtju do teho Knjca Jefom ščryjta; a k hčozju te njči a t Božemu blidu a ničjo njepravie nješčjiti, dha tebi japoschtot Pawot rječnje: „Nimafsch ty žaneje lubofeše, dha f tvojeji wčrti a f hwojini kšchecšanom ničjo njeje, dha wšchite tvoje nješčjenje a rčžjenje, tvoje čžinjenje a čšerpenjenje žaneje hčmofeše nima.

2. A so ho nčk hčbeje hantch njchczmy hšebali a hžjom lubofešč hšwta ja pravu lubofešč nješčeržeti, dha nam nčk Knjcajwo japoschtot poščje, io won jemitu, čžmlu lubofešč njemčni, niz lubofešč, kotraž je stareje, njemwobročejeneje wutrobo wurošč, tež niz macšerimu lubofešč, kotraž, hdyž ho jenož njemuje, nam wutrobo czoptu ščjini a dušdu džatommu, nč, ta prawa Bohu spodobna lubofešč wufšabža f njeboja, wona ho w hčobczentju ja tym Knjcem hčma našča ščjini a bydli jenož w jenej wot Božeje hnadie wobnowjeneje wutroboje. A tamu hšwčom nam nčkto ion japoschtot f kščimni, ale kšahymni hšwčomni wofšpizuje a ju nam jato jchpichel pšched wčož dšerži, io bychmy ho w nim wobšladati.

Tuta lubofešč, pšchje japoschtot, je ščerjerna a dobročjina; ščerjerna, pšchotšč mona wšcho njebe, wšcho wčrti, wšchego ho nadžija, wšcho pšchecšerpi. Wona ho njeda rošhčewacšč. Še žanej njepravdu, je žanyim franjencjom, je žanyim njedžatomu ho mona f hčwčej wabčej njeda, ale wona wšchitko f čžiwotščju njteje, pšchi tym wšchitko wčrti, to rča, wot teho blizjšeho pšchego najšepšče wčrti a wšchego ho nadžija, čžaka wot jeneho dnja f družemu, so bndže blizjši lubofešč njepravdu špšnacšč a ho wobrocščjšč. A pšchi tym je ta lubofešč tež dobročjina, to rča, wona ni jenož f dohčozčjanjom to še pšcheneje, ale io tež f dobtrotu jaspščjšč, je pšchego f wadawanju a fe kščdej pomozji holowa.

Lubofešč njeje šawistna, ale temu blizjšczmu jeho šbože pšchewta; wona njeje hampapščna, t. r. wona te štobofeše blizjšeho won njepta, ale je radšho pšchirreje. Wona ho njenaduwa a hrofnje njčščjiti. Wona ho hama njštobwiti ani na pje-njesja a šubto, na rojnu a wjedžjenje njetwari, wona wšchitfe njepšchitlojne, hrojne wšahnje bidži a ma na wšchitajim dobtwym a nadobnym hwoje špšdobarje, wona hwojich pšchedsčajenych čžefčji a je dobročjina tym napšchczjwo, kotščj su jej poddani. Wona ho njepravuje na njeprawdoščji, ale ho hčbu graduje na pravdoše.

Wona brachi blizjšeho na hšwčto njepšchitnjeje, io by potom f njepšchitajim hšwom wo nich hšdžjta, ale wona tež pola hšubofopad-njenych hjšččeja sa dobtwym pščupštajimi byta, ja ščurkami Božeje wodobnoščje, io by, na to ho jacož, napomnuta a pšchpšla a taf wumčhla, jchotšč čhje ho wumčž dočj.

Lubofešč njepyta to hwoje: haj, io je pravaje lubofeše wajčh-nje: niz io hwojini loščtom a žadanjom, niz sa hwojeji čžefčji a hwojini dobtwym wona njšeti, ale ja derčješčom a šbožom blizjšeho.

Do je hvotateje lubofeše krašna drata. O taf mona pšchecšjwo nam hšwčedži, taf mona wobšforšuje našču njčejščerpi-wofešč, hdyž ho nam šda, io hym podarmo dželati, našch hrozjny hndw, hdyž ho nam šraja, našču šawičšč, hdyž ho blizjšczmu derje dje, našču hrozščšč, hdyž my mčnimny, io jeho pšchetrčjčimny, našče žyle čžinjenje a šadžerženje, io kotrchny nam taf malo na tym teži, hacz my družim pohorščji dawajmo abo niz, a niz napoščeb našču hčbičjimošč! Wšchak tola wjele kšchecšanow hwoje žyle žiwjenje ničjo dale njepyta hacz jeničžjo hwoji dobtwt; hwojeho blizjšeho dla pak woni žabyn porje njšchibnu.

3. Čhczemy my prajšč: tajta lubofešč, kaj ju nam jow japoschtot wofšpizuje, na semi njeje. Jencho ja šrajn, kotraž je w tajfej lubofeščj hčožiti: našch Knjec a Ščožnik. Kaj hšče won lubowat tyh hwojich, tž w hšwčže wčrtju, taf lubowafše jich hacz do šnja. A jeho lubofešč njepšchecšje jenož tym, tž wšoto njeho wčrtju; tež žonilowa a hšchšmitow, špšcznyh a wobčejenych, hšudych, šhoryh a wopuščjčenych wčrtju do hwojeje lubofeše wobšamuje. My hšchšimny, taf jeho lubofeščjwa wutroba na tyh hwojich štowji: Taf dohko hym ja pola wadž a wo nje njčjanješče? Ššhly hmitelškeje lubofeše we woczajaj wčrti na Jerusalem hlada a jejnyim džčžom wobšwčedži, io je wčrti jich hšromadžšč čhwt kaj pa hwoje kurlajka pod hwoje kšchidra. A w jeho pščimny čžaju — my šnowa we wrotach uteho čšaja ščejmy — kajta lubofešč! Wšchitka ščofč jeho njepšchecšjelow jeho hšrčho njčščjiti, wšchitka njchšwčwofešč jeho woczobnitlow jeho njčwroš-hčrtwa, tež najejščje čšerjenje jeho wot nastupjenego pučja njemwotrašchi. Ta w našchim Ščožniku ššewjena lubofešč wšcho pšchewješe, tež šchžšč, tež tamnu štjfnofešč, jato ho wčrti wot Boha wopuščczemny ščawowade, tež hčrtu hujerešč. Šhaj, wčrti je naš wjeddy lubowat! Duž ljubujmy jeho šašo a ljubujmy ho njš hčbu jako jeho woczomžjny.

Ščawujamny-li my hšubčjstwow naščjeje na lubofeščj taf hšudeje wutrobo, dha štupny pod kšchž a čšerčajmy f rčki lubofeše, kotraž tam bčži, lubofešč ja lubofešč, io bychmy hwoji pučšč šchti, hwoje woczj johne a pšchecšjone, hwoje wutrobo wotewrjene, a čšople, hwoje ruzny estžjžjoni, i umli šf čhji ššhšjšt, bodženi wot hrozščje, pšchego čšjščjščiti wot hčbičjwofeše, pšchego hšwčrtičjiti w pomofanju, pšchego wutrobničjiti we wobšhadšč f bratrami, pšchego hotowičjiti pombačšč, twočštowacšč, hujereščšč, poradžemny jako horeje pombačšč, woczji a wutrobo tam pokajowacšč, hščšč lubofešč wšchitajim hšwčmnyh wčžjnje wobšboža. Š temu pomhaj ty nam ham, ty wčžjnu lubofešč.

Lubofešč, hš ty poručjita, io ho mamny lubowacšč, Haj, io morowa dušha žnwa we lubofeščj wofša štacšč, Šo tež lubofešč wot ho danu, a io kščžjo wč, jchto hym, Šo my jedny narod mamny a sa jenoh' ščejmy.

Šamjčji.

pričejo na porcih stječej; ale čzjunjeje to rady, pichetož to, jatož widgeje, bēše utno mēry rjane.

A jato bēše jo sažo tyžaz lēt mīawo, pchitidže Pētr pošledni ras. Tu stječje bobatu muž pichje bēšeje w formozy na lubi pchē seženje na porstach a hladakeje stajnje do njebej a bēše tak šo do hladanja poduriti, šo njebēše cni pynti, šo bēše Pētr šajupit.

Ziončzije jemu Pētr ratu na ranjo pozoži, šo šo wdrovčzi, a bēšeje f njemu:

„Wōj jo nuu, šy dohko dosej na porstach štal! Wōh je eji tvojje hrēti wodaf; kumēm eže do njebej wicēz. Mjowērno, ty mobi to wicēle tōjo dostac, jeli by to čyzi!“

— Stōz. —

Wōjnizy ječi.

Š Franzowstke je najša wchidnošz sažo wo wumēnjenju jatych jednata. Rēmska je namjetowala, šo by šo 20 000 starichd hōwōjnuch uawo f Rēmske, kotiz šu w Franzowstke ječi, šo 20 000 tajchd Franzowow, kotiz šu w Rēmske ječi, wumēntle. Franzowita je tutōn namjet wotporafata. Na to je Rēmska namjetowala, šo by šo 4000 Rēmwōw ša 5000 Franzowow wumēntio; tež do rehole Franzowitfa njeuwōti, ale hēbi žadaje, šo by Franzowtam hējeje wjazy pchitwolene bylo. Čežobla wo taf čzini? Wōna šo boji, šo by potom hēšeje bōle jiate bylo, kaf wicēle hūbiejšōho šo f blačami najšti ječi w Franzowstke waju hačz franzowizy ječi pola naš, a wōna šo boji, šo bydu eji wumēntio Franzowšōwo w hwojei demitije potom žyknenu franzowitkenu ludej tu wēnošez wo Franzowstke a jeje šwafstazaje a tu wēnošez wo Rēmske prajiti, šchōz by franzowitzy wōjšōnošzi a jeje šwafstaziam drje hačz na naj-njeubiwōho a hnadž hawo strachne bylo. W Rēmske je 410 000 Franzowow a wjazy hačz 7000 wjzōwōw jatych, to je f naj-njeišeča dwōjzy tello, keltōz je Rēmwōw w Franzowstke jatych.

Š Franzowstke hmy šhonicž drebjeli, šo tam franzowstke žony, kotrež čyždža knjenje byčz, na hašy do najchid jatych f pchēdeščeznitom bija. To je šrudnje dosej? Šrudnitōho pak hēšeje to, šchōz sažo a sažo šhōntiny a w nowitard ežitany, šo šo mjenujzy tu a tam hōlzy, haj tež žony najšeho kraja a luda taf pchēčziwo wōjnizim jatym sadžerzja, šo to je hačba. To njeje jenōž pchēradna hwojeje čzeleje, nē to je tež pchēradna wōtznego kraja a luda. To praji nam hējo, šo šo wchē tājše f jaitowom hōšōacž maja. Tu njemōž hō tež prajez, kaf šo to hūsto praji: to je we wullich mēštach taf! to je w šabritišchd mēštach taf! Tež na wōhach je to f tutym sadžerženjom taf! A šchōt nētko f temu hēšeje prajiny, šo je hō prajilo, šo to je tež w Ššerbach taf, wōšebje f rušwōlšim jatym, f kotyzimž šo Ššerbja we hwojei rēzi lēpje šrošpinja!? Mōžemy ny tuto wuprajenje njemērnōčz, šu mjenowacēz!? Šo to mōhli — a uty to dyčbitomy mōz! — to je hwižati nōdant f naž wōšebch, pchēde wchēm najchid herbšchd hōlgow a žonow najšēje herbšēje mlōdžiny, tež domjazēje kaf čzeladneje, pchēde wchēm paž tež najchid starščich, najchid starščich, najchid hōwōdarjow a hōwōparow a wōšebch tyč, kotiz wōjnizich jatych maju. Pētnje a rjenje to, šo je mjes nami ta kšēščezanšta luboščz domach, kotraž tež nješčēčezelēj dobrego wopokōže, wchudžom tam pak, bēžez šo taf hanitōneho štawa, je šaščijšnja, šajpšnja a pchēradžena kšēščezanšta luboščz a wōtznokrajna luboščz a to čzelečerte, to prawe čzelečenje a wōženje hameho šo.

Wschēščezanšta luboščz f jatym njeh šo wopokōže nētkle tež w tym, šo šo tym jatym, wōšebje tež rušwōlšim, to žo hlybatštwō Wožeje pišma pokōže a pōščizē a ta krašna jašnōščz Wožeho šhōwa šajwōčzi. Našch Mšhionški Wošōl je w šwōjim

1. čziple tuteho lēta hējo na tole pokafat.. Tu budž hēšeje ras prajene, šo f. faraf Šovst w Barlinje N. 4 na Žwafidnej drōšy 4, nowo testamty w rušēi rēči čzšēščezane darno pchōpōčzele a dobrowōlne darj ša dalowōjedženo f pchēwanje tuteho špōmožneho štatka pchōjtinuje. Wōno hnadž by najedwōrtično bylo, hchū-li najšti hōwōdarjow a najše hōwōšy tute rušwōlše testamty pchēs hwojich duchownych šhromadnje šfajati, kotiz budža drje wchitzy daf šhōntiny, je šfakacž a te dobrowōlne darj pchōjtimacž a dale donacž. Taf byčmy f dobom tež jedyn reformazhški štitk donajeli.

Š blifsa a f dalosa.

— Wo Wreštu Litowškim šo wicēle rēzi, jenōž niz wo tym mērye, na kotrež žyti šhōt čšata. To je na tym ležane, šo wot nješčēčezelēje štrony tam po prawom ničtō njeje, kotryž by mōzy a dowēry dosej mēl a tajši mēr f najštim wotporōžanzami šeznitēz mōhli. Pchēde wchēm paž šo tam to jenc pokajnje, šo njenujzy jedyn Wrozti a čzi druyi jēho hōbumōžny hēbi na to ani njemyšla, te šhōwa wo šwōbōdže, wuprawje aid., kotrež f mōžnym hōčami do hōwta trubjadu, tež do štatka štajēzi a wēnošez šeznitēz. Wē, wōšēščezōje po žyeli wulkei Rušwōlške šu wjazy hačz šrudne a drebjate kōžebō hējo najšala wottrachēz, f tajšiti nješčizžkami šo špōčezēčzi. A tōla šu šo tež w Rēmske, kaf nētkōtō prjedy w Wōstrikēf jatzy namakali, kotiz to čzinjadu, haj, kotiz f wjaz hačz je šhōwom jenōž ja nje ale podobne wuprowowadū.

Šrudny wštrawōdžēz tajchd myšlew bē tež to šchrajškwōwne, kotrež jenōž njenašti a hōwōdarščich pchōčizimow. Wōno je bylo, njeh šo f temu praji, šchōz čže, pchēradna wōtznego kraja, wōtznego luda, wōtznego wōjška, pchēradna hwojich džeči a džečidžēčzi, hwojeho pchōčebō, haj pchēradna hameho šo. A to jeničše famowōjenje, kotrež namafam, je to, šo šu čzi, kotiz šchrajškwōwdu, šajšpējny byli. Šo šo jatzy mlōdžji hōlzy a te mlōde hōlzy šajšpēčz dadu, ša to wamty drje tež hēšeje famowōjenja, žaneho paž fa tyč, kotiz jich šajšpēdnu. Tōla, hōdž šo tute wjēzēzi pšajja, je f žytny šchrajškwōwanjom nimate te kōnzje. Wōčzi hūdžēti bōle ale njenje pchēs šhōwōtōwne kaf šhōwōtōwne wšwō wotewjereje, a tam, bōžez to hēšeje njejšēi, šhōwōtōwna mōz mēr kaze.

Čežobla je šo tajšeho štato? Tēhōdla, šo je wulki bžel luda, niz jeno we wullich mēštach ale tež druhōdže, dawno šobyl to šhōwo: „Šwōje živy dny mēj Wōba pchēd wōčzōmaj a we wotrobie a hladoj šy, šo do žaneho hēčōla njeuwōlšaj a nječiznich pchēčziwo Wožej šatni.“ (Zob. 4, 6.) Šōd by najš lud po tutych šhōwach živy byl, njebyčmy tuteho šchrajškwōwanja mēli w tutym čezštim, wōšhōwōžim wōjnizim čzahu, njebyčmy nēščōžkuli druhōho tež mēl! Duž tēhōdla, keltōz nad nami, džeržiny šo hami a džeržiny tyč hwojich f tutemu šhōwu, f Wožemu šhōwu, f Wošu, potom budžemy šo tež pranje sadžeržēž pchēčziwo wōtznemu kraje a najštim rjetam f wjēczōru a f polo-dnju, bōžez šo pchēzo dale hōwō wōjuje a bōžez hēšeje hōwōšehō wōwōwanja na nidi čšata!

— **Wibliški pučznik** ša lēto 1918 je nētko wuščōf a doštanzēž jōn pola tuzēžich duchownych, kaf na hēmaf [natych] nēštach. 25 pj. je jehy wōjnizim pšōcijna. Wōjšnšte bēdu tež te pchōčiziny, šo taf pōidže wuidže. To budže kōždy nētkle famowōčz a pōidže je hwojim herbškim Wibliškim pučznikom pchēs tuto wōjnizē lēto, kotrež šo, da-šl Wōh, nam do lēta mēra pchēwōwōčzi. —

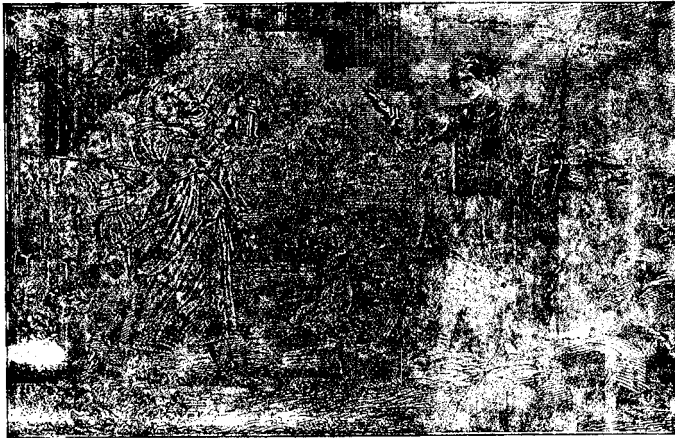
Zamolwity redaktor: faraf Wyrgač w Nosačičach.

Soburedatelj: faraf Mrōzak we Łupōju.

Čišēf a nakladnik: M. Smolej.

Sy-li spěwał,
Plinje džělat,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócnj
Luhosć ma;
Boh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědnj dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wtopčń ty.

Z njebes mana
Njech ćí khmana
Žiwność je;
Ziwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Šserbske njedzelske lopjeno.

Wudawa ho kóždu hobotu w Šsmolerjes, smichisichskěrnj w Budyščinje a je tam sa šhtwórkěmni pšchedpřatu 40 wj. dostacj

Invokavit.

2. Kor. 6, 1—10.

„Wuńnj nwoje čerje s tvojemu nohow, pšchetoz to město, na kotrymž stějich, je hwojata semja.“ Tutón Boži hłóš saklinca něhdj Wóšjakej we puščinje pšči horje Poreb, jato widžěšče, so černjowj kěf ho s wohenjom horjěšče a tola ho njespali. To móžemy tež wo hwojatym póštym čašu prajće, do totrěhož hny něf jašupili. Tu je tež hwojata semja sa kóždeho křešćana, kíž w duchu hwojeho knjeja a Šbóžnita na jeho pušču čerpienja a wumrěczenja pšchewodži. Tu je tež čerjowj kěf, drje ho palo, ale wón ho njespali. To je tón muž s černjowjei trónu Tež wón bě wot wódnja helšjeje kóšče, hal hiščěje wjazy, wot ptomjenjom Wožeho hńěwa sapschijaty, ale wón ho njespali: Dobyceržy je s wóbnja čerpienja wušchol, kraňnje pšče wóšdu powyšchěny. Wšchito to je ja naž činił a čerpił, so by naž wot spěšaha a winy najichd hřěchow wumohl a naž le kraňnje frejćeje Wožich džěči posběhnył. Zehodla je hwojat póštym čaš sa naž čaš křutnjeje pokaty, na drubej stronje pak tež čaš hnadu a šboža. To posbědněše našcha epistola pšchede wšchěm wušběhujě, naž napominaje:

Njebjeřeče hnadu Wožu podarmo.

1. Šnada tu je. Njebhny ju podarmo brali?

2. S čim wopokasnjemy, so ju podarmo njebhny brali?

1. Šnada tu je, hewak ju njemohl bracj a štemu našcha epistola hiščěje praji: „Šlaj, něf je tón prawy spodobny čaš, něf je tón džěń tehu šboža.“

Štjo dha je hnadu? Šlej, hnd je modarja k hnjerczi šabudži a wón hnał njewě? hacz so budže wotprawjenu. Š bo-

joseju a je rženjom tutej hndžinje napschěžiwu hlada. Dha hndit k njemu štupi a jemu pšchpowjebži: „Šral trowjeje hnjercze njeha? tebi žiwjenje spožži!“ Wěniš, so budže ho šabudženy doho prashčěž, šhto kralowka hnadu je?

„Šrěchńto. ty dyrbiš wumrěcěž“, to je wušud, lotrěž šakón wupraji. „Ty dyrbiš wěcžnje wot Woža a wšchěho wjehela wusantnjenu byč.“ Dha pšchindže Woži hny a praji: „Ně, wón dyrbi žiw byč. Za du sa njeho do hnjercze, ja čarj jeho winu japločěž.“ A něfko ho na tebe wobroczi a ho prasha: „Ty čžěch tola žiw byč, ty čžěch tola šbóžny byč, ty čžěch tola hnadneho Wóžta mēčž?“

Šlaj, to je ta hnadu, lotrěž ho tebi we hwoj. póštym čašu tak jadrinje postičujě.

Drje pšchěš žyła lěto ho přěduje, „daječe ho šjednacj s Bohom.“ Ale w hwoj. póštym čašu je Šhrystuhowj křičj pšchede wšchěm hřědžijna wšchěho pšchpowjedanja. Na nim a s njeho Woža hnadu najjapločěho a najwřofšćitěho hwežči. Šak tola Bóh hřěšnikow lubuje, so je ja nich hwojemu Šsynje do hnjercze hčej dak. To je wopor njebješeho Wóčezja sa hwoje džěčj, kíž bychu hčej tuteho wopora hšubjene byle, ale pšchěš njón hu wumožene, hbdž jenož tutón wopor sapschimnu, ho jeho mozuj.

A tutu hnadu njehač ty pšchijěč, ty čžyř wot Woža džěljenu byč, žiwjenje w hšuběnjtwe wjěšć, ty čžyř prajće: jo žaneho wumožnita njeterjebam a njeroždu? Niděto to sa móžne njebj džěčat, njebj šhonenje ras wučžito, so čert wutroby tak šapšep, so je to tola móžno.

Ale tyč šapošćot Pawol njeměni, kíž Wožu hnadu š žyła njebjeru, kíž wo Šhrystuhu ničjo wjebžěč njehadža, kíž ho sa Wožim šlowom njepřašěja, ale jenož na to myšla, šak bychu

hriščne kralja, čješe je a loštyhu wužiwali. Woni wostraru džęzi teho hrišwa.

W naszej epistoli ręzi huj. Pawol wjele bole wo tajtich, kiz Wožu hnadu p o d a r m o hjeru. Luther k temu praji: Podarmo Wožu hnadu brać, to ničo druge njemōže być, hać so čjite Wože hlowo křtyřich, w kotrym ho Woža hnadu poľćkjuje a tola po nim nječimich, ale wostanjesch, kajři huj byt". Podarmo huj Wožu hnadu brać, hdyž pola tebe njereka: „Hjeje mnu a njeh hřešom žaneho towarřtwa wjazy być njejmě. Ja wčasam wjazy wotročę hřeča wostacę, ja njeham a njemōžu wjazy lwoi pšechęžiwu Wozu wostacę a žywy być, jako mohla moja sprawnocę, moje dželo, moje pręowanje nje do njebež pšidnjeseć." Hdyž njelamafę je křtužu hřeča, huj Wožu hnadu podarmo brać. Abo čješeć ho prajęće: Sęto budže hrišć, sęto budža moji pšechęželjo prajęć, hdyž řapocęnam, moje žiwjenje wušhwiećęć? Prajęćeš dha ho jich, hać tebi dowola, bohate herbřtwa nastupęć abo w nowej drajęće křodęć? Sętož ho po hjeće řloži, tón je hnadu podarmo brać. Sętož hwojich pšechęželwo a hujodowo dla ho teho wostaji, Jesuřkej křtužęć, řtōž pšči pręowanju wo křtužu křtyřtuhowym hrištwu křtužu sa něšto hnadne džęzi, tón je Wožu hnadu podarmo brać.

Podarmo, kajte řrudne hlowo! Hdyž je bur je wřęej pręgu a hrišćerocę hwoje polo džęlat a žane žuě jemu njęřu narofte, kať řrudnje je, hdyž dyrbi prajęć: „Ja huj podarmo džęlat." Hdyž řhoru we řtaręęi wo wuštrojenje wot njeha řlarja k řrudnemu řhodę, rodu pjtajo, a řadny pomhać njemōže, dha praji řrudnje: wřcho je podarmo. Huj, to je čęřto, hębi prajęć dyrbeće: ja huj podarmo džęlat, ale žple hinar tola hjećeje řlnci, hdyž by wo tebi řęfalo: „Ty huj podarmo žywy byt." Hdyž ho nam ras jene dželo njeje poradžiti, mōjemu řašo wot řreda řapocęć a řęje činić. Ale na řonju hwojeho řiwjenja wušdu řhōtać: ty huj podarmo žywy byt, to je řalohnje. Dyrbi to pod najřim mjenom w Wožich řituhach řtać? Nę, nę. Jenoz nič Wožu hnadu podarmo brać! Nęto je řoho hujatj pšitny čęř, čęř hnadu, džęi řboža ja tebe a sa naju. Ale wřhřtōn čęř, tež hnadny čęř je řachodny. Njeprajęće, wy mlobzi: „Najprędy čęř hwoju mlobęćę wužiwać, potom čęř wobozny być." Dajęće hębi wot wobozny mlobęzow a mlobęć hōlowo prajęć, kať řrađa a řolna nadobnyh wužiwanju a wjeřelow je jich mlobęć. Spominajęće na hlowo: „Wjeřel ho mlobęzow we twojej mlobęći a wjeř, to čje Wōh ja to wřhřtō budže pšęd řud wjeřęć." A wy mližojo a řony, njeprajęće: „Wy dyrbinny džęlacę a řařtuřęć, ja řęiřte řiwjenje ho řtaracę, to nam wojnje čęř ja řtaręć wo njebejřte kralja." Čęho dla nič woboję wo hromabęć? Dajęće hębi wot wobozny mližojo a řonow prajęć, kať řiwjenje w towarřtwej ř Wozom řęiřte džęlo ř wjeřelom: a wušpęchom řrudnje.

A ty, najř droři ludo, mařy poryni twojim njepřęčęselam, kať je Woža hnadu ř tobu hęla we tutej hrišćowej wojnje, kať je wona hać řęim řitęomne činiřte sa wotmlyřljenja twojich njepřęčęselow? Woža hnadu je tebi mř, wulke dobyćeje a něto ř džęlom twojich pšęchęžiwnikow wobradžiřta, ale njeje wulki džęl mjeř nami ju podarmo brať? Hdyje je dowęćenje a řařortjenje pęnięeho čęřa hwoju wřafalo? Wjele mřotortanja, wjele hřečew, paduřřtwa, jebanřtwa, řidowanjřtwa, njepřęčęřiwocęć, dwęlo warija na Wožej pomozu je ho pokafalo. Njeřęta to: Wožu hnadu podarmo brać? O duž dži do ho! Nęto je hriřęće prawy řpōdobny čęř, něto je hriřęće džęi teho řboža!

Woža hnadu, kiz ho nam we wjeřelu a řrudobje dořtanie, dyrbi dha nauřřtowanie wobohacęć, ř džakowocęć, ř ponužęć, ř potuće a ř potęřehowanju wjeřęć, dyrbi najęće řkōřte řiwjenje ř węčęřnyh řubtam napjelnjeć. Hnadu je twarři mřřřř, kiz

dyrbi wo nař twar noweho řiwjenje twaricę a hdyž ho to njęřtanie, dha huj ju podarmo brať, my huj podarmo žywi byři. Pšęd tajtim řkōřenjom čęř Wōh nař swarnowacę. To nař wjeđęje na to prajęće: řak mamy wopofafacę, ř Wožu hnadu njeřhny podarmo brať?

II.

Ř temu je wřitno, řo ř wutrobje hębi hjerjemy, řčtož Pawol praji: „Njeđajmy pať niđže wřitmu žaneho woborřćenja, řo by nař hant hanjenu njehę, ale we wřęęch węřach dajęće ho nam wopofafacę jako řhřřomnyž Woži we wulfej řęčęřřiwocęć, we řalocęřach, w nuřach, w řhřřocęřach, w puřach, w řařtwach, w řmęřřřach, w pręach, w wachowanju, w poľęeniu, w čřitęřęć, we węđomnořęć, we řahodnořęć, w dobročęřiwocęć, w řwřatny duchu, w prawej luboći, we řkōřje teje węrnocęć, w Wožej moz, pšęs brōt teje prawdořęće na prawej a řęwej ruży. Řkōž hřečęřan je řhřřowit křtyřtuhowy a řhřřba, wo řotřęž tudy najřa epistola ręzi, je najřa wřhřřitč pšidhřřiwocęć. Sętož čęř hřečęřan być, dyrbi to je řřitkom wopofafacę. Wřuňacę je řkōřom je drje tež něřto wazne, ale huřto dořę řady najřřřřřř hlowom ničo praweho njęćę. Tęhōla řada japořřel Pawol, řo mližo hřečęřjenje we wřęęch dobrořęć počęřřak řhodęć. To je jich drařta. Sętož hřečęř hřtuži, dawa woborřćenje a Wozemu kralřtwu huřto wjazy řřřřob nacęřiti, hać njepřęčęřeljo křtyřtuhowi.

Ř kajte řhřęje řhřřa tež wulfej řęčęřřiwocęć we řalocęřach, w nuřach, w řhřřocęřach, w puřach, w řařtwach aid. To je wazny řrud we řhřečęřanřim řiwjenju, řo ho njęđajmy wot myř powařicę, ale hwoje dowęćenje na njebejřelwo Wōza řtawiti, řo tež w čęřřřch čęřach křuce džęřimy: „Sętož čęřni Wōh, wřcho dobre je." Tež Wozim džęčom mōže řřitno być, hdyje wona řhřřocęć, jena nęř po druhej pšidhřęć, řo njewęđęje, hębi jen a nuř, ale řunje potom řęa, na křtyřtuh hřadacę a jeha mōž hębi wupřęć, kať je to řwi. Pawol činiř a Wōh je jemu praji: „Dofęć mařh na mojej řnadęje, pšidętož mōž mōž je we řhřach mōřal Tęhōla, řo mōžeřę prajęć: „Hdyž ja řhřby huj, huj ja řhřly." Na kajte wřuňęje řęčęřřiwocęć wobřřowanju.

Dale křtyřtuhowa řhřřba, pšęs řotřęž řřawiti, řo Wožu hnadu njeřhny podarmo brať řada wřřelate počęřiti: p o z e c i w o i e c najprędy. D, řapřajęć wo hwojeje wutrobje: „Sęžni huj čęř, kiz čęřite wutrobju huj, pšidętož woni budža Woha wđęřęć." Dale: węđomnořęć, to řęa: řhřečęřanřte řwřnacę, řotřęć je kať řhabe mjeř najřim ludom, dořęć ho, Wozu budž řřōřenje, řilřija wjazy njęćęřta. Węřny řhřečęřan Wožu hnadu k temu řřęba, řo by wřęędnje řęje řřōřnal, řotřę je ta dobro a řpōdobna a dořonjana Wōža wola, řo by wřęędnje wřit ř wřwncęřu nariřeho řręřa a řřōžnita řęom křtyřta. Potom: ř a h o d n o ř e ć, dobročęřiwocęć, prawa luboć a to wřhřtō w řhřřatny Duchu. řhřečęřan je řahodnořęć, dobročęřiwocęć a luboć hwojeho Wōha a Sęžnita na hwojej wutrobje kať bohacę řhřit, řo řařu řahodnořęć, dobročęřiwocęć, luboć hwojemu řhřřřčenu wopofafuje, řo pšęs řidęenje hwojich pšęchęžiwnikow ho njęđawa rořbňwacę a wřhřřitom čłowetam ř wutrobu dobre popřęje a dobre čęřni. So by řo jemu řhřany huj, wutrobju hębi řwřateho Duča, kiz je duč teje luboćę. D řhřřęće to, kiz wy w njepřęčęřřitwoje a řwadę žywi řęje! Řwřny tuteho duča řęčęř wón tež to řkōřo teje węrnocęć a wopřōžę dobre řwřnacę teje najřęje, řotřęř w nim je, řo bydu tež druy wřřiti a řbōžni byři. Kajte wřuňacę njeje jenož wřuňacę ř řtom — řotřę je huřto dořę jenož řhřęřny mōřař a řlncęřny wřwncęř — ale ho řtawje w Wožej moz, pšęs brōt teje prawdořęće na prawej a řęwej ruży. Węřny řhřečęřan je dobro wřwować, derje woborřćeny a wřřřotwony ř dořnyh duchowymři

Wójna a dobucze w puściznje.

— Mat. 4, 1—11.* —

brónjami: w lónowizy ma jóscht wérny, w prawizy njecz tého Ducha. Tak wječbe kŕšćeŕzan wójnu teho knjeŕca ſ wjeſelny pŕŕeſchewéd-
czenjom. Ewangeliſz nužojo, ewangelſte žony, mamy my tute
brónje prawdoŕŕe, ſlejnty žiwěni na ſtraži, ſakitamy čjeſež
ŕwoičeho knjeŕca? We turym bédženju drje tu delſach žaných
želeſnych ſkličow a čjeſtných wuſnanjenjenow njeje, kajſež
naſchi wójny doſtanu. Haſſe horčak ſnwa žiwěnnemu žiwédŕeſež
čjeſtna krówa. Saewérnym kŕšćeŕŕijanam dyrbi woſho jene byež,
hač pŕŕeſe čjeſež abo ha ſibu, pŕŕeſe ſte abo dobre
rčejze djeja. Wo to ſo njeſtaraju, ale jenó wo to, ſo ſ jich ſa-
džerzenjom knjeŕſtewo mjeno ſo chwali a jeho kraſteſtwa ſo twari.

W ſkewyjuhu ſu bohačŕi, njech žiwě wót nich džerži a wo
nich praji, ſčtož dže. Kaž ſu ſ naſchim knjeſjom činili, kaž
ſu jeho žkonow a hrěſchnow towarſchca, haj, Boža leſtrowarja
njenowali, tak tež jecho wučeſniwam činja a ničo njeje wſche-
hpuje, ſčtož njebyhu na nich rčejſi. Wo je tež domaplatnje a
ſkličj ſa nich, ale woni jón njeſu ja žiwjim Zbóžnikom, we hebi
mjejo twóſtj dobroſe žiwédumuja a wjeſela we Woju. Zehobla
Baſwol wyſka: jako ſawjednizy, ale my rčejžimy praw-
du!" Zawjednizy wo kŕšćeŕŕijenju ſwarja, kiž ludžom
hown ſawjerčca, kiž džeſđa lud do čémnoſtje ſtarých čjaſow
wróčejo wjeſeč, a jón we htuſoŕŕežje džežečje a tola rčejža prawdu,
mjenujžy Wože ſłow, jenóž jo žiwě wérnoſež njedca hŕŕŕečjež.

"Jako njeſajomni a ſu wſchaf ſnajoſni" t. r.
woni ſu čſi čſiſči we kraju, kiž ſa tym njeſteja, wuſſke mjeno
pŕŕeſe ludžimi mječ, ale Woju ſu ſnačji, kiž je jich mjeno do
krihow žiwjenja ſapŕŕŕal. Čšto pomha, bđžj je načeje mjeno
ſnate pŕŕeſe ludžimi, ale Wóž dyrbi prajieč: „Ja waš njeſnaju.“

"Jako čſi kiž my, a hlaj, my ſ haj žiwi." Kŕšćeŕŕijenjo
wſchědnje hrěſeja a žiwěti wotemru, ale žiwi hu we duchu. ſkewy-
ſtuſ je žiwy w nich a junu budža žiwi pŕŕŕi nim. „Jako čſi
ſchwikani a wſchaf njeſabiečſi.“ Duſto dočje ſu woni
najčeje domaplatni. „Možj Wóž lubo ma, teho poſtoſa.“

Wle wjažy hačj móže njecjež, žanemnu njeſapoloži a Wóž pomha
njecjež. Jecho hnaba je móžna we ſlabyh. „Jako ſrudni,
ale pŕŕeſe wo jehſeli.“ Zrudni da hrěcha, ale wjeſelſi pŕŕeſe
wodaceje, žrudni we nuſh, wjeſelſi we knjeſju, we wérje a w na-
džiji wječnjeje kŕŕaſnoſeje. „Jako khubži ale kiž my wjele
wobohacizimy, jako čſi, kiž ničo nimaju a wſchaf
w ſchitko wobjedžimy.“ Khubži ſu kŕšćeŕŕijenjo we wo-
čejomaj žiwěti, dočelj dyrčija po jich mjenjenju wjele porowacž
wót žiwětných wjeſelow a tola wſchitko wobkřeđa. Woni maju

Boha a jačjž Boža ma, tón ma wiđitko a wuſnaje: „Bđžj ja
jenu tebe mam, ničo njerobđžj wo njebeje a wo ſemju.“ Khuda
wudowa, kiž ma Zbóžnika, je bohſiſchca, hačj miſtonar bjeſ
wérny. To ſu bohaczi žiwěni lubšo huſto žani ſ horzym žebž-
enjom wuprajili. Tuceži khudži a tola w Woſju bohaczi kŕšćeŕŕi-
jenjo tež pŕŕeſe družimi ſchajy Wožeſcho kraſteſtwa wupſchěſtreja a
jich wobohacza. Wo nich plačji, ſčtož pŕėwat ſpėwa: „Tych
kŕšćeŕŕijanow ſmuſtrowna wėra ſo žiwěčſi, bđžj ſwonu to ſlónžjo
jich iparito je. Slaj, wotit ſu ſwonu te ſazpjenje džečſi, tón žiwě
jich ſa hrójnoſež a ja ničo ma. Slaj, ſmuſtach jich luboſna rja-
noſež ſo žiwěčſi, tež Woju a čłowjekam wonjenje da. (631, 1. 2.)

Lubi čitarjo! Kaſ može tola Woža hnaba kŕšćeŕŕijanſke
žiwjenje pŕŕekŕaſničež. Wjeſeja a pŕŕeſejo joſo ho nam wona poſ-
ſkejuje. So njebychnty ju tola pobawno braci! My džežmy
ſwoju wutrobu ſchėraſo wotewričež ſa to, ſčtož dže žiwjaty
póſtny čjaſ nam pŕŕŕinjecjež, ſo bychmy ſhoni: „Rětt je tón
prawy ſrobobny čjaſ, nėtt je djeſi teho ſboža.“ Čamjen.

M. we 4.

Glóſh: Wuſſi proſeta! ja ſ wutrobu žadam ze.

Sawědženje Wóžowe doſtał Saſnu bėſche
lutoſne pŕŕŕi kŕšćeŕŕeny w Žordanie tam:„To je mój luby Saſn!“ ſ njeſja Glóſh džeſche,
na fornym žiwjeje a wjeſele mam.
Zehdu wót Duſha do puſcziny wſary
bė ham do bėdženja ſ čertom wón daty.Bđžj bėſche doſho ſo počeſil, bė hótomy,
w puſczinje ſchėroſke wopuſchěženy.
Duž jito pytaowat jemu bjež ſchótomy
ſtupniwſchi k jemu, ham njepŕŕečel ſty;
leſežomy wón hebi na njeſho ſwėti,
ſ kloſami ſtrobny ſo na njeſho mėti.Wom haj kam hebi, pytaj čjeſež ſwoju,
žiwėtne baj kŕaſljenje ſpodobacž hej! —
Budjeſch-li na radu poſluchacž moju,
njepóndječj po ſčežjy wobpuſchějenej;
wſcho tebi poſſižny, ſčtož hebi jaſaſch,
jeli ſo ſ modljenjom pŕŕeſe mnu padaſch.Tak rčejži ſpytaowat trójny do njeſho
ſaſchmatačſ Knjeſowu pytajo čėtt;
wotwróčež wót Wóžja wutrobu jecho
dže wón a rubiežjom' njebeſki mėt.
Zeſuſ pek wotſtal je Wóžſtwa žiwėtny;
pŕŕewinječ móžny je ſčrčeta wón mėtny.S mjecjom wón bŕŕŕečšazyh Wožeſcho ſłow a
rčejšezny pobije njepŕŕečelja;
„Piſkaſe ſeiti!“ tak pŕŕeſejo ſty' jnawa
praji wón žiwóſchſi ſwotawarja.
Čert dyrbi wopuſchěčjež rčejšerja Wožow'
ſkuziečjom' jaſdželow Wožich je ſbožo. —Kaſti je podawt to džiwny a twóſchnty,
ſo je daſ Eſėrdnik jo ſpytaowacž mój!
Wón žadny naſtupit njeje pučž ſčótomy,
wofſchew a wuſit wón njepŕŕta žiwě;
Wumóžnit naſch wón a Eſbóžnik byež džiwyſch,
na tóule ja mėt joſ' bėdženje djeſche.Pŕŕewinylj čerta je, žiwěti a hrěčhi,
na wječnje namafal wumóženje. —
So mnu mječ njepŕŕečel njemőže hmečhi,
dočelj wſchaf žiwy mój Wumóžnit je.
— S nim hym ja dobył a ſ nim krówa doſtał,
hym-li hačj do lónžca žiwėtnyjom' wotſtal.Duž jeno Zejuſha pŕŕŕimaj ſo, duſcha,
dži tež pŕŕeſe puſczinu ſwiſtana ſ nim!
We wérje džežečj jo jecho čſi hluſchacž;— čertnjehj ſ nim nabpadam njepŕŕečelſtm.
Dobucze ſ Zejuſhom hižo mojch potne,

— to hužj čſi ſbožo a wjeſele ſlowe! —

Njepŕŕečel njeje ham poſledni ſtraſchnty
dale čſi, — hjererež čama ſbita je;čėkaſch-li ſ Zejuſhei ſlaby a brachny,
truje wón je žiwiečj prawdoŕŕeje čje. —Njebejeſta ſbóžnoſež je dobucze twoje,
— džežj jeno Zejuſha žiwjenje ſwoje! —* Jo rospominanju abo předwomaniju ſ epistoſe kŕŕŕŕij hjo wotmėnjenje
ſchėrnich bale je ſčjenja! — M. U.

To, na cžož hny tak doho cžakali, bu wěrnojez, haj, bu nětt wěrnojez, přejdy hačž hći bu mysladny: Wono bu měr! Wono bu měr i Ukraiu, a njedž tež jenož i Ukraiu, měr bu tola! Tón přeni měr: pu wjazy hačž 3/2 lěta nastrojawničeje wójny, kotraž je nam tak nětore přichiwowenje nowych njepřehčeselow a noweje wójny přichiwječka, je podpřihany a je wěrnojez. Četno henač, hdyž njz dňakowanje a nowa nadžija, třeby to našim wutrobu wjelkny i nowa. Káž žgal na tón wulki teftt šajidžewje njedžeje Čtrowiši, na 13. staw 1. lista na škor., bč tuta powjeje, kotraž njedžeři dopožnja pšehy hčy wšwatowa. Rubojčž Boha Wótža ja a bnywa tež w tutym frawowym wójnišim cžahy wyšchěke krajow a šidow, a Wóh šknjes Žebawž je tón, kiz ně ludy wobži! Wono je wěrnojez, njepowolnawo wěrnojez: „Nětt pak woštajnje wěra, nadžija, šubojčž, te ški; ale ta šubojčž je ta najwječša njes nini!“ njedž tež to nětke tak je, kaž Pawol tam w 12. sčuzžy praži: „Wly hladaomy nětke pšehs šdychel w potajnym šlowje, tehdy pak wot woblicža k woblicžju; nětt ja pšnajnu po kručach, tehdy pak dopožnjaju, kaž tež ja dopožnjaty špm!“ Žebobla pak je tež nětt naš nami, cžinicz po šlowach 11. šiduchži: „Želo ja dšěžo bch, rěčazh ja jako dšěžo a bch, mudyry jako dšěžo a mjach dšěžaze pomyhleije; hdyž ho pak uiz šedich, wopušchšah ja to dšěžaze waidžnie!“ Wly dychimny wopušchšezjz a wšajntajz tu šlabojčž, tu bojojčž tu njekamowitnojez a to křotlowěnje šlowjeje wěry a dychimny byčž nužžžj wě wěrje, t. r. mžani, šynli, wěru, šhwěru a ponižni w dšakowanju!

Ať kať je nam to tola lošro šejinje, hdyž je ho hnydom pu došičaju teje powjeježe wo měrje našch šhězor šjawnje w tajzej wěrje wuštal škwojemu Bohu. Žako bchnu jemu na hrobže Šemburg Šomburgjz tuteho přehično měra dla šodrowali, je wón nēdže šejšodowaze šlowa k nim rěčaz a tak tež k nam wšchēm: „Moji lubi Šomburgjz! Džakuju šo Wam i žyjej wutroba ja tutu šwjatowcžniju a ja te borze šlowa, kotraž je Wajšch wšejšojnawita rěč je mi porěčaz. Čezjez cžahy štu na naš pšchijajde. Kždžy jenotšowy je mēr šwoje břejuo wohyčž; starojez a šarowanje, šřihwiočž a bčda, a to niž najnjenje tón, kotraž nětke pšehd wami šteji. W nim šjednowcžje šo starojez a bološče wo jedny žyly lub a jeho čezpjenje. W tutym dwoyje šhm ja tehdy w lětomaj 1870/71 jako mały hōšezž Šomburgšich štejez widžak pu namjedowanjom stareho Žabotija, jako woui pu došatych projezčah wo wulkičž dobyčžah wojej njeboczžezčej macerji hołowacžnu; to bč wobras, kotraž je na wēžnje do wojeje wutroby šarjty. Wi tehdy nije do myšlow pšchijajto, šo budže mi wothudžene, i mjecžom wojawacž ja to, šchtžž tyh tehdy mōž dšed a mōž nan dobytoj a dozpiloj. Našch šknjes čže wšezje nēčjto wošebiteho i našim ludom! Žebobla je wón jōn du šwojeje šchle wšal, a šōždu, forož mjes wami šhutaje a šahnje wšeho pšchēmnyšli, mi pšhida, šo bč to třešne. Wly dšemy hušto wopacžne pučje; tōn šknjes je naš pšehs tutu fruut šchulu wlašak tak tam, hdyžž dychimny hčž. Aunje tak pak njeje žyly šhwēt na prawym pučju był, a šchtžž šlawišny šnajz, wč, kať je našch Wóh šknjes i tymi ludami, i jenim pu dychimny špytowal, šo by šhwēt na prawy pučž dowjed, tym ludam šo to njeje poradžito: wostke šhěžornow je šo šhubišo, kralestwo Žrantonow je wospadšo, a to štare nēmške šhěžornow tež! Nětt je wón uam tutōn nadawčž dať. Wly, kiz mamy hčjčezje ideale, dychimny ja pšichidoh šepšich čžahow štkowacž. Wly dychimny wojawacž ja prawo, šhwēru, a dobre počžinik! Našch Wóh šknjes čže mēr mēčž, ale jedny tajži mēr, w kotrymž šo šhwēt wšojnje, šo by to prawo a to dobre došonjak! Wly dychimny šhwētej mēr pšchijajčž! Wly to budžemy došonjez na šōžbe wajšnje! Wšezera je šo to w dočym po-radžito! Njepřehčesel, wot našchich wōjškow šōty, wč, šo ničžo

wjazy njepowiba, šo wojuje! Četžōž uam wutn pošičej, tomu pak tež šwoju wutu šawdany. Žobo pak, kotraž mēr wohče, čže pať šwoju a našchego šuba kreit pšchewacž, tohu dychimny k temu nujowacž! To je nētko našch nadawč! Ča to dychja nētke wšchizy štkowacž, nužžy a šōnšle! Če šhwōbnymi ludami čžemy my w mērie živi byčž, tola přejdy durbī pšchipōnate byčž, šo šu našch brōnje to dobyče dobyče! A našch wōjška budža tuto dobyče dele dobyčewčž pod našim wulšim šidubniz-gem. Potom pšchidow mēr, tōn mēr, kotraž je našim ja wulš pšchidoh nēmškeho šhěžornow a kotraž šmēje wšawa na šhōd šhwēta podawčom. A tomu dychi uam ta šhla njčhēta mēr pomhacž, k tomu durbī šōžbe šchulšte dšezč, kaž šaraz, jenož w tej njeje wšchil živy byčž: „Dobychē a jedny nam špomožny mēr!“ Našch nēmšči wōžny kraj durbī wostawacž!

Četžo čžemy tutym šlowam pračijež? Wšchēlicž šo a dšakowacž šo čžemy! A to najšpēje budžemy, hdyž hny hami pošli tajčeje wěry do pšichidoh. Žōr, kotraž tak nam rēčži, je našch šhěžor, a wōn rēčži ni jako šhēžowacž. Dužž tež my čžemy tajzy šhēčezjenjo byčž, wšchizy, wot šchulšteho hōlza hačž k šarzei, nužžjz a šōnšle!

Tole wošebje wuprajčž, njedychjalo po prawom trjeba byčž; wono šo pak wuprajza tehobla, došez wšchēlafe nēmške mowiny jene wuskadowanje tuteje rēčje podawaja, kotraž na to dšjawa, šo njedž tu pšde wjele šhēčezanjšeho k namakajani byto a niž pšde wjele wot teho, šo tež my a našch lub šhwōž dšēl teje winy na tych šchōčezah tuteje wōjny mamy. Šo šo tajšeho wuskadowanja šlawo, njeje dšjawa, šo šo wono tež w našladnych nowinach, kotraž čžebžōž i wšeržerjom mērie, šlawo, to je i najnjeničaha šchōbala!

Přeni mēr, mēr i Ukraiu! to bč ta powjejez šoboty a nje-dže! A pōnšezju pšchilšhwata ta dychi: mēr i Rušowšej! Tať wuprajene, njebč to žyle prawje. To wērne na tym bč, šo je Žozki a jeho wšchōnojez šōž wōjny, šōž wōjowanja a wospušchējenje wōjška poručišta. Tuta powjejez by wšezje wulšeho wšehela šōžezž durbjalo, njebu-li to Aušta byla, kotraž tole pšchijowjedža, hdyžž nētkeho ničytōn tak prawje njeknězi šhita: wulka, njepřehčladnawa, krawna mēšchēna! Na wopak pak tuta šašo ja to rukuje, šo nam tam žanych bitnow wjazy njehroša. A kaž wot Rušowškej — t. r. wot teje i Šetrograda wobkrižezjenjej, i najnjeničaha po šdajžu wobkrižezjenjej Rušowškej — tak tež wot Rinnunškej ničžo wōjnišeho wjazy wozakowacž njefmējny, tak šo budže tam na račichim bohu tola bōry tōn mēr šažo šknje-žič. Telfo je dženža k praženju, hdyžž tute ruzčži pšihany. Čsnadžž pšchidohna njebžela nam drobnišchew šo tym powje-dacž wč.

A na wječornym bohu a na pokōdnichim? Nētke šo tam pšchego, hdyžž tež niž w horah bitnacž, bha tola w njepřehčewaw-žch gorahč wōjowanjach frawonje bēžō. A šchtž čyhl dženja hžjo pračez, šchtž uam tam pšchidoh pšchijajčž! Da-li Wóh, tež bōry, tak abo šinacž, mēr, tōn mēr, kotraž je žpłenu našchemu lubej k žohnowanju!

Porjedženja.

- W 6. čjshle w šhērlušchah ma rēčacž na 23. štronje w 1. šcht. 4. rjadba: na šemju njebjo pōštal je, a w 2. šcht. 3. rjadba: na šōnžnu šubojče šo hčēje!

Sy-li spëwał,
Pilnje dżëtał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosë ma;
Böh pak swërnj
Prez spar mërnw
Cerstwosë da.

Nj- ch ty spëwaš,
Swërnje dżëtaš
W'z'lny dny;
Dżëł pak swjatał,
Daš; daty,
W'otpočn' ty.

Z njebies mana
Nj- ch èi kłmama
Ziwa- osë je;
Ziwa woda,
Kiz Böh pada,
W'otkëw èel!

F

→ Sserbske njedzëlske łopjeno. ←

Wudama ò kòłbu òb-otu w Csmolerzëz łubiczišczereni w Budnjacine a je ta-ia iaktwórtlëtnu pichëdotatu 40 pj. dostacëz

Dfuli.

Cpësz. 5, 1—9.

Czënicze po Bosh!

1. Kłodzëje w lubosëzi.
2. Kłodzëje w hwiëtli.

1. „Kłodzëje w lubosëzi”, niz jenoż: powjedajëce, spëwajëce, rëczëje wo lubosëzi, ale kłodzëje w njej. Skëł derje, so je nam to jedny potajal. „Začo też skrystuj naš je lubowak.” To òu sbożne wotomiki, hdyz wò jëcho cziłowëta tu wëstosëz dostanjeny: wón ma naš lubo. Ale tu je najwëstëcha lubosëz, kotraž je hdy byla. Wajdajne lubosëze pak je, so òu òama druhim pichëpodawo. Lubosëz, kotraž cze jenoż bracz, abo kotraž cze jenoż nëstcho, ale niz wchitko dacëz, njeje žana lubosëz, to je hëbicziwosëz. „Wón je òu òam sa naš podal sa dar a wopor.” Na jëcho czerpjenje spoutinamy. To pał bëfche jenoż jëcho poželëni wopor. Wón woprowołaše hwoju sbożnosëz w njebiechach a na semu wješëla hwoibnëcho žiwjenja, mër a pokoj hwojecho doma, hwoj czaš a hwoju móz wodnojo, hwoje spazje w nozj, hwoju czeżëz a hwoje dobre mjeno, stëwëcnie hwoje czežo a hwoje žiwjenje. Žëcho hëfko bëfche: niczo ja muje, wchitko sa druhich! Ženotlivi mužojo òu hëjo w pohanfikim czašu hwoje žiwjenje sa wultu wëz woprowołał, kaž je też nëk wo wójnje nëlotwórtlëz swóbnëw byl a je swóbnëw òu sa wotzny kraj woprowoacëz. Ale Žesuz njeje jenoż jenotlëwe stałk woprowoanja cziwił. Žëcho žnë žiwjenje bëfche woprowoanje. A wón je òu òam „sa na òu” podal, niz nëbdo je za tych rjancych, cziwituch jandželow, ale ja hëfchinyz cziłowëtowo, kotriz maju malo lubosëze hóbneho na hëbi, wot kotrych njeje ani saplaczenje ani dżakowanje woczakowacëz, też sa

wyščich mëschnikow, kotriz òu jëcho do kmjercëze pschirjëkši, też ja lud, kiz jëcho hanjelëce a wuščmëschowawšë, też ja wojakow, kotriz wo jëcho drahtu łopowacnu. Tuton wopor bëfche sa Boha hëbëke wonjenje. Ma wón na krejrosëczëz tajke spodobanije? Že sa njecho tak hëbëke, na cziwite kschizowanëcho hëbaczëz? Në, to hëbëke bëfche ta lubosëz, kotraž jëmu s' teho napšëczëwno wonjenje, bóle hëbëta, hacëz wyruchowj tab, kiz òu w templu w Żerucjalemje sbešawšë a hacëz žalba s' dobreje krašnjeje nardn, kotraž kšëžu w Bethaniji napjelnišëce. Tutu lubosëz bëfche wo hwiëtze nëstcho nowe. Pschëtož lubosëz je njebiejta rözë, i njebiež je pschëstëta a njebiežna pschënjeke na semju.

Tutu lubosëz dyrbi našč dżëł bycz: kłodzëje w tutej lubosëzi! Sdnyž òu wopor wot našč žada, dha pohladajny na njecho a na jëcho wopor. Sdnyž òu nam njeowpëlni, sčotöz radd cžemny a hëbi pschëjemny, a našča wutroba òu pschëczëwno temu spjeczëz, pohladajny na njecho, wón òu wšëcho wšëdawawšë. Sdnyž nëtomu dobri bycz njemóžemny, hdyz wón nam to czežo cziwi, so bychmy k njemu lubosëz nëli — a tón knëz nam druhdy tajtik cziłowëtowo pschëwëdëz, so by na tym našdu lubosëz psytal — pohladajny na Žesuka, kiz je jëch wšchitkë lubowak. Na płomjenju lubosëze jëcho wutroby šhëwëcny hwoje wutroby.

2. Na Žesuzu je wchitko hwiëtłosëz. Na Wozim hëwëzju òu wuczeni blałi namakali, ale na nim njemóžacu ani jëcho nje-pschëczëlo, kotriz wšchubzom na njecho łacachu, ani jëcho pschëczëlo, kotriz jëcho wšchubzëm pschëwëdajnu, žanëcho hëčëcha namacëz. Žëchtó mjes wami móže mi hëčëzi dowjeczëz? tak wón rjeczëje. Wón žanëcho hëčëcha do hwiëta hëwëcny pschëwëdajny, wón też wo hwiëtze žanëcho hëčëcha njeczëni. Žëcho wutroba bëfche czišta kaž woda rëczëz, kiz s' borow bëzi. Žana njeczësta mški njeczëbnjeczë pschë

dušcu. Zane nječiste hłowceło njepršćidže s jeho rta. Wón wučy swojicy wnczobnikom t Wobu ho wodlice; wodaj nam našcn wnu; wón ham pak ženje wo wodceje njepršcy. Najsłěpshe wopokajno jeho cšćnosće se, io ho nječistěi wot njeho sdatnja, tak nózne ptafi, kiz ho hłowka boja, pšchi sešhabženju Wošeho hłowca Nječistja dušca, tak Judach, njemóžachu wo jeho towašćiwje wostacž.

A nětk, šćto hny my? šćto my lubujemy: cšćmnošć abo hłowćošć? Hdž wot hłowka rěčim, pominamny niz jenož na dobre pšnacze, ale tež na cšćtu wutrobu. Na pšnaczu nam sšćečizjanam njeprubradyje; my snajemy njebješćeho Wótza a wěnu, šćto hebi wot naš žada a wóžemy to dobre a sle rošdžělic; my snajemy swoje nastacze, hłow njebješći wutroba a hłow wěčny tónz. Ale je s tym, šćto wěnu a pšnacem, tež to pšćesjene, šćtož cšćimny? Wóže ho tež wot naš prajic: „Wu bšćeče prjedu cšćmnošć, nětk pak seže hłowćošć w tym knjeju?“ Abo dyrbi ho prajic: wy bšćeče prjedu cšćmnošć a seže hłowćošć cšćmnošć? abo hnan: wy bšćeče prjedu hłowćošć, nětk pak seže cšćmnošć? Šćmy džeci teho hłowka, wor hłowka rošhwětelene? Džeci teho hłowćošć ho hłowěny njemnja, kotrež wo Wožim hłowu hłowca, kiz jady nich stej. Džeci teho hłowka ho róziczi njemnja, kotrež Wože hłowćošć t žiwjenju slobdžija. Dawamny wy hłowćeženje wo tym hłowu, kotrež je Jezus skřiwstus? Šćmy my tak rózje, kotrež t wječlu cšćowjekow težja? Kak ho džeci teho hłowka cšćimny, to praji nam to hłow: hłowćošć w tym knjeju? Abo teoz pšćes towašćiw a w towašćiwje s tym knjesom hłowćošć bu dženju. W dobrnu towašćiwje a pšćes wosšhabženje s dobrnu ludžini ho hawni polepšćujemy. Njedyebjalo naš Jezus howe towašćiwje polepšćowacž?

„Ale my dyrbinny niz jenož hłowćošć w tym knjeju bycž“, ale tež „jato džeci teho hłowka hłowćošć“. To smutkowne ma ho hłowćowuje pokajowacž. Šćtki teje cšćmnošće ho pak tež w sšćečizjanstwe namakaju: njebšćečiwosć, kurawšćiw a nječistošć a lašćiwost, njehorne hłow a žorty, kiz nam njepršćistja. Jato džeci teho hłowka mamy ho wšćitkij skutkow cšćmnošće džeržecž. Hdž tež cšćmnošć te hłowta wuhnacž njemóžemy, dha wšćaf ju je hebie hamach šćntěš móžemy. Wšćetěž „šćto ma hłowćošć cšćimně s cšćmnošću?“ Wu cšće tempel teho žiwěho Woha, tak jato Wóh praji: ja budu we nich bšćicž a ho we nich pšćešćowacž, ja budu jich Wóh a woni buduž ja hynow a ja džwki, praji tón wšćešćomóžny knjes.“ Tež maju wot džeci teho hłowka hłowćošć pšchi wučicž. Teho dušca a teho hłowka plód ho wopokajuje we wšćej dobroće, prawdošći a wěrnosći: wěrnosć pšćečizno njehoritym hłowam, prawdošć napšćečizno nječistěšć, dobřeta pšćečizno lašćiwost. Tak dyrbi ho hłowćošć pšćežo hłowćošć do wutroby nuts a pšćežo jasněšćo do hłowta won hłowćošć.

Pracijto je ho: šćhřitěšć ma wjele hřiwobnikow, ale malo napšćednikow. Džiz dha cšćimny po Wóju: hłowćošć ja Jezusom w lubošći a we hłowće tu na sem, dha tež ho w n a s nim pšćidžemy do njebjež, kiz rěkaju:

ja hłowca hny, prjód hłowćošć czi,
džu we hłowće cze wodžicž;
šćtóz ja nnu dže, tón we tej cšćim
ny hłowěho njebšće hłowćošć;
ja hny tón pucž, ja pokazu,
kak hłowćošć dyrbišć w žiwjenju.

Šćamjen.

Sadženje a šćabudženje šćyč winizartow.

Šćóh: Ach, Wóžo, hłowaj s njebješow! zc.

Našć Ebžim powjedak ras je
to t lnu pšćirumane:
Čłowć winizu hej pšćidžěhe,
jo mēl by šćobdžanje;
ju winizartam pšćenaja,
ho na cšćaf dolbi wotšaf da;
přecž pšćes polo wón džěhe.

A w cšćaju hłowim pšćka t nim
knjes pšćka wšćowćow;
mi daješe, powjedčicž da jim,
plód winizny žny! —
Čzi wšćowćowšćaf b i j a c h u,
joh' pšćimoh' wot ho pšćečiznu,
šćtóz njepřawa je šćimna.

A dale hłowěje drubemu
knjes wšćowćowčej nětk kafa,
hiez na jeho tam winizu;
tu jemu wopokaja
pak s k a m j e n j o m šćóč jenatu,
joh' pšćimoh' wot ho pšćečiznu,
šćóč jich dže pšće wšću měru. —

A wšće hłowěje šćečěho,
kiz pšćlamy t uim bšćehe,
tež žančicu, jo žawio
přecž wšćowćowčej džěhe. —
Džiz knjes nětk džěhe wšćowćow:
šćto dyrbi cšćimně haniemny?
Kak dobudu šćyč ludži? —

Ja pšćlacz Šćyna luběho
džu swojeho t nim wšćy,
hłowč šćadowacž ho budža joh',
jo wšćtanje mi žny.
Šćyč šći pak jeho wšćowćow,
hej herb u wšćež šćabiznu,
jo jich by herbšćiw bylo.

Wou s winizny joh' šćowćowčicu,
hdž pšći wšćowćowčej herba bšćehe,
a jasněšć joh' jasněšć. —
šćto cšćimně knjes nětk wšćowćow? —
Wšće pšći wšćowćowčej jich šćowćowacž
a winizu jich drubim dacž,
— tu prawdošć jeho žada.

A pohladawšći na šćimny,
knjes prawdu Wóžu praji,
hłowč njepšćečěšćešće wšćy šćyč
do hłowća pšćima šćaji;
wón ham džě kamjen rózćny je,
wot šćimnošć jich žadajče,
bycž cšćělow šćabizjenju.

šćtóz tutón kamjen šćabiznje,
ho šćowćowčej wo njón budže;
na šćowč wón pak dopadnje,

mecz a j nimi f Wożim hżubam swonicę. To bę jenoż katholickej ghyfki dowolene.

Bę to nětfo ras njedźelu. Tu na dobo fobęhu fo j ghyfkoje tamnje ewangelickej wby faż hwonow swonjenje a cębnrieche pchęs ghyt wofofinu. Wšdityz ludżo w wofofinie pochywacu a fo dšiwacu. „Wy to mōžno bylo“, tak fo praščachu, „fo hu hebi ewangelizy hšwřiti, njedźiwajo na krajne fatenje, swony wobfaračę, j kotrymży nětko wo wchęj fjanowščej swonja?“ Dofoho tež njetręajeche, fo do Wina fšwřba dōndže. A wot tam pchidžęchu do wby wořpōhlani fawojnyz. Zola sęto tuczi tam nadenidžęchu?

Evangelizy burjo bęchu hebi dwaj fruchaj jelefa, foręzj bęščtaj do T jeshibowanaj, wobfarałi a na tutej U-čelehy nětko f hamorami bijachu a — swonjachu. — Tute T swony bęchu, to njch je hščęche pchidajene, pola Kruppa w Effenje fšotowjene. —

Tamni wotōpřlauzy j Wina dyrbjachu fo, troščtu dije roshnėwani, do Wina wrōcizę, pchetoż tu njemōžachu nicęcho fafajowacz a nicęmu fadželacz a nitofo pochořacz. Evangelizy njedbęchu pchęczjwo fatenje cęnišo. Nim wychoje njewořta, hacj to dyrbjachu ewangelřim wotajicę, fo rano a wječřor a njedźeřti dęni a fwojkej wulkej pōdrowje abo U-swonaj f hamorami bijachu a — swonjachu. — To dewonni nař kuff na nache U-čojny nętkle! —

Wřidowa modlitwa we wōjuffim čařku.

Rařch wřchėdny křlėb nam dawa ruka Dwoja,

Ō Wōtōcę nash, řiř řy we njebębach.

Duř wulki dęał Čęi řpėwa duřcha moja,

Njch wōjnřka nura hřchęce po wřchėch wřach!

Ō Wōtōcę nash, řiř řy we njebębach,

Rařch wřchėdny křlėb nam dawaj dęnřka,

Nam dawaj, njch na njebębach

Ō hęčje řnanjo kralwne, wōjnřte dęnřka!

Teř njefapomni, Ō Wōtōcę, bratrov blido,

Řiř w polu, na řraži, we pchėrowacz!

Ō Wōtōcę nash, řiř řy we njebębach,

Njch bida teř we zuyřch wōbščęach!

Teř j nadřjija a j dowėrn: ty napřelit wřchudžom

Tam we polu wřchėm řymam řjefowřim

Tu wutrobu, niř njenje teř wřchėm ludam

Tu domacz w kraju wōtōrowřim!

Njch „Dwoje řlėw nam je dęnřka

Rař řōždy řeř křlėb njebęcki!

Rařch wřchėdny křlėb, haj daj nam dęnřka,

Ō Wōtōcę nash, řy njebęcki!

Hamjeř!

Wōjna a męř.

Na wječřornej řtronje a teř na pokodniřkej wotnėnřjeja fo njenje abo bōle řylne a hōrje wojowarja; wřřę pak řadaja hebi wulkeho a cęřkeho wot nashch wojowarjow, totřj pchėbewřchym jedny nawal pola Mřihlfaujena wotřawęč męřachu. Teř w powėřije fo tam hōrje, ja nashch wojowarjow j wřeřcheho dęřla dohęęęęřte biny bija. A wo wubjernej a wulkej řhrowofęej a wuřřiwofęej na morju řwėdęzi domojwōrcęenje pomocneho řchřřaka „Wjell“, kotryj je pod kapitanom Nęrger po mřchėch morjach řenje pchęs 15 męřazow dofo fo njepchęčęřřimni řōženi łojit, a teř řich wjele řařkapit a njepchęčęřę wulkeje řchřow nęczjnit. Wōřębję teř řwęřęłi, fo je wōn mjeř dęřim teř gumi, łopow, kařaw a řint řobu pchidwřęj.

A na řaiřřim bofu: Třozki a jeho pchidwřęł fo tula pod j nowa pōřbėhjenym njecřom nashch wōjřřow, foręzj Eřwlandřej, Eřtlandřej a Ukręjnje na pomoc řhwatajo, j njewuręřřitowej řpęřchofęej pchid wřchėm wulkim řhęy pořřupnja. Rař řhęřowřřimny řanzęł pōndęłni wōjřřow, je Řiřřta nęmřte wumėnřjenja řa męř f jenej pola nřch njefnatej řpęřchofęej pchidajka. „Męř bidge w bęhu najřřwōřcheho čařka řęjnřny“, řanzęł wōjřřow a pchidřej, fo teř Řumunřřta nęř wo męř jedna; je nadřjija, fo ho teř f nej bōřhy dojednamy, dšiwajo pchid tym pchėde wřchėm na řadanjja nashch wōřřarřjow. Tak, da-li Wōh, na řaiřřim bofu bōřhy řa řich wjele řkujęmo powjęřřich a wōbtwjerđzi, teř tak, fo njepotōřna Řōřřa jemu njefęřřkōdži ale bidge fo j nęčom nad tym wřęřęlicę, řchřo dořta.

Š bliřa a ř dalofa.

— Teř pchęs Řuřřjy cębnje nętkle jedny nam hřjo dęřje řnaty jandęel, a řlawa fo wo durje tak nękotreho doma, to je łōt jandęel „wōjnřřje lubořje f řadajym dęřčom nashch męřřow“. Wōn pyta męřta řa řich wjele dęřęzi, foręzj po tutej wōjnřřej řymje potřebaju wōřřchewjenja na cęřle a teř na duřřich pola nař na kraju; a wōn pyta tute męřta niř jeno w domacz a na dworach, nę teř we wutrobach. Duř tehoda njemotōřajny jeho, ale wajřny te dęřęzi j lubořęu, kotřj řobučuzęřa, řobučęlenja na f tym řadajym ludom nashch męřřow, j lubořęu, kotřj dęř řobuwutrawowę w tutym będęnjju, j lubořęu, kotřj fo njęřtara jenoř ja řębję ale teř řa pchidchod nashęho ľuda.

Łoni řny hřjo tute dęřęzi křlė. Wėrno je, fo wřęřchny tu a tam njelubowřęnję. Ale to bęchu wutřawřa, a tute bywaja hřchęce pchęřnate wot wobęju řřon. Řęřka dęřbi řich hřchęce wjazy dęřęzi na kraj pchidęę; duř njch fo hřchęce wjazy domow po řyřch Eřerbach wotewri řutny dęřčom j lubořęzi; pchėbewřchėm tam, hđęř malych dęřęzi abo do řyř dęřęzi njęje. —

Rajwjeřřęři řwōn Řnřřęte wōbřawřch nętkle na wřchelackij wōbřawřch. To je „hęřowřow řwōn“ j doma w Keltje nad Rheinom. Teř wōn řřipi dele je řwōweho wřřkōwe męřřna a řřipi do řhřjy wōtřneho řraja, do wōjnřřje řhřjy. Dofęł je řwōn 540 řentnarjow cęřti, dyrbja řōn łojit, řařřj na řrole wřy, j elektrickej mořu rořřęřacz. Eřwōn njęje hřchęce řřarj, bu řalkę 1877 j řōdžy do řelna pchidowřęny; na węřu řpęřřki řōn j pomocu wody t. r. f pomocu mařřinow, foręzj pchęs napřnamu wodu řwoję dęřlo dořiwęjja; Řnřj njęnjje řařte mařřim hy-draulickej řrařy. — Š tutym hōřřim řwōnom njęje fo wřchėd-nje, teř niř řōždy njedźelu řwonito, ale jenoř na wřřřch dnjach, a to na wječřowach do řřřronnicęř, řwajřawřowicęř, Wōřęho cęřla, Řęřra a Řawofa, řōd, nowęho řęta a na řhęřowřowch narōdninacz.

„Bombaj Wōh“ njęje jenoř wōla řnjęřow dęřchownych, ale je teř we wřchėch pchėdaw řnřnjach „Eřerb. Rowin“ na wřach a w Budyřřim dęřacz. Na řchřwōrcęřřta pčęzi wōn 40 wř., jenotliwę cęřřřta řo řa 4 wř. pchėdawaju.

Sy-li spëwal,
Pilnje džëlat,
Strowja ðe
Swójby statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spröcny
Napoj mócny
Lubosë ma;
Bóh pak swërný
Prez spar mërv
Cerstwosë da.

Njeh ty spëwas,
Swërnje džëlas
Wšëdny dny;
Džëñ pak swjaty,
Duši daty,
Wetpočñ ty.

Z njebyes mrtu
Njeh èi khnu
Ziwnosë je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh pada,
Wokfëw èe! F

→ Sserbske njedzelske lopjeno. ←

Budawa bo šëdu šobotu w 28. toletrej luacijšëcërnj w Budujimje a je tam ja ščtwórtlëtnu pšëdëstatu 40 pl. dostacj

Zaetare.

Rom. 5, 1—6.

Do štutneho póstneho cšaja, kiž naš wjedze f temu ščijëzi na horje Golgatha, klineži to nawominanje našeje dženšëwëbe njedzele Zaetare, wjekeleže ho! Škoro dže ho nam dačë, kaž by to byl zuyh šynf w tutny cšaju, w kotrymž dyrëba ščëbežëcijenjo prawje wopominacë, so bëše Škrystužowa šnjerež na ščijëzi nušna tež jich hrëchow dla. A wyšde teho, je drje tutón wojušf cšaj se šwojimi tyhož staroščëmi a wšamni jedyn cšaj, so byčny dzyli wjekeležezi wotwóricë šwoje wutrobny a domty? Wëseže, runje tute dnj šu nam pšijinjëšle wjekele; pšëtož na ranšich bitwëšëcëch je nëk wojušla hara f wješëha woščënyšla, a po doštim cšëškim wuracožowanju bo tam mër. A hduž tež našji njepšëcëšëlo na druhim šobu šu hišëče šotwóti f dalšëmu wojoowanju, dha tola šmëny a čhëny ho teho wjekelečë, ščtož šu naše wošfja f Bože pomožu dotal dokonjate.

Ale hëwal, mamy ny pšëčëžim f wjekeležezi? Dži tola f tym, kotrymž je wójna wšlata to našfobë, ščtož mëjachu; hladaj na tu njewarjëlëtnu šfynštoščë staršich, kiž njëbidža šëžowidžëč lubeho špica, hladaj na tu šrudobu mlodëbe wudow, kotraž šteji nëk šama se šwojimi džëžëmi na šwëže, njeje to škerje wšho drube, hačë Zaetare? Ze wšëchëte wurh w našimž hošpocëškim žiwjenju, kotrež mamy ny wšëtižy cšëw a wšëčë, te wšëchëte šrudne šëžëwšf wojušfëho cšaja, kotrež wšëhdužom ho šjewja, kaž napjelitjeja škerje našje wutrobny se cšëžëj staroščë. Šduž ny wušfjimo na duha pjenëžënje lubošëže, kaž ho njëmëžënje wušpšëwëtruje bješ dojošëže, abo na ličowanje, kotrež ho njëboji teho hrëcha, ale pyta, kaž by njëprawe šëbio f šëbi cšaj-

nyto, hëto ščtoždo runje tym najšbudšëchim a napotrebnšëchim, potom njeha w našich wutrobach prawe Zaetare klinežëč. Abo dyrëbëli ho wjekelečë, hduž widžimy, kaž je jich hišëče wjele tajšty, kiž ho šple samšnu pšëdë štutnoščëz tuteho cšaja, hduž ščijëžimy wo njëwëžëje w mandželštwach, wo njëšëbežëcijamškim banšibnyim wafšënuju a šhodžënuju?

A tola, ny njehamy wotwotajacë tajke nawominanje: Zaetare, wjekeleže ho, ny ščëbežëcijenjo! Šimnje, dolež ny šny ščëbežëcijenjo, šmëny a dyrbiny ho wjekelečë, tež potom, hduž pšëhëtožë šyšënoščë na naš, hduž mamy šhodžëč pod ščijëžom, hduž budže čžna wšotolo naš. Wšëhat niž f tež wjekeležezi, kotraž pšëhëtožë wot šwëta, ale taž, kaž ju naš wužëžë naš šerjes Ješuh Škrystuž.

To je ta wulka wjekeležežë teje wutrobny, kotraž ho na to štožnje, so wëmy: Ješuh Škrystuž je tež fa naš daty, so byčny pšëch njeha mëli pšëšfup f Bože hrudže. Nëk pšëčë ja naš: niž wjazy šubjenti ale wnuženi a dobežë f wëčërnemu žiwjenju. A dha je tola tež runje pošty cšaj, kiž wjekeležë naš f wjekeležezi. Njeh drje tež šny pod ščijëžom šrudni a šfynšfivni, dšha budže tola w naš ho hëwočë to wjekele, so šmëny hëwočë šfonicë, kaž je wón, wš hwyatj Šsyn Boži, dokonjal pšëch šwoje cšëžëjenje a wnuwreže, so budžëny prawi pšëch wëru, so mamy šotof f Bohom. Šotof f Bohoni, luby cšitarjo, našy ty jón, wëšë ty, ščto wón ma na šëbi? So je jich taž malo cšëwëšëto, kiž šu šnutšëtownje wjekele a špokojni, to ma šwoju pšëčëžim w tym, so dolež njëpytaju to jene jëničëže, so dolež ho njëpëžëžjo, kaž mohli pšëhëžë te tajkëmu pokojë. Ščtož to dže, ja šëho wëfa: w prawej wëžëje ho podacë šwojenu šerjëzej a Bohu, w tej wëžëje, kotraž wë, so je pola njëho wëwočë našich hrëchow. Wšëtož

wale, fónza mélo, (přichwola ho; bravo!) so budu te wěrowu-
nacaja w přichopenozi te fřowadnie nadawki wufonjezj spytale
at, kajez wonc nětke su. Žsu to sojalne, kulturne a char-
tativne (školječarjeje lubofeje) nadawki. Wone, (te wěrowu-
nacaja) móžja w přichopenozi j jara wulkin žohnowanjom
stufowac, mjes tym so wone, přichěšiwno hebi wojujo, jene temu
dubnemu mozoju bjezt. Přes to ho tomu zylke jěšewo nacžijn.
Ze wěrowu nacaja djebjja šřowadnje přichěšiwno nufam a hu-
benstwom wojowac a spytac, kał budu ho mozoj wuwole. Tež
hjeswěruji (křž žencje wěry nimajo) měli w přichěšiwno jenož
wjeřela, budu-li wěrowu nacaja mjes hebu wojowale. Ža djeřbu
na to pofelac, so djeřbimj přichěšiwac w tym, so hebi jedyn
druheho wožimj. Ža hebi myřli, so řu kałholicjo křžby čsař
přichěšiwnož měli, řharakter, kotrež djeřbiachu českeje a hebi
wyřfote wožiez, nadešez, (mjenujž) mjes luberřikiml), řharak-
teru, kotrež bjes wjeřeho džiwajana na řameho řo a ř wulkeje wo-
pornej lubofeje řa powiřitowne nadawki řtufowacu. Ra-
wopaf pał njeje řa proteřtantow česko, tež mjes kałholiciml
tajte řharakteru řařo a řařo namafac. Tež kałholicřa žreři
řmē pofajac na to, kał přichězo wjele idealnych mozoju řo přo-
zaju a řtufurje řa powiřitowne dobre a řepřide. Ža možju i tym
prajic, so djeřbale wěrowu nacaja bjez bóle řiwotowne a řo
řmēřečez; křžby djeřbi uo řwójimj a řo řwójimj dželac.

Čele řlowa, kotrež řym nětke wuprajil, njeřřym jenož jato
bifřow wuprajil, ně tež jako bēřgař tebo řrealřtwa, kotrenuž řym
řwěru winojij, jato řym němifteje řemj, kotrež jato řwój wožimj
řwaj mořřowřyřko lubuju." (Žiwj přichřleř.)

Wjchřchi dwōřki předał dr. Dibelius na to pořtanjwřij
wotmowli: „Žyrřiw ho ř potimj prawom w tutym čřimj přeřejo
řařo nowych nadawow řtaja, a ř možni wofřiwědžic, řo je
nařba ewangeliřo-lutherřta žreři rad řiwolniva a ř tomu hotowa,
wěře řwójce moze ř wuwjedženiju tutych nadawow napinac; řař,
hřřeče wožaj, wona je hřžo na tym, a řo na tutym nowym
wuhonjeniju a řarjedowaniju woběžela.

Kuřeje bifřowej řmēři řa řeč přečeselnive řlowa, kotrež
křždemu djeře čimj, u wjeřnje nařeje žyrřiwje horaj a wutrob-
ny džak wuprajicž řa řmēřiw wofkručicž, řo tole, řo bęchmy tař,
řtu hebi řawojajo, řřowadu ř (řepřimamj nařeřeho luda řtufow-
waj, pola nař nařiwjeřelřeřečho přichřřowowanja namafa." (Zächřřiche Staatszeitung, Nr. 26.)

(Přichěšiwnoje dale.)

Čařto wojeřřki duchownj wo Galiziji wiřa.

(Potřačowanje a řónz.)

Druhe mje přeheltajaze nařhonjenje, řiz tam mēřach, bē
tole: W řanej wřj njebēřeče řorčimj. To bēře mē najpřeřdy
tař nadpudne, řo njemōžjad do tebo wēřic. ředžřowach na
druhe wřj, přeřez kotrež přichřiwědemj. Ale wořta přči tym.
Njibže řanej řorčimj. Duž tež njeřřym njbže řaneho řjaneho
wobřadac abo te njeřiane wobrašj, řiz druřimj nařeje wjeřne
seřezji wonječeskeje. Wěřo tež tudj alřohol puč do domow na-
mafa. Wě to ho řižo řidža řaraja. Ale to wofřtanje wufuřeze,
a porjadneho přehedawanja alřohola w řorčimjad tudj njeřnaja.
Něto pał bēř napřatj, kał to njeřřelu budze. Njibžela bjes
alřohola a řorčimj, je to j žyła móžno? Čaj, to bēřeče móžno.
Widžad řudži njeřřelu popoldniju na wjeřnej dřeři. Tam
hežřachu abo řtējachu jedyn přči druřimj we řwójiz jednowřch
přimanch dječaf řo řarobe řa řplahu dželeni, muřžo řa hebie
a řonj řa hebie řa mōžřina řa hebie, řřowojij a wjeřeli řož džezji,
hđyž řu řo njeřřelu řwójiz njeřřelřu wofřelřu wobřelře.
Tam a řem jedyn ř druřimj porēřca. Čdžy řo wřj řhodžad, na

mje řaž na řuže řwěřo wřřitřj řladachu. Wř němřjz wōřajz
řmij u řiđ mřřim wulřim žiwjeniju i wōřimj pudēřženjom.
Tam a řem řym tež mlodny řōřow a řolřj na řimj řewjacž
widžal. To bēře řwajz wjeřehj wōřrař.

Přči tym řo řud kubjenje njeřeři. Čařtož řimj řa widžal,
bēču to wřřitřj řplni řudřo, bjes ujeřēřebne řuka, řjanebo
dobřeřo řřařta. řemj řo druřimj nad řym džiwali. A řařo
čřyl řo řa řwójim leutnantom přařezje: „Njeřřu tučji řudřo
řwōžimj?" řřiwobodni we řwójim řiwobōdnim přčřiwōdnim
wofřimj žiwjeniju, řiz řiđ čřeřo řřowae řa řulce řdjeři. Njeřu to
tež řa nař wotřřitřimj řōřz wōřimj byř?

A řřōřimje mēřach řečeje nje přehetowapaje nařhonjenje.
Leži na polu nabožimj. Žařo tu dōdžez, řta řo mi, jato by řo mi
wulři wobrašna řuřba nabožimj wjeřitajala. A wōřjad řřibže přči
prajic, řo řym i wjeřelōřu w nje čžital. Widžad řřibže přči
pučju řrejo, wulře wōřře řřibže i djeřwa a male řjane ř kamje-
řja wōddate wot nēřotřch řemřřew abo wot njeřeřo plora.
řřim do žyrřowow řow, džez řo řajne řmēřki měřno jato nēřoto
wōřebite wot řařneho dņa dželacu, ř řym nařbenil, řa řo řařna
řřōřčřna řřaba wjeře pifřane wofřna řwēřezjeře a řo na řōřez
wotřarunjeje řeřimj u džiwōtōřakřjehj řarbad řyboleče. řřim
wo řřjedja řudbo řlečazjeřo řuda řtal, řonow a mizow. Wřřetōž
w Galiziji řo řwōm njemōžez ř hřual blřizč řarč řeře. A nidiřo
řo přehed druřimj ujeřabunje ř čřim hebi řwōdžez ře řwōjeje
nabožimj. A hđyž w řřurřiw wōřimj měřna njeře, potom řlečza
přehed řurčimj a na dřeři. řřim nařbenil, řo přči wotwēře-
řnyč wōjeřřelř řowac řřečadny nařřimj tomafčam pořlednu
čřečez wōřowajo ř řonj i čřičha přčřiwupřicu a řo řlečzo modlacu,
mjes tym řo řa řečadž.

Wěřo řu tučji řudřo tež we řwōjeje nabožimje řaž džezji. A
řimj druřimj widžal, řa řo moji wōřajz pořmēřowacu a ř řřowu
wřimj. Ale njeřřu dba džez čřij wōprowdže pobožni? Wōřa
hřřeče řwaj řřakac. Wōřa řo hřřeče mobilč. Njeřaribija řo
přehed řanym čřlowjetom. Maja hřřeče tu wulřu njeřřabřazu
dowēřu, řo řiđ njeřřewji Wōřezez wēřitřto řamōže. Maja hřřeče
tu wulřu džezezaju lubořez, řiz do řiwow načeřje čřeta. Hđyž řo
druřimj přči tym nēřito řtawo, na čřimž řo nam dorofezentym
řimječez džez, řřitō čřyl to přez? Ale to tole na tym ničžo nje-
přehemēni, řo řu řwōžimj. Njeřch dře řo řtanje, řo dže řo
nam wōřřewezentym, řdželanym řudřom nad nēřim galizřimj
řimječez we řiđ nabožimje řimječez — ale nima tola mōj leu-
tant prawo, hđyž praji: „řsu řwōžimj". Njemōřho řo tež
řa nař nēřito w tutej ředwēři, čřřteř, džezezajez pobožnōřzi
řřowac, řeřtož mōřto tež nař wōřibžicž?

Čabojenje jeneho rořřařimjeneho.

Bodaw ř rufkeje řtepy (puřty).

Řižo řhēřo pořže bēřeče. We mōřnezj dolnize řo řurjawa
na řtwejřa řa řrawj řhēře.

Wōř tam jēřeřeče. Na řonjomaj řa řařřehčimjeniju a wōřimj
bē widžez, řo bēře němřli řur. řřynlaj dře řeřiwonaj řur-
nařaj bēřelřatj, bies tebo řo bęřčitō řo napřatow abo řřwata-
řaj řa řur, řrubku w řubje džeržo dāře řřubej nad řonja-
řymaj řřiwōjetomaj wjeřřlowac, řaž mačarowj řtaweho čřařniza.
Mēřezim řaller řon miz bēřeče, řiz řuřeřo přečřimřpa na řeřimj-
řtu řřajiju wjeřelře. Wřřeh wječorom bēřeče řon je řwójim
jeřřim wōřca řorčor w wřj přčřiwōřl a bēřeče řo řřařal, řřitō řo
jeho džerimj wječor w hřřeče řarč do 9 řōžim na řřajiz dowjeř.
Nēřotre řuble by řad dař. Ale puč bēřeče řřelři řa řmřřly řa
jenož řaller mēřelře wōřřowaniju řonjow a duž bēřeče řařřčadnyř

ho wo wchelatich wężach rostoczewajachaj; pschetoż haż runje będaje pschekupż wodzeny Ruska, dha tola berje uemńsi powjedabaje. Runje ręcęcchaj wo uemńskich birach wo Ruskej. „Daj, nje-winićeje ja so“, hmejejeje ho żny, „wy Nēmzy runy seje tola wo wulkim a żylum spowōżym lud. Drajucijeje a będęjeje ho, byjeje a žmęjeje pschęni a em wużij maja tola druży wot teho.“

„Węże bycz“, Galler wotmohwi.

„Daj, cęchodla dha hami nje-wisufajecje? Żana fotofaj sa družu forna je senje nje-wapa“, pschekupż dale ręcęcchaje.

„Wy też žane fotofaje nje-wisim“, Galler wotmohwi, „k temu pschij wisowanaju a i tym w hronadru wiżajych wężach bjes kżow a jehaniwaja nje-wotewidęje a najowjazny njes nami maja tola hrowōdunje.“

„Swōdōdanie, ichto je hrowōdunje“, żny ho hrubje hmejejeje, „to je wota bajka. To ju wam žwoti, a wy będęjeje hstupi dočej, to wchitko wēriej. Sędo dha je poprawom hrowōdunje?“

Galleraj ho wafchuje žufcho nje-wisubjeje.

„Dra“, potom pomak dęjeje, ja nje-wisim tak wczem, so mohł žyle hładzy wupraciej, jstōż myhlu a wēru. Ale hrowōdunje, nēmiju, je tōn hśōh, kiz mi tu we wutrobje praji, ichto je nje-wrapo a hręch pschōd Wobom, mojim kulejom.“

„Dreč! To je też tajke nēmise wnananajanje. Sętychęje, wāj luby, hrędy i yla njeje. Sōdž też žinawo je jedyn Wōh we nje-bjchajach — widęat jcho nicdō njeje — dha by wōn wjele cęntęz mēl, hdy by ho ja kōdym prajchęcz cęzyt, ichto by tōn nēmik a tamny cęmil.“

Stęhdn wōtrje na brunataj dele jędži, so fawrōżenaj w stōtu hōrku horje będęchaj. Wōrčady bur sfocęczi žinēwowa, wfa trubku i rta a ju do jchōnaja tchaj; hdyž będaje rostlobjeny, nje-mōjejeje furiej.

„Zaf, taf“, potom spapchęczini, „potajkim hręch njeje? Wlo ma rēfaj, so wy to nje-wērieje?“

„Nē, wēreje utz“, prajęjeje žny, „ja žym wjele ktihow pschęczaj, rufje a nēmise a frawozufje, w udy je jašnje dopokafane, to žadny hręch njeje. To je wchitko wnananajanje pschę-klepanych popow, a wutdrej dočej ju wōni spocęzeli, žylenu hrowej žiwjeje wulke wnananajanje naręcęcz. Pschetoż hlejeje, hdy wo žadny hręch njebył, dha njechju rucęje lēnichojō trēbni. So bęchju hślē mēli, te stare jeharic rēcęje dale wuicęja a wy Nēmzy też wśdō wērieje a dačeje ho cęaj žiwjenja podlōčōwōwaj. Sdęž-tani ludžo ju dawno ja tym pschijchli.“

Galler dajche konjomaj pomakł hčej a khtunje na žufcho hładajche. Nēk pschekupż dęjeje: „Sōdž stari bajni wjazny nje-wērieje, seje wy hrowōdunju utz a seje wchitke wajeje staročeje a cęzime wjele wotbly.“

„Potajkim: hręch njeje a hrowōdunje njeje a też hūdzenje po tutym žiwjenju njeje?“ prajęjeje ho bur.

„Nē, nē, to wchitko je jenož nje-waj a wobęczōwanje žiwjenja. Pręcej i tym. Wōno niczo wufchne njeje, ale jenož jchōdži we žiwjenju a wisowanaju.“

Bur khtiwil njelejejeje. Potom počeja: „Ale ja cęzu wam dopokafaj, to hręch je a hrowōdunje ičj a so je jara wužitna wēj, hōpž to wērimy.“

(Pschichodunje sfōncęzjenje.)

Wōjna a mēr.

Sōdž tute rucęzi pschajny, klinezi a powjęsz psches kraj a lud, haj psches žyln sentju: Wēr f Ruschowfkej! Wēr f žykej Ruschowfkej! Dęsi 5. mēzja pop. w 5 hōdž, bu podpschajny. Dęaf a khtwalba stupa f cęłowjch wutrobom f njebyu f Wōhu tomu kņiejaj Zebaoth, kiz je tu wōjnju k tajkemu kōnzej nam domjęsz

pomhaj. Pschetoż: „mēr f žykej Ruschowfkej“ to je to žamfne kaj „mēr na žylum ranjšim boku!“ Nje-wisla tola Rumunfkej ni cęho daf, hśiba jo też wo mēre jednacj počizna, njech wśdōt będō najšji wobęziny ičj pschaj hiečeje frowymfłan wōjnju ręcj ręcęcz dęrbjeli. A tomu ho w tutych dnajch też i žinami mēr sežini. „Wēr na ranjšim boku“ paf je f dobom uwawa c hylna nadžija ja wjeczorny bof kaj ja polodunijche bitwijęje: A to wśdō hromadęje je nowa dobra nadžija, so to f žykej frawu nej wōjnju nēł bōpju kōnza žinęje a to jenocho kōnza, kotruž ja naš a najch lud dobray budę. A to jašo dawna a mōže dawacę wafchim rjetowfłim wōjflam, kaj wofchenu žylenu ludu woweje mōzy a hylnočeje, taf jo wutrawamny, wutrawamny tam wofčady kaj tu domach a to bjes hčestōčnęcho kstōrženja a nje-popolojneho mar-talajna. Tajfcho nam nje-wōmba, nē, ičhōdži! Dōwērieje kameho ho, tchj hrowojch, hrowju domifłm, hrowj wōdžny kraj, hrowj lud, hrowje wōjfto do Wōjeje wafchōmōgnęje a wafchōmifłni rukow frowczny do prēdta, kaj ho to nam w tajkim będženju jatezi! Wōh tōn kņies bē f nami! — Wōh tōn kņies je f nami! To wōbhrowdęja nam tōn pohlēdni wōjflni postup w Ruschowfkej i tymi hōberfłimi dobytkami na jatyh kaj wśchēd mōdžny wōjflstich wafrowojach, to wōbhrowdęjeja nam też te pobēdženja f wjeczorny, polodunju, na morju, na kraju, w powētrje. A taf też žinēmny, haj dęrbiny prajęj: Wōh tōn kņies bōdę daf f nami! —

Č blifsa a f dalofa.

Č Wudęstęz. A faraf Wōrż Domajchla hrowjęjeje saudęznu wutorni, 5. mēzja cęnjeje hrowj 25-lēmny fawrōżistj žubelci. Kņies faraf je ho 24. septembra 1862 na farje w Wōfchajchajach narōdžil, najf narōdžil hyn fararja Wichała Domajchli Wōbhwjch najprjedy f wjeczornem namata tola w dopjckitjenje hrowjecho wutrobnocho wjędęcja a bu w 24. ltu wutrobudowanšči herbstki dudowomny. Żutry 1892 bu f kaplanom w Skelliczady; tam dofta 5. mēzja 1893 žyhwōwifłtu hrowjęzichu. W juniju 1898 bu f kaplanom w Sōdžiju a 1902 f fararjom w Wudęstęzach. Jafō tajki khtitnje f wulkej ludofęzi ja hrowju wōbawu, ja hrowjch Sserbow w Łużjy kaj w Drajždanach. Wōh daj jemu hiečeje wnoho lēt f tajkemu khtowanaju. — Wy frowimny jcho f wutrobnyhni pschęczeni a prajimy: „Wōmhaj Wōh!“

— **Sserbista Wōza hłuzba w Drajždanach.** Żutnje ho pofonjo 1/2 lta hōdž, w kchiznej žytki w Drajždanach herbste kēmshenju wotmęje. Wchizny Sserbio f Drajždanfckęje wofłofitny ho wutrobnoje do tuteje Wōjeje khtužby pschęprowchujna. Prēdōwanje žinęje faraf Domajchli f Wudęstęz, hrowaju spowjędž paf duchowny Wjchęf f Wudjchajina. Wōbęje ho lubi Sserbio też wo bohate wōbdęhlenje ja Wōžim blidom prōjcha. Kafaj Sōdžnič napominna: „To cęntęje k mojemu wopominjenju!“

Porjedenka.

W cękše 9, na stronje 35, chękli lubi cęitarjo nastawł: „Wōjnfte hrowny“ pschi druhim jastawku je hłowami: „Je ho nam hīzo . . .“ japocęcz cęntęcz a tōn pēni jastawł na kōnz cęylycho nastawka jstajęz. Č dobom hyn prowcheni, so kamołwaja, so ho tajke smulki stawaju; je na tym ta wchelatka wulka wobęczōwōj wina, kotruž maja cęntęczęzjenje nēkłe pschętraj.

Zamolwiti redaktor: faraf Wyręač w Nosacicach.
Soburedaktor: faraf M rōzak we Łujopi.
Čiścęf a nakladnik: M. Smolef.

čas je i nowej mozu trzebacz. A tute hrędzi su: Luboscę k Bohu a k Bożim dżęcjom. „Kłodz, kiz je ho i Boha narodził, lubuje Boha jako Wótza, kiz je jeho porodził: kłodz, kiz teho lubuje, kiz je jeho porodził (mjeunijzy Boha), tón też tych druhich lubuje, kiz su ho wot Boha narodził a to hamkne žiwjenje w hebi nořcha, bratrov“. Zuta lubość je wopotas žiwje weřy, suamjo praweho ho wobroczenja, wěrneho křęćezjanstwa. Tęchoda piša hwi. Jan we hamkřam lišeje: my wemę, ho hmy je hmjerće k žiwjenju pschisłi — pschetož my lubujemy bratrov (1. Jan. 3, 14) Tak hlawjacu poharjo přenich křęćezjanow: „Gladajeje, kał woni ho mjes hebu tak lubuja“. Čęto je we wschitkich časach zyrłwi najbóle schodžiko? So bęchu Bože dżęći njeřchęšene mjes hobu. Čęto: čęto je we wschitkich časach najhłubše bróřdy žohnowanja czahnyto, s kotrych hwy wěry a dobyčeja je stawjacu? Bęchu wobohy, w kotrych žiwjenju ho mōz wěry we hwojatej lubośći srowješe. Kał trzebamy jich ja našč hōřtořće potny čas!

Lubość, wohobinstu lubość! Wydli tajta Sbožnitowa lubość w tebi? Tu ho jedna wo něřcho wohobinstke. Čary, kiz ty dawajš, su suantjenja, kiz maš ja wězy Božeho kralestwa, to wscho hřichęje njeje žana wohobinstka lubość. Dyrbi rosměra wot człowjeka k człowjekej bęć. W twojim domje sapoče, we twojej hwojbje, pola twojich hobudželaczerjow, we wosolnoći tych Božich dżęći, te kotrymž ho dżerzisch. Tajta hwojata lubość częri potom hwoje žolny dale a dale. Zyle roswieče Jesuřkoweje mozy luboćeje, jenož tutu reku hwojatej luboćeje, kajša mōže ho i człowjekej wutroby, psches Jesuřkowny kreř s Bohom jednaneje, s elementarnej mozu žolnic! Potom k wěrnocęi, nashonjenju, wohobinstwu pschęřwōdženju dořdžęch: „Mařcha wěra je to dobyčeje, kotraž je hwiř pschewinwa.“ Samjen.

Wo dwěle wěry.

Jan. 20, 24—29.

Hlōž: Sdžz my w najwjetřkej nudy hmy re
Kņjes stamł s rowa žiwje
a k wěrije pōřkow pschewinje;
je hameho tež Domascha
w sřhař pschęř adžil do pořowa.

Sdžz přeni ras Kņjes sařtupi
mjes pōřkow, kiz su wjeřeli,
so Kņjeja widžja žiweho,
tam Domasch njenamata ho.

Duž rjeřnu k njemu wěřazh:
Toh' Kņjeja widželi my hmy;
jim Domasch wotmolwik pak je,
jo wěricž powjesčę njemōže.

Ze dwěl wsřak jeho sapschijał
a pořoj i dushe jemu wřat;
joh' dwěl pak njeje žana sřoćę
a křadžna něbđže pschęřwōdnoćę.

Ně, wěricž Domasch žada hej,
duž žel je jeho Sbožnikęj;
wōn po tydženju pschisłchodři
sař' i pōřkam, řudnoh' pschęřwōdčęi.

Wěr s wami budž! — jich postrowit
Kņjes najpředy wsřach w řudobi

A hnydom dale Domascha
wōn k wěrije pownej pohnuwa:

Dyřti hem hwoj porřt a wohladaj
tu mojej wazy; ruku baj
hem hwoju sapořow ju
mi do wofa! — čzi k pořowu.

A njebudž njewěřazh mi,
bdžz dala wěřtořće je ho čzi! —
Něřk Domasch wofa wěřazh:
„Mōj Kņjes a Wōćęž Ty mi hřy!“

Pař Jesuř hřichęje pschisłamnje:
Sřy, Domasch, něřk widžil mje,
Duž wěřich! — Sbožni pōřli su,
Sdžz njewidžo dwěl pschewinu.

Nam s dwořa wsřeho wupomhaj
a wěru, Kņjeje, sōžnu dai!
Njech radořč nam je jutrowna,
jo dželowiti hmy žiwjenja! —

Wumjeste byrgle.

Wadži wot Leandera.

W starodawnych časach bęše něřdy jara wschitny mōdny
twarž pschęřow (byrglow) žny, kiz bęše hřjo wjele pschęřow
twarř, a pohloneje bęchu pschęřo rjedřiške hač pschęřowědne.
Sřoćęnje natwari pschęřele, kiz bęchu tak wumjeste, so sapa-
czachu hamo wot ho hracž, hđž nawoženja a njewjesta, na kotry-
maj męjeje Wōh tōr Kņjes hwoje spodobanje, to zyrłwje sa-
řtupisřta. Zato pak bęše tež tute pschęřele dotwarř, wohřla-
dowaske hebi hōly hwojeho kraja a wuhwoli hebi najbobožniřchu
a najrjeřichu a da hebi hwoj křow spodobanje. Sdžz pak se
hwoje njewjestn psches zyrłwiny pōř stupi, a pschęřeljo a psch-
wuwu w dořim czahu ja nim dżęhu, kōžy wonjeřcho w ruzy a
na hřni, bęše jeho wutroba potna hōřtořće a częřelakom-
noćeje. Njemhřęšche ani na Boha ani na hwoju njewjestu,
ale jenož na to, kajti je tola wschitny miřch, kiz nima hwojeho
runječa a kał budž ho wschitny ludž dżuwacz a jeho wōbđžiwacz,
hđž pschęřele hamo wot ho sapoćnu hracž. Zař sařtupi se
hwoje rjanej njewjestu do zyrłwje — ale pschęřele wostachu
něme. To hebi mōdny miřch jara k wutrobie wřa, pschetož my-
řlehe we hwoje hōřtořči, so je jenož njewjesta na tym wina a
so jemu njeje hwiřna. Njeřčęřeljo ja zyl džen s nje ani hłowčka,
to noz hebi řradju hwoje bręmoju hwoja a ju wopuřčęi. Sdžz
bęše wjele řtow nił daloto pucowaw, ho řřoćęnje w žihym
křaju řahydli, hđžę jehu niřto njeřnajęřche a ho niřto ja nim
njepračęřche. Tam bęše dżęčak řē čřidi a hamotny žny;
duž sapoča ho jemu njewupřajenje po domijnje a po wo-
puřčęřenej njewjestej řřakč. Dyrbjeřke pschęřo řašo na to
myřlicę, kajta bęše tola pobožna břta, a rjana a kał bęše ju
hwojne wopuřčęř. Zato pak bęše žle podarmo ho přozowal
hwoje řřiti pschewinęč, wōn wohřamny, ho domoj wōćęčę,
a ju wo wōbacę přowęč. Pucowaske wo dřiwo a w noz, so
jemu woř krawjeřčęti, a czim bole ho hwoje domijnje blęřęše,
czim mōžniřcho bu jeho řřlanje a czim wjetřaha jeho wōjofę,
hač tež to budje řašo tajta pschęřelna a lubořna, kaž teřbu, jařo
bęše s jeho njewjestu. Sřoćęnje wohlada wěže hwojeho tōd-
neho męřta ho w řřoćęřnych přubach w dalotořči břchęřčęž.
Duž sapoča bęčęř řętož jenu bęčęž mōžeje, tař so řady njeřho

ludjo i glowni wjadu prajizy: „Kak je tón wotwratnik, pak je něšto trdný.“ Jazyk pak bědže do wrotow tóna jazyka, setka ho i dołhim pobyrcnym cšahom. Čady kažčeja dšěšče wjele ludži, kiz ptačadn. „Wy dobri ludžo, toho wy k pošled-njemu wotpočinkej pšehowdžěče, to takle ptačaje?“ „To je jana manadželca pšěčelowarowca, kotruž je jeytu sly muž wopušćej. Je nam wšitkim telko dobrego a lubosneho wopofajata, ho čyzmu ju w gyrkni do rowa šhowac.“ Džyž to wšlyšyča, njewotmolni awi hlowešča, ale dšěšče i cšiča, hlowu powěšćiwšči, ke kažčeje a pomhašče jón njefč. Něšto jeho njefnaješče, dolež pak jeho njewuštawozaj wóšije ptačadž hlyšchadn, jeho něšto njemulešče, pšehotož myšlachu hebi: to je najšterje tež jedyň hšudy cšlowje, totremuž je semjryca we hwojim žiwjenju wjele lubošeje wopofajata. Tak pšičidžže cšah do gyrkwe a jako běchu wošerjo žywnym prob pšěkrocžili, šapoczachn pšěčešle hame wot ho hracž, tak krajnje, kaž to hšičeje něšto hšyščat njebž. Stajichn kažčež pšěd woltarjom na jenu a mištr slchny ho i cšiča k stolpe pšičipdla a pošluchafše na štrk, kiz ho pšězo woznišho pošebowadn, tak možnje so gyrke we hwojich šakladnych štopach ržěče. Woczi ho jemu sam-njajčej, pšehotož bědže jara špróžny wot dakošeho pučowanja; ale jeho wutroba bědže njehela, pšehotož wjebdžěšče, so bědže jemu Wob wodat a jako bědže pošledni štrk pšěčelow wul-lincaž, padny morow na kamjenjny pšest. Duž šobšnych ludžo jeho cšelo, a hžyž běchu špóšnit-šćto to bědže, wotewridnu hšičeje juntrčej kaščez a položichn jeho k jeho njewješče. A jako kažčež jašo kamnychn, šapoczachn pšěčešle hšičeje juntrčej žhle i cšiča hracž. Potom pak wocžichnychn a njehju po tym jenje wjazy hrale.

Wubahnjene!

Jedyn hólcež njemóžnje šrošymy, šćto to rěka, šo móža našče hřeči wubahnjene byčž a dšěšče k hwojeje mačzeri: „Waczi, ja njerofnyjn, šćto je wšitkič tyč hřečow budže, kotrež Wob wodawa?“

„Wóšejč ty mi prajčež, luby škorla, šćto je se wšitkimi hšni wobrašćami šo šćalo, kotrež šy wčžera na tvojju šastu wšowat?“

„Waczi, te hpm i šapku wubahnyš.“
 „Džže dha šu něšto pšičišče?“
 „Te nišže wjazy njehju, te hu prječ.“

„Šaj, tak tež je i hřečami wjerajach — te hu prječ, — wubahnjene pšehes čej Jezom šchycha. Wón je wubahnyš w šapikno, kotrež pšehčewo nam pšehča a na našče hřeči wjazy njepomni.“

Šhwile mčž!

Šćtož žaneje šhwile nima, we hwojeje biblji cšitacž, budže šćotič dyrbečž, šo šhwile ma, šhary hčyž. Šćtož žaneje šhwile njenamaka, šo modlicž, budže tola šhwile mčž dyrbečž, wumrječž. Šćtož žaneje šhwile njenamaka, do ho hčiz a šćutnje hwoje žiwjenje hebi rosmhlyčž — tón cšaha doščž namaka — hřečičej a šćtož šhwile njenamaka k roščazju — budže wčžžnoščž namatačž, hžejž je k roščazju — pšehopšže.

Šćto je tebi twoja biblija?

Njewješta bědže hwojemu nawoženju pšči šlubje biblji w mjehšim šwajaku darita. Wšyho po hrowu dyrbešče do pola; jeho biblija jeho pšehowdžěče. Čezžo franzenj padže do fran-keje jatyh, hžejž pošdšičho wumrje. Do hwojeje šmjerčež pšeh-oda hwoju biblji katholicemu duchownemu, kiz jeho w ško-

rowni wopyta, i prošnow, šo by bibljiu jeho mandželšej do Rěčnikje pšćaj. Tón dopjelni tutu prošnow, hžyž bědže bibljiu pšehladawšči wjele pšědow pilneho cšitarja namakač, tak n. pšch. šteješče w biblji pšěd hłowach w šćise na šebřezkič 10, 16—29: „čšitane po bitnje pola Nuntwepena“, pšči pšćajnje 90: „čšitany do hitny pola M.“, po tej bitnje pšćaj 91; na dnju hžejž bu jaty, i wulfini bolocemni mi pšćaj 126 ad.

Tranzowiki duchowny bibljiu šći na wudowu njebocžičeho pščipoloži, we kotružny pšćajže: „Ja bčh hšnobo hšny, jako bibljiu pšehladajo šćdu pobožnješče a wery Wlašeho mandželšeho namakač.“ Čšahne žiwjenje tuteho wojača je i jeho šmjerčež w žyjm njepšehčejškim kraju wobšamnjene. Kak je wumrjel, i šćikimi cšezčemi w bušči, wo tym wšćto wčež njeje šćonil. A tola jeho pilnje trjebana rčžna biblija, do kotrečej bědže wšelate pščipšpomnjenja na kromu cšitanyh wotžle-ujow šapilal, dawa nam hšnobo do žiwjenja jeho duške hšobacž a wohebe nam pokaluje, tak je njebocžički k hwojemu Wobu a Šćožnitč šća a to žarowacyh šawotajenych i šobahny troščotom napjelni, nač pak wšedž šćutne prašćenje šćaji: „Kak šćejšć ty k Wožemu šłowu, šćto je tebi twoja biblija?“ Žaneho šćut-niščeho, wožniščeho prašćenja djeje njeje; pšehotož wot teho, kak me k Wožemu šłowu šćajim, wjele wjazy wotwikušje, hač jich wjele měni. Kaž šo ty k Wožemu šłowu šćajšć, tak šo ty k Wožemu šłowu šćajšć, tak šo Wob a jeho šćlowo k tebi šćaji. Luther je ros prajil: „Kaž ty bibljiu cšitajšć, tak šćta twojeho doma hšiwšć.“ Šćto šo i tym měni, kžyž lošto šrošym. Luther i tutym šłowom pšćimnanje nam wušahni, kotrež našč šćines na šćuju přėdowanja na horje trjeba wo mudrym a njemudrym mužju (Matth. 7, 24. 27). Na pšć twari dom a žiwjenje, šćtož Wóže šćlowo šćajbwa abo njewobščěžowane wostaji. Njewu-prajomnu wulku a šohatu mžž a šohnowanje tón šćubi, kiz Wóže šćlowo wšćědžnje a bohacž njewuštaw. Na hwojeje duški šćo-duje, haj hwoju dušku šćubi, šćtož ho njefajšć pod Žetu-šćowe šćlowo: „Čšłowek njeje žywy wot šćlěba hameho, ale wot kžepcho šćlowa, kotrež pšehes Wóže er wudžě.“

Wjele, jara wjele jich je, kiz we cšěšćich domapytanjach našćich dnjow wošćabni a wušćani a hebi žćrto mošy žadaju a žėdjenje maju po prubach wšćelša, kiz bychu jim cšěmny pučž kšičža roščagnite a roščwělitte, šo bychu žiweho Woha a Šćožnika namakali, kiz praji: „Dofčž našč na mojej hnadže, pšehotož moja mžž je we hšobach mžžna.“ Woni wšdža a hšyšča, kak drusy w Wožim towaršćtwje hšćni a cšički hu a wšćědžnje wotwu mžž k njejenju a k bėdženju a k dohnywanju došćawaju. Džže je pučž k njenu? Jenož jene wotmolowjenje je: „We Wožim šćlowje.“

Šćrowo Wóže, wulku hnadu
 Šćlnišći tym, kiz hšyšča cšje;
 Kiz tu cšinja twojju radu,
 Tym šo šćože došćanje.

Prječ čšihnjene a tola žobnowane.

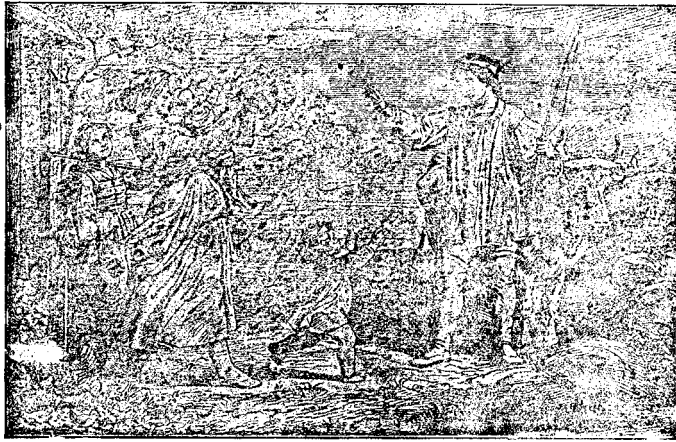
Pšėd něšto lětami šćeješče biblji-nošćew, kiz šo po železnizy wješešče, druhim podla hebe šebžazym Nowe testamenty a druge dobre kniži na pšehedni. Wóhebnj šćujšć šćupš 5 testa-mentow a i hšćowšim šćapćejom cšizny je hšydom i wotkom now, najšterje, šo by ho je hwojeje njewědu hordžil. Wšćilje-wošćerwej to jara k wutroboje dšěšče, šćhjeněho šćlowa Wóžeho bč jemu žel. Kaž budžičej wušćupiti a testamenty šćšćerač, ale cšah jeho dla njefajšća a njebž tu ničžo cšiznej.

Šo bšćihšim cšajhu šo jemu dwomolnoščž došća, želešnikšče žćžki pšehčhodžicž a w nič hwoje kniži pošćicječž. Duž to jenej

Sy-li spěwał,
Pilinje džěłal,
Strowja će
Swójbny str to
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Prez spar mčrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědnj dny;
Džěł pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies ma
Njeh ći khma
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh pada,
Wokrěw će! F

→ Sserbske njeđzejske lopjeno. ←

Wudana ho kóžbu hobotu w Smolercjez knižiciz-bčeceni w Budyščinje a je tam ja šhwórtlětnu pichedpřatu 40 pj. dostać.

Miserikordias Domini.

1. Pětra 2, 20--25.

(Smolom k jasnupej džězi do šhule.)

„Wy seje wobroczeni k pasnyrej a bishopej wafachich dušhom.“

Kajki rjany wobras nělle w nalěču, hdyž saho stadelčička pšhi klóncznjch pruhach woutřach a na jelenym brjóžtu wobladamy! Lubosny napohlad tež, hdyž malučke, nache lubuščki wuridu, hdyž nache s Boha nam šđeržane džězi přeni pucžil do wučetnje dzeja! Pasny tam, šhwěrnj wučet, a tón najwšichdich pasny a hladat šhwójich drohich wotrowow, haj, bishop dušhom w njebiehach njeh je wodži a jim k šbožn ja cžaj a wěznosć tón pšhidobny cžaj s nimi šhodži. Wože špodobanje abo hnadu mčez to pak ludž najche wšohičkich najwjetšje šože. Mjeno džeršniščeje njeđzele reča hnada Knjejom. W našym tereže, šwjaty Pětr w šhwójim lišeje wo huadze Wožej rěči a teho, kiž je wot makošje hač do škónczenja Wože špodobanje na hebi nohył, Akhryta, k wopřimnu pšched woczi staja,

Kajke krašnje šobže to je: Woža hnada nam nami,
Woža hnada ja naž!

Hnada abo špodobanje Wože je něšto druhe hač špodobanje pšched šamym hobotu. Hdyž je mlode čłowibe džěčo rjenje nawořito, so težeje, kaž kwětko, masč na nim wojekele. Š prawom. Njeđyřbał to a wošebje njeđyřbał ho ja tajše šože Wobu džakowac? Hdyž hólz a holza pětnje wuhotowanej do šwětra wustřupitej, dba ho ludžom lubitaj — a pšhi tym lóžaj ho nanowej a mackernej wutrobje šalubitej, so hebi wonaj na šwoje džěčo něšto wěřta. A krocžel dale: twój šhwalemy šyn a džowka šamaj na hebi špodobanje namafataj! Štał pak naž

Knjejomu japoschot wuczi pšhi tym kóžbu mčez a wošebje ja to ho staracž, so by tón najwšichdich nad nami špodobanje mč. Něčo lošte, a něšto žyle hinajše, hač ho čłowjetej lubi, wkaže: „Hdyž wam dobroty dla šle čžinja a wy to šhame pšhe-čđerpieje, to je hnada pola Woha.“ Šłowa to, kiž je něhdy k nje-wošnikam (wotrocžkam) prajene. To bčhu drje w něšchěznajšej gmejnje cži najuže štejoz. Weni hu na poddanstwo a pokušich-wošć woczi pokajani! Jim šwjaty Pětr najkrašnišče šuamjo pšched woczi staja, šuamjo teho, kiž žanebo hrečo njehje čžinił, tež ho njehje žanebo jebanja w jeho reče namafalo, kiž nješwarješe, hdyž šwarjenu dč. Lube džězi, hdy byščeje wšchal wy tajše byče, kaž najež Jezus, pětnje cžije, jašne — bjes žě, bjes wurěčenja, hdyž na njeho čžyčhu něšto pšhimijč. Takje, kiž s nje-dušahymy šłowami njeowtomlowjeja na lóse rěče, kiž saho nje- wafajni a wudna njeđawaja, hdyž ho ná wafš něšto rjefnje, wola: Kajke cžeje to je, ale tajke šbože tež, hdyž nad hobotu štraž- jemy, so ho cžijeje myšle šđeržimny a šimny s wutrobje pokornj. To ho Wobu špoboda. Haj, pšhi šhwěčowanju ščerpłiwosje ho pokšpšchimy, wšchellš njepočžint wostajimny, jako herdosč, lohtu nhył, hedičžnosć, twjerdn hłowu a wutrobju. To ludžo šhwala — wošebje pak tón Knjes nad šhwójim lubym pšta.

Pětr Roseger, tamny špřacžel, kiž je s krawiškého daloko pšhes kraje šnaty muž ho ščžinił, pšchego s nutrnej lubošču a džakowosjeju wo šhwójich starach, šhudych burlich ludžoh, rěči. Někotre šłowa šhwójich starach, tak praji, „hu nje hač žem pšhedowdžale, kaž nauowe šłowa: „Nječo šle šđeržet, s wutrobje wodaowac. Pšchego pšhi wěrnosjei wostaje! Žež s njeđyřčimny ludžimy dyrbišich dušahny byče!“ Tak daj japoschotkej domach s šhwójim rěčež. Najš lud wč wo nješpšchěčelnosćej šwěta a

wo czępieniu. Słósz ho na naš méri, so mamy wśchē mozy napitacz ho njeprcheczelow woórócz. Wħa wśchaf teź hmy ny to ja lępiche mēli a chymy to pśchego bóle, bjes jebanřwa a řehat-wořce wobřtać, bjes hwořenja ho řdźewcz, wjele bóle mēr pořkiecz bjes łamanja ludowych pradowo w hwořce pytać wořtać a w prawdořeji žiwi być. Szuano je tón Rnjeř, naš Bóg, nam hacź dotal ta hnady a řpomożny był, doleź hmy sa prawu wěź s nim pytałi ho bēdźić. Tať pŕyjimy wśchitzy řlędźić so řezubowymy řtopami a poruczimy ho temu, kiź prawje řudźi.

Woja hnada nad nami a teź ja naš. Zej hwoje dźećzi poruczimy. Sħto hmy my, so mohlĩ hami řħto dokonjeć?

Ja njepracjamu řenje niź kroczałki;

Odźeź řiwera twoja cħeħuje, nje řebu wřni!

Nasħchĩ łubych czħlo a duřhu, rořenje a řohnowanie, wřcho budź do rułi hnady polożene. Wħy hmy řhndźi, ħubjeni ħrēřhniŕy. Rjedz je pok to teź nasħe najřakniře řoře, so je tón, kiź wot řaneho ħrēħa nieźo njeuwjedźiře, řtajuje ħrēřħniřow ħorjebraf, řanħy njeuwat,pořajowal. Sħtħo je nam řħryřtuř? Tón, kotre-ħoź cħerpijenje bēřħe tať po Woźim řpodobaniju a hnadźe, so nam a wřħēm człowjeřam Woje řpodobanje přħiwobroczi. Wón je a wřħēm człowjeřam Woje řpodobanje přħiwobroczi. „Wón je nasħe ħrēħi řam na řiwojim czħlo woprowal na drjewoje“ — po řlowje „ħorje donjeři na drjewo“. Ĥłaj, tam na to řrawne drjewo na Ĥołařka, Ĥuřewny řħiźi! A řħo ranu řpřduja: „Wħy řeje řahojeni“ Waĩch řħyř a wařħa bolocź a czħwila duřħe je wot wař wřata! Ĥřakowano Woħu.“ S ħnady řeje řbōźni přħes wēri! S so ħy to teź nasħim łubym duřħam we wu- czēri ho prajito! So by czħta japořħowřta wuřħba wo ħnadźe w řbōźniřu ħanym nasħich řħulow a Woźich domow droħi pořkad wřħudźe wořtala! A přħego njeħ jedn řlaw ħuħa po druhim ho ř ħħeřećijianřte wēri řepjera a tworħuje, kiź wē: Wħy bēřħeje jafo řabudźene worzy; nēř pať řeje wobwoćeni k pařtyrej a biřkovej (wođzew-cej) nasħich duřħow! Rjedz teź czħlo cħerpi, jeno so ħo duřħe přħi tym czħim bóle dořpominĩch. Rjedz twoju łohu myři a řiwēne řadowanje wotbudźeřħ, jeno so ħo k temu wulfemu jenićejmu pařtyrej namatařħ, kiź s ħnady wřħeħy k řebi řħowmadźuje! S ħnady — řħiř wōř to řabycź? Sħtħo wchyci ho k njeuwřawowej dźakomnořci dacź polnucź? Po zplej řemi řlinezi, řħtħo je nēřdy řpofeta wuřřowolenemu łubej wēřħećiř: „Ja czħu řiwojeho řtada ħladacz a ho pytać. Ja czħu je i ludow wuwořeć a i řrawow řħromadźiće; a czħu je pařeź na iřraeřřħi ħonach a přħi řeřad a přħi wřħitřich pařtwiwēřchach reħo řraja. Wuđź radořna njeđjela řpofecřina, ja zply řwē! „Sřiwou duřħu ħnadźe Woje přħes nasħeho Rnjeřa a Sħōźniřa řewom řħryřta poruczĩ a řiwoje łube dźećzi nanotħwian, so ħo pytaja dacź wōdźiće i wuřħow nořewo řestamenta.“ Łute řłowa jafo duřħowne řawořtajenřtwo w řestamencie muźa řteřach, w kotrymž tuřom řiwojim dźećřom řawořenje wot dweřu milionow wotřawo. Řewo mjeno je Ĥikens, kotryź je jedn s najřławniřchich řpřħoczeřow. Wostajmy ja řħeje a řiwoje dźećzi to najřeřře; přħejmy jim Wožu ħnadu. Ĥamjeń.

Řezus je pařtw řiwojeho řtada.

Řan. 10, 12—16.

Słóž — W m.ř. ħ. czħ. 121 — Ĥako wozřta Řezusa zc.

Dobry pařtw Řezus je, řiwēry přħezow wotjanje; je řiwjenjom je wřħo doďal, ħdyź je řam ho sa naš podak; řiwjereź je řewu přħewinny, řiwjenje nam wudobyl.

Řajateħo podobajou' řo řenje njeřma; tón dźe řadyn pařtw njeje, přħy řaluje ħo wřħeje; ħdyź je wleř ħo nawalĩ, je wón wozřy wopřħećiř.

Řezus ħej řu řnate wřħe wozřy řħo najřeje; wone teź pať řħo řraja, doleź řbōźnu pařtw maja pola dobroħ' pařtyřa, kiź je řiwēry do řowza.

Wōź a Sħu ħo řnajeť, i řena w byřu řiwojim řta, podobne je řowarřħenje, najpořniře řjednocjenje wozřow s dořym pařtyřjom, kiź je pať i wjeřelom.

So by mōlećke řtadlesħħo jo ħ' pať rořħylniřo ħo, je wřħeħ ludow řħromadźuje duřħe, kotreź wobřoźuje, Řezus k řtadħi k řiwojemu, ħdyź je wjedze k pokoju.

Sħadko s řewym pařtyřjom cħeħuje řurw řbōźnje w dom tam do njejeřřħo řaja, ħdźeź na wēźnije pařtw maja přħeħ nim w czħeji wēźniwēćiř wuwořeni poboźni.

Řewbudny dźe njeřodni, řħy czħe wjedze i radořeji! Řewlutimy řane' přħy, wřħiřte nariřajmy meza! Wēćeřnořeź řbōźna k řwamam, nariřajmy ħo k njejeřħam! —

Přħeřeřři pjeriřħećen.

Wħeř wot Leandera.

Włody ħ' řpodať, i kotrymž tať prawje do přebka biez nje- ħať: řeđeřħe na řħu řim pluz; wotporowowache wewomĩ, so by řebi přħ s cħota řeł. Duź wlećeřħo ho řtara řuřřaricza nimo njeħo a přħiwola jemu: „Sħtħo ho tať dřeřeřħ a řola k nieźommu njeřħiřidźeřħ? Ĥři dwaj dnjeř runje won, ħacz k wul- řeje jeďle přħiřidźeřħ, kiź řiwobodna w řewu řteji a wřħiřte řħto- my přħeřeřħi. Ĥdyź ju wuřħeřħiřħ, ħo czħi řwōźo roji.“ —

To řebi ħořpodať dnōźny řakacz njeďa; wřa řiwou řeweru a nastaji ho na pać. Po dwēmaj dnjomaj namata tu jeďlu. Ĥy- dom řapocza ju wuřħećeřħ a w tym wewomĩřu, ħdyź ħo jeďla powalĩ a s mozu wo řemju wriřħyř, padny s najwřħeřħo wjeřřħa ħrēħo s dwēmaj řejtomaj. Řezus łuleřħeji ħo po řemi a ho wřħiřħeji. S jeneħ jeřta wuřħyř młody worjoť a s drugeħo řuli ħo mały řłoty pjeriřħećen. Worjoť widomnje rořeřeřħe, ħacz bēřħe pok tať wulfĩ taź dorocřeniř muź; řmawowache ře řiwojimaj řħiřidowim, jafo czħyř řeji řpřħowacz, pořbēħny ħo wřħe řemje a řawowa potom;

„Ty hy mje wumohl! Smij ja dšaf tón pjerščejen, kiz je w družim jezyj byl! To je pjerščejen, f kotruwj móžejš hebi něščto pščeješ. Hdyž jón na porěje wjerščizaj a mjes tym hebi něščto pščeješ, ho twoje pščežo hnydom dopjelni. Ale w pjerščejenju je jenož jenz pščežo. Šaj w wuprajiz, je pjerščejen wšidilur dalšim jenz šhubit a je jenož wšiděny pjerščejen. Tschodla rosmyškej hebi ju jara derje, šhto hebi pščeješ, so ho cje njeby potom kalo.“

Wotom pošdělony ho wotroj do wšhofeho powětra, lečšesje hiščesje dołho wo wulkiš kolach nad hospodarowej hlowni a slečzi potom kaš škof do ranja.

Hospodar wša pjerščejeni, hlyny jón na poršt a poda ho na domopuc. Š wječerowim došidže do měša; tam stejšesje f:otnik w hwojich klamad a pšchedawosje mnoho drohotnych pjerščejenow. Duž polaja jemu slohy pjerščejeni, ho prajescho, šhto je hódny. „Ničto!“ wotmohlwi slótnik. Bur paš ho wosije wušnjina jemu wupowjedajo, so je w pščejerški pjerščejeni a wjazy hódny, hač wšitke pjerščejenje hromadže, kiz ma slótnik na pšchedaš. Tola tónwi slótnik běšesje pšchedawaj, faldšny cšlowječ. Wšesprajesčesje bura, so by pola njecho pščeš nož woštal jemu prajizy: „Tajšeho muža, kaž ty hy hospodarowac, to šbožo pščinješe; duž woštal pola nje.“ Cšlónik ješha na najrjeišcho hospodarowosje f winom a f šladšini hlowami, a jato bur to nozy špalesje, wotcšahny jemu slótnik šradžny pjerščejen f poršta a tšynj jemu něšto tcho žyle podobny ale wšiděny pjerščejeni na poršt. —

Našajtra njemóžesje slótnik dočakač, hač by bur wotešhof. Wšidiz: jecho hžo na šahim ranju jemu prajizy: „Wrašch hiščesje daloki puc. Ze kšpje ja tebie, hdyž jabe wotwucžesje.“

Kědma běšesje ho bur wotškalit, jato slótnik do žitwy stupi a pjerščejeni šwjerintywišči šawofa: „Čhuž hnydom što tšyžaz toleč měč.“

Kědma běšesje to wuprajiz, šapocžachu ho tolerje šypacž, kaž by ho dšejščit šaf, tošte, šwěteš tolerje, a tolerje pabaču jemu na hlowu, na ranjenija a podpžiz. Šapocžiz f bolosčiz wotacž, a čyžšesje f durjemni šhwatač, ale wjedy hač f nim došidže a je wotcžizni, padny po žylny cšele frawajto na jemu. Ale tolerjowu dšejščiz i.jewša šonža, bórhy ho podobha (šchpudowanje) pod tešej cšejiz pšchedawaj, a slótnik padny je hwojimi pjenjecami do hšabokesje pizny. Potom paš dšesje ho dšejščiz dale, hač běšesje ho što tšyžaz toleč našcho a šfónczije ležesje slótnik morowu w pizny a nad nim to žyle pjenješ. Dla tuteho wo.ota pšchilwataču šubšodža a jato slótnita morwego pod jecho pjenjecami uamataču, prajachu: „Ze tola f wulkim nješobžom, hdyž ho takle šbožo roji.“

Wjes tym paš dšesje hospodar wješkely domoj a pošafawasche hwojej maidšeskej pjerščejeni. „Něšto njetrjekajesje ho ničzho bojež. luda žona“, wón f njež dšesje, „šbožo namaj ležesje. Čhzejmój hebi jenož prawje pšchemyškesje, šhto hebi pšcejemoj.“

Ale žona to hnydom wjedžesje. „Ščho měnišč“, wona pračesje, „hdyž čymoj hebi hiščesje šórz žita pšchalot? Mamoj jara malo rofe; tajš fórz pola runje do našch polow šnušaja; tón čzymoj hebi pščeč.“

„To by hódno bylo“, wotmohlwi muž. „Hdyž lěto dołho pilnje dšelawoj a hdyž mamoj jenož něščto šubža, móžemój hebi jón šnawo kupječ.“ Na to muž a žona žyle lěta pilnje dšelajšaj a po žnjach njeběšesje žito hiščesje ženje tak šypalo. Duž hebi šórz, ala kupištaj a mješčajstaj hiščesje něščto pjenjes wosje. „Šla“, dšesje muž, „mamoj našesje pola, a pščečž hebi pščežo hiščesje něščto šnawoj.“

Žona paš měnjšesje, so mohloj hebi něšto hiščesje jemu krunu a šonja pščeč. „Žona“, šnapščečizni jej šažo muž, njes tym so je hwojimi šbytknyimi pjenjecami w hwojej šapšy ščežerčesje;

šcho čhemoj našesje pščečesje f tajkej malicšofčozu rofrozjoječ? Krunu a šonja tež jebesje doštanjemoj.“

A wuprawdže! Hdyž běšesje ho šažo lěto minylo, štejšesajstaj kruna a šonj w hróžzi. Duž ho nuž wješklesje prajizy: „Ščho je ho lěto pominylo a tola hmož wšitko doštalot, ščtož hebi pšchedamoj. Šajše mamoj tola šbožo! Ale žona hwojeho muža pščežo šažo namohwjesche tola šfónczije pščeče wuprajiz.“

„Ty hy žyle binajizš člowječ a ja tebie tajšeho do žyta njemajni“, wona hrečnawa prajesche, „prijehy hy štajnje šfórzil a hy hebi wšitko móžne pšchal a něšto, hdyž móžesjž měč, kaž ho cži čže, ho dšesčel a pžuzjesch ho, so hy wšiděny šfórojny a najrjeišesje lěta ho cži minu. Mohi f kralom, f šfóžerom, f hrabju, haj f wulkim toštnym burom bjež a mohi wšid.še ščinje pošne flota měč — a njemóžesjž ho rožšudžesje, ščtož hebi pščeč čšesje.“

„Ach woštal ho tola tuteho štajneho namohowjenja a šwajrjenaj“, dšesje bur. „Moj hiščesje ludaj a žiwjenje je dołhe. Ženiceške pščečesje je jenož w pjerščejenju a te je bórhy wuprawene. Ščtož wě, hač naju něšho njepotrjekti, hdyž potom pjerščejeni trjekbamoj. Šobročuče dša namaj něščto? Nješmój dha wot teje šhwile šem, hač pjerščejeni mamoj, taf do pšeda pšchilšoj, so ho žyly šwěš dšawa? Šofajšim budž tola šofumna! Šmēšesjž wšidaj šej njes tym rosmyškesje, šcho mohloj hebi f:ščesje.“

Š tym mějšesje wěž nashilny šonž. A běšesje šawěšesje taf, kaž so by f pjerščejenjom wuprawdžite žohnowanje do domu pšchilšoj, pščežož bróžnje a šomowy ho lěto wot lěta pščežo bófe pšeljajachu a po wjašporych lětach bu f mačcho, šhudeho burita wulki tošny bur, kiz wo dnjo se hwojimi wotcžšani dšelajše, kaž so by hebi žyly šwěš dobveč čyžyl a kiz po wječerzi šfórojny pšched hwojimi šfěžnyimi durjemni hebšesje a ho wješklesche, hdyž jemu ludžo dołhy wječer prajachu.

Taf šašdže lěto po lěče. Wšyž a dšyž wšchal, hdyž to ničto nješkilšesje, žona hwojeho muža na pjerščejeni dopominasche, a jemu wšchelake pščečža radšesje. Dofelž paš pščežo šažo wotmohwjesche, so je f temu hiščesje šhwile dočes, a ho ho člowječej našl šda wěž pščežo napšofled šwiti, šta ho to jenož hiščesje rědko a šfónczije ho lědma hiščesje hdy wo pjerščejenju rěčšesje. — Bur drje pjerščejeni wšiděnyje šnawo dwazgješ rafow wo šwioj poršt wječeršesje a hebi jón wobšladawasche, ale mějšesje ledžbu na to, so žane pščeče njewuprajaj.

A minycho ho šfizežy abo šchžyžesjž lět, bur a jecho žona ho šchšchajstaj a bndžatj bšejl kaž šubš. Pščečesje paš pščežo hiščesje njčšchajstaj wuprajizoj. Duž wobradži jinaj Šah tón Anjes wulku šnawu a da jej w jenej nozy hromadže šfóžnje wumwrečž hódna hač dobra wěž wo šlej. —

Dšeziz a dšezizdšeziz šlejachu wokoto jeju šaščezow a pšafachu a jato čyžšesje jedny f nich pjerščejeni wotcšahnyčš a šafhawacž, dšesjesje najšaršchi šyn.

„Něšto tola našč šubny nan pjerščejeni šobu do rowa wšimje. Ze cšajš hwojeho žiwjenja hwoje potajnosčesje f nim měč. Bšesje šnawo rěšafesje lube dopominjesčso. A mačezž hebi jón tež husto wobšladawasche. Šstano je wona jón nanaj w młodých lětach šarita“

Taf šarcho bura se jecho pjerščejenjom pobryčbachu, kiz běšesje ječza špocerški pjerščejeni a šahny njeběšesje kiz je tola telso šbožo do domu pšchinječ, kelšož móže hebi čšlowječ f žyly hiščesj. Pšchetož to je wšobšita wěž f tym, ščtož je wěčno a wopacnje; a šta wěž w dobvej runy je pščežo hiščesje wjele wjazž hódna hač dobra wěž wo šlej.

Wojna a mór.

Sk wjecejornu ho po pschislowach nowe horze bitwy bija a tež dobywaja. Też Franjozwojo, so Zendzelczanow saptupiwshi, budu sbiezi, wohebjie pola Czoty, kotrejž ho dobyte. Najše wojska postu, nja dobyczerszy. Za to wojuju tež najshi klerioj i wulskim wuipšehom w tnych bitwach. Też najshi namórjajalo a podmórjajalo wohejza najad wojskaž, bduž ho wulka bitwa bije a pschislowanja na morju to swoje sa ta też dobycza, wohebjie psches to, jo zendželste pschislowozowanje psches fatal ischlowno. Tak je wšchudžom to wojowanje wo to dobyče a roshudženje. — Na polodnuu bitwiščejn ežaka Stalša i bojejszy na to, so ho najsh wjajstak Awstrijo na nju wali a seje stejihčeža pschislowa, dofež žendželste a franjozowe tam hač dotal freize wojska wotwolane budu. — Bšchi Jordanje w Palestini je našeh turkowshi pujašak postupowacych Zendzelczanow šetro šoi. — Na tym widėnu wunamafane wojske powoječe wo dobrečah, wot našchij njejschicelow do swėta trambje, niczo njejschicemėnja. To ežim ničeje, bduž ho w tnych dujach tón tšejm mór, tón mór i Almuuščej podpishje. — Na puežu k tomu pošlednjemu dobyču a tomu šlōncėjniu mēreč simy, duž dokonajej ščozny, ištož nad nim, jo byčėnu tam bōryš dōščiki!

8. wójniša požeznka.

Hač do 18. hapreje hiječeje, 5 dnjuw hiječeje, bije ho ta 8. wulka bitwa, w kotrejž ho i tymi šlėboruymi kulkami šfėla. 18. hapreje je pošledni džeč 8. požeznki, a potom je roshudžene, hačž tež tu w doništje to runje tat bė a je kaž tam wonka na bitwiščejah, so hu šwėrni hež do pošlednjeho a jo tež dobywaju. Šwėrni tam wonačah hačž do pošlednjeho, haj hačž do šinjereje hu eži pošlōwchėri šynojo našchego luda, — a i nuiši tež te wopornive horcy našchego luda, kotrejž w lubočeji tym pomozpotrebnyu tam wonačah šebulstufija w Izaretah, to nješabowimny! Šwėrni tu donach drebja namafani bjež wšchizy, wuščy a žoušte, starjchi a džečej, doništjy a šluzobni pscheg a pschede wšchėni nēkše w tnych dujach 8. požeznki, šwėrni hačž do pošlednjeho, to ežim bōle, dofež eži tam wonačah jenož šwėrni nješju hačž do šinjereje w tnych bitwach, w kotrychž jo je šinjertymni kulkami šfėla, ale tež šwėrni hačž do pošlednjeho w tnych bitwach, w kotrychž jo i tymi šlėboruymi kulkami šfėla, i kotrychž wošna ho nēkšewo bije. Al wot tuteje wošimeje woščuzerjenu nēkše hobu to roshudženje tuteje zpleje wulkeje šwanonje wošuju! Duž kelsož nēkač šanōweju, dokonajem, jo nješabowimny potom jako tajzy namafani byli, kotriž šwėrni nješju toho dobyteho dobyča a mēra, kotryž da-ki Bōh nam nēkšo bōryš daty budže.

Š bliska a š dalosa.

Najša Maczija Šerbstsa je hjeđu po jutrah šwoju šlownu šromadžijnu wotmėla. Dopolnija ho wotzjadu Maczizy Šerbstsje na pscheproščenje k študijoweho radžicjela dr. Wulki, kiz tež wuradžowanja wohečje, we Šerbstim Donje šendžeču. Najpriđozdy ho pschėdšpōdwa jednolitynych wotzjadow wodopōkniču. Potom do wuradžowanjow saptupidny. We rēčejyptnym wotzjedze mēšesje k. šaraj Libšah pschėdnosšč wozuščy šlowach, kiz ho nēko bušo trejbaju, a wo tym, kač mamy je do herbstje rēče pschėložicž abo ne nej trebaeč, pschėdewšchėm pokafuju na šlowa, woječitno, šdžšitno a polistnu nastupaje. Pschitomni ho wšchizy jara žiwje pschi rošnownje wobdšėlchu. We šlawijnaščim wotzjedze ho nam wo nastaczu a twarje herbstich wošow ežny pschėdnosšč wot k. dra. Wjaz-

lawka džečesje. Tež tuteju pschėdnosščej ho žywa debata pschitankny, wohebjie ff. dr. Wulka a šaraj šchizim-šodžiški naš na wšchelake wožne pokafowajstaj. Tak bėču ho tsi hodžim i šhwatkom niušte, jo dnyhach jo pošezdenja drubich wotzjadow wotwōrčicž. Wšele rošwiczeje a wulgy šajimaweho šny šlyščeli a i wotrobu pschėjemy, so byču tola pošezdenja wotzjadow najšeje Maczizy wo pschėdžewo wot našchij šrudowacych Šerbow lēje woptwane byle. Wšchizy pschitomni bėču w tym pschėseje, so hu tute wuradžowanja wohebjie wožne a jo žadun bies dobyta je njeowpja.

Popoldnuu težewoščawe šlowna šromadžijnu pod wōdžėnuju knija šaraja šchizjana-šodžiškeho, kiz dēje woptwanu šchewadžijnu wotewrōwšhi na to špōminalše, jo Maczija šchitwōrty kōwē wo ežejšim wōškim ežšaj i šwojim wuradžowanju ho šendže, so je wulki džeč najšeje študowaje mōdōseje w wolu a jo tež našeh herbsti lud pod ežejšotu a pod wopōremi tuteje wošny wulgy ežepi. Š wotradžowanjow njeh je jenož šlėbowaje wušešewenje. Po rošprawach wo Šerbstim, Donje, wo polkadnizy, wo knihowni ho 4 šobustawy wopōmniču, kotrejž je Maczija w niužewju lēje šlubiła: došlōfētneho, wjelešahizōneho knihowniša, k. wōščjēšchego šeminarišewo wučerjaja šiedlerja w Budyščinje, šaraja Riin we Bōkowach, šaraja Wingera w Kubiji a wšchjēšchego wučerjaja Šarjenta we Budyščinje, kotrychž žiwijnobeh a škutowanje ja našeh herbsti lud knježa wuščjēšchi wučerj Šapler, študijowy radžicjēl Wulka, šaraj Šebulščaka a šaraj Šarjent we dšejšdej rēči wopōminachu.

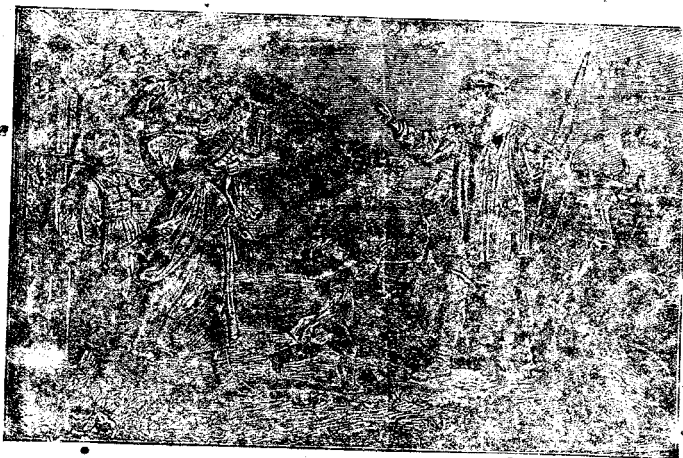
Potom knjes hjeuši šapōštanz Bart rēčesje, špōminajo na špōmožne škutowanje Naifjeuščich našlowawarjow, na šchōdnosšč pschėdšpōneho a wuščpneho prawa, kotrejž ma ho wotztronicž. Knježestjowo je pschilubilo, tutu macziznu pruhowacž dač. Šlōwēnje ežesjēnu knjes rēčim ja na to pokafowajše, jo je šōdėmu škanošej data, po nowym šakonju na šekladže nowoje jednoreje taxazije šwoju wopalmu kažu wo 25 procentow powyhicizž dač. Pschitomni ho knjezej Wartej sa wulgy šajimawy pschėdnosšč žiwje podžatowachu.

Wažny bēche tež namjet šlowca justizneho radžicjela dra. Hermannu, so by Maczija pola mēšesjanškeje rady ho wo to prōzwala, so byču ho na realnej, pschėpōstjej a raikatšej šchuli herbstizy wučeizy wo herbstej rēči rošwucjowali. Kaž najši herbstizy wožaj, je tež knjes justizny radžidžel Hermann wulku wažnowež herbstjeje rēče jako wojač we Awstriščej a Rumunščej špōnač. We pschjēšchjē šinje našeh wōzny kraj i wšlōstjoju wjetjēhi wobšhad je šlowjanščimi ludami. Sa wišowanje a šopōdarške rošwice je wobkwečeženje šlowjanščij rēčow nupne. Šerbstsa rēčž je šlucž k loštemu namuščjēnu wšchjēh drubich šlowjanščich rēčow a tēboda je pštowanje herbstjeje rēče wožne. Kač nješovomni hu tola eži starjchi, kiz njedabža šwojim džečewo we šchuli herbstizy wuštēč. We pschjēšchjē drje budže nēkōtrjēžulizž špōnač, kač njemōwry je byt, jo škladnošej herbsti wuščyž njeje wuščaw.

Bōh dač, so moħla k šėtu šlowna šhadžowanka našchjeje Maczizy we mērie ho wotmēčž.

Sy-li spěwał,
Pilinje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprěny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Prez spat měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědny dny;
Džěh pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebes ma
Njeh čí khma
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ćel F

→ Sserbske njedźelske lopjeno. ←

Wubawa šo lóžbu hobotu w Bsmolerčes twičičišćečětni w Bndžaknje a je tam ja šhtwórcičětnu pschěpřatu 40 pj. doštač

Cantate.

Zaf. 1, 13—18.

To je stare nashonjenje, kotrež móžemy pschězo sako s nowa čijnicš hami na hebi a na hwojich hobotčlowjefach, so drje nimale ničo nam tak čěžo njepadnje, hacz we hwěrnym prawym pruhowanju pšnacě, tak steji s nami hamymi w našim duchowanym žiwjenju, w našim hčičičěžu a sadžerženju k Bóhu. S wótrym wóčřom widžimy te hrěchi a pschěpřupjenja našich bližich, a hušto njeje nam šrošmłiwě, so woni kaž šaklepjeni, njepšhřidu k temu hamemu pšnacžu a šo nje-wobročěja. Ale hđž hladamy hami na naš, dha hmy tak lóžto šrofojom, dha měnitny, so nam njeje trjeba wobročějenja a polepščenja na ničim. A hđž tola tu a tam namatamy na hebi nělajši brach, dha tola to nam šo nješa dawno tak šle byč, kaž pola našich hobotčlowjefow. To je wšchal ta stara horděš, kotraž bđđli w naš, wot kotrež šo wuhwobodžěš je nam tak jara čěžo, horděš, kotraž tež hišće dženša s tym šaršičšim praji: „Ša šo čši dšatju, Wóžo, so ja nješym, jako druš ludžo.“ — Šaj, šhto hmy my tola w našchimaj wóčřomaj do dobrych, dospotnych hčičičšjanow, na kotrych dyrchal tola Bóh ničěš hwoje wjehele a hwoje špobowanje. A my drje tež měnimy, so hmy hej wošebite myto šakšujišči pola Boha.

Hđž pak potom pschřidže na naš domachpřitanje je wšchaj hwojeje čěžeš nřu, hđž čžimny, tak šo nam bližnje špřitanje, potom je nam drje tež čěžo, rošmnicš, čšhodla pschřidu ja naš tajše čžach, čšhodla mamy tajše bđžerje pschětracz. A

hušto je potom šhonicš a pšnacž, kaš runje to hčičičšjanow tošćik čłowjefow, kotřž běču, kaš šo šdache, šmutsšownje twerđe šaležem, tak jedniže loško wšpadnje, hđž řěka, hič pschěš tajše čěžeš čžošy. To wěčeš je džela hobot pschřidže s teho, so my čłowjefojo hmy tak loško a rady hotowi, tu winu dla tajšeho domachpřitanja a špřitowanja přacz pola našeho Boha, a so my potom, hđž hmy raš na tutym wopaczimym pčuzi, tak loško šapočžimny dwělowacz na prawdošči a lubošči našeho Boha. A my wěmy, tu je potom jenož šyle mała troćel k wot-padej wot Boha.

Alle tu je na našim šotu wulke mjenje, to njemijzy, so wšchal wjele bóle wjetřni džel našich domachpřitanow, a wěčeš, wšchřite našče špřitowanja maju w pošlednim kóžu tola hwoju pschřičžim, šwój šočat w naš hamych. Ššmy my šalle k tutemu pšnacžu pschřičšli, dha my potom tež šhonicš a to tež radšimje wuhnojemy, so wšchal njeje Bóh špřitowac k štemu, ale šo wjele bóle pschřidže wot njeho wšchřitón dobry dar a wšchřitón došonjany dar. A tajtemu pšnacžu čže tu šakub domwješ pschěš hwoje šlowo niž jenož hwojich čžitarow, ale tež naš.

Zehodla: Njebšdžě šo, moji šubi bratřja! Bóh njeje špřitowac k štemu. To špřitowanje wobdawa naš čłowjefow štajnje a wšchudje. Šizom w tych wšchřičšich šwonšownych špřitowanjach, kotřž šu nam nadpožene a pod šotrymž žašofčimy, je namatacz tak něšotre špřitowanje k štemu, to řěka, š dželuju wot Boha. Šrowy, kiž hiščeš njeje šhonicš we hwojim žiwjenju čěžeš šhorošče, tón njewě, kaš je we wutrobje šhoreho. Hđž w tajšich čžach nřu pschřičšim špřitowac k čłowjefojo a jemu napjelni wutrobu s dwělowanjom, s šraščenjom: Šđže je něč

tnój Bóg? dha drje móžemy rošnyć, jo budže ta wěra křawa a křawaja, haj, jo takži čłowjek drje tež wotpadnje wot swojeho Boga, hdyž hišćeje njebě dočej twjerdže satožnje na Jezom Křyštja. Štjótž je šronil, fak budže w swojim smutkowatym žiwjenju satorhnyentón, tiz je nětko we wójnje dyrbial přecž dacz swoje nastlufše, tón tež we, kajse lošte čzinyenje ma na tajštych wutrobach šly njepřecžesel. Na lečšnje našdnje křicžji nětko to dwělowlage prašjenje: Čzjedoma pšchida to wšcho Bóg, a čzjedoma jezele wón runje mi takse domadpřitanje, hdyž je wón tón prawy huadny Bóg lubofež? — To wšednje spytowanje f hřečej, kotrež mamy my wšchitžy wobstacž, fak wjele žich je, tiz to hame njerohnyja a čzinja jo Bohn f poručež!

Alle temu stej napředčezjawa to wšedofež, jo Bóg njeje spytowacž f stemu. Štjótž hwěru runje tu prubuje, tón budže a dyrbi pšchitčej f temu hamemu pójnazce. Wono by wšchal bylo žule pšedčezjawa našdnju našeho Boga, hdy by wón měč na tym swoje ipodobanje, so bychu čzłowjekojo so wobrocželi f stemu. Wón wšchal čže, so by runje na wopaf bylo. Hladajmy tola prawje: Wulki džel hižom naštych swojowotnych domadpřitanjow je hamofastžuznych, fak wjele fhorofežow a hubienstwa ma swoju pšchicžinu w tym, jo my čzłowjekojo tak husto loškomnyšljuje a njeružitnje wužimamy drohe tustro našeje strowofeže. A hdy bychu čzłowjekojo byli wopravdže Bože džecžji po jeho hwijatej woli, my bychmy wutrowani wostali pšched nusu tež tuteje wójny.

A dale, hdyž f nam pšchistupi to spytowanju f hřečej, dha jo nam njefceže Bóg, ale wón jo pšchida, uiz, jo bychmy w tym hanimy padnyli, ale so bychmy jo pšchewimili. Spytowanje bywa hakte potom hřeč, hdyž po nim čzinyimy w našdnim hřečšnym loščeje. Potajim, našcha wina to je, hdyž budže pšchi naš spytowanje hřeč, f kotrežy potom pšchidnje ta hwijerč. To njemóžemy husto a naležnje dočej wšfbednyč. My wšchal tež wšchitžy wěmy f našeho našronjnenja, jo my w tak někotrym spytowanju wobstějimy. A tak čže tež Bóg to měč; wón čže, so bychmy dobyli; a dočej wón to čže, a dočej žnaje našdn křawofež, tohobla dawa nam teho praweho pomoznifa, swojeho Šyňa Jezom Křyštja. Štjótž teho ma, štjótž jo f njemu džeržji, tón tež šroni a wě, jo našch Bóg njeje spytowacž f stemu.

Ně, wón je jedny Bóg wščeje dobroty. Šečbi f podobnoščje je wón čzłowjeka stworic. Štjótž uiz, jo prawje kězbuje, tón tež čzije tu Wótžowofku lubofež, f kotrež wón naš pščežo wobdawa. A hdyž hladamy do stawijnow jeho luda, to rěta, tch, kotrymž wón šjewi swoju wolu hacz do tuteho dnja, dha tež šronimy, fak čže wón to naš pošpřitčej to dobre a čže jemu dopomhačej f dobyčju, so bychmy tež my junu dostali to naš wšfšče myto, tu křam wěčžneho žiwjenja. Hijo fak wón naš šastara je wšednje žiwnoščju a potrebnofežu, fak wón naš džiwnje džeržji, to nam šjewi jeho dobrota. Alle nauajrěštycho so wona pokazuje w tym, so wón nam pščežo saho poštyča swoju pomoz w našdnim wojowanju pšedčezjawa hřečej. Hdyž je wón f temu najpředy wutrowacž hudnikow a profetow, dha je wón nam napošledak dal swojeho Šyňa, so bychmy wšchitžy, kotřiz do njeho wěria, šhubjeni njebyli, ale wěčne žiwjenje měli. W mozy swojeho Ducha, w šlowje a sakramencžje mamy hweščženja jeho njedošfbedjeneje lubofeže, kotraž čže naš čzinyče jeho džecžji. To čzinye kebi pšched wozči džeržej, tež potom, hdyž mamy pšches spytowanje hiez, a tež pšchi naš budže w pošnacžu jeho dobroty křicžej wěryaje: Cantate: Spěwajče temu Šnjejej nowy křečlufch, pšchetož wón čzini džiwny. Šamjeň.

W. we W.

Wšefelče so na pšchidow Trošchtarja.

— Jan. 16, 5—15. —

Šlób — W. miš. h., čzo 73. —: Šij mam šloty wandrowofki cz.

Nětko du pak f temu ja, tiz nje poštal do hwěta je, — fak Jezus prajšeja, hdyž hiez f Wótžej žodafde: Nidžto njepřašcha njes wami nje so: Hdzje džej? Tola hami seže pak pošni frudoby, — wonyž roščerjene wy.

Alle prawdu praju wam: Dobre wam je, so du tam; pšchetož njebchšli šchol tam, ujeby Trošchtat pšchidof f wam. Hdyž pak w dom hpm f Wótžej doščof, f křina kotrežy hpm wušof do hwěta, f wam poštalčž čzu wobjerja wam f potoju.

A hdyž pšchidnje, poštofa křobly hwě wón hřeča dla; prawdoščje a huda dla njewěryajchž satana.

Dočej hwěd f prawdy wěru, Trošchtat wurudžnych hwěrn, tehobla wón pšchidnje f wam, čže waf wobjež f njebjeham.

Hřeča dla, so njewěrya do mnje, hwariež hwě wón ma, prawdoščje dla, so wšchal du f Wótženi ja swojenu, a nje dale njewidžije wy a štruchli poštrčije so, hdyž šeršta hwěta je šatorčezny do hede.

Wjele hiščeje prajej wam frudžentym wopravdže mam; ale njemóžče wšcho inječ nětk frudoby dla to.

Hdyž pak wěrnofeže Duch hwijaty, ja Trošchtarja frudnym daty, pšchidnje, pučž do wěrnofeže wón wam wščeje pokazje.

Njebudže wot kebe ham rěčež wón; wě, hweščej wam hiez, šchtož ham dostanje f wěrnofeže wšchal Božeje, to wam šnjeje pšchipowjedacž, f Božich potajnistwow a dodacž, šchtož je hiščeje pšchidone, šjewiež Bóg pak čzlowofnu čže.

Nje tónhamy pšchekraňni; f noweho wšchal wudželi, šchtož wam Trošchtat wostjevi a waš poštyje poštoji.

Wšchitfo, šchtož ma Wótž, je moje, duž hpm prajil, šchtož je moje, f teho wofnje a wam wšcho f bošafstwa do Božejo.

Wojniſkeho czaſa.

Wulka wójna traje něk ſtoro 3/4 lęta, tola naſch wóztyn kraju bu nam ſ Božej pomozu jaſhowany pſched bitwami, pſched ſapuczeńjom a tak naſch lud pſched cziwileni teje wójnny. Naſſcha Pruiſka bu wſchaf na ſhwiſtu wot Ruſhow ſ dſęla wob- hađžena, tola woina to dawno wjaży nejje. Ale runje tuta krajinu, kađ tež te male dſęle němſkeho kraja pſchi francowſkich mjelach wjedſha nam ſrudnu ſtawſſnu powjedacj wo wójuſkim zychnowanju njeprſchęđeſow, kađ wo cziwſlach, miſach, tyſchno- ſečach, bolofečach, forređ wójna tam pſchibotuje, hđžęđ biſa, hđžęđ ho njeprſchęđel do kraja pſchedobudže. Naſcha do- miſna tu w herbiſm kraju, hađ w zplej Saſſkej njewę ničo wo tym, a tola hſchjſchid jich teko ſtozičę, morfočacj, teko jich hwaricę a njeſpojojnny byčę. Huſto dočę či prađa, ſo taiſeje nuſh hſchęče ženje bylo nejje w naſchim kraju! Kađ ho tola tučji myla a kađ hu wobantidženi hižo, hđžj jich pokaſaſa na lęta Napoleonowych wójnow, potajſſim, jenow wo 100 lęt wróčeđo do czaſa naſchich dſędow; nejje trjeba haſke, ſo jich pokaſamy do hſyſtnych, jačoſeje polnych czaſow 30lętuje wójnny.

Podany tu někotre powjeſeje ſ Napoleonowych wójnow, woſhebeje ſ lęta 1813, forređ je to lęto wulkeje bitwy pola Lipſka a teje wulkeje t. m. retirady Francowjow. Eſnadž tón abo tamny tež pſchidže a nam tu něchjo ponę wo tym, ſcho jeha wjeſh abo woſaba je techdy abo berač wo wójnje naſchicę dſybaſja. Sčytož tu dženſha podamy, je ſe ſapſſow, woſhebeje ſ zjytkowſkich knihow lęta 1813 a to ſ wofotim Lipſka.

Tak piſche jedyn Jan Chriſtoph Womčej: Powjeſeđ wo retiradze Francowjow w lęče 1813. Njedžela, bęchu tu, wje- cęzor w 4 hod. Woini woſna wubidnu. Wbš ſa woſojn pſchi- jedže, jędny ſa jędnym. Wóndželu w noſy dſybačadny cęłacęđ do lęša. Wóndželu popodnuju w 3 hodj. pſchidže zjla cęzjoda; pſchibnadny zjle cęzjoda howjadow a woſowjo. Tu bu wſchitko křanzowane: hwinje, kury, huſhy; wóhnuje buchu w hſęčach a pſchi hſęčach ſapalene. Křozjy huſud dſybaſje na to pſchibotowany byčę, ſo ho hſęče je ſapajomy wubojnjeni ſapala. Tu ſhubi teđ wjele huſhodow hrowj ſtót; tu tež my ničo wjaży njenamačadny hſiba proſjny ſtačel, jadny ſtót a ničo wjaży, dokełž bęchu teđ te plody ſ bróžnjow wuwohlyli a ſpaliſi a hebi poſłanje ičjiniſi; hyno a wotana bę ſkažena, tak ſo njewjedžeſche, ſ cjin ſtót, fortrjž bę hiſchęče ſubny, ſežiwicę. Techdy hny tež my dwaj dujje a dwę nozj w lęhu pſchęchowadi. Tuž bučny wot Fran- cowjow wurubjeni a zjla wjeſy dſybaſje cęłacęđ na huſhodne męſtina. — Jačo bę njeprſchęđel nimo, pſchidžjedu či pſchę- cęſjo, ſcho Ruſhow a Wramborjzu a wurubidnu ludji a wſachu tonje a cęhjo berač naumafadny a wuſkľekadny ludji hač na ſuſlu. Techdy wozjezęchjny do dſrubich wſow. Zubi pſchęđeſjo! kađ huſbenje je tola jene lęhro pod howim njebjom, w hnytmny wjedre! Tak pſchętrachmy dwe njedželi. Potom cęhujjedny jačo dom. Zubi pſchęđeſjo! wupomničeje prawje, kađ to cziłowjeje wotofo wutroba je, hđžj dſyba dom a dwót wupuſchęčje. Zuby Wbš hwaruju dſęčjwęčji pſched tajſim dótom!

Sčytož Wobu wječchennu ho poda
 A ſtaji t njemu nadžjju,
 Hđžj pſchidže miſa, ſchjž a ičfoda,
 Dſha je Wbš pſchi nim ſ pomozu!
 Sčytož na Woba ho ſotožj,
 Tón na jadny pęſt njetwari!

W wjedženju wſchitkim ſmahn a pſchęđelam! Starajęje ho wo jenu ſhowanu pinzu. Za je tu hwiſtu pola E. J. Rad- loffa piſchi lipe na rožku jeneje wulkeje baſhy. Tam je jačo wjele huſhodow hrowju zjlu nadobu ſamurjowato: draſtu, woſkľečęča a berač wjele wędow. —

Khrjſt je ſtawj.

Khrjſt je ſtawj ſ rowa;
 Tam hnjercę joſ' njewobſhowa.
 So Khrjſt wſchęch ſtyknych ſpotoja,
 Nam ſraduje ho wutroba.

Njeby-li wón ſtawj,
 Sčiwět do hele by cęahnył.
 So pať nam ſtawj ſ rownej cęny,
 To Jeſom Khrjſta hwałimy.

Khwalba, khwalba Jemu,
 Hoj Khwalba njeknjertnemu!
 Wjy ſ Khrjſta ſpotojeni hny
 A wſchjzjy ſ dſaťom wyſſam.

Ręžan.

Žadna ſpowjędj.

Duchowny Frowmel piſche: Wſchę njedželu popodnuju, a ja bęch hiſchęje mtohy ſarať wo mojej ſtarej woſabę, ja o bučj k młodemu, cęžęjy ſhowemu cziłowjeje ſawofany. Wbš trochu w hrowj pſched tym hřodom. Sđžj teđ ma młodobęđ rad ſ młodočęju cjinicę, matej wonej tola hrowj pſched hoču, a ſtari ludjo wjedſha ſ dſęčjimi a ſ młodymi wjele lępje rěčęčj hačj młodſji. Tęho dla hjm teđ teje myſke, ſo dſyba ho w naſchich ſchulach młodſchim dſędom ſtari ſhorjeni wučerjwo dočę, dokełž maja ſa- toženje potozęj. Tak ho teđ piſchi twarje ſtari dſęłacęrjo hjeru, niž wučerjomni hólzj. Tak je teđ cęžęto ja młodobę du- chownocho, hđžj dſyba ſ młodymi ludjimi rěčęčj. Wbš pať tola, ale wutroba ni ſkřero bięjeſhe. A tuto wutrobnę biče ma hwoje dobre, a ja wozjyl bęs njeho byčę, hačj nje wono runje hiſchęče piſchi křozjny přewodanju nadbawje. Sđžj wutroba bije, to je woſhebe tola ſararja ſnanjo njemjenja a ſo wobu cęnje, kaſe cęžęke ſaſtojnſtwo ma. Jačo do dſurjow ſtupich, pſchidže ni domjaza hoľpoſa napſchęčjmo a ſitny mje do hwojeje iſtwy. „Naſch mtohy pſchęđel je Žendželčan, hny hwerneju pobožneju ſtaſchęju. Wbš je dženſha rano w haſtu tórnowaf. Pſchi tym je ſ wyſota panjł a hebi ſchjju ſlenit. Wbš je drje hiſchęče žjwy, ale jeha žjwjenje je na hamej kromje. Wbš hebi jara po duchownym a po modlerju žada. Trochjtuje a pſchibotuje je ho ſ ſbóžnemu ſkřozęnjju.“ Na to wona durje wozčjnti a ja ſtu- picj miſa. We lozu lęſeje něđže jenadwoagčjłętny mtohy, rjany cziłowjeł, ſ blędnym mjęſowozčjom, je hwdęčatymaj wozčjomaj a ſ nacęřom wozčjom. Kaſe ljubone cziłowje woblęčo, ſo jeha njefapomnju! Moju tuſu ſapchjmuſchjy praſeje je žęlnymny hřozom: „Zwřbju wumręčj, ſuby knježe, pomhajeje, ſo ſbóžnje wumru. Wbš nje wo młodobęčj přječj wofnjje, njefjny jeho po- hľudacj, hny dženſha jeha njedželu wotwřjwječjł ſ turnowanjom a hny tola hrowjmiſaj ljubnjaj ſtarjchjmiſaj w Žendželſkej hľubit, njedželu hrowječjčj, kađ jz my Žendželčęnjjo hrowječjmy. Mže mi Wbš tušon bręch wodačj?“

Čtaajo wſchęje jeha wóčęđo na mojim erče. Wbš ſbity. Kať wjele hľuaf bęch ja ſa młode njedželu wotwřjwječjł a njebęch hebi žaneho hřwędomnja cjinil! Sčto dſybačj praſječj? Dſybačj jeho w hnjertnej nuſh wrochłowacj ſ tym, kať huſbenje Němzy njedželu hrowječja? Tu njebę ho jenož njedželſke wotwřjwječjenje ſtato, ale teđ ſtarjchjmiſaj daty hľub bę ſtacy. Něšto žadne je tajke cęžęnjwe hřwędomnje, dſybaťo ho wono ludjom hiſchęče wſacę? Ně, mi bę, jačo by ho wón je mnje hamecho ſpowjędaf. Tak dſha jeho Pſchi tym wſtaſaj, ſo je hwoje hřwędomnje wob-

czejši, ale prajach jemu něšto tež wo wročeje wodacze, tiz je bohate nau tytu, tiz hi rostamaneje wutrobje a tyščneho ducha. Wón moju ruku dječejše a itočejše ju pichłi kóždym nowym wročeje. „Jeli so ho hami hūdžiny, dha njebudžiny hūdženi.“ Tuteho spjručcha ho wón s zylej moju pšćimny, rěčeješe pak pšćego njepru. Wóčžo ho tat miše hūdečejše a spōdžiny mēr bē na njecho wulaty. Wobdach ho s nim a požohowada jeho. „Szaym wuhsobowozem, du dom. Trowčstujće mojeju wobseju staršojce; prajće imaj, so hym sožowam.“ Kšćach jemu cžoto a hladach hīščeje křiwitw stjo na njecho. Jato bēšctej ho ledom dwē bodžiny mīntje, buch pšćohent, hīščeje ras k njemu pšćuhje, so hēbi wón to wutrobje žada. Džach a myščach hēbi, so hnadž je jemu něšto sažo jeho wješčelōž wialo, tēž ho to tat ložny itanje. „Wdž ho do hrodu dže, dha pšy itočowajaja“, by mōj stary faraf hyslo rjeł, „a hduž ho borje do njebjež dže, dha hīščeje wješčelate hēchj na jeneho itočowajaja, kotrēz jenemu cžert na schij hōni.“ Na tutg hōnow spōmniach. K jeho koju stju pšćohi namakach jeho wjele kšćabčeho džki prjedy. Wón nu so wodacze pšćohje, je je nje sažo kšćak wotacž; ale wón ma mi hīščeje něšto prajčē. „W mojej młodoczi, jako bēch hōž wōt dže wječ lēt, bēch nēhdy rjani čimještu skafat, kotrēz bē nan hōbu pšćuhje a tiz s dēchim drowim hūdobojm sa kšćelemi stjeješe, do ruki wial a rošif. Čzropy cžihnych do jany. Jato ho nan woprašcha, schō to je schalku pšćez wial, wotmještuych ho, a pōdžijcho jo šapred. Sztrjzōnej hožy bu wina dawana, so je tu schodu nacžimta, duž bu se kšćohy pšćehjena, dolež bē tež heraf wješčelate samowata. Wch, mi žaneho mēra njewoštaj, wy dyrčize to starščimaj prajčē, so hym to ja byk; dwanače lēt je šafcho, so je ho to stao. Wōže ho mi to tež wotacž? Njechal s nēštaj njewōtncōžu se hūwta wotacž.“ Wī hysly do wōčzow stupnja, jato wōn to tat šprownje powjedacše. Trowčstowach jeho s nowa, a jako potom džēch, praji wōn: „Talle, nēž je wšćitō wōn.“ Po dwēmaj hōdžimaj wōn cšije wšćiny.

Pšćed jeho kšćehjom mōžach k wjele itam młodych lūdž rěčež wo tym hlowje: „Szōdžni hu czi, tiz cžište wutrobj hu, pšćetōž wōni bužga Wōha wōdžec.“

Wōjna a mēr.

Wōjnizy mudracžto jo hūžo žažo ras njepōkojni s zylej wōjnu a s našćimni wjednikami tam wotacž a duž tež wēčeje hēmi je hōbu a to tohodla, dolež wōni k wēžy ničjo prajčē nimaja. Š pšćehjimu je ta pšćehatwa, kotrāž runje w tutych dnjach w tym hōwrtim bēdženju je natasa. Wšćimny hēbi, so tule pšćehatwu nočji njepšćehješo šepje itowamja, njeh tež pšćaja, so je na tym wina wōštabjenje naščeho wōšća a brach na nowych mōžach. Wōni cžije, so ho nēške sa nič sažo nowe puč pšćihotuja, a itepōtinja pšćed nimi, a to wōšebje Zēndšćenjo w tyh stjejščacžach k pōmožy wōt La Bassée a tyh krawnych Špencnikich hōnach. Tute dwe hu, jeli so ho žyle njemplynty, najdže w jich rukomaj byle.

Pšćehatwa je po hōwrtim bēdženju, kotrēž pak bē dohycčejše. To špōšnjajemy hūžo, hūžy na dobytju krajiny hladanuy. 3930 kōhntow kilometrow bu njepšćehčejšej wutrochnjenych, mjes tym so wōn w šaržihnyh lētach w bitwach pola Arros, a w Šlanbernškej bitwe tōn 10. džel njedobu; a pšćehde wšćēm, s tutej dohčej krajiny hu dobyte te hylne stjejščeca našćih njepšćehčelaw a w nich te hōwrtse hūžo snate licžby wšćēch mōžnych wōjnšćich nastrow. Šacž dotal je ho nam to s Wōžej pomožu radžilo, to pōšlednje ho nam tež hīščeje poradžī, jenōž ho mi wšćihzy to hlowje cžimny a wšćitō to hlowje do Wōžeju rukow pōucžimy!

W Wōh trowčstuj wšćēch, kotrēž něštole s pola tu powješč doštanu, so hym, mandželšif, nan, bratu, pšćehčel hlowju hōwrti wōžnemu krajaj a domijne je se hlowej twuju šafgłowat, bywajo hōwrti hacž do hūwercje. Nāčje regimenty hu hōbu byle w tutych bitwach a hu tam hīščeje hōbu, runje kaž regimenty wšćēch drowih krajinoju, duž tež našča krajina ma džel na tyh woporach, kotrēž hēbi wōšćibaga bitwa žada; wōna paš imēje tež džel na tym žohnowanju jeje dobyčja kaž něštole je wšćēni hlowjimi stawami džel na na tym mēreje a pōtoju, kotrēž hu našče wōšćika, štrōžijo tak mōžnje našče hranizy, našćemu wōžnemu krajaj šdžerale a šafchowate!

Wōdžija na itōčnje dobyčeje a na mēr mōže tež tohodla cžim hūlničcha a wješčelaha byčē, dolež bu w tej 32 dnjow trajajej bitwe teje 8. pōžōkni wulke dobyčeje ščimjane, jene wješčje hacž dotal žane: 14½ milijardy a wjozy bu hūžo sa pōžōknu japišane, tak so to s tym, itōžto hīščeje s pola a heraf dōidže, 15 milijardow wuščimja, jena hōwrtka itčōba, kotrāž hēbi ani wumyščlēc a pšćehōstajēz njemōžecje. Kaš wješčeli mōža to czi byč, kotrēž bēchu se hlowjimi kšćebornymi kšćkami hōbu a šaf dyržba to a fak bužga potom naščala itōč dyrčecē czi, kotrēž, hacž runje bychu mōhli, nješju hōbu byli w tutej bitwe!

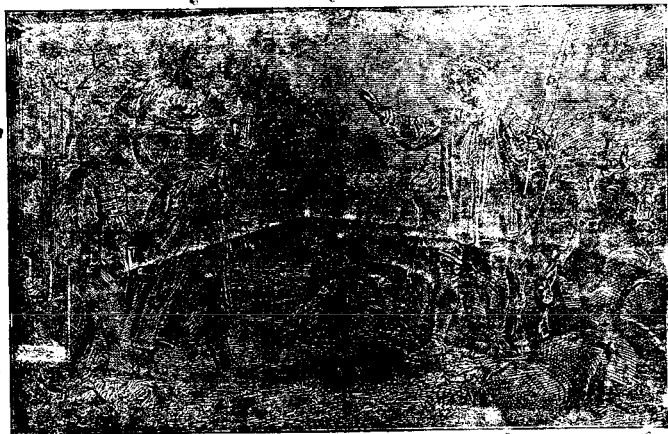
Duž njewuštawajo domach a njewuštawajo wotacž do pšćeda, njeh tež pšćes bēdženje a cžerjenje, dha tola k dobyčju, k mērej s Wōžej pomožu! Wōh je s nami, wječeje naš!

Š bliska a š daloka.

Pšćeho sažo a sažo cžitamy wē wješčelach nowinach powječeje s naščej Wōžizy wo šafšatnym potajnym wiktowanju a hlowowanju s žyrowo a štrubim, ščōž je něštole šaf jara wufne žyrowe ludej, so by wutranaw! Pšćes najdšale dželē wōžneho kraja lečzi něštole sažo ta powječeje, so je tu we wšćolinje Šonorz a Škšćiz, žejem eldorado, t. r. jebny luboŃny raj sa tajčich cžewjeflow, kotrēž hu bies wutrobj a rošoma sa lud a wōžny kraj a kotrēž je bruch a pjeničny mēch jich bōh. Wdž ho nam tež wutroba nad tym wješčeli, so našče hōwpošy a macerje rad a hūbe wutrobu a ruku wotowrēja, hduž džēzi, žony, wjožazy pšćidnu a to a tamne hēbi wuproscha a wūrčēza, dha tola tež to, dolež pšće jara wutryčōane a tež njewužitnje wōžiwane, pšćehowacž a hřwalčiz njemōžemy a nješmēmny ale tomu wōbaracž, dolež je to se ščōdnu žyffa, t. r. se ščōdnu žyffemu ludej s powšćihōwōwam šafšarowanju a šaf sažo se ščōdnu kōždemu jenōškwemni. Što pak dyrčimy to k temu prajčē, hduž pšćehō a pšćehō sažo šafje powječeje du pšćes kraj wo naščej domijnje, so je tu wōšćitke hlowowanje a wōjniske potajne wiktowanje wōšebje wšćehjēne! Što ščō dyrčelši halle to potom k tym wšćelacim rēčam a powješčam prajčē, kotrēž heraf wot hūby k hūbe pšćes kraj lečza wo tajčich wēžach, kotrēž tōn a tamny, tūčzi a tamni cžimja we wōjnje w tutym cžahu, hūžēz bywa teje buty a teho mašneho ja lud mjerje a mjerje, w tutym cžahu, hūžēz ho šamo praji, so je hīščeje njewēste, hacž ho wot pšćihōwējēnych purow kšćeba, njeh tež na krotki cžaj, dha paš tola něšto njewotcžehnje!?

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Boh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwoć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłoš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mawa
Njeh d' khma
Žiwnoć je;
Žywa woda,
Kiz Boh pada,
Wokiew ćel F

↳ Sserbske njeđzelske łopjeno. ↲

Budawa ła łóžbu hobetu w Smolerjez knižiciz-kćerzemi w Budušinje a je tam fa sčtwórtlětnu pšchedpřatu 40 wj. dostać

Rogate.

1. Tim. 2, 1—3.

Rogate, to je: Prošćeje, — modlečka njeđzela!

Dobre je, so na tajše wafchnje jena njeđzela w lěče tož se swojim mjenom, tak se wšěm swojim pšchidželenym Wožim b'owom nam wóttji a wusběhuje, f čemuž tožda druha njeđzela hižo hama wot hebe wola. Pšchetož jow ho wo ničo pódlanke njejedna, ale wo h'owom wěž, wo móz a strowošć naščeho duchowneho žiwjenja. Sdóž w p'řizach žadny woboh wjazy njeje, ani wo žiřach krej wjazy njeputože, dha je čželo moriw. Kaf strajdne dyrbašo f nowjeje duške l'chelscijanjej wěru a l'ubošću stejće — hjes prošenja! Duž ma ho to hame itać „pšchede wšěmji wěžami,“, niz mašči-li škladnje škwile ale je-li ho ho eji runje dže, ale jako přenje a najwjeřšče, kotřez wšěmnu d'řehemu předy dže.

A rjenje, so tuto napominanje dženka šly-šchimy dužny na horu bližšeho Wožebo špicža. Njeje najš Knjes a Šbóžnik tam f Wóžej šchol nam f l'pšchemu a njeje wón, jako je swojimi wužomnitami wo tym wěčejše, jim do přědka wobh'iwědžil, so budže potom jich prošenje zgle nowe, tajšče hač dotal njeje bylo! „Sa čož wy teho Wóžta proščeć budžeće w mojim mjenje; to budže wón wam dač. Hač dotal njejeće wy fa ničo prošli w mojim mjenje; prošćeje, dha budžeće brač, so by ho woače wjekele dopjelito.“ (Zona 16, 23 a 24.) Škwoble a je wšěje nadžijn dyrbitny Wóžta proščeć, jako lube džězi swojeho lubeho nana; — to pať je jenož móžno, h'óžž my we wyh'otřowalnym Žesufowym mjenje pro-

šhny a to šažo je haće móžny, po tym so je wón, našč h'ědrit, pšches šchiz te k'ronje nutš šašch.

Wažne pať je tež, na to k'edžb'owacě, šchto h'w. japořchot w jenořl'wym wo tym swojemu pomocnej Ži-mošejej pišče. „Přštw'a, modlitwa, dobroprošćenje a dža-ťowanje“ dyrbi ho itać. Přštw'a pokazuje na h'lubinu naščoje wšchelakeje č'lowiške potrebnošće; modlitwa ra-wo h'owošć, w tořejž pytamy Wože wobšicjo a Wožu wutrobu. Přštw'a dyrbi b'ęć a džaťowanje dyrbi b'ęć; přěšča, dotěž džě my h'udži njemóžemy pšchd h'wojeho wěčnjeje bohateho a ič'ed'ed'neho Boha štwicě, šchba f naleženjom a f l'itnym po-rižnym žadanjom, poklešče, dotěž wón wulke wěžž šam tu č'ini a tež wšchubže, kiz wot m'odošće nam tu ščerž žiwjenje a wšchitnu dobrotu nam štajnje wudžela a tež w t'ch'nošči kať pšches t'ch'nošć naš čže požohnowacě; woače hromadž, so ho njeb'ęchmy runali tanym 9 wužadnym, kiz ščchu wšchitny w swojej nudy ho f temu Knjesej wolałi, ale po wotwobrocženej nudy na to hebi njepomyl'ichu, ho wrěćjeć a Wozu č'ęć dač, so b'ęchmy ho wjele bóle runali temu džeťatemu, kiz b'e předy proščeć wobš a potom tež ho džaťowacě wjeđešče. Šwón a pať wšchěch přštwow a wšchego džaťowanja je dobroprošćenje „fa wšchitich č'lowjelow“, f kotřymž pšchd Bohom na druhich w swojich modlitwach špomnamy; pšchetož Wóž čže, so by wšchitkim l'udžom pomhane bylo, a so b'ęchu f p'ónacęju prawdy pšchitšeli. „Sa wšchitich č'lowjelow“, f duž žani nješ'ku wu-sam'anjeni, niz najh'ubjejši ani najlěpši ani najbižšči ani najdalšči, niz najnižšči ani najwšchšči. Šwoji pšchecželo maja šawěče swoje přenje, njeřch'itřič'ene prawo na twój wutrobu, l'chelscijano. Šš šaršči, proščeje wy fa swoje džěć,

każ Siob czynięcne, jako fa swoje dżęci sapałne wopory woprowańcne pśchi hebi pomysłiwoci: „Strachż by moji hynojo szrećchili a by Boha woschdźwali w swojej wutrobie, każ łananejsza żonka fa swoju khoru dżowu pola Snjeja pomoz pytafcze. Wy dżęci, prończe wy fa nana a macer, wy maudźchij a wy bractja a hotry njeś hobu jedyn fa druhego? Alie też na twojich njeprścęcjelow niegnie by sabęcy we twojich modlitwach. Bohladaż na twojeje Szobźnica na sztyku: „Wdziej, wođaj jim; pśchetoż woni njeuobja, soto czinja!“ Bohladaż na pręncje marciarja: „Snjeje, njełdżerż jim tón hręch!“ Kotkij ho dobro maju, potrzebażi twojejo dobroprścęcienja, ho by njebychu pśchęcźchijli w swojim sbożu. Kotkij by w żalosci, teho runja, so bychu we swojej żalosci pśchęcziłi fa szęczprowojszu a j dowęrczenjom. Druhym rostafowacę, je drubdy cężęci nabawł, hacę wuwjescę, sztoż je pśchęcziłane; ale kał by ho wśchijto wjele lōzo a lępie cziniło, hdy bychu tał derje czi, kotkij maju rostafowacę kał czi, kotkij maju czinić, sztoż ho jim praji, jedyn druhego na modlefczej wutrobie j dobroprścęcienjom nohłi! Se fantymy hłowami je tu spominane na „kralow“ a na „wśchęc wjećchuw“, a to w japośchotwim cęstju, hdyż łuczji swoje wyhote jastojnitwo huśto dofcę njewużitiwje wużiwachu. Njedyrbi nam lubojna pśchęcziłanoscę być, prońcę fa tajccho krala a tajccho kłężora, kajkij je naśch kral a naśch kłężor. a fa swoju kśchęcziłanstu wśchęcnoć, fotraż hwiću swojecho łuda lępcche pyta. Hdyż pał jako krańny pśob praweho, sprawnego prończiłanja: dobroprścęcienja nam pśchęc woczi je stajene, „so bychmy pokojne a cęstche żiwjenje wjeleć mōhli we wśchej bohobojafnosęi a pōżętwojęci“, a hdyż stōncziwje na to je potafcane, so „to je dobre a spodobne pśchęc Bohout, naschim Szobźnitom“, dha widźimy, wo kał niświej a bōżnec wēży rēcz je — nasche dla a nascheho sboża dla, cęłowjełow dla, kiz to trzebajni, Wođe dla, pśchetoż wón ho czje.

To by placziło, hdy by cęch wśchōn stoty był. Kał wjele bōle, hdyż je sztykapolny wōiniki cęch! Szto wē, hacę nam pśchi wśchęc dobcęjad, j kotruwizj je Wśchęcnoźny nasche brōnje pōżnował, wśchęc hycęje njeje spōżęne, pokojne a cęstche żiwjenje wjeleć w f nowa dobytych, horzo požadanym mērie, dofcęz wobstajni njejkny na modlitwie? Wśchęc, wjele f temu hłuchca, tajcche htyh njeprścęcjelow ho dobcęfcizy wobtrōć. Alie je f tym samolwjene, so ho nasad staji, sztoż dyrhjało „wśchęc wśchęcni wēżami“ ho stać, pśfawa, modlitwa, dobroprścęcienje a dżakowanje? Wōjniste modlefcie hodźiny bęchu w spōczatku wo prawdę pōbchęwawe, mōżnje pōhlytrjaze sturt, jako ho wożady f cęrdźdami šromadźowacu f swojim woltarjam. Alie nēto? Bōh tōn Snjeje je krańje pomhal. Dęze wostanje dżakowanje? Nuka pał hycęje nimo njeje. Cęchodla je wōstabył modlefczi duch naschego łuda? Cęchodla njeprōhlyny dale horzyscho w jennym duchu fa nasche a naschich swajstarcjow wōjśka, fa kłężora a krala, fa jezu wōjśkowdżerjow a radźicęlow, fa zhy lud a kraj, fa naschich htoruch a stancjowch, fa naschich jathch w njeprścęcziłstym kraju a fa naschich żarowazch domač? Cęchodla niz fa naschich njeprścęcjelow, so bychu ho nakafali a wostnywili wot swojecho helsteho hñewa a f nami ho sjebnali? — Njedżelu Rogate po starym wachynju f zyrkwiustim dobroprścęcienjom fa pōłne pśody sapocżimany. To bē pśchęzo wulka, ważna wēz; nēto je dwōjzy a trōjzy ważna. W mērie budźicze f nudy dale szto też po nje-radźenych żnjach; pśchetoż f zyruch krajow by ho pōbrachowawe żyto pśchicowowalo. Nēk njeje dotowpowjedacę, kajfa by nusa dyrhjała nastacę, by-li semja jenoż jene lēto swoje pśody sapowjedzia. D, so bychmy Boha je swojimi pśfawami nadbēchowali a njeprścęcawali jeho nadbēchowacę, so by hłōnza hwcęjenje, deščęz a pśobne wjedro f njebej dał, a my je spokojnojszu swoj dostatny dżel żywnofcę bychmy f jeho wotewrjenje

ruki brali! — Alie ty, kiz maję twojeho łubeho wostacę na wojnowańcę w wśchęcnej strachocę, abo ty, kiz by hłonił, so lęzi nēbde datło thory na swojich ranach, abo ty, kiz bystrie dny, njebde doho wocajucęj na sruđazę ljeif wot njebo, — ty uiczo fa njebo cęnić njeudźeć, runęj by sčto wē sčto dał, hdy by to mołi, ale jene wōjęć fa njebo cęnić, sčtoż wjazy wazę hacę wjecho drube, to tola ty njefapomā, ty wōjęć fa njebo wzehyć a pśewacę, f Bohu ho kłapacę a wocacę. Twoje pśchęcje budze jemu fa sztykowazu murju wokolo njebo, fa wostchewjaze žōwlo, fa sobojazi jałbu a ja wjeho, f cęmuzu dyrbi jemu po Bozej hnadze a woli hłuzicę. Zawęscę pśfawa praweho wjele, samōze, samōze do datlofcęze, haj hacę do njebej stufkowacę.

Na wśchęc drube dyrhjało ho knano hycęje potafcę. Tola njech je temu dofcę. Wostajmy nimo pśchi tym: Fa kłōble pśochu w křypsta njenje, Kiz f twojej prawicy nje jastupi, Alie budu wśchęcny rjenje, Sztoż pśochu w Duchu a we wōrcnosęi. O wēcznje dje ni a křwalba czi, So darmo dać ni tajfe sboźnosęe. Samjeń.

Jesuf prońcęz wuczi.

Jan. 16, 23—30.

Hłōb: Uby Jesu, my hmy tu! ze.
Sawērnje ja praju wam,
— djeleć Jesuf f pōklam swojim,
wśchitko dostanje ho wam,
fa cęż Wōtza w mjenje mojim
pō hycęz budźęcej! — Wōn dawo,
wam je radocęz seřhadźala.

Radocęz jawērnje wśchak je
so je dżęci Bożich prawo,
Wōtza prońcęz dowēncę,
njech je wjele abo malo.
Dawacę cęze wōn trębnym radu,
hręćhne wodawacę jim paby.

Dotal hycęje njebēchu
wucjobnizy w jcho mjenje
Wōtza f zplej wutrobu
prońchli, — duż wostchewjenje,
f nudy munożenje wśchęje,
dostało ho wobhym njeje.

„Prowcęze, bracę dżę budźęcej!“
— Jesuf hwojich pōkřow wabi;
duřcha stuchta wostanje,
po Duchu by hycęje hłabi,
dofcęz dotal malo snaja,
kajto' niłoh' Snjeja maja.

„Wōcęz han wał łubje,
dofcęz nje seje łubowali!“
— wobkruca jim pśchęcziłnje,
so bychu ho dohładali,
jeho hłowo sapchymyli,
wjeleki woprawdōze byli.

Pśchicęł wot Wōtza f nam je
Jesuf, f njemu saho cęhnje.

Prošamny Wótza dowěrnje
pščezo w Jesu hwoym mjenje! —
Jezus satrupuje hwoim
stahyah naš, nam haji wěru.

Duž nět ženje njedowěluj,
duška f Boha wobhnadžena!
We wěrje ho pšchibizuj
f Wótzei, sbóznje wobsožena! —
Wóčež w Jesu f je miš, —
ba cši widžecj hwoje dšny. —

Modlitwa mandželskeju.

Stary čitat a pščežel našeho kopjenka póčeje sežehowat
pšchimošk našemu herštemu nabožnemu kopjenku je hwojeho
žiwjenja:

Modlitwa, kotruz hym pšči spočatku mojeho mandžestwa
we lěce 1869 festaj.

W mjenje Boha Wótza, Sšynu a swj. Duchu. Hamjen.
Zjienički Božo Wótče, Sšyno a swjaty Ducho, pšched twoje
swjate wobliczo pšchidžemoj je sjenocenjej wutrobu, a křwalni-
moj twoju wulku hwočej f nam sludym hřěščinam, so hy na-
maj naju naležne prošawy wulkyšchal, namaj hromadže f ma-
dželitnu pomhať a naju žadanje dopjelniť. Wóčežje tebi, luby
njebjeski Wótče, ho f hlubokože hwojeje wutroby dšakujemoj
a twoje mjeno křwalimoj, so hy ho namaj wot pobožnych a wě-
ričahy stajčichy dat narobžecj a w klinje křešćijanšese eb-
luth. žyrtoje, hbožje je nam twoje słowo a twoja wola čjsta a
prawa f wutroby wodžena, a twoja wěčnja njewuměna wulka
lubošej we twojim lubym Sšynu Jesu f křyžtsku stajnje
a wšednje pšched twoji stajena. Tebi, luby njebjeski Wótče, ho
f wutrobu dšakujemoj, so hy namaj frowe a čjste cšele a rosumnu
dušku dat, we wšchitichy stachotěžahy mójnje dštitowal a wšchit-
emnu njesbožu a šchodže wobarať, a namaj f twojej hnadu tak
daloko frowepomhať, so nětko na křawnje najrjeiščeho dšela naju
šachodneho žiwjenja stajimoj, a so móžemoj so f dšata polnej
wutrobu wobhamknyć.

Nětko tebe prošamoj, luby njebjeski Wótče, w mjenje
Jesom křysta, ty čhyž ho f naju wulkeu a wažnemu prjod-
wšacu f twojej hnadu a žohnowanjom pšnacaj, a kaž hy hlubik,
pobožnych mandželskych žohnowacj, tak čhyž ty tež nad namaj
hwoje sludjenje dopjelničj. D knježe, pomhaj, o knježe, daj,
so by ho wšchitje derje radžilo a so by ho namaj na cšele a na
dušhi tu cšahnje a tam wěčnje derje šcho. Zašbu naju se
hwojim swjatym Duchom, so bychmoj pšči tym prawym fa-
kladže, kotruz hmoj pščes křysta křawone rany namakaloj,
hwoimaj hočj do kónca wostalaj a ho njedatuj kablačj niz na
pravu a niz na lewu stonu. Pošaž namaj twoje žiwilne
wózwowše wobliczo, hbož budže naju stawočej a stachotěj we
naju mandželštim žiwjenju nadpadowacj, pomhaj namaj wšchitje
derje a sbóznje bjes mortotarija pšchwiněčj. Žadny biščežo
njeje f hanibje pšchidžoj, kř je ho na tebie, knježe, špřičežat,
tak móžemoj tež moj prajicj, luby njebjeski Wótče; pšchetoz,
jako ho moj w šajšerem lěce wulky žara staradmoj, hbože tola
dom namafamoj, hbožej budžemoj naju mandželske sjenocenje
šapocječj mój, hlaj, dha hy ty naju tak hnadnje wulkyšchal a
namaj dom wobradžij, hbož čhyščeje ho namaj sforo ždacj, jako
by našcha prótwa podarmo byla, dolečj ho našaj čah pščezo a
báje pšchibizowasche. Twoja dobrota čjini, so f nami kónz njeje,
dolečj twoja žiwilnočej njepšchewata, ale je kóžde ranje nowa,
knježe, twoja hwoerňočej je wulka.

Tež tebi, luby Sbožniko, knježe Jesom křyžtsche, ho f wa-
trobu dšakujemoj, ja twoju wěčnu lubošej, kotruz hy namaj
wopotajacj; pšchetoz wšchitko běšče namaj f twojej hnadu pšch-
hotowane prjedy hač běchmoj ho nadžaloj, ty hy naju wumehk.
warbowal a dobył wot cžertowšesje mogy, niz je stotom abo se
šleborom, ale je hwojej hwojatej drohej křwju a se hwojim nje-
šawinowatym hřčim cžepjenjom a wumrjećem, so bychmy
tebi živi byti a twoji wostalaj. — Nětko tebe f wutrobu proš-
moj, luby drohi Sbožniko, ty čhyž ho nad namaj žiwilicj, a ho
f wšchitkim našchim prjodšwěžcam pšnacaj, a namaj teho
praweho wodžera, twojeho swjateho Duchu daj, so by wón
naju wodžil a pšchewodžal na widěch puečah a šchecžach na-
šeho žiwjenja. Luby Sbožniko, ty hy ho na kananěštim křwju
je hwojej hnadu a žohnowanjom pola sludych a bohobojahnych
ludži pšchewražij, w tehodla pšchidž tež na naju křwš se hwojej
wodu a žohnowanjom, so by ho na nim wšchitko so twojej woli
a špodobanju stalo, a měr a radošej we swjatym Duchu naš
wobdawaloj. D knježe, moj nětko hmoj narobny dom wo-
pušćejimoj, duž pšchewodž naju do našeho noweho doma, a
budž a wostalaj ty pola naju, so by naju dom křešćijanšiki dom
był, dom modlerija, špěwanja a šhwalenja, daj a wobracj na-
maj pobožnych a žiwilnočych podružnikow, so bychmoj f nimi
w měrje a jednocje žiwaj byč wšchitko, wobradž namaj špaw-
nych a pobožnych pšchecželow a křhodow w měrje, do kotrehož
naju pšchuwježchelj. Daj, so bychmoj we twojim slubje a sje-
dnocjenju bytoj a wostalaj, tak dolho hač namaj žiwjenje špocžijecj.

D ty swjaty Ducho Boži, tebi ho tež f hlubokože hwojeje
wutroby dšakujemoj, so hy naj f gmejstwow křešćijanšesje
žyrtoje powolať, a hy we namaj dobry skut fapocžaj a naju
e prawej wěrje pšchuwjeđ. Mój nětko tebe f wutrobu proš-
moj, ty čhyž dobry skut f namaj dale wječej a sbóznje došonječ,
hač do dnja Jesom křysta. Budž ty wodžec naju žiwjenja,
so bychmoj f dojšoču a se rženjom wyalot, so bychmoj sbóznaj
bytoj a so bychmoj bjes peroka a nastora křodžiloj hač na
pšchidoh našeho lubeho knjeja Jesom křysta. D knježe,
budž ty naju pohorjeť, hbož hmoj w dobrym lěnej a slufaj.
Budž ty naju wodžec a wučec, hbož hebi rady njewěmoj, štrajaj
naju, hbož hmoj go pšchewšchitkoj, troštatuj naju, hbož go namaj
po troščeje šhlyšče. Pšchibotuj namaj a wšchěm našchim
njebjeske wobublenje, hbož ho naju žiwjenje f swjatekej našhiti
a pomhaj namaj, so bychmoj k twojemu wotwočžintej pšchidžoj
po žyzy a hujbenošej cšahneho žiwjenja pšches Jesom křysta.
Hamjen.

Sšwjata, wšchito křwalena Trojiza, daj hebi našaj slaby ä
hnadu dšaj špodobacj, kř hmoj slaboj a hujbenaj hřěščinaj,
wulkyšch naju naležne prošawu, kř nětko f hlubokože naju wa-
trobom pšched twoje swjate wobliczo pšchidžemoj, pšči wulkim
a wažnym prjodšwěžcam, kotrez pšched hobo mamoj. Pošladaj
f hnadu se hwojeho njebjeskeho tróna na naju, a požobnuj naju
na cšele a na dušhi. Wobradž namaj našaj wšchěbny Boži žhěb,
so bychmoj jeho ženje trabočj njetčebaloj. Daj namaj šprowočej
našeho cšela, kotraz wšchitke bohastwa a šchahy pšchetrjechi.
Naju najrjeiščahy pšcha njeh budž: poněžmočej, cšichomnočej,
šchepřilnočej, počěžmočej, dobročiwnočej, bohobojahnočej a wšchitke
křešćijanšike počžmki.

Trojenički Božo, daj, so tola tebi žiwěrnaj wostanjenoj, tak
dolho hač budžemoj w tutej šachodnočej a zušobje pšchewyčacj,
kaž hmoj we swjatej křešćenizy hlubikoj, a šbjež naju pšči hebi
w žiwje wěrje hač do hujerče, a měr Boži, kotruz wšchitki je
džkil wšchitkon cšlowiški rožum, tón wobarnuj a šbjež naju
mškle a wutrobu w křyžtsku Jesu f je wěčnemu žiwjenju.
Hamjen, hamjen.

Na Boże spěče.

Kral f čješču krónowanj, a lud dobyčja.

Psalm 110. —

Slóh: Kral rjenje hwiězi sernicžka zc.

Esó wumoženi wješešny
a f jandželeni wostajny,
w krafnosć škabžja Boža! —

Moja! njebožja ho wotowaja,
hdyž domoj knjes ho podawa
po dokonjenju šboža.

Nashe wicho je
herbstwo rjane,
šhotowane w Božim raju,
hdyž je šbožni wužitwaju.

Esó pošyji f mojej prawizy,
budž f wěcejše čješču psycheny!
— je f Žynej Wěčezj prajit;

Ja krala jeho wěčezho
a knježerja najwyschšeho
je Wschewomožny stajit.
Knještwo jeho
wěčezje traje;
šwotich snaje Jezus žywy,
kral a serčyta mitočezny.

Najš wjychšiměšnik mišy je,
nam hwiěry pšego wostanje
knjes jenak dobroczynj;
na stole hedy krafnosće
nět čjni štejer šbožnosće
hač najmožnišče džiwy;
psychi hebi
šyly rjany,
ludowany, sa naž f šbožu
šromadžemu žyrkej Božu.

Wšech nješčezelow pšewinje
a knještwo polne dostanje
knjes f čješču krónowanj.
Esó šjeni junu w krafnosći
tu wšchemu čłowštwu na semi
faž wječer dokonjany.
Herbstwo jeho
lud je šwotny,
jemu daty sa mšdu hwiěry,
kotryž pščiněže na kónž wěry.

Duž halešnja wostajny
a kšeršich nowy špewajny
tu w žyšje pučowarj!
Wšah f słowu pšchewakšneni hny,
lud f njeowinješny psycheny,
a hjo dobywarjo.
Čeština króna
pšclubjena,
šawěšjena nam je f hrady,
f hwoje chydzja stawy raby.

Wójna a měr.

Wjes tym so tam f ranju te měrjednanja f Rumunškej faž
doško traja a pšego hiečezje něšto žyly špokojazeho ušelubja,

jednaja najše wójška na wječoronym boku f mjeczom a f tšlbu
wo měr a čjinja dobre postupy. Wšebje waznej dobyczy bšchtaj
to, so tu t. m. hórku Kemmel a tu hórku 60 wobšadich a
džerža, njed tež w nješčestawonym bšdženju f nješčezelowom.
Nět wujuje ho wo Yperu, fe kotremuž hu ho najš hjo hač na
1300 w pšedewohli. Yperu mječ abo šhubič rěka pak sa Žen-
dželčanow dobyč abo podležej. Tohodla něfote te horze bš-
dženja wotšlo Yperu, kotrež je wot nješčezela je wščěmi hře-
šani do wšebje hyncho stejščezja pšcheworjene. Š polóženju
šwotich wójštw pšchibotuje dije ho nješčezel tež na wobže
f nowemu wojowanju. Tola so tež tam najš wojowarjo wob-
štaž wježja, hu wopokajati, jako njedawno Žendželčanam
napad na Ostende a Zeebrugge stajšyju. Nješčezel wě, so to
něfote wo to rošnuženje na francowškim a belgiškim čitwi-
šezju dže runje faž to najš wojowarjo njezža a tohodla hwoje
mozy napinaja, so hdy tam nješčezela pšewinylu a tak to
roštržaje dobyče dobyli, f kotrehož dyrbi potom tola tón měr
pščinicž.

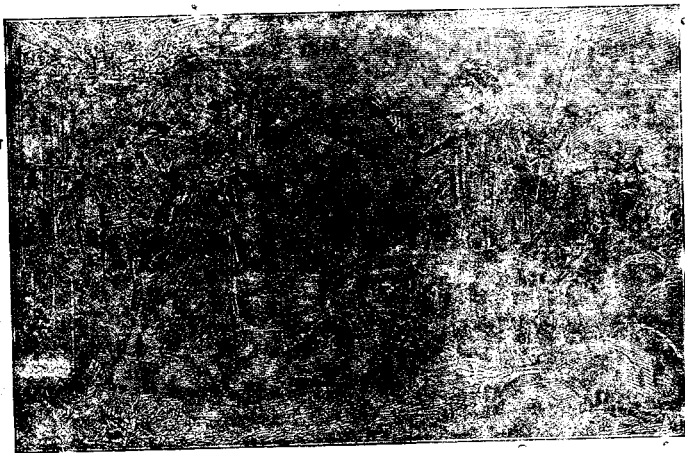
Š bliffa a f dalosa.

W Lubiju wotně poboczne Gurlaw-Mollffe towarštwo sa
Lubijški wotrič šandženu pšdžetu, 29. haprjeje, šwotju štu-
šcu słowu šromadžšnu. Š pobače rošprawu wo žiwjenju
a dže towarštwa w lěze 1917 šhondimny, so bu jemu 100 hr. we
wójnškej pozježony darjenych. W tutym lěze dosta wone dal-
šezho wotkajanja je 1000 hr. Wšobaj daraj ho f wulkim džatom
pšchwošajštaj a budžtaj f žohnowanja poknemu štušowanju
towarštwa sa wěrbyčatow w rošpřočerju hřuzje. Šajimawe
je, so bu tón jehyn dar daty tohodla, so daricel prajezše, so hu
jeho přjedownizy něhdy tež jako ewangelišy emigrantojo do na-
šezho wotričja pšchijšli. Šlicžowanje lěta 1917 pokafa, so
móžemy tež lěšja šnučemu nahladnu ličžbu rozščelječ f pomozny
potřebnych wošadow w diašporje abo rozpřočerju. Tajšich
bš ho jich 22 f pščitwu na towarštwo wobročžito. Wšchi rozšče-
lenju darow bu džiwome na ewangeliš wošady w polodniškej
Čezštej, kotrež tam mjese Čezčani rošpřočehene na wšchelake
wawšnje wulltu wšfu čjesta. Lětna hwiědžeršta Boža htužba
a šromadžšna, kotraž bš loni w Ščombacu, dyrbi ho lěšja
w Šorniu Šnumersborije wotněž; hdy, to ho pošdžšcho wojewi.
W bšhu šromadžšny ho na to pokafa, so by rjenje bylo, bychu-li
tež nashe pacžerške džezi sa najšich ewangelišich wěrbyčatow
hromadžile, faž ho to na pšch. w Buzegach štawa. Pšchipošnate
bu tež, so tej mjeriškej herbšto-němškej wošadže Koshaczny a
Kotežy porjadbne rjane daru sa tutu wěž pšchwošajujetej.

Š Wóšfinta. Šo tym, so móžachu w nashej wošadže w tu-
tym lěze hjo Šchelgez mandželštaj w Čěžbowje, Rowatež man-
dželštaj w Šlafowje a Šepuškež mandželštaj w Wškej pšches
Božu hradu šwotju stowy twaž hwoječječ, hwiědžezštaj šandženy
pšat šahrodnik Šandrij Šchopka a jeho mandželšta we Wóšfintu
tón šamy hwoječječ w pošnje čželne a duchownje čjerštwičež
hwoječječ, dře čžicho a jednorje, tola pak f džatom f Bohu sa
wšchelake bošate žohnowanje. Wšchi požohnowanju pšchewoda
duchowny herbšty čžejny bibliju wot ewangelišto-lutheršezho
konjistorštna darjenu, faž bšchtaj tež we šwotim čžaju Rowatež
mandželštaj bibliju wot wošady darjenu dostaj. Wšh wobradž
tutym jubilarom wščitkim bošaze žohnowanju wječor žiwjenja.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnie džětaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjata,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebes ma
Njech ćí křma
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřěw će! F

→ Sserbske njeđzelske łopjeno. ←

Wudawa šo kóđu křebtu w Smolerjez knižnicy Szejerni w Budušćinje a je tam ša šćwórtlětnu psychopřatu 40 vj. dostać

Gradi.

Ciř. 2, 4—10.

Lubosć, dobřota, šmilnosć, hnada! Kajke šlowa, kajta móz a kajke skutki! Zapořadot Pawol chce ešejskim wulku hnadu, kotraž je jim data, prawje pšched wočji stajez. Pšchedewšěm jich na hubjenstwo dopomni, w kotrymž běchu, w kotrymž šu wšćitke i pšćitrobjenja, šo by čjim jahnischo wusběhnyš šmilnosć Božu, ešejskim pšćiwolajo: „Š hnady seže wy šbóžni sežinjeni pšches wěru.“ To šlowo ptačji tež nam. Pšchetoz Boža hnada je naš wumohća i poslečja hřeča a dawa nam móz i nowemu žiwjenju.

Žadanje po šbóžnojei bydli w čłowěkej wutrobje. Šćto mohło wožnjice byč hacj šbóžnosć? Šćtóz nam puez do njeje potaja, tón wočji naš to najwjetšće. Wěšte, jakne wotmolženje na praščenje wšćěch prašenjow nam ewangelij da: „Jato my morwi běchmy w hřečach, je naš Bóh i Škřyštukom žiwych sežinił; tež je naš i nim šbudžil a šobu i nim na njeješte šadžil, w Škřyštuku Žesuku, pšchetoz i hnady seže wy šbóžni sežinjeni pšches wěru a to njeje wot waš: Wožj dar to je; niz se skutkow, šo by šo ničto njekwalit.“ Š hnady šbóžny! Wěšć, šo to tak wjele rěta: Poprawym a prawdže nješbóžny, dokež šy morwy w hřečach? — Hřeč naš wot Boha a š tym wot žiwjenja džěli a wjeđe naš do šmjereće, do duchowneje šmjereće. Š njeje wuskabža čžělna a wědžna šmjereć, nješćitidžě-li tebi wumozženje i mozy šmjereće. Šćto je tón mordac Tón šěřšćta teho šněta, kotremuž šćuzajta šwět a našće čžěto. Šbjež pač duchowna šmjereć křežji, tam žane šbože, žadny měr njeje. Pšchetoz čji šbšbóžni nimaju měra. Wšćil na jeneho šwiateho

i praweho Boha jim měr rubi. Těhodla pola wšćitkich ludow horze žedjenje po wumozžnju i tuteje šmjereće, i poslečja hřeča namakafš. Tuto žedjenje šo na hnužaje wšćitnje we woporach, w Jerusalemskim templu pšćinjčehnych, potaja. Ale wšćitke wopory běchu podacmo. Čłowěstwo we šwojich hřečach wosta a měr i Bohom njenamaka. A džěńka hišćeže dyrbjalo wono pod čžěskim brěmjenjom šwojeje winy a poslečjom hřeča šyčowac, hdy njeby žaneho wumozženja mělo. Tola tajke wumozženje mamy. Tón šmilny a hnadny Bóh je jo nam w Škřyštuku Žesuku naščim Šbóžniku pšćiwotowal. — Žendž pšches Škřyštuka njebjekł měr, wěčnje žiwjenje, šbóžnosć dostanjemy. Tak praži tu našć tekst: „Bóh, kiz je šobaty na šmilnosć, šwojeje wulkeje mitofeže dla, i kotřez wón naš je lubowal, jato my morwi běchmy w hřečach, je naš i Škřyštukom žiwych sežinił, tež je naš i nim šbudžil, a šobu na njeješte šadžil w Škřyštuku Žesuku.“ Wulka je Boža lubosć i nam, móžna a džiwna jeho hnada, pšchetoz wona móže, šćtóz ženje žadny čłowjek njeje šebi myšćil, šwojeho jeničžeho narodženeho Česyna do šwěta a dw šmjereće podacž, šo by našć hřeč šabubjny, šmjereć šabita, wěčnje wujednanje namatane bylo. A šo by wón wobšćwědžil a šabuglowal tele wumozženje, je Bóh Žesuka wot morwyh šbudžil a pšchegadžil do njeješteje krašnosće. Š Žesukowym horješćacjom a k njejušćipčjom bė čłowěšte wumozženje haće jawěnje dostojane. Pšchetoz — o kajta hnada! — Bóh je naš i Škřyštukom žiwych sežinił. My běchmy w hřečach morwi, ale Bóh je naš žiwych sežinił i Škřyštukom w jeho towaršćtwe. Do tuteho šmjereć podateho šwěta je Škřyštuk wěrne žiwjenje pšćinjčej; wón je to žiwjenje. Šćto je jeho we wěrije šapšćijal, tón ma to žiwjenje. Wón je drje

Šym vschitko to vam prajit ja, so nejnata nam njebyla by šveta hida njemdeha, tiz jenač pšehčevija mi ho.

Wot spocjatka pa nejšym to vam prajit, dofelz švoveho nje pšehčela a towaščha vschaf meščeha ja wadžerja.

Čzandi! Kneže wuhšhš naš, šdž šwajtkowny ho blizi čas! Pščiindž š Wotzom k nam a Zroschiarjom, so twoje bydo šny a dom! —

Štoš nuyš i hobrifeje bitwy na wječornym bitwiščezju.

Čezheowazy pólny list je ho i kralnecho wječorneho bitwiščezja pišat wot jenecho šakšeho leutnanta. Š słowom tuteho pólnoščerecho wyščta je jedyn šakši duchowny te tež tu tomu liste pščištajene słowa pščišpikaf a wšcho hromadže po zšym kraju roščelaf. Woboje naš dopunitina na słowa našeho Šindenburga, kotrjž je pšehd dleščin hižo storžit prajizh, so našč lud ho wjazy došč njemoditi a je šwajtimi modlitwami wojaka wjazy došč njepodšjera. Duž budže wošebje tež tu našim čšitarjam a taš naščemu ludej podate k škutnemu wospomnaniju a k temu, so by tež pšehs to šoždu šašo i nowa pohnuwany byt, ho šobu beščž njepoščestawajo a šwernje, doniž tu doščje njebodnoščem, kotrež je naščeho luda a kraja šbože a meč!

Pólnoščery piščje i wječorneho bitwiščezja: „Šdž žebi wospomnati, ščto ho tu pšehs wjele meščazow doščo z napinanjom wšdšč mozow duha a čžela džela a pšchihotnje, a šaf ja naš wšchitko a paš tež wšchitko wot poradžnja tuteho hobrifeho wojowanja woniwajnje, šdž žebi to wšcho wospomnati, njerosnjaju, šaf to wšči to tym jenym taš šwajtim wospomnati, njeroščenje je te, so dšrbjal ho našč žyly lud w domišnje nětke šoždy džeti we wšdšč hodžinach na šolenomaj modlic. Dšrbjela šoždiščzi džeti pšchwitkowna wulka modlitwa, šwornabna modlitwa i milijonow wutrobow k njeju hapac ja to, so by ho nam wšcho poradžilo. Krunje w tym, so ho šwromadžim, w tym, so šmy pšehs jene, byč ja, šaf hewaf družbež, šaf tež tu to rufowanje ša to wohladacž čyly, so jo doščojam. Tola, tuta wšhščezja po wšdščm šdaczju nikomu njepšchopadnje, nješ tym, so ho tola hewaf wšcho čžini, so byčemu doščil. Dže žyly malo budže, kotřž ho ša wušpěč a doščje modla, w šchitž paš to dšrbjeli a to šwromadžje w postajenych hodžinach! Čezheodla šlaga to tu wola našč i tym šwšymjenjom a i tej pšehšjednošču šaf jara? Čezheodla njepoščajaja ho tu čži ludžo, kotřž šu wo imoži šwromadnje modlitwy pšehšwědečeni? Žič došč manny tola w našim ludu! Šdžž ho wšchitko šlawo, hđžž ho wšdšč mozy napinaja, njepžně tola tuta mōž njewutriebana wošcač, nětke, hđžž wo to dže, hačž bywawu abo njebwawu. Nječ našče doščječa bywaja taš wulke taš čžebjež, ja dšrbju tola prajič, wone byčju hiščje wjetiče byč, byli ho tuto modlešče pošturowanje w domišnj šjednoščilo i naščim pošturowanjom tu wntak! To je moje kute pšehšwědečnje!

Wšhšči leutnant ž.”

Ze pšchipeřane šlowa šu nědže tute: Wodaty list je hižo wjazy pšehšewano pohnuš, so ho šoždiščzi džeti w šamšnej postajnje — wječor wot 8 hačž do 9 hodžin, hwojby k šwromadnej

modlitwy šjednošču, šaf doščo hačž ta wulka bitwa na wječornym došu traje. Wly napominany wšchitšč, kotřž moža ho modlicž, so byčju ho tutym modlerjam pšchšamšnyli k temu dobrošpochčuju:

Ja to wulke ja žyly šwēt wažne a roščkage roščudjenje, so by Šdž ho taš trjebal, so by jecho krašesno k nam pšchijšho; ja naščih wječazwyč a kraiwjazwyč bratrow tam wofach, so by toš Kneš jim pouhaf, ho byčju pšehewinjli.

Ja tych šudženyč a žorowazwyč tu domach, so by ho jim to žohnowanje, kotrež tež čžepšenje ma, doščato; ja našču dušču, so njeby tute dny hješ wužita žywa byla.”

Wojna a meč.

„Wofach je wšcho mečne!” šudžo nětke praja, tež wo wječornym došu, šabwšči, šefo žiwjenje a mozy pšchetrebazeho beščjenje a šefo njewutprajnje čžezšeho džela hješ šožda hodžina tutyč „mėrnycy” dnjom tam wofach žada, šabwšči, so ta wulka bitwa tam na wječornym došu ani wofomika hiščje pošafata njeje, šabwšči, so ho tam šožda mjestščina hačž do pošleneho wutrieba, ša to doščezžaje beščjenje a wojowanje, nješ tym so tu domach jich telko žy, kotřž jim jeno mjestščina, nješ hodžiny i njetrebawšchim „wšchomudnym” kritšowanjom a i ruzje taš njetrebawšchim šwarjenjom a moršotanjom abo jašo štorženjom a dwešlowanjom pšehčžinjaja. Wošebje maja našče wššta tu doščytu „Kommel-horu” žebi šchftač, kotrež jim jara wjele wušpěča lubi, njepšehčezelam paš i wjele šchodowanjom hrošy. Šchžož ju wobšowano, toš tež ščonežnje i šnjefom nad Špernom a wofolinu wštanje. Škōž tu wošebje šlynje ho wojuje, šaf njejeje a bole po žylej šconje, tež n. pšch. jašo pola Hartmanns-weltertopfa. — Na itaškim došu njeje hiščje k wofčafanej ofensiwje doščto. — W Palestijne paš šu ho, wošebje 30. haprleje, wulke bitwy bile, kotrež byčju Zurfam a Něžnam i doščezjom nad Žendželezanami; bitwy ho na wobėmaj šotonaj Žordana bijaju, wošebje w krajnje wofoto Jerida. — Na raišch-pohnoščnym došu pola Žinow je ho tehorunja bešym wšštam Žiniščil a Něžnam poradžilo, čžerujuje gawdu pšehewinječ, šaf jo dže tež tam šfow šonzo wojowanja wohladam. Rowcho wojowanja hroščeha nam šfowo we Wukrajščje, tola našči wjazy pšchimaju šwratitwoje a twerđje; je to čžim nješčje, dofelz nam a hiščje bole Awštrijke žyrowa i Wukrajščje je wulgy nušna. — Niz šepje, ale šferje ščrje je to w Rumunščje, i kotrež je ho w tutych dnjach meč podšpaf. Rumunščki štal a hiščje bole kralowa štej wdo družje, jenož niz nam pšehčezeljne šmyšlenaj; tola našči wjednižy budža tež tam se šwajtimi pšehčšwntikami hotowu, šaf jo ho nam te doščječa k ranju wjazy nještaja.

14,5 milijardy.

Njepšehčezelam do šlowy njeda, so šmy telko ša 8. poščejonku nawdali, šehodla na wšchelafow wajščnje špnyta, tutu hobrifu ličžbu teje 14½ milijardy pomieščičež a šaf abo hinal něščto i njeje wušchmōrnycž. Tuta ličžba 14½ milijardy abo 14 500 milijonow je paš tež šaf wulka a hōwšta, so ju woprawdže pšehewidžez a dorowimječ njemōščič. Wychu-li tute 14½ milijardy šlotaki byle, byčju wone taš nědže wažaje 116 000 žentnarjom, a byčju li ščelborne jenošwrtak byle, a jedyn na družbi šestajany, by tuta rozka tu wěčeje našladu doščošč wo 9 475 km abo 9 475 000 m meča. Šdy by tuta i jenym šonjom na pólnošny pol pošošč, by wona po žylej šemi hačž nědže k equatorej doščahala, t. r. ty by ju pšehs šchtwōrty džel šemje

pozicijez mohł. Sdy by pał hebi tute jenohronaki nihdze swo-
 izec dzył, by tomu „jenoz“ 7250 wojow sa czałi na czełmizy
 trjebał. A czały hebi do zyta to wjehele sczińicz a ho hdyndez
 a hebi tute jenohronaki pscielicijez, nijetrzebał do 91 lta a 10
 męszagow joho žanyez, tež niz l jedži a ipanju, ně, w nozy
 wudnojo by dyrbał heđeršez a licicja a to hiščeje sa sekundu s naj-
 nijetřicja 5 jenohronakow. Duz hies dšiuo, so tuta newiměza-
 na liczba tež najchim njepřechecelam taz rjez do hlowy njecha!

Sčynowicz we Bohu.

„Dabit pał ho pohylni w tym Knješu, hwojinu Bohu.“ Tak
 cziťamny 1. Sam. 30, 7 wo Dawicze, jako bęšče we wulkej stře-
 nofeji hwojeje wutrobju. Ma kajke wašnje pał ho to lta? Zo
 widžimny berje očež s kražny pjalnow, kiz hu nam wot Dabita
 šđeršjane. Wšou wušypowadze we nutrinej modlitnje swoju
 wutrobu pšched Bohom a prosjodze jeho wo uož a hylnowez, wo
 rabu a tročty, doniz jeho wutroba l mērej njepřidinde, doniz
 jeho duš jańnje puc njepojna, wo kotrymž mēšješe hřodžic,
 doniz jeho bojašliva dušha wjehełu hřobłofez njedobu, to
 czińicz, šdžoz bęšče tunje w jeho položenju to prawe a najlěpše.
 Zehoda bęšče tež Knješowe žohnowanje s nim, zehoda jenu ženje
 to šhoinjenje njepobracowadze, so je tón Knješ dobroczińny a
 pšecelny.

Czińimny tež tať, lubi cziťarjo? Wopřihłimny ho tež w našchim
 Bohu a je pšchede wšchem Dawitowy Boh tež našy Boh? Davi-
 towy Boh bęšče tón Boh Izraelstř, tón žny Boh. Tuteho ži-
 weho Boha, Bōžta našeho Knješa Jesom Šhrjita, kiz je nam
 w nim hwoju wutrobu potnu njeflōncznejze wutrobju potať a
 jienit, dyrōimny sraez, hdyž čyemny ho w nim pohylnoč. Sdyž
 jeho snajemy, hdyž jeho namy, potom možemny ho w nim po-
 hylnoč, so wšdike našče štorofeze a střynofezje do jeho hře-
 nejze wutrobju wušypamy, jenu wuřtožimny, so hčamym hebi
 radžic a pomhač njewěmny, jeho wo hřobłofez, mož wjehełofez
 a hylnowez prořymny. Njeřhy Bohu hřuto a pšchezo a pšchego sašo
 šhoniť, w wyřajy hřchecžano, tať pšči taťke modlitnje cženne,
 mrdžne hjesnadžijnofezje, bofofeje a štřit wotřal cžehničny, tať
 bu njeho wtojeje wutrobju pšchego jańniče a hōnczko Božeje
 huady a hřeńofezje pšchego wjehełofezje a cžopliče hřečezje?
 Haj, dha hřobłofez a hylnowez, nadžina a doměrjenje do předy
 tšchepotazeje a bojašlīweje wutrobju ho wročez, ny widžimny
 s dobom wupuz se wšdickij šmataričow a štřitow, našče na-
 ležnofezje ho wjazyť tať šachmatane njefadža, ny šhoniť, šhto
 rēka: ho w Bohu pohylnoč. † †

o, hdyž špominamy na wšdite ťrudne padu, jadněrowanija,
 kiz w našchim czašu ho tať pšchřpōrja, na te hamowědarstwa,
 kiz maju jenoz w tym hwoje žōrio, so wobho wopušchēzene dūřke
 hwoje žīwjenje hwoj pšchōd w najcznowiřidim, najczowřidim
 hřełte widja a je hwojeje nuř žameho wupuzca njenamalaju a
 pšči tym žameho pšchēzela njewjēdža, kotremž wōhli hwoju
 ťrudobu, štorofez, hwoj štřit, so hebi žaneje radh njewjēdža, wu-
 štoržic! o hdy bychu tola tamneho najšwēřiditšeho pšchēzela
 a pomoznita mēi, kiz je wšdico spōulnivy a hōlowy, nam pom-
 hač, kiz ma šajnje dšēłberjaze wudho sa našču štřitofez, ja
 našče wuřtofeze; o tať bychu wōbornowanu wojati pšchēd ťrud-
 nyh kōrōm, pšchēd wulkim hřečōm, ja kotřy postu czińicz a
 Bože wōdacze-pytacž je w najrjazy padach njemožno.

So bychym tola wšdizy, pšchego lēpje nauwliť, ho w Bohu
 pohylnoč, a to kōždy džen, kotřy Boh nam spōžčj, ale tež we
 wōhēbitnyh pšchōwarjacyh, we štřynofezj a ťrubobje a we hnjert-
 nej nuřy. Wo kōždym nijes nami dyrbi rēťacž kaž wo Dawicze:
 „Wōnu pohylni ho we hwojinu Bohu.“

Swojnřkeho czaša.

Tu dženha hiščeje jena powjēřez wo retiradze Franzowōm
 w lēže 1813. Spōulowajmy pšči tym, wo kēlko šhōzōmničji
 my w tutej wōjnje hny, hač najdji pšchōwarizy, a to teho dla,
 dokeľ w tutej wōjnje našče wōřija njepřechecelam puc do wōt-
 zneho kraja sabacziňy, hať nij jenoz to, wone ho dobyčezjy do
 njepřechecelstř krajow pšchōbōhny a njepřechēzela kaž wōjnřku
 hřofnofez do njepřechecelstř krajow wōrōze šidu.

Bē wo w lēže 1813. Zemy teħny na 2 njedželi se wřhy
 cžetnyli. Bē to jene lēže kotřez njelabudžel. Ja tajteho nje-
 pomniju. Tak nēlotřžtjeli je teħny hnjertez namakať. Fran-
 zowōjo palachu a Niřhoje teħ potom, šdžoz tu hiščeje bē. Zo bē
 žalofny czaš, a kōždy džen wojawoť w domje. Zo bē žalofez a
 unřa. Wřh nař swariny pšchēd tajtim czašōm. Njebē žana
 njedžela a žana Boža hřubja. Jenoz na stř njēzele bu modlet-
 řka hōdžina džeržana. Woja mač dšēke tež do Božeho domu;
 njebē ho jich tam hiščeje wjele naščho.

Na poslektu tola do prawejru ruow.

Jako našči wojozy w lēže 1870 na Paris cžehničny, wō-
 cžēla wjele mēřczanow. Tak cžetny tež mloda wolza, kiz bē kē-
 dom dorjōřta, do Londona. Ta bęšče hwojeho Šbōžnika na
 špōždnive wōřdnje jstjala. Jako dšēzo bęchu ju do nēřakřeho
 šlōřdřta na wōčehnjjenje dali. Wona bē lofeje myřle byla a
 bęšče wjele kōřtořana šhōnita. Nēhdy bęšče tež wučezjny
 scžēplīwofez na pšihu štajila, bu je štřny wupokřana a wōhře-
 wana wučezka cžīwne řitři sa nje. Wona je šēřny; bęšče to
 Wōny testament. Čōny we nim cžitajče a bu pšches nřōn wo-
 broczena. Jako bē dwē lēže w Londonje byla a dobre wofoko
 hebie wōřhynala, wumjeje na wutrobne cžēřpjenje, ale potna na-
 džije. Kať tež to je tón Wōny testament do tamneho šlōřdřta
 pšchōřho? Čsnadž bu na Paritřej wuřtazjny w lēže 1867
 nēkomu darjenti a pšchidze na šdace na njepřawe mēřto. A
 hlaj, runje pšches to, so bu přez cžhjeny, wchidze do pra-
 wje ruow.

S biřka a ř dalofa.

Diplomy abo pšchōbinača wōřželjuja ho w tutyh dnjacy
 abo hu ho bīzo wōřželje tym, kotřiz hu řadēzene lēto „mēřczan-
 ře dšēzi“ na hořpōdse mēli. Je to rjane kopjēřto, tola rjēřitř,
 hať tón najrjēřitř a wōhēbitnyj diplom bychu hebi ratarjo a
 druhy na kraju a na wřah a tym najřahali a na pšchēze, wōhēbeje
 a druhy na kraju a sapřahali, bychu-li woni tež lēřha, w tym „šdžwō-
 tym“ wōjnřkim lēčōm, s kotřez bōřny jene pjate budze, s tħy
 nusu trādazny mēřow, s tħy nam tu na kraju njestatu wōjnř-
 řku bōl a bōlořez cžerjazych mēřczanřick hwojow dšēzi l hebi
 wřali, te dšēzi, kotřez dšebja jumu s našchim dšēzicim s kraje
 bočez pšchōd našeho luda. Njēdžerjajo l tajtenu řitřej lu
 wōřez ratarjowu wutrobu pohnuč tuto kražne žnjowze bohāt-
 řtwu lubjoge naleže, wot Boha nam pōřtane!?

Se Šerbotw. Šhōnicnym nēřčto wo tym, so je w Wlnakal
 wřitajija byla. Drowňitšeho a wēřčitšeho ani wo hērbřte
 ani wo nēmřkej wřitajiji njewjēdžo, tež niz, šdžto je na hērbřřim
 řobu wřitowawat, řapřchemy jenoz kēlko!

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosc ma;
Böh pak swěrný
Prez spar měrný
Čerstwosc da.

Nječ ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mawa
Nječ ćí khma
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Böh pada,
Wokřew će! F

➤ Sserbske njeđzělske lopjeno. ◀

Wubawa šo Wóđu hobotu w Ssmoterjez křiwicšicšicšicni w Budyšinie a je tam ša šchtwórtlětnu pšechpřatu 40 pj. dostać

Swjatti.

Dša teho dla wy něk njeješe wjazy hoješo a podrůžizny, ale bęrgarjo je hwojatyni a Boži domjazy, natwarjeni na grunt tyh japošćotow a profetow, hděš Jeluš Škrystuš ham wóžny kamjer je, na kotrymž žyke twarjenje hromadu šwjacane ročeje k hwojatemu templu w Knjeju, na kotrymž tež wy hobot šwarjeni šce k Boženju wobwydlenju w Duchu.

(Wšći na Česjicšć 2. 19—22.)

Šwjatlowna radošeš dže Tebe witać. Naj štwórbny je napjelnyjety se žiwje rjanošću. Je tež pšcha šchtomowych kće-njow k wejšćhemu džělej wotpada, wšeho šćotž šo seleni, wóšćerjaja našde wóčšo, a nadžija wonilodžy naš, hděš mlodby šywo do kšowow ešćeri. Wěš a hola štej potnjej křawšošće, ptaćšy napjelnja hoje k wječelny spěwom. Šwjatlowna radošeš wita eše k tyhž darami a mozami, kotřež Wóh dawo do wutrowow pšćijimazych čłowjokow. Š tym křawšošć žy tola tež. Nje-šy špokojom k tunjej mudořošću, šo šćoněži hnjerež žiwjenje, ale šaćuwašć, šo je tón morow, kotřež Wóh tón křawšošć nješbudži. Žy njenamašć žaneho męca w šhwatanju a štaranju, džješć šemšći tu hjo njebješći bęć. Wóhš šadwělowač na hwojeje mozy a wěrišć tola, šo šy k žiwjenju w Božeje křawšošće a w Božeje mozy powokaný.

Šwjatlowny šwjeđeń potašuje šašo na to. Wutrowy ešćazach mobjazych wučobnšow Jelušowych budšu něšdy na pšechwapijaje wošnje je Božimi darami naajeljeni. Wot teho ešća je kóžny wučobnš Jelušowych taz šemjan pšches Božeho Ducho. Ešćašy šu nimo, w kotrychž šo kšćešćenjo pšches kšće-šćanšće njeno wošćawachu k pobanšćej wókolnošću a hjošo

dřebyjadu ša nju ešćeřić. Wšo maju ešćašy šašo tajke bęć? Na kóžny pad byhli džęnša hješće Boži Duch w ešćowšćich wutrowach a wotkřeži šćaroh a mlodbyh. Šaš dša, hđž džęnša na tebe pšćinđže a eše křamaneho ešćini, někomu někajšu dobrotu ešćině? Šćelko ešćowšćich džęći ešćata něšćle na twošćowage šćowa, na šćutk bratrowšćeje lubošće. Šaš mnošim by pomhane bylo, hđž bychu měšo šćowšćych ešćowjokow wječelnych a šćuzi-tych, měšo šćowšćych twošćowjokow, měšo morowych abo šćapawych žiwych kšćešćejanow wđžeti.

Dša daj šo pšechwěđečješć pšches hwojatlowneho Ducho!

Šwjatlowny Duch, wječelny Duch tu a tam džeje, runjež je naš ešć šćadny. Wóžna je wušće ešćidny ešćowjokow ešććanzow šććinšća. Nječ je někotřyžšći pšćešćeřelnje wítany byh w šćatny domje, nječ tón abo tamny w žyšćje nowu šć-šćuzbu namata, — wšćitizy šaćuwašy, šo šu hoješo a podrůžizny, šenje njewotpočewozage myšćle póidnu pšchego šašo puč domo, a we wušćomaj křiczi: tu žane domjaze prawno njemamy.

Tebi je Wóh domšćnu šćeržal, ty majšć hješćeje hwoje njebće šćhwo, ty nješćešć hješćeje domo. Šaš šćowšćny ty šy! Ale šćonějnje tola na tym leži, šaš we twojim domje, we twojej hwošćje šćeji. Křeži-li dobyh duch, šy dwóžny šćowšćny. Ale šćowšćny šy w hwojim hobašćiwje hocke potom, hđž jašo prawu domšćnu wěčšnu hětu šćajesh a šo šaćuwašć jašo džęšo praweho Wóžta, jašo Bože džęšo. To šu najšćawšćnje šćnišć k ešćowšćich hwoim, hđž hwojatemu wěčšnemu Bohu „Wóšće našy“ šćwajaju. Twója radošeš šo tebi šćwjeći, hđž šo temule Wóžćej džakřujesh, šo šy šćože a wušćešć męš. Šaš jara wušće- wjage je tola w ešćeřej šćwobje a ešćowšćej šćarošći ša tebe,

Již widomnije tež muphychić
a f zyrkwju fwojej fjednoczicę
chze Żełuch, hłowa njebieſta,
kíž dary Duſha poſtjeja.

Duż pólſaj na nich Knjeſowaj
ſtaj poloſiſaj poſtuſchnaj
tam ruzy, ſo ſu doſtali
dar jeho Duch awiſkſchjeni.

Něk f jaſykami nowymi
ſu wſkwyceſjeni rěčeſti,
a ſjawnje Knjeſ je wobſwědčył,
ſo jich je f ſtadku ſhromadžil. —

Math. 5, 3.

Mnoho ludſi ſhori na to, ſo ſwětno, t. r., ſwětno kubſa
wjechela, hebi pſche wyhofo waſa. Jeno ſo prawje wiele wot
ſkěho maja, to je jich požadanje, a čim wjaſy maja, wjaſy
pědſa měz, to je taſ po člowiku. Dyrbi-li něšto wotedač,
njeprawjmy haſle: woprowač, je to ſle, haj hórje hač ſle, a
hamo tehdn, dňz jeno wot teho bjeu, na čimž maja dočę
nadofę. Raſch čaſ paſ je pſchede wſchém jedyn čaſ, kotryž
bi žada, ſo danamy a woprjewim. Kíž jenož wjekele a do-
pny, niž jenož bohaſtwa a kubſa dyrbiſmy woprowač, ně, tež
luch ſolucęſowjekow. Dočę jich je, koſiž idychuja: „Wſchitto,
ſhitto ſhribjene!“

„Je to wěrnó?“ ludy ſobuſkſchęſajmo. „Je to woprwadſe
rno?“ luda ſobuſkſchęſajmo? Daſ hebi raſ něšto powjedabč,
kož je raſ jedyn duchawſhorj prajit.

Žaraj wopny raſ jareho, kotryž bę drje hewat dočny a po-
ny člowje, tola duchawſhorj. S woſnohwu njęs nimaj ſla-
ſhe. Radobo ſo tón duchawſhorj ſararja wopraſcha: „Wóſeſch
jicę?“ Žaraj wotmolwo, ſo móže. Duchawſhorj ho dale pra-
a: „Duž praſ mi, ſcho woſtanje, hdyž pod jenu kiežbu tu jej
m kiežbu ſtajich a tule wot tamneje wotečehnjęch?“ Du-
wmy wotmolwo, kaž to hnat možno njebę. „Potom njewo-
nje ničo!“ Zamny jenu ſnapſchęſjani: „Dy njemóžęch
jicę!“ Hdyž tež čſi ta hida teho ſwěta wſchitto woſnuje, dha
a hiſchęje wſchitto woſtanje, dočęſ hiſchęje Waha maſch!“

Wulka to wěrnofę, kotryž tón duchawſhorj tu wupraja. Wón
abž bę ju ſam na hebi naſhoril. Dy tež? Raſch čaſ je tola
it, w kaſtjiz je čſi toja mudrowęſ jena hylna móz a jene wulke
ſajitwo. Samofęſny ty prajicę: „To najbróžije a najrejn-
e nam ničtón wſač njemóže. Hdyž ſmy my Żeſuſa f zpej
trobu ſapſchimnyſi, potom ſmy my bohačji, njęch tež ſhubimy
paſ něšto; jo naſdji ludi nam ſhubjeni njęſu w ſmjerečji,
wěmy, a ſo naſcha duſha nam tež pſchęs tajich ſhubjena nję-
je, na tym njedowěſtjeny. Sběžni ſu čſi, kíž duchownje
bji ſu, pichetož jich je to njebieſke ſkaleſtowo.

Nječ woni woſnu nam, wjeſe čzajne kubſa tam
Dba f teho nimaju wſchaf ničo f lępſchemu,
Nam dyrbi njebjo woſtač.

Macęſ ſo modli.

W hercſkej wſhy ſo macęſ modli f Wohu:
„Mitoęſjny Wótece, w wojom raju
Wukſhčj mje a njewopuſchęſ mje wobohu,
ſaſhorwaj mi hyna w guſym kraju!“

W Flanderſkej ho hercſki wojaſ będſji,
W čžemnej woſy ſtražuje a ſafa,
Wo hrjebjadſ ja njepſchęſjelom hřidſji
A ne nabđęh f napjatoſču čſata.

Wſyſt a praſt! — O Wožo! — Strážel hnate!
Włoga ruſa jemu ſchita hłowu.
Nimo lęčji ſtraſchitowa granata. — —
W hercſkej wſhy ſo macęſ modli f Wohu.

Wobſtaraj hebi f čſaſom boſpodu.

Pſcheb něšto lętami wjeſeſche ho pječowarſke towarſtwo
f Londona do Liverpoola a ho duzy ſtręza, w kotrym doſejenju
chędſha w Liverpoolu bydlicę. Jaſo bęchu ho tam dowjeſti, ſho-
nichu, ſo je dom hižo na wjaſy dnjor; wotny. S mjerſanjom
wſachu ſwoje ſnacſi a čyghu wotewę, jaſo pynęchu, ſo je
jena knjeſi f jich towarſtwa na woſtačje pſchihotowana. „Nje-
džęce wy tež?“ ho jeje tamni wopraſchaju. „D ně“, rěſaſche,
„mi ſu dobre jſny pſchitajane. „Haj, taſ dha to pſchidžę?“
Jit ho wotmolwo: „ſtaſch hebi hižo pſcheb něštoſny dnjem
pſchęs telegraf boſpodu do předa.“ Kunje taſ čſinja Wože džęci.
Wone wotſharaja jich tudſy delſach hižo něſtiko w ſkryſtuhowch
njebieſkſch wubdlenjach.

Dy wjeſeje, ſo hny nudy delſach jenož podružnižy a zuſnižy,
kíž dom pęczjaja. We wojnje ho wojaſy najbóle ſe ſtanami wot-
ſach ſpoſoja, pſchetož wojna jich paſ tu paſ tam čſiſta. A čim
ręčſiſcho je wojna na ſonzy, čſim přejdy jaſho dom pſchidnu. Tež
my ſtejnmy udy w eſčęſtm będženi; jeli paſ wojna niwo, dha
naſ Wóh dom ſawola. Čač taſ daloko čzemy ſpoſeſom byč,
hdyž tamny jenož hwoj ſtan. Jenož hiſchęje jeničſa nóg hnanu,
potom wěčny džę ſwira a pſchimjeſhe wjekele dohędſha. Tudſy
je ſimwičędo, ſo taſ je męř; tudſy je mjęč a lebia, tam je mſſa
a tróna. O takſe wſtjane pótěžę pſchęs wutrobny ſobžnych,
hdyž jim tón dobył w njebjeſch pſchipadnje, hdyž budſe tón
poſlenni njepſchęčel, ſmjereč, ſbity.

Mž woſawanja.

Žendželſti wojaſ bęſche něšto wjeſeſche ſkucit, ſchtož dy-
bjeſche tež wjeſeſche hſoſtanje ſa hodu čzahnęč. Hdyž ho wſyſchje
njeno tuteho wojaſa wojewi, ſkewowmaſche wón f druſhini
wſyſchkami radu, kaſje hſoſtjne by ho na ſiſtřitřia položicę męlo.
„ſcho čzemy f tutym hubjenym wojaſom ſapocęč?“ Sjo
hučęſiſcho męjeſche ho ſamotwęc; hižo wſchelake hſoſtanje
eſčępſit; wjaſy tróč je hižo w jaſtjwe pobyt; — pračje, ſcho
mamy f nim ſapocęč?“ Wojaſowj ſeržantia, kíž bęſche tež
pſchipódba, wotmolwi tróchu bojaſny: „Jedyn hřędł njęjeſe
hiſchęje poſpytal, knjeſ wſyſcho, a ruaje tuſón hřędł njebj, kaž
hebi myhlu, podarno byſ.“ Wſyſch ho wopraſcha, kotry by to byſ.
Seržantia rjęny: „Wodačje jemu.“ „ſcho?“ ſawola wſyſch,
„tutemu hubjenemu wodač? Tola — ja čyž hebi tu wěž tola
pſchęmſhlicę.“ Wěotre njęſchęſny na to wojaſa pſchjwędędſchu.
Jeho wina bu pſcheb nim f piſna wučęžitana a na to bu pra-
ſchany, ſcho by pſchęčjimo tene prajicę męlo. „Ničo“, wotmolwi
wón f poſhilentny wobſčęzom, „ja hpm ſtut wobęſchof, ale mi
je jeho žel.“ Na to wſyſch wuab wupraj j to tón rěſaſche: „Ja
čſi wodant, bji hwoj pęč.“ „Mi je hſoſtanje ſpudčęne?
Sžm ja prawje rohmii?“ wopraſcha ho wſchón ſpudžny
wojaſ. „Haj“, wotmolwi wſyſch, „ja wopjertuju, tebi je wina
ſpudčęna.“ Wojaſ bu pſchęs to taſ hnat, ſo hſyſch pſaſaſche
a ho ſwojemu wſyſchęſ ſa jeho ſmiltnoſčę dožſaſowčę njemóže.

świe. Wot tego dnia hem njebeše pał tež na wojańowym sadze-
żenju ničo wozaj wustajeć; haj wón hebi bórny dowěrjenje
swojich wjchich w tajsej měrje wudoby, jo bórny wjchische měrta
dopi.

Duż — hy bizzo j wodaczom pytał?

Najrejnija chwalba.

Wšohomlěny hólcz běše wunrujeł. Njama běu draŕtu
wobleczenju ležeće w swojim kašćicu. Najejta dyržejše ŕho-
wanje być. Ze hylłami we wocnomaj hladaješe mać na blěde
woblicžo swojeho kubuŕjcha. Pŕchi tym njebeše puća, jo beše
jejna ŕečejelěta dŕowcejeŕka, rŕiž běše na swojim bratŕitu jara
wŕialala, ja njei do jŕny pŕchijcha. Někto mala hólczka pŕchi
kašćicu ŕejeješe a majkaŕe je swojinaj maľmaj cŕoplymaj
rućŕfomaj tu ŕpnyu woru wu ŕemcejeho bratŕita: „Duŕŕna
ruka, duŕŕna ruka“, ŕheptaŕe wona pŕchi tym po dŕečezowym
wajchru hana je hoju rěčo, „ta nje ženje bita njeje.“

Mać pŕchij tele hłowa a horjyŕe hylły wnjelše, hdyž
něko swoju lubu dŕowcejeŕku wobja. A tola tute dŕowcne
hłowa ju rjenje potrochłowachu. Sa ŕemrecho hólczka pał
běchu tute hłowa hwděenje, jo wón swoje hylłiŕe wozaj ženje
pŕhećezowo hoŕje wuŕił njeje, a jo ženje jej bololše nacŕił njeje.

Šchó mjes namu njechał tež, jo wobło ho tež jemu pŕchi
jeho kašćicu wrajić: „Tuta ruka mi ženje žaneje bololše cŕniła
njeje, ale je mi pŕdŕew dobrotu wopokajala.“ Daj, to by rjana
palma na naŕch row byta.

Wŕchědnjaza a njeđelŕka draŕta.

Kať rjenje byŕtota jo njebeža a nalěto ŕemja, a to je tola
ŕnjejowa wŕchědnjaza draŕta, w kotrejž ho nam wón w tutym
jwjenju wiđeć dawa. „Šwětkoŕ je twoja draŕta, j kotrejž
hy wobleczeny. (Wŕ. 104, 2.) Kať haće buđe, hdyž ho
wón we wocnom jwjenju njeđelŕku draŕtu woblecze a jo ŕjedi
we wŕchŕke swojeje kraŕnoŕe a nam nowe njebeža a nowu
ŕemju poŕaje! Demetriuŕ, Mađeđonŕi krał, daŕe hebi nje-
beža do swojeje draŕty ŕtač, ale priedy hać bē ĕurŕia hotowa,
bu wón tuteje hordolše dla ŕ tróna ŕtorčeny. Po nim nochjyŕe
žady krał tał ŕhroby być, jo by ho tu draŕtu woblecŕ; pŕchetož
wóni běchu wŕchŕižy teje wŕŕe, jo we mona sa cŕlowjeka pŕŕes
měru kraŕna. Naŕŕ ĕnjeŕ Jeŕuŕ, krał cŕeješe, ma wleje rjenijšu
draŕtu, tu njeh a cŕejeŕu noŕŕ! Sa njeho njeje wona wozaj,
hać jemu hluŕcha, ale ŕerje hiŕeje mjenje. Njebeža ĕu jebo

Wojna a mēr.

Niz j holdowanjom a holdowanjom je ĕo mēr j Runtun-
ŕŕe w lubu a kraju witał, witał pał ĕo tola je a to j wolozajym
wobchŕnjenjom, doŕež nēk je na raŕiŕim boŕu teje wojny kōz.
Ale ĕamo tuto wolozage wobchŕnjenje njeje tu žpu na wutro-
bach wotpočezowazu cŕeju j tyč wutroboto wotwalicž moŕŕo, doŕež
drje je tam nēk mēr — ale niz hiŕeje kōz! Zola, boječ ĕo
njetrjebamy, wemy dŕe, jo naŕŕi wojowarjo ŕeŕŕmjuja, j mērej
kaŕač.

W hłownym kwartěrje bē woŕebne a woŕebite ŕetanje,
hŕžeraj ĕo ŕetkaŕta a pŕŕed swojinu wŕŕŕami a ludami wob-
hwděcŕiŕta, jo ŕaj pŕŕes jete. Zo wŕŕač bē tež trēbne a nuŕne
po tyč wŕŕelacŕich wotjezečaz j naŕŕich kač j wjeŕŕečelŕŕich
krajom.

Njeŕ tym jam j wječoru to bēdjenje njewotebjera, ŕer
pŕŕŕera, woŕebje pŕŕi ŕemmel-horje. ĕendŕečenjo wjeđi
jo ĕu woni w ŕlandŕŕeŕ ŕlubieni a ŕlandŕka jim, jeŕi jo ju
naŕŕi hiŕeje wōte ŕbja, toħodla ĕo je wŕŕŕeni wozami wobara-
j a ŕranjowa dŕebi jim pŕchi tym pombač, woŕebje tež pom-
hač, te ŕwadwne wopory woprowač. Poŕlednje powječeje na
tež poŕaža, jo ĕu w tutych wojowarjač tež woŕebje naŕŕi
tarje hoju a to dobyčeŕŕy. A j tutymi rŕekami w powēŕŕe
na kraju poŕtupa naŕŕi namorjaŕojo, woŕebje naŕŕi namor-
jojo na naŕŕich U-čolnady, taž to je wofjowene ŕižy poŕledni
dnjow wobhwděža. Wŕŕo tole hwardŕe nam dopoŕač, jo
ŕmy na puću do pŕedka, na dobyčeŕŕim puću. Wōŕ ĕnje
daj nam po swojeje hmadje bōry to poŕlednje dobyče!

Wōz modlitwy.

Pobozny ale ŕhudy rjenjeŕŕnił bēše je swojeje hwojbu d
noweho wobhdenja ĕo pŕŕeŕydlēč. Dnydom pŕeni wječor p
ŕečŕnjenju ŕarŕeje a dŕeje hwoj wječorny ŕŕelŕŕich wu
ŕabčadu a nan ŕaw hwiataŕe hwiata a wječornu modlitw
wucŕita. Cŕeŕta deŕtowa ŕčēna dŕeŕeŕe tutu hwojbu wot dru-
jeje. Jaŕo ĕo ŕpewanje ŕapoča, počezadu ĕo w tamnej jŕtu
wofŕeŕeječ a hwiatač. Zo wŕŕtoħo dnjow tał daŕe dŕeŕe
ŕhudy rjenjeŕŕnił dŕyŕe wuczoħyŕe a hebi wobhdenje pŕtač
hdyž wōŕi njemlenu swojemu ŕnjeje j duħobowymu a lubo-
ŕnymu ŕŕelŕŕŕeniħ ŕtač. Ale hoŕpodať hebi pjenes na žył
lěto žabaŕe, doŕež bē wobhdenje na lěto wotnaja. Zo pa
ŕhudy muž njemōžeje ŕapŕačje; duž dŕybejeŕe wofŕač. Šch
bēše kōz? Po někotrych njeđelŕach hwiataje a wofŕeŕeje
we ĕuħobnym wobhdenju pŕŕeŕa a po někotrych mēħazach
w kotrych bēše ŕpawny rjenjeŕŕnił njeđwajowa na wuŕŕe
ŕhenje ĕuħeje w ŕŕeŕeŕjanzŕim duħu j wŕŕelakej pomoz
holowu był, pŕŕiħe tōn hōy a hdyŕ wječor a cŕŕŕe hoju
pŕŕiħoŕkaŕaŕe. A jaŕo bēše ĕo pol lēta minylo, bēŕŕaj wu-
cŕinjo, jo dŕybi rjenjeŕŕnił, priedy hać swoju wječornu
domojazu Wōžu hlužbu ŕapoča, wo ŕčēnu ŕkapoč, jo by ĕuħo
je swojeje hwojbu pŕŕiħoŕ a dŕelbrať.

Šliŕa a ŕ baloka.

— Šrjedu po hwiatač ĕu w Šerŕŕŕim domje ŕaħo
ŕerŕe ŕromadŕŕim, a to hłowna ŕonferenza ĕerŕŕŕich duħobow-
nyč a hłowna ŕromadŕŕimna ĕerŕŕŕeħo lutherŕŕeħo ŕriħobneħo
wotwŕŕŕwa; tuta wotmēje ĕo wopokŕnju w 6 hōdž, a wŕŕe hoju
ŕlawu ĕu nju pŕŕeŕoŕŕene.

ŕ 8. wōjŕŕe poŕezōny hiŕeje ŕhoniny, jo buchu te hać
dotal nalēčene 14 766 milijonow ĕriħow pŕŕes 6½ milijona
ŕapŕŕow hwdēčene, t. r. 6½ milijona jenotlywyč ŕapŕŕow je
tutu ĕobŕŕtu ličbu nawato; to je 1½ milijona ŕapŕŕow wozaj
hać pŕŕi 7. poŕezōny; pŕŕi tym je cŕaħ ŕa pōlne ŕapŕŕi ŕa tutu
8. poŕezōnu hać do 18. meje wotŕŕŕenju. Tuta ličba: 6½
milijona dopoŕaže to, ŕŕtož naŕŕi wjeŕŕečelējo pŕŕiħač
nōdŕeđba, jo je mjenujŕy tuta poŕezōna jena „ŕudowa poŕezōna“
a niz poŕezōna wulŕŕi ŕamoženjow, t. r. milijonarow a pje-
nēčnyč wuŕtawow. Na tym ĕemny ĕo wjeŕŕečē.

Sy-li spěwat,
Plinje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Böh pak swěrny
Prez spar měrny
Cerstwość da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnyje džěłaš
Wšědny dny;
Džěci pak swjaty,
Duši daty,
Wolpočń ty.

Z njebjes maty
Njeh ći khma
Žiwność je;
Ziwa woda,
Kiz Böh pada,
Wokřěw će! P

← Sserbske njedzelske lopjene. →

Budawa ho kóžbu kóbatu w Szamolerzj knihćěšćichćěni w Budysćinje a je tam sa šchwórtlětnu pšehedpětu 40 wj. dostać

1. njedzela wo swj. Trojizj.

1. Jana 4, 16—21.

Böh je luboćej — Böh w ćlowjecku!

Prěnjn njedzěku wo swjatej Trojizj w lěće 1914 ho na jastkim artilerijumj dnju w Budysćinje stari kanoněrojo jěndžechu. To bě žiwjenje w najdich měšćezastitich hařach! To bě krasny nalětni džěci a wjekele jachowidženje muži, kotřiz běchu w měrje abo we wóznje křěžowej a cwałej služki, tchdu nitodži, něk šćěri, a tola hišćeje jnaćji njes hobu.

Ale šćho to nam po šćwirjoch wójujstich lětach, kotřez hu ho skoro minule? Šćho naž tamni stari wójujz staraja w njedzěłskim lopjenju? Šću wójujz křěžowěnj? Njeje žens na křěžowowym hejnje projak, so je jastki lud njewěrjazy lud?

Šćkřizj kanoněrojo w Budysćinje pod dubami a lipami w pólněj Božej křizbjě tež je swojimi Bohom jěřachu. Wójełstwu je wažna a čězka křizbja, toborunja křěžowěnjawitwu, hacz tež na žble hinajšće a wóhěbje wjele wóšćěrnijšće mašćnje.

Šćho Boža křizbja je, móže ho jara jednowje tak prajće: Böh křizbi ćlowjeckam a ćlowjeckoj Bohu křizbi. Wjy s tym Bohu štukownoćej do přěbka stajum. To hebi žada džakownoćej! pšćetozj wyžawćowćnje Bože štufki, Bože dary, Bože křimle- nja najřn hradnu křizbu w Božej winizy pšćěhabuja, a to wšćowšćudže a tež w Božej křizbjě w Božich domach. Trjeba njeje, to haće dale wuwjećej.

Dženja wšćitke swoty hronja. Dženja dyrbi prawje wulki lud ho šćejć. Dženja je přědowanje křizćezć sa wšćitkij wóžne a bohate: Böh je luboćej!

Pornjo tutěmu japosćitkěmu hłowu šćej tamne hłowu i Žeřizoweho rta hameho. Böh je Duch! To je jagna a tola hlubowowězna wóćbja, kotřiz dyrbinu w porizńej bojošćej sa- křizbjě. Ale Böh je luboćej. Duž je měřno sa dowěrjenje a luboćej wotowěrjene. Du mašć tež hluboku wězošćej, a tola tu tebi najžnitšće čězća wwojeje wutrobny k Bohapóřnawću pom- haja. To je kaž spěw a pjaln, šćtož džěnja křizbjě.

Duž hebi tam wospominam, šćho je Böh, ho Böh tón křizćej k nam pšćibitka, haj, do našćeje dušće kaž do swojeho lubeho doma jaćěhujě. Šćže tež mohł Böh byđlicć, hduž njz w poboznych wutrobach?

Böh w ćlowjecku! To je potajkim šćewjenje Božeje luboćej, wo kotřiznj pak jeno w Žeřizju wóěny. Wo wóřtawću w Bohy a wo wóřtawću Boha w ćlowjecku swjaty Jan rěćzi. Wjy rad w luboćej starćišćeho doma, w šćožu džěćastwa w- šćawam. Njane dypomnjeće na šćote čěhny njewjownoćej naž do wyřćofich lět pšćewowězće. Šćtož by mohł džěćo wóřtawć, tón by njebjo na hwoćej hebi sakrowal. Ale njy dyrbinu wotřal čěhanyćej a žami hebi swój dom natwarćej. A wopravdže, hđžej wěrna luboćej byđli, tam w mandžěłstwjě ho nowe njebjekja šćořizja. Tam byđli Böh žam. Wóu jako luboćej hwoje ži- wjenje a pšćěbwanje ma w tajkim donje. Tam ho i prawom wo „hwjaty“ mandžěłstwjě rěćzi. A žy-li mohł pšćes Bohu hradu hebi tajtu prawje dušćinu džowtu wóćahnyćej, ta čě i luboćej wóbdawa hacz do wwojeho kóřza, a hame wwoje po- řćednje lěta hu hišćeje rjane. Šćto móže luboćej dowkřizćej, luboćej, kotřez ženje njewšćěstanie? Tež wboh i šćot ma ho dery tam, hđžej Böh žam byđli, tón šćwóřćej ludzi a šćotu. Šćadaž žpěj, tutěmu wjeřćetěmu towarćej ćlowjecku, do wóćzka, ka!

džakolone cig tola rosumte stocjo je sa tvojju vschjednju dobrotu!
Wschd ty, so hy ty nščjto kaž jeho bōš?

W cšlowjehu može Wōh byč. To je nščto wulke! Konrad Ferdinand Meyer, tamnu, wot najdeho kšžera lubowany wēriasy wēpničar a pšewar Lutheroweho skutka, by kōždščjki wječor ho hwoje hwičernej mandšlščej sa to džakowal, kštož bēšče jemu ion dšer saho byla. Wjes ujeje njebudščide sčto! Wjes Woha njendeže! Wjes luboseje njedeže. Wōh w cšlowjehu! To je jene wulke šjewjenje.

Wnosy hu wotrostki, čji nješju čpoptotu nēžnje luboseje hdy fačjuwali. Nješju pod hironowščju a sloščju pōinali sčto je luboš. Njawerja, haj njemōža wēričj ani teš sapšchimnyč, sčto luboš j čyda je. Hdyž tajke wjele bite dēčjo wot dušjnego, kahodneho a zehodla teš fruteho wučerja wo Wožej lubošj hysčst a pola hušobdžj wōwki přeni kōčj pod ješjn luboseje pščinidše, ho jene njebjo wotewrja, do fōtrchož hebi wbohe žoda, donič nits nješčididše. To dšēčjo wpa čjaš žiwjenja lubošj, a stōncnje je šbožowne w lubošji, kotriž wušywa, hđešj famože, wōbeše jowo dušhna macš. W Wošju namafamy lubošj, a pučš je w Jesušu wotewrieny.

Tuion pučš je paš je dny, kotriž dyrbi ho hieč so w schēch Wožidj kajnjady, niž taš, so jena kajnja pšchēčjwo drithe wojuje, haj k pšchēstajnyju drithe misuje. Tanna krajna heabirka Šilžbajeta, manšlšta krajneho hrebye Ludwiga Turinškeho, bēšče najšbožownička mandšlšta a macš, a wona bē teš wulka dobročelka nad hšudyni a hšornji. Wona w lubošji, kaž Wožidj jandžel, hana wschdžj wōpwtowasche a šuajēche. Niž jeje mandšlšti w Štalškej na mōr wumrē. Nētko wona, so by na šrubobu dla šubjenja wšeho šboža šapomnita, jeno šubdnu škušēche, haj, wona hwoje dšēčji wōpuščj, so by w šhidobie a pšchi tradanju jeno Wōhu žwa byla. Jējny mēšhniš ju taš kručje wōdšēche, so wona šhori a wumrje. Wōn čhychje jemu hwojatu i njeje jēšjūč. Wly prašjny: jako macš pola hwojati dšēčji a hewal nišhōje može wona hwojatu Wožu škužbu jej wot Woha napotoženu dofonēčš. Wōh w cšlowjehu! Lubošj je šafonja dofonjenje.

Lubošj njemōže nšju wōhladač a njepomhāčš. Ludžo wschd dyrbeja hebi najprijedni hani pomhāčš, a Wōh hani wōpuščj tyh, kotriž to hwoje njēčjinja. Tola je dočš nšju, kotriž jeno lubošj wōfwronca. W štaryh čjašach hu ludžo hwoje dšēčji jara hrownje wōčahnyli, haj křjudowali. Tcho bē žel tannemu ššawennu Bēstalogžjēj. To bē nuž, kotriž njeje wōwš prawje pišāčš, ale wschitzy wučerjo hu najwōžy wot njeho nowulki, a to hšičēče džēnšhnišči dšer. Lubošj k dšēčjom bē jeho wučzba, w šfutač přebowara. Tēhdy čyrjōdy pšchēčšfšid a padušēnyh dšēčji wōwolo čjabachy. Malo hby by sčto ho sa tajke wbohe zuse dšēčjo takle štaral, so njetrjebasche wōžy dale čžahnyč a hšōdne byč. Bēstalogži njebē bohāčš, ale wōn kupi hebi kubio w Margawje. Čdho štarāčhe jehw došh a dan, wōn tam 50 a wōžy hšorah, šhudyh mōlčšidj žiwjēche a wuhubowasche. Wo 5 lētah wōn jako wōhšudjny nuž na dšōh šējēšče. Ale šlemjny nuž wōn teho dla njebēšche. Wōn bē w njēšōžju wulki. Jenu kitiu, taš mōžēche, so drubej pišāčš, njebōšpōne šafonje Čhwizy pšchinasche, wjele pšchōšhōwanja dobywasche. Ludžo dawachy. Bēstalogži mōžēche wuštaw a dšēčji šafōžēčš. Stōncnje bē š wōdžerjom wučerjēkeho šeminara. Wot tam ho jeho myšl a wāšhije pšchē wschōn hwič rošpšchēšerāšče. Wōh w cšlowjehu.

Wly njēšjny tajki duh kaž Bēstalogži. Tētko Wožeho w našej nišej kšžy bydlēčj njemōže. Ale nēšcho luboseje može ho wschūdže namafāčš. Šladaj, hđje wōwšl jeneho hwojēhēčj, kotriž to njeje wot tebie šwāčeny! Šočš je to wōwšl non hani abo jedyn

jnaty w blisfōžej, nētko tola wēšēje wēšj!

Ššicawo je twoja lūba macš hšičēje žwa, jeno so ty čjaš njimāš ju wōpwtāčš. Ty hš hana hžjo wōwta, a twoja macš je pola šotry, 85 lēt štara, brašhna dře, ale hšičēje niž hšora. Njeh wschitzy lējo wōwstawa, wōpwtaj ju, čžit jej tule lubošj! Šak bidže ho jējne wōčžto hšychēšēčš.

W lubij, došhōž famōžēčš,
D lubij, došhōž dychjēčš,
Ta šhtunda dše, ta šhtunda dše,
So pola wōwōw žafōžēšēčš!

Šamjeit.

T. w B.

Šchwore wērnōšče wo žiwjenju a wumrjēčju, wo čžahu a wēčjuwōšej.

— Łuf. 16, 19—31. —

Wōš: Wschitzy ludžo wōwšal čžahnu zc.

Šchwore wērnōšče naš wuči
w idžēčš wučzba Krišesowa,
i kotriž dopōnučš wōwšal mučji
ludži, kajti wukšōd ma
na fōžnu jich pšewowanje
a wšoh čžahne šfufowanje:
Wōhaty a hšudj šaj
njējnataj cšlowjētaj.

Kač šhō wēri, taš je žiwj,
w idžēčš je na wōbēmaj;
bohāty je čžeršny, čšily,
ma tu na šeni hwoj raj;
i pšudu kralowškej ho debi,
derje šhōdžēčš dawā hebi,
— taš je jeho žiwjenje
štojnje jeno wjēhele.

Łazaruš paš nuž je bēdny,
wōdšēženy i brijodani;
horjo jeho hšlēb je wōščēdny
na hšwēčje, a drjehjēčšni,
kotreš i šlida bohateho
padaju a hšēža jehw,
— pšy teš wōščēdnje lišaju
brijody nužej wobohenu.

Kač byl žiwj kōždy bēšče,
tajki wukšōd jehw je:
Łazaruš do njebēž dšēčhe,
šhōžne tanu ma žiwjenje;
bohāty paš pohrjebany
bu a bēšče šafamary;
— kaž hš wumrjēč, cšlowjēčje,
taš čžēš twōja wubēhnje! —

W hđēčje w šmjerczi cšlowjēč čžehnje
wšlupwōšči i čžahnošēč,
wot tam njewrōčji ho ženje
do wšēje dšē wēčjuwōšēje.
— Šbožnošēč abo šafwōčjenje,
njebjo abo wuštawjenje
i njehw — dšēl je wōšhōdny,
kotriž doštal junu hš! —

Podarmo vscho požadanje
nuza njebožneho je;
njemuščne vscho prôzowanie
jeho wêcznje wostanje;
kšepofej hlej! a pšehcëšwjenje
wscho je jehô sadžerjenje;
dostacj pomozj a hebje
ani bratrow njemôže.

Šchtôž na słowo Bože nijeje
posluchaf sa žiwjenje,
— wšdaf je pomozj šo wščeje,
— w šmirerzi wêcznje wostanje,
— to je wucžba Šhrystuškowa,
kotraž sfahesëžijana wôka,
s kšobkofeje a kšepofeje,
a nam da.wa žiwjenje! —

Došłowo k narodninam našečho krala.

Ypžerjia šim, šobu šwješčili narodniny našečho krala, te
šchtôdte we wulkej mójnje, a za njeho a jehô kralowanie dobro-
prowšenje cšijnili pšed tym kralom wšedšoh kralow. Šo našoh
kral šo ped nuteho krala wšedšoh kralow použiłje a šwownu nadžiju
na njeho staja, to potôže nam šberô šlowow, kotrež je našoh kral
pšehi wôbeštich sfadnoweščah wuprajit. Tazje šlowa, wot je-
neho pôlčowo buchworeno šesberane a sestajane, šu tele:

W přehjež, pšehed štrajtnimi stanami dšeržanej rëzi, 29. no-
vembra 1904: „Za prawu bobabojesj a širëštwowesj šenrëčeho
wječeha, jehô nadobne a njehebecnje fačnjeje ja to, šchtôž jehô
pšehiščuštwowesje, pšehi štrajtniž wôw ženje na šamcho šw nježje-
wafche, byrbja sa nune s dobrim pšehiškladom byčj a wostacj na
pšehozo.“

Wšhi šafôženju noweje radnižy w Drazdžanach, 29. no-
vembra 1904: „Za naprijmo, kotrež našoha šlara radniža ma,
budž to přenje šlowo požiwječenja pšehi titym šafôžnym ša-
mjenjju: Soli Deo gloria!“ (Wôhu šamu budž cšejšj.)

Wšhi 500lëšnym jubileju univerzity w Lipsku: „Univerzita
budž a bywaj wucëf a šchtit fa našim šwotaju kšehesjjanšku
wëru!“

W juniju 1915, jako šo w kraju njemër šbëhny dla romskeho
lifa: „Šlaf čhu mër nješ wërynušnacëmi šchtitacj; ničjo nje-
dybi šo nješ nje a môj lid štajicj!“

Wšhi wdryženju wulkeje wôjny, we šlowach 2. augusta
1914 k našedemu lidëž rëčanjeh: „W potornôščji šo se šwofšimi
Šafšami použiłju pšehed tym wšedšomôžnym wdžerjom šta-
wifnow wšedšoh ludow. Wôn daj našchim brônjam dobyčeje
dšerž šwownu šchtjajzu rufu hnuadnje nad našchim wôjštom a lu-
dom, nad šhëžorom a šhëžorštwom!“

A 2. augusta 1914 k wôjštu: „Këšt hëčëne s Bohom!
Šešjo šôžehô jenotliwego dobreho wofaka rëča: Š Bohom ša
krala a wôžny kraj, ša šhëžora a šhëžorštwom!“

Lipsčezanški professor theologie Gregory.

1. Naještëčna wëž na šwëdce je cšlowišta wutroba, kiz šo
hori s lubofëžj k Bohu. W tajim cšlowještju plomjeni šo
šakřicjka Božeho Ducha. Šdžž šo s tajim cšlowještom šejnajeh,
šo trucej k njemu dšerž, šo by tebe šobu pošebňnj k šwofej
wyštofočji a čje napjelnti je šwofej šwujatej wôlnt! Tajši wo-
prawdžiti najž Boži bëšhe Lipsčezanški professor theologie
Gregory, kiz 68 lët šary dobrowôlnje jako jednory wofak do

wôjšta šastupi, dwë lëče šobu w šranzowškej wojowafche a
9. haprleje 1917 wot granatj trëchemu za Němcžinu umurje.

Tatôn šafëšje žodny cšlowjež bëšhe roždenj Američzan
a potkadjëšje se staraje šranzowškej šwofšby. Jehô wulki dšed
René Gregorie bëšhe šranzowšti wšchtj, kiz šwofeje wëry dla
šwofj wôžny kraj wopuščešji a šobu we wôjnje Američzanow
pšehëčewno žendšezšanam ša šwobodu Ameriki wojowafche;
jehô dšed bëšhe šapian a šajpdi šo w mječje Šhiladelphiji,
wšëž šo žyle pšehendšezšëčji a šwofje šwofšbne urjeno do
Gregory pšehëni; jehô nau bëšhe s wšchtšim wuczerjom a
šfôčnjeje s šorrektorom na gymnaziju w Šhiladelphiji. —
We wšchtšich šlawach intje šwofšby knježëšje hšubofj pobožny
duch. Jehô nan mječješe 10 dšëžji; najž profesor Gregory
bëšhe šteče dšëžjo a přeni šyn, mječješe hšëčëže bratra a wôšom
šorow. Dofëž mječješe nan telo dëčji, šo jehô šamozenje po-
malu rošdričbi. Ale s teho šubšëšhe, šo po tajim Wôh wôšje,
šo by nêkafje šamozenje nahromadžil. Šdžž mječješe nêšto
wjožy pjenje, je wšhtite ša štuki kšehesjjanšte lubofeče, wo-
šebje ša šwontowne mižionštwô rošdari. Mnješješe, šo Božu
wôlnt dopjelnja, hđžž do žyla wjožy njelutaje. — Šlaf pobožna
bëšhe mačj našečho profesora, ša to jenož tatôn dopokaš. —
Dšeržnjež cšëžjo cšerjajza, tola w štaroh lëčah ženje këmšj
nječëšdšëšje, šo njeby šonjom a cšëleđji nječëššit mër pšehi-
trôšičšita, ale šhobšëšje pšehi. —

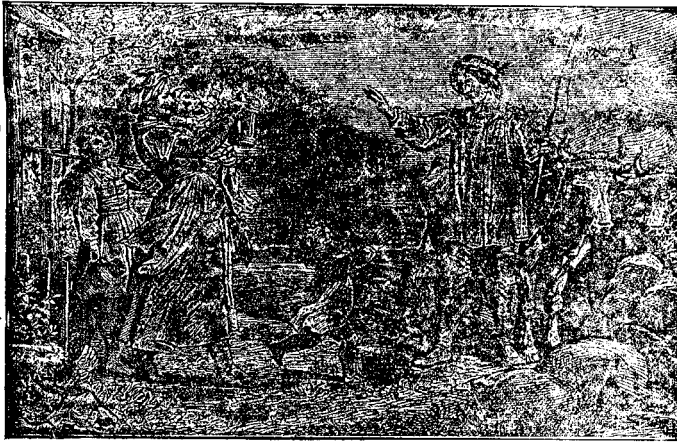
W tatun mandšeltownje narodži šo našej Gregory 6. no-
vembra 1846 a dosta mjeni Šlafšpor Renëž. Šacž do šwofjeho 15.
lëta wopytowafche šdnuš šwofjeho nana a potom univerzitu
w Šhiladelphiji. Bëšhe wôšbarjeno hôčëž, nauwitu derje
wšhewacj, ale teč wjožere rjenješla, wôšebje tyšëštwom,
kiz šacž do pošlednič lët šwofjeho žiwjenja šwëru wštonjësche.
Wječješe wôšebiti dat ša žule rëče a čjanu blëž. Šoršëšje šo
ša wôšëštwom, pšehetôž wot šwofjich šranzowšëch přjednomšlow
bëšhe wječëštwu myšl namrëč; a na wôjštu špodobafche šo jemu
porjad, kiz štajnje w žiwjenju a w dračëže šubwôšëšje. Tëchž
wudiri w Amerizy wulka wôjna na wšhobowafenje cšornu-
šow. We wutrobcje našečho mlôdžëna wotručji šlara lubofëž
jehô šwofšby k podliščëžym a poniznym, a šlara šahorjenowëč
ša šwobodu wšchtšich ludšji. Wôšbta šwofje přubowanie
a šamotwi šo jako dobrowôlnit, šo by ša cšornuškow wojowaf.
Wwudczowafche šo pola artilierije. Ale mër jehô pšehëšwata.
Kšeržëšëšëšje do wôjny. Duž dale štdowawšchi wucžëšje šfi
lëta došho pšehi šdnuš šwofjeho nana. —

Pšehëš šlawneho amerikanšeho theologu Ešru Abbota
w Cambridge w šrajnje Massachusetts šahori šo našej Gregory
ša štabowanie rufofšow noneho štestamenta. — Šestš noneho
štestamenta nije nam w přenjotnej formje šafšowany, šimantj
ani jebny list Pawofa w originalu. Nêčžijšhi šestš je s džëla
štežšany. Šadowaf wëšedofëšje paš je teho dla, šo možnofëžji
šestš tak porjêdšëž, šo šo originalej ruma. — To môže šo jenož
taš štač; šo šo wšhtite rufofšy štaroh pšehëšow noneho
štestamenta, kiz šo s j nastajšëšëch lëtšitowoh šafšowale, šwëru
pšehëštwuja a nješ šobu pšehirujaja. Tajšich rufofšow manj
šacž došal nimalo 4030, kiz šo w nimalo 300 wšchëlafšich mëtšnah
šhłowaja. Šodobnje wucžanški šary rufofšy štaroh pšehëšow no-
weho štestamenta, lačëšnikš, špřitšich, ačšiwôšëšich adš, teč jich
šëžba je šara wulka. — Šchtôž čže potajimš dobrny, originalej
šodobny šestš noneho štestamenta dobyčj, ma šebi wšhtite tute
rufofšy wôšhdadacj; ma šafote a došhe pučzwovanja cšijnëš, ma
na 10 štaroh rëčow derje wôšnježëšëž. Še to wëšedofšne
dšëžo šlara cšëžje, wulke wopory žabaje, ale teč — šchtôž šôžny
špôštwaje — ša šôžehô kšehesjšijana nimo mërž wôžne. Pšehëš
šchtô je ša naš žawniše, šacž wjedšëč, šaf je po prawom Pawof

Sy-li spéwał,
Pilnje džéłat,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Préz spar méwn
Čerstwosć da.

Njeh ty spéwás,
Swérnje džéłás
Wšédny dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes maza
Njeh čí khmař.
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh pada,
Wokřew čé! F

Ssersbske njedželske lopjeno.

Wudawa ho kóžbu bobotu w Esmlerjez knižničičetini w Wudyšinjje a je tam sa šchwórtlénu pschepřatu 40 pj. dostacž

2. njedžela po šwj. Trojizj.

1. Jan. 3, 13—18.

Wo lubofeji ma ho potajnik šafšo poročezčjo po tutym tečseje, a to wo lubofeji njes čłowjekami. Šadž ho tajka rěčž dženhrijšči džen stanje taš, to šu wuhłady na wěšty wušpěch? Abó njedwěrijšči ho pschi tutym wjeletrjebanym šlowje lubofež boječž, šo hłuchimaj mušchomaj přědujeshč? Čži jeni praja: Tule rěčž hįžo dohšo stajesny, to njeje ničžo nowe, a tehadla jenož položejtje pošluchoja. A čži društj abó wjele tola šitich tule poročezč j hanjenjom šlyšcha: Pschetańče tola, wo lubofeji rěčezč, lubjenje dojež je wulky šlawjena lubofež něšto šlowje pruhowanje wobłata, taš a podobnje nam je wjchěch štron napischězžo klincži. Na čšim paš to ležešche? prašchamj ho tuch, kotřž taž wotaja. Ležešche na tym, šo měsješche šwět pschewjele abó na tym, šo měsješche pschewalo lubofež? Šai, to mače prawje, stara je lubofež, a štare je tež jejne pschepowjedanje, j čłowšřitni a š jandželšřitni jashjami je šo wo njej spěwawo a rěčžajo. Njeje šlowo móžno, tu někajši nowy šlyk namatač. Ale je teho dla hřano na čšaju, šo j žyla wjazy wo lubofeji njedžezimj? Abó njeje wjelebole wulki čšej, šo ho wroćšimj k žyle jednocřny, wšřitnikj wrošřitnikowym šlykam wo lubofež? Šsnano tym, kotřž japoščtol šwj. Jan tu trjeba? Teho dla čšemy tola wo lubofeji poročezč. A japoščtol lubofež njedž je nam wo tym j mučzejom :

Njelubujmy se šłowami ani j jashkom, ale je šřtkom a wopravdže!

Šwj. japoščtokež to čžežo na wutrobje ležj, kaš wšřitno na šwěče wopał dže. Wón čšuje, šo dřežjato žyle hinaš a šepje

bwež, dychu-li wšřitny tajny byli, kajžych dřežjeli bwež. Wjazy hačž jutrěčž je šo wón prašcha: Čžehodla je wurje taš a čžehodla niz hinaš, niz šepje? Čžehodla čšłowjekajo husto dojež hěbi nje-pschězčelšj napischězžo šteja. Njeby byš wulki čšaj, šo wchju šwětu jedny pschi druhim štaš, njeby bylo najwještje šbože woschřitnownje, wchju-li jedny j druhim, jedny ša drugeho živi byli? Abó njebe w štarych čšajach tež hįžo taš, šo je jednota, pschesjowječž ludži šřitnosčež? A pola naž? Štejmy tola dšeti wote dnja bóle pod šajčuzjom, šo je wulky nuřne: Jedny ša wšřitnikj a wšřitny ša jeneho! Wžšemy bradž, tajkež wobšřejnosče čšemy, wšřitnožom ho to jene žada: Jenož niz jedny pschězšimo druhemu, ale jedny ša drugeho. Žohnowane kóže šłowežšo, kotřž čže woschřitnownemu dorošřimjenju šřitčž a šo špěchowačš. Čšujemy wšřitny: Šlaž husto božřel hačž dotal, taš njedže dale. Šskomow je wopravdže dojež čšujenych, šřtki čšemy, dřežřimny wobładačš. A byrnejš šadšřitni tajkenu dorošřimjenju napischězšojčšaje šwajemy, wono je nufa, a wo nuř njehřudša ho rosdžšle do přěda stajezč. Žašofne hidjenje ni-male žyloho šwěta dže pschězšimo nam. Tehadla: njelubujmy se šłowami ani j jashkom, ale je šřtkom a wopravdže! Šěda nam, namaka-li tajki šly čšaj naž njepřichřitowanych, rostworjenych! A šwěšemy tež pschezo dojež, šchtož naž džěłaje, mamy tola tež wopravdže dojež teho, šchtož dřežjato naž šjednocžezč.

Šwj. japoščtol tu na nuř bratrow šřpoma. Potajnik hįžo wo jcho čšaju je tajkiš nuřow bylo, kotřž moja j džěla w tym šwoju pschicřimj, šo šu boháčš a šřudži na šwěče hřomadu živi. Ale wjele druhich šřitnikych a šwajřitnych nuřow hřičše je. A šwj. Jan nočež pračž, šo tute nuř pschichřobnje pschěšřtanu. Šřudych mače štajnje njes šobu, bęšče Šbóžniř a šřnješ

projak. Je ho tón pať hnanu myslť, so ja naň jeho hřowu dženha wozjy njeplaczi? Wbo njeje pchego bishčeje tať: Nrušy, wobčež-
nošće ku k temu na hwočeje, so bychu ho pšewinyle? Wu-
czijnene pať je: wonu tu ku, a dženhnišči džen je jich wozjy džiłi
hdy howať. Šchyť čyže te rany kiejčej a wošebje hojčej, kotrzej je
wójna nabita; šchyť wyhorazu žalosčej kłowacz, kotrzej je f njei
nastala; šchyť te swajči jašo swojčej, kotrzej je wona hrubje eos-
torhata; šchyť hdyže a swadže woaracz, kotrzej je wona wu-
hřywata? Ktomu njeby pšes wutrobu šchyť hřowu wojača, kiz
na šapucenjeje a wošču deudu žalosčej hlabajo rjekny: Kajeje
lubošče budže trjeba, so by ho to woščo šapujiło abo tola někať
šnješkłwe šczyniło? Šswj. Jan praji: A widzi hřoweho bratra
tu nrušy. Njetrjeba to woščať byčž swontna hřudoba, čłowjeť
hjes trošćta a nadžije je f najmjeniča runje tať wožaromny
taž hřudb. Šswj. Jan dala praji: A šanknje hřowu wutrobu
pšed nim, nima ani žaneho lubeho hřowiča ani žaneho
šnutščego hmitjenja sa njeho: tať woštanje Wože lubošč wu-
telko šhromadne nrušy, kotrzej ho žada: Njeľubujmy se hřowami
ani f jasyhom, ale se štkotom a wopravdže! A hřw. japošćot wo
hidženju hřweta rěči: Njedšwacuje ho, hdyž hřwět waš hdyži. Po
prawom pať bē a je tola špobžiwne. Njedyrjachu ho tež pō-
hanjo, kotrzymž tola bē lubošč tež inata, lubošč štarčejny, man-
dželštej, pšechelow, na tym špobžiwacž: Kať maja ho hřešče-
nje njes hoju tať lubo? Njedyrjachu ho po prawym praščečž:
Kať dha hřešćenjenjo to dokonjeja? Njedyrjachu wošebje pro-
hřečž: Dajeje tež nam něščyto wot wošebje lubošče abo wuččeje
naš, so bychmy tež my ju měli kať wy? A tola tola hidženje
štanje a pchego? Njedžiwacuje ho, hřw. japošćot rjeknje. Čže-
hoda? Wdu by mohł tyh hřowich na lubeho Šobžnikowe rěče
dopomnicž, kiz bē jim projak, to tať pšichitbže: Wučžomnit njeje
pšes hřoweho mišćtra, hřw-li nje pšechćešćali, budža waš tež
pšechćešćacž. A wdu bēšće jim tež pšichitžnu teho mjenowal-
Wošćešćali wot hřweta byli, dha by hřwět to hřwoje lubo měł, ale
dotełž nječćeje wot hřweta, ale ja hřm waš wot hřweta wušćolił,
tehoda hdyži waš hřwět. A na to žyle wěšćeje hřw. japošćot
myšli a na dopolne pšewnjenje, kotrzej je ho f Wože hřwetu
f hřešćijanami štało, so hř wuoni, kať w žyle nowym hřwěče
žiwu, w kotrzymž ho šamo wot ho wosemi: Ľubujmy bratrow.
Njeje to pať runje f dopoľanom, so hu hřešćenjenjo na prawym
pučju? Šwžo pšichitžny dočej: Njeľubujmy se hřowami, ani
f jasyhom, ale se štkotom a wopravdže! A my dženha? Šsmu
jo dawno šwucenji, so nimamy žaneho dźata wočřawacž, hřm
šamo to šwucenji, so f wěšćich štkotow f bštkotom na naš njetajny.
Me nješpōnacjemy f kōžnym dnjom jašwischy, so hřm my hře-
šćenjenjo je hřowim dšetom, pšegowanjom, pšchpōwjedanjom
na prawym pučju? Ľudje dyrbi ho wěra, nabožina šđerčezčž, to je
šnate hřowo f křalowskeho erta, a wono njeje jenož křalowske, ale
jara wěrne hřowo. Wušly nrušne a wazne je, so je bōle a bōle
wěrne čžinimy. Tehoda pšego jašo: Njeľubujmy se hřowom
ani f jasyhom, ale se štkotom a wopravdže!

A njeje lubošč štanje hřwoje křagne dobyčžo měka? Njeje
štanje k temu pšhata, so bychu hēbi ľudžo ľepje šćosymili a
ľepje hřowadny žiti byli? Njeby tež po čłowštkim bylo, by-li
hinal bylo. Šsmu tola tež šćočata njes hōbu w lubošću žive,
so bychu ho šćitake w žiwjenja bēdženju a šćarže. Šchyť wo
bylo domjaže žiwjenje hjes ľubowčej? Šdžez lubošč w domje
njesbyłi, tam njeje f žyla jažny dom wozjy, ale jenož wšpadanč
doma, hdyžez lubošč njeje šwajč, kiz wšćitko a wšćitko hřowadu
džerži, tam ho woščo torha, hdyžez lubošč njeje tōn dobyt duh, kiz
woščo dobre pľodži, tam šly duh křnjeji a je hela na šemi.
Wyčymy f žyla telko brachō a njedostatow w domjažym a
šćawnym žiwjenju měli, byčym-li lubošći f wozjy wozjy do-

powhali? Kať f lubošću šteji, wy wěryjaže dšćečži? Njeľubujmy
se hřowami ani f jasyhom, ale se štkotom a wopravdže!

A tōn druhi hřowny dypť, to hřešćenjanje w lubošću:
Ľubujmy jeho, dotełž je wōn naš prjedy ľubowal, abo kať hřw.
Jan w našim tełšće nadčrownišćo pšja: Na tym hřm pōšnali
tu lubošć, so je wōn hřwoje žiwjenje sa naš wostajł, a my dyr-
bimy tež hřwoje žiwjenje sa bratrow wostajčej. Hřešćenjanča
lubošč šaprije bama ho, štaja hameho čłowjeka do hřužby
druheho. Poła njeje je přenja wošoba ty, niž ja. Wona čłow-
wjeka njewōšhlabuje po tym, šchyť a šchyť wōn je, ale šchyť won
wot njeje by trjebał. Wona ho f čłowjetej čšewnenja čžuje,
šamo tam, hdyžez njeby wjele abo žanyh dobrzych počžinom na-
macž wošća. Wona šama ho pšewinje, by-li tež tōn a tamny
jej f njedžakom mytowal; wona woščo šnješe, woščo wěri, wošče-
ho ho nažbije, woščo pšechćerpi. Wot toho pať wona to ma?
Niz wot toho, kiz naš ľpōwčez narucuje: Ja wēm, so ty ta štu-
džen šy, kiz wjele hřwaby ma a f kotrzejž čšerpacž mōžemy woščo
dobre hjes kōza, a wot toho, kiz tola wōzšomna hřwaby šudžeri
na šemi bē? Šh, Šhřyľuž ľubowale čłowjetow, runjež
bēšču jeho hōbni! Niz f najšpōšim wōn njeľubdžese, ale f šabtu-
dženym a šhubjenym. A šamo jaťo f najšpōšim njedžakom
jeho lubošč jemu šarunadu, pšechće woň: Wōčje, wōbať
jim! Wdu njeľubowacše je hřowami ani f jasyhom, ale se štko-
tom a wopravdže.

A njeby dženja hřešćeje hjes Šhřyľuža hřwět morwy byť?
Widžič dha žanu wopravdžiti lubošć f bližćemu pola tyh,
kottiz jeho njeňaja? Wde rěki žiwjenja žōria ho wot njeho a wot
tyh, kottiz maja jeho duha. Wotewrejmy jenož woczi! A pšči
tym njeje ničto tať mało wo lubošću rěčal kať wōn! Šhřyľuž,
ale ženje žadny telko wo lubošći čžiniť a dšćal kať wōn! Ľuž
sa nim, luby hřešćenjenjo! Wōšćladajmy po nim tola štanje pra-
woje hřwetu hēbe hřamych, hřwoje hřowu, hřwoje štkot! A napašće-
tu: Š kajfej měru budže tōn šnješ junu naš wšćittič mēricž?
Niz tola po teju: Šchōž šće čžinili jenemu f mojich najmjenišćich
bratrow? Špōžez nam Wōh ľuby šnješ, so byčymy potom wōš-
stali! Š kajfej ženšuru, je woščo jene, hdyž je hřwo wōšćenjenjo.
Tehoda bishčeje junčok: Njeľubujmy se hřowami, ani f jasy-
hom, ale se štkotom a wopravdže! Šamjei.

M w B.

W njebješach je bishčeje rum!

— Łuť. 14. 16—24. —

Šľoň — W. miš. harča, čjo. 270: — W šil'jad buchdžej
wošćeloseje 2c.

Wječer hřowu pšchotowal,
na nju woľak

šnješ je hočzi pšewnēhčž:

Wōčje, hōtome je wšćitko! —

Ja čhu něto
wošćewjecz naš šhudobnyh.

Dobročjwim šnješ naš prohřy ,
dotełž nohřy

na wutrobie hřwojej naš;

hmitjenje je jeho Wože
našwe šboje.

— Nřwatajmy na jeho křwaš! —

Rum je bishčeje w šobžnym rajm
tam, hdyžej maju

wumojeni wjekefosej;
njejeha hu wotevriene,
wupyschene,
weczne byda, — jich tež dofej.

Sazpitanje jara hrosne
je, hdyž próbne
město hwoje wostajišć.
Wješe ho hwične minje,
bóršy šhinje;
jenju junu wupuschejšić.

Ludy polo, woly, žona,
ani iwona,
njesamóže naručoć,
ščotž stnješ hoščam hwojim lubi,
hdyž jim slubi,
šo čže šbóžnoć wěčnu dać.

Sečezpliny a hwičny wola
pšeho s nowa
najhubješćich stnješ na kwaž;
š torhoščow a drošow hlada
jeho hnadab
proščenyh a bédnyh naš.

Me kónž ma jeho hnadab;
hńew joh' pada
junu na wšćěh šagjerjow. —
Bóžny, šhwatajmy džě rucže! —
Šhwaščacž kruzže
šwojich Bóh čže hanjerjow. —

Lipschězanski professor theologie Gregory.

Zato běše Gregory špónak, šo ma to nadawo jeho žiwjenja
być, poba ho do Lipska. Tu wučejše tehdy hwičotkanowy theolo-
giški profesor Tischendorf, kiž je tež zle hwoje žiwjenje na tu,
tym poku džělat. Wón je w 32 lětach 24 krocž nowy testament
pšeho s porjedženym a lěpšim textom wudał. Jeho dla pučo-
waje Gregory pšes Zendželsku, Žyfu, Schottlandišku do Lipska,
ale ženje njeje i tutym žitawnym wučenzom rěčak, runje 5
dnjow do jeho wotpučowanja i Americi šaja Tischendorfa, kiž
běše ho s džěkom pšehapnija, Woža wučka. — Me Gregory
wosta tola w Lipsku; běše žnyda a dyrbješće jara slunuwje
žny być. Wydělšće něhže na Liebigowej drošy w 4. posthobže
pola dobreje stareje hospoša a šapocža hwoje džělo je wščeju mozu.
Šwujowu potrzebu dohu hebi pšes literarišće džěla a pšes to,
šo družby w americanškej kapaci w Lipsku předwosaje. 18 lěti
došlo džělašće Gregory na hwojeje přenjeje, šalkadneje kniži, kiž
mějše je šarwodom być ša pohledni Tischendorfowy wudał
noweho testamenta. Tutón šarwod wobšahuje šti toške šwajški.
Kiž najprijeb žiwjenje a štuški Tischendorfa a potom 4000 ruko-
pishy noweho testamenta wopisuja. Wšćitše šti hu kačanjy
pšiane, šo bychu je wučenzy žyheho hwičta šrosymite. Wopran-
bše hoberše džělo tež w rutyh šwajšak. Šo by hwoje džělo wu-
dospolniš, pšehepučowata žny hwič. W lětach 1884—86 běše
w francuzškej, w šchwijšy, w Italškej, w Grefškej, na horje
Athos, w Konstantinopol; 1887 w Winje a Mnichowje, 1891
w Belgijškej, Hollandškej, Danškej, Šchwedškej. Ale tute džělo
běše jenož šapocžak; w běhu hwojeho žiwjenja je Gregory

12 wulšćih pučowanjow čjinj a wjazy hačž 300 knihownjow
wopštal, tež na horje Sinai, hdyž je praštary šlósčtr hwojateje
Skaržiny, je pobyl, wšći je i š Egiptowškej do Jeruzalema pu-
čował. Š wješćha je w knihownjach kačanjy rěčak. Me
wosymješće nimo kačanjšćim tež 12 družih rěčow. Kiž i wješćha
w něšotryh nježylach nauowtu, arabištu, armeništu, danštu,
franzuzštu, italštu, nowogrefštu, hollandsištu, rumunštu, ruskú,
šwedštu, španištu, turkowštu, madžarštu. Gregory je nimalo
dwoč šćejnje wšćitših rukopishow šam wobšladak a hwičewu wo-
pšak, mnohe je šam přeni namakal. Tak je 1886 na horje
Athos, hdyž ho šamo šlósčtr namakaju, šti hačž detał njesnate
rukopishy wušćělšć. Wšćeje derje wušćejše ho na minušće
— to hu rukopishy, pšiane i mašny pišmitami. Jara čžežo je
štaroba tajšeho rukopša špónacž a tak wo jeho wažnošći hwičječ.
Nidžto paš njesnateje wšćelate wučšnja pšanja tak derje, kaž
Gregory, wón wježješće, hačž je ho něšćto w 4. abo 5. lěšćotku
pšialo, wón je družim šmužkowanja, šinty, šjerow šmužkow
atd. nadrobnje štuwował, běše najlěpšij šnajet pergamenta
(to je šoža na kotruž ho pšicaj hody) na žylym hwičje. W lěće
1885 je francuzštu knižu wudał wo tym, tak hu štari kniži-
wšćarjo pergamentowe šopjena wšćajali. Wšće, wšće čžežo
paš je, tute štare rukopishy čžitacž. — Špšarjo hu husto dofej
šłowa, kaž my to tež čžinimy, njedopišak ale pšičitščyšćili;
čžasto hu ho tež pšehpšakali a tutón šmbl je ho potom šašo wot-
pšak a to hšćeje wopacžnje. Pergamentowa šoža běše jara
droha a najlěpšča běše ta wot njenarodženyh šlósčtow. Šežo-
dla ho pergament wóžny trjebajše, šćaropšć — ewangelij abo
epistle — ho wotrcž a družić ho napšča. — Něšto paš ho wo to
jebna, tutón štary špšć, kiž je ša wědomošć jara wažny, je wšće-
latim šćělatim tak wušćibudžć, šo ho šašo čžitacž hody. —

(Pšćacžowanje.)

Kaščezješćimy prawje padnjenyh rjekow?

Š tutemu praščenuju budž šćěšewože tu podate. Wšćede
wšćěm budž tu to jene wuprajene: To najrješće, najpšćhod-
nišće a najšćwječjšće tež mjes wšćěmi družim to prawe měštno
pohlednjeju wotpučojšča ša našćih rjekow je a wostawa tón kraj,
to bitwójščo, hdyž hu hwoje žiwjenje wostajili w bėdženju hačž
do šmjerjeje hwičernym ša hwič wóžny kraj a lud. Wšćetoz tam
je jich droha křej mačajala tu šemju, njež tež nješćeješćelštu, a je
ju pohwoješćija ša šwajata šemju rjekow — šhowani. Tam woni
hromadu něł wotpučojšča, kiž tam hromadže wojowachu, ho
bėdžo hwičnje hromadu hačž do pohlednjeho byhčujenja. To je
to jene a přenje i Š drabeho, šćotž šo hewal prajicž hody a to,
šo hwojim padnjenyjm rjekam wostajimym tón měr tam, hdyž hu
wojowali, a mjes tmy, i š kotrymž bėdu w žiwjenju a wumrjećerju
šjednocenje, je tole: Šžědemu njeje možno, hwojeho padnjeneho
rjeka hebi do domišny pšćewješćje nać, a do žyla je njemóžne,
šo bychu ho wšćitž padnjeni do domišny pšćewješćelš. Čžoho dla
to potom tón jedny a tón tamny ?!

Něšto wóžebiteho a rjamešo čžežda paš tola wšćitžy ša
tych padnjenyh čžinicž. Š tomu je ššadnjoščow wjazy hačž jena;
duž je mjes nimi tež wšćeje jena, kotraž by tym prawda byla,
šćotž čžyli hewal wulki pienjes na pšćewješćenje šlósć. Njem
woni i tyh pienjes, šćotž bychu ša pšćewješćenje a družje nako-
žili, wustajenje šćinja, šćotž by ho po padnjenyjm šynje abo man-
džšćim ho mjenowalo a šćotž by ho po najlěpie domjajež žyčny
pšćepobalo. Daš i tutyh pienjes, šćotž nješćelše ho pšćimacž,
by ho šćožošćim paš hřobam, paš na narobnoscim, paš na šmjer-
ternym dnju ša dobre a pšćědobne a rušne štuški wupšćowakaj,
šnadž na ščude džěčć, mjes šćotrymž byle něłšće pšćewješćěm

porjebne dječji naščih padnujeny a invalidov; študji a porjebni ludjo do žyla, mies nimi nêkêle sašo pšchede vschém jasnostajeni padnujeny môhli ishorunja dostanarajo bycz, bjes toho, so by tutón dar „šhudobny pjenjes“ abo „šhudobna podpjera“ byla. Komuž knadž so tole njeby spodobalo, doležl ma to je mštanini teč čejstoty, tón mošt po druhim pucaž teč jencj tajtje „nješapomničestj“ šivojeho padnujencho dâtesj. Ma to prâschenje: „Schtô môhli to činječ?“ volmolovi jedny duchovny: „Mly trjebčuju sa jivuju zyrje byrgle; to je hjo dawno suate, a doležl hjo jenož mate byrgle trêbne, je teč malo tšpazov trêbne. Ja prosju nêk jasnostajenych thyš padnujenych naščete woškady, so bychu jo prâscheti, hacz wočzedža tutón pjenjes, kotryž bychu sa pšchewjesejije, row a pomnik natožili, sa byrgle darili abo tola džel tutych pjenjes. Wêšô bychu ho mjena thyš padnujenych tak na byrgle napikali, so by je kôžy čitâtesj wošt. Ja mošt hebi myšlicz, so by nêkotrzyžlali po tutyh pucaž teč dobrego troštya namatal, wêšo niz teho jerecho a wêrneho, kotryž pak teč pšči trjebčuju a rowje njeamatahce, ale jenož wo wêrie a dowêrie pela Boha. A kat bychu ho pšči tym eji padnjeni kôždu njejšelu rjenje wošpomnitali!“ To by bylo nêščto! Truhdže trjeba zyrkej ja šivoje byrgle jenož nêkotre regisiru, kaž trompetu, druhdže je ja wošta nêščto trêbne, sa šivony abo.

Šo wê, so ho pšči tym njeby štomdžilo, to wošpomnjenje padnujenych pšches zyku woškady, njech je to nêk pšches pomnik, šchtovny, tasle, kšdize abo bewat nêščto pšchibodne.

Šo jich pšchego wjazj jasnostajenych teč pola naš jo tajti pomnik šivojim padnujenim štaja, šhorunim pšchego sašo. Duž budž tež toho dla tu na to špomnjenje, i kštfimni štovanim, kotrymž wošli hšičeše mnoho drobničeško kaž wajušičeško pšchistajez. —

Wôjna a mër.

Džen 3. junija. Jato tŷdjenja tu wo wôjuštkih podobnêznjacych rasprâwjadčuju, njebê drie ta ponjeseš wo tej nowej wulkej bitwje hšičeše tu, tuta bê pak ho runje džej tŷdjenja šbêhnyla a bê najše dobneščte wôjšta dowjedba hnydom na prënim dnuj hlyboko do nješchecelstêh šteičešewo, i mštanini hacz na 18 kilometrow. To pak njebê ho tam štalo, hšez bê to tak nêkotrj šibilyn stratega poštajil. — Šibilyn stratega ho nêkêle husto mjenuje tón, kotryž je pšchêzjowo bombam a granatam šawêšezeneho kšezita tu domadž wojuu a wôjšta, haj hano Sindenburga wjedže! — Pšchede vschém pak, tutón wulki, hoberki a špêšny nadbêž njebê ho tam štâl, hšez bê nješcheczel to woščatal. A hšoz bê ho wôt našchim rjefam bewat tež i šozej pomozu poradžil, je ho wôt to pšcheto tutón pšchewoapjenje ejim bôle; wošebje bê pak wuspêč tuteho pšchekwâpjenja to jene jara šwošefelaze a šiwêrowaze, jo je najše wôjšta jara malo padnujenych šturwilo, wošebje prëni džej. Haj, jena kompagnija, kotraž bê mjes prënimu šobu byla, bê, hacz ranje daloto šobu do prëbta pšchidêš, jenož šchtjwêch loštwônišewo mëlâ.

Nowa wulka bitwa, kotryž nješcheczel a teč tak nêkotrzyžlali tu domadž sašo wo Štandernstêj woščatowâščej, tam nêščde, hšez bêdu najšji po prënim nadbêžu pošajlali, bije ho k polnozy wot derje suateho Reims-a, a to nowe bitwôšičeško dožaba wot Reimsa k polnozy hacz k bitwôšičežu prëenje wulkeje bitwy tuteho štâ. Coiffons bu dohyle, w Chateau-Thierry ho wojuje a Reims, wot ranja, potnozy, haj hano hjo i džela wot wjeczera wošlechujene, tšchepozj pšchede našchim wôjštam a i nim franzowštki lud, kotryž šivoje šlowne mêsto Paris w štache widžj; wchetož pučj tuteho nadbêža pošajuje pšči rêžy Marne, hacz ke kotrež hjo ho našč wôjšta pšchêdohyle, do Pariza. Ralicžilo je ho wo šaidženyh tŷdjenju wjazj hacz 400 fanonow a 45 000 jatych

a nimomêry wjele wôjuškeje naprawy a nadobij, wošebje teč štêbata W thyš wošlednich 10 njeđzelach, a je wot 21. mërza ženab, bu nješcheczelej na wjeczornym bitwôšičežu pšches 75 000 jatych a 2000 fanonow wotostat. Šawêšezje hoberke dobyče! Duž my tu domadž dopomňajmy k tonu, jo by i njecho nam ho wošwito po šlowbne roščezkaze wojanenje a dohwanenje, w kotrymž ma i najurjeičša wôjna na kraju šwôj kôž. A k temu mženy my dopomňacz, hšoz je pola naš tu nig jenož šlowo ale tež štuk to stare dobre hežo: ora et labora! špêwaj a džekaj!

Š bliska a š dalota.

Ša „Ludendorffowy dar“ ho hromadži. Po tutyh šlawnyh pomozitru najšeho Sindenburga mjenuje ho ta šberta, kotraž ho po zyhm kraju šbera, to by byla džakny dar wotznucho kraja a luda tym, kiz bychu pšches wojuu wošchêšobdeni. Wošebitaj dijej štj, kaž to teč wošpôndêščiti praja, 15. a 16. džej junija. Duž dženy wšchtizy šwôj dar pšchitoložez a tak nêščto wot wulkeho džafa, kotryž jenne dowotruncâz njemôženy, wotrunacz špytač našchemu Ludendorffej a našchim šiwêrnyh rjefam.

Š huffi. Na šwjedžeti poboczneho Gustav-Aldolfstkeho towarštwa ja Wudychjin a wotkônosêš šaidženy nješčelni špôlnoju bêdu ho na wobemaj kemšerjomaj woškady a hojejo i bliska a š dalota šejšli. Šzerške prëdwanje pop. 1/3 hodj. mješčje štjes šarâkšapet i Šorneho Wujesja, kotryž bêdže wo šivnim šandidâštim ečaku i šitarom w Štyrštym rošpôschenu w Leobenje, wo Mat. 5, 16: nješč hwečzi wâšče šwêtko pšched ludšini: 1. Šejuš je naš a naščih wêčw-bratrow k temu wošebje powotal a 2. wôt woščatuje wot naš dobre štuki Bohu k ečezelji. Na nêkštej Šozej šlêžbje štjes šarâkš Domâščja i Wudestz šwjedžensku woškady na štožku 1. šor. 15, 58 pošalowanide na Woju wôjuštu pšchitajaju na tutyh Gustav-Aldolfštim šwjedženju a napominâtesj: budžeš ewangeljaj 1. we wâšdej wêrje: wôštajini a njechwuzj; 2. we wâšdej lubošeji: pšchibierâčeje štajnje w štuku tebo štjesja; 3. we wâšdej šchesejšajinškej nadžiji: my žerje pobarmo njeđželamb. Na wobemaj kemšerjomajomaj žywniški dor pod woščenjom štjesja fantora Černaka i rjanyh špëwami nutru woškady natwari. Šwjedženska šolseta nunješe 443 h. — Š pšchitâmnjenjom i žywniškem šwjedženjej bêdže tež wo Wožim domje štjesja štorna šhromadžijina poboczneho Gustav-Aldolfstkeho towarštwa. W nej ho štjes primarius Hâbler i Wudychjina jato nještô pšchêdôdô (pšchêdôdô, štjes jatny žywnitny radžicel Rosenkrantz, bêdže šadêwajam) woščaje a žywnitnemu pšchêstječez-štnu a wšchtitny, kotiz bêdu tutón šwjedžeti pšches Wože šlowo a krašne špëwy porjêščili, woščatowa, špëwânjâščez štjes šarâkšâda štenu rošpawu a pošadnit, štjes Žatobit, štšobowarje poda. Štrâčeneho ewangeljštim woškadam na rošpôschenu, w štolhofstich krahach, wošebje teč tajnim, kiz hu pšches wojuu, kaž w Kammunstêj a Galizijstêj, šchtêdowate, ho wido hromadžje 2543 h. pšchilowli, mies nimi šwjedženska šolseta, kotraž ho ja potrebne ewangelske woškady w Štyrštêj pošajaj, po tym ho bêdže štjes šarâkšapet hšičeše wo šivnim štukôdwanju tam a wo woščezjnych woštetewôščach w tutej dšâporetj wošjedal. Štjes primarius Hâbler na to rošpawjêdže wo nučah w rošpôschenu, kotrež bêdže halle pšched kštfimni na šivnim pučzowanju w Šornje Štêšleštêj, w Wjehlowiczach, šestak a woškady štjes šarâkš Šandrib ho štoženje i kštfimni štovanim woščatowa. Njech na tutyh rjanyh šwjedženju roščyle hmyjo šesthadža a bobate plody pšchijêšje, našdej woščaje a wšchtitni ewangeljštim wêrêwbratram k žohnowanju, Bohu temu štjesja pak k ečezelji. —

Šamolwity redaktor: šarâkš Wyrğacz i Woščazizach.

Šoburedaktor: šarâkš W r ô s a k we Łupoji.

Čšičezet a nakladnik M. Š s m o l e w i w Wudychjinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłat
Wšědny dny;
Džěł pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí kmar...
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Šsersbke njedželske łopjeno.

Wubawa ho kóždu kobonu w Šsmolerjez knižicichčjetni w Budyščinje a je tam ja šchwórtletnu přehěpłatu 40 pj. dostać

4. njedžela po šwj. Trojizj.

2. Kor. 4, 13 18.

Wo mozy wěry šnjejomy japoschotł rěči. Muž kotrjž ho na wurěšanje drobich kamjenjom wustjeješe, dosta poručnjosć, šnamjo praweje wěry na drobim do pierščeženja šahadžentym kamjenju šhotowac. Wón hwědu wurěša a wokoło njeje napřihno: „Ma njebju wišam; čłowjetam štužu.“ Zať je prawje. Hwěšda na njebju šteji a je šwojom hwełtom čłowjetam hwěži, čžěnosć roščajnjuje a pucowarcej prawj pucš potafuje. Zať je š wěru tež. Ma njebju tež iwona wišy. We wěčnjosći ma wona šwój šalož, k wěčnjosći potafuje. Ale na tutym pucju rěka jejny nadawł: hwěčjež, šo blychějež, škužjež. Wěra, kotrjž na nješamóže, šo hwěšdže ruwa, kotrjž je š njebia dele pantja.

Čžahy čžerpjenja ma japoschotł we woczjomaj a wón čže šwojej wošadže roščtojež, kaštu škužbu jim wěra ruwje w taj- kich čžahach wopotaže. Tež my štejmj w čžěškim, škutnym čžah- šu, čžežo leži Woža ruta nad našim ludom. Duž čžemj š wošebitym wješlom našej tekst witač a š njeho tež ša naš trojčtł a móž woczławac.

Wobčanjntjemj jeho wopšchijeje do šłowa :

Kaštu škužbu nam našcha wěra w čžahach čžerpjenja wopotašuje.

1. Wona naš wo šohnowanju čžerpjenja přehěhwěže.

2. Wona na našim šnatsškwotnym čłowjetu šwoju wobno- wjazu móž wopotaže.

3. Wona nam w nadžiji š tuteho hubjenštwu do Božeje krašnosće horje šbladowac dawu.

1.

Dolež my pak teho šameho ducha teje wěry mamy, přiče japoschotł. To je pak tón duch, kotrjž přičeš 116. psalm duje, na kotrjž šo Pawoł powoła. Tam rěka: „Šsmjertne šwjatki běchu mje wobdake, a helšte štyšnosće běchu mje japschilale; štyšnosć a bolosć je mje namakala. Ale ja šo wolach k tenu mjenu teho šnješal D šnježe, wumož moju dušču! — Dža šy ty moju dušču wot šnjejeće wutočhaji, mojej woczj wot špšlom, moju nobu wot paba. Ja budu šhodžjež přičed tym šnješom w kraju twjž žiwych. Za wěru, teho dla rěču ja.“ Š teho je tola šlawne: Duch wěry je duch dowěrenja na Wožu pomoz, tam na nješablage dowěrenje: Bóh je žiwj, Bóh tutón šwět wozdji, Bóh wšchitk š dobyčeju wuwjedže. Zať njeje, kaž njewěra rjetnje: Čžerpjenje je nješbože; my šo tola přčeměnič njemóžemj. Ně, rjetnje japoschotł, wšchitko šo wafše dla štanje, tať, šo by ta přčes měru wulka hnada přčes jich wjele džakowanje Boha bohacše čžežija — wafše dla wam k špšle- mu, wam k šohnowanju. Tež w čžerpjenju, čže wón prajčš, džeržeje na šym twjrdže: Wože wótzowšše wošo nade mnu wo dnjo a wo nožy štrožuje, Woža wótzowšša ruta mje kóždu krocšl mojeho šwjenja wješe, Woža wótzowšša wutroba nade mnu š lubošču rukaje, kotrjž je njšščnjčješ wjele nutnišcha a šwěnišcha, hač wšchitka macšćka lubošš na šemi.

W tajšim dowěrenju na Boha, kotrjž wšchaj jemož š wěry do teho šchjžowancho a horještanjencho Šbóžnja wurčeše, je Pawoł wjazyž džěłat, džjži wšchitžy, je wón nad žylim wóššlom

čerpjenjow dobyt, teho wěšty: „Ze-li Wóh ja naš, sčyto móže pichčejšo nam być?“ W tajtim dowěrjenju na Woha je ho našej Luther zřemu hrděje napsčejšo w kajit a sřwalit: „Sdbb' hwiět ho njerwoli f čertami a naš wšchých pójřezek chzpli, dha naš to ničo nještřoži, wšchaf bychmy j měrom byli!“ W tajtim dowěrjenju na Woha je Pawol Gerhard do čžemneho pschichoda won spřawa: „Kžž lošt a wětry wodži, tež wšchitke mřočjele, puč, wo forčmž ho hřoži, tym hwojim siewiči wě.“ W tajtim dowěrjenju na Woha August Hermann Franka, šatěž Halliskeje hřyrowanje, njeje na tu masn hřostu tolerjow we hwojeje mšohni hladač, ale na teho žiweho Woha a jeho hřubjenja. A ty, nočžejš tež ty w mozy tajkeho dowěrjenja pod starožejmi, kotřej na tebi leža, pod čžerpjenjem, kotřej maš nožyc, ho teho trošchomacž: „Mje ničo njeowobšchobži, wón taš wšchě wězy wodži, so ja njeje sřožne ku?“ Njewědž ty wo čžahadž we twojim žiwjenju, hđžž Woža ruka do twojeho žiwjenja pschimašče, jeho dobrota tebe sčitajče a jeho hřwěrnosć nad tobn rukowajče? Njesnawěš ty tamne krašne hřowo f Janowch lišow. „Slajče, kajtu lubošć je nam tón Wóžž wopofašaf, so bychmy jeho džěžji njeowomani byli?“ Čžmy my paš džěžji, dha je tola njemožne, so móhš naš Wóh hdy šapomniče a wopuřčezž, potom možemty my wšchitko čžerpjenje pod hwoje wobštepcač, teho wěšty: wšchitko ho našče dla štanje — f našchemu žohnowanjju a wěčžnemu šřožu.

2.

Alé we wěrje njelěži jenož trošht, ale tež móž, našče snuatsčowne žiwjenje wobnowičž. Techo hdy my njemofšabnjemty, pschje japošhtaf, ale hacž runje našh swonofšch čžlowjek ho štaf, dha wšchaf tón snuatsčowny ho wote dnja do dnja wobnowi. Tak je to f Pawol na hwojim čžerpjifšim pučju šhorif. Jato wón Křyštufrowe břufny na hwojim čžele wobčejče a Satanowne pjačeje jeho pschego f nowa do přochu čžřihnyču, dha je tež jeho swonofšch čžlowjek čžerpif. A jato wón napošlečt w Romje jatj hědžejše, dha hědže wón štary muž, forřž hebi žodačše, přejčž čžahwycž a pschi šchřyhtu ku byčž. A tola: jako čži šchwitani a wšchaf njelabizči. Čž přochu jeho Wože hřubjenje poschěhje: Dofčž mašch na mojej hnadže, pschetož moja móž je w šřahyž wšgna, a jato wšchje jeho hřowy hřžo njecž wotprawjenja wšh, je wón štrošchitny w měrje hwojeho Woha: „Křchřtuš je moje žiwjenje a wumrjecžje je moje dobyčž.“ Hoi, jeho swonofšch čžlowjek ho štaf, ale jeho snuatsčowny ho džeš wote dnja wobnowja.

Zuta wěrnosć wšchaf jenož w žiwjenju wěrjajch hřchješčanow plačži. Wščezje: nusa wučži čžlowjekow prošhčž, ale nusa jich tež wučži šatřowacž, šradnyčž, šadowelowacž. Mřlotry, kotřž je pscheg hamu hwojju woinu wo šubto a šamoženje pschějšchaf, na čžlowjekow, wobřejnosćje, haj hamu na Woha šlorži, jato bychmy čži wina jeho hřubještwa byli. A pscheg někotry dom, kotřemž je wójna hřuboto rana nabita, kimeži šřozba: „Sdy by Wóh był, to wón njeby pschidaf.“ Čžehodla tajka nusa prošhčž njewucžži? Čžehodla ho jow tamne hřowo njedopjelni: „Šnježje, hđžž šřtřnosć ty je, dha pytaju čže, a hđžž ty jich šchwitaf, teho wotaju woni šřtřnje?“ Dofčž duh wěry wobradnuje. Jenož we wěrje ho nam našča tyšchnojčž móž wšchědneho wobnowjenja šěžiti.

Wščezje, swonofšch čžlowjek ho pod čžerpjenjom štaf. Wly to na někotřch čžęšo domapřitajch šřarščich w tutym wójnfšim čžahy wšžimy. Čřudoba je ho jimaž hřuboto do njewšewoča šarřa. Alé šchto to šchřobži, hđžž ho snuatsčowny čžlowjek wobnowi a pošhlyti.

Dyšchnojčž je nam ša ščulu poštajena, w kotřejž našh njebjęšči Wóžž hwoje džěžji wocžehnje. W jebnej najnižšch

řasly hebi tón čžerpjčž praji: Ja dyrbju to čžerpjčž; ja hym hebi to se hwojimni hřčadami šašřlyti. Rjadownik wšchědne won rjetnje: Ja móžu čžerpjčž; ja jo šačuwani, tak mje wój Wóh pošhlyti. Hřchčezje rjadownik wšchědne won wřřta: Ja hřmēm čžerpjčž; runje moje čžerpjenje je mi hřwědženje so Wóh na njuje špominu; pichetož tobož tón Šnjež lubo ma, teho won pošhřošta. W najwšchědšch rjadownik šřončžnje my jeho hřubjenje hřřchđimy. Ja čže čžerpjčž. Drie je čžerpjenje Woži hřud, ale wój Wóh čže mje f tym pschod pošhřidim hřudom wřřhownacž. Škat dha ho šřoto a šřebro hinač čžijčži hacž pscheg woher? Duž šřnježje, šchwifaj nje pschego, jeno so ho moja wěra wobtowjerdž, moje pošhřacžje ho wobajšče a hřubječe šěžiti, moja lubošć dospotajšča, moja modlitwa nutřnišča, moja wola pschego bšče twojej hřwajetj woli podobnišča, hacž ja na šřonu šhorju: ty budžejš ham mi palmy do mojej rukow dajč, duž budu rjane pjalmy po šřwědžje šašřewacž.

3.

Čž tym hřmy hřžo hwoje wěčžo do tamneho hřwěta pošhřhnyti, na kotřž naš japošhtaf na šřonu hřchčezje pošhřje, hđžž rjetnje: Našča žatěž, kotřž je šřtřta a loška, došonja wěčžnu a pscheg měrju jaca wulku a wožnu krašnojčž, nam, šřž my nješhadamy na to widowne, ale na to njewidowne. Pschetož šřtož widowne je, to je čžahne a šchtož njewidowne je, to je wěčžne.

Sdyž čžahy čžerpjenja na naš pschidnu, potom ho my po čžłowškim wrašchujju do nich šanurimy, to ho šřončžnje w nich pošnurimy. Wly ho potom čžlowškej runamty, kotřž njewčdu dršhu wopuřčezči a na bahnišchža trjechi. Čžim dale won do přebča dže, čžim hřubje ho šapaduje. Dha naš něš šřnješowny japošhtaf ša ruku wotnje a rjetnje: Š njebjju horje wěčžšo. Tam je našh wotřhnyjem šřn, tam našh šřnješ na naš čžaka, tam je krašnojčž pschihotowana, njebjšta krašnojčž, Woža krašnojčž, pschetož my dyrbimy žiwjenje mječž kaž wón, mječž kaž wón, wřchele kaž wón a šchtož ho jenož myšhlicž hđžž wón trošchta, wotřchewjenja a šřožnosćje, to wšchitko čže wón nam daricž.

Pschymělyšče hebi to trochu. Wšchitko čžerpjenje hřwój čžah traje, Woža krašnojčž pak do wěčžnosćje. Sdy by tež něš čžah čžerpjenja dohři bbył a 50, haj 100 lět traf, pschirunamty je šřožnje wěčžnosćju je to jenož wšomil. A šažo: Raž čžezže ho nam tež našče čžerpjenja byčž šřozba a šello jich pschego je, na wšh wěčžnosćje wšžene, šř wone tola loške; jenož kapka wone hř, mjes tym šo Woža krašnojčž pschod nami leži kaž njemumřejene morjo.

Mašch-li jow šřabe, šřore, hřubjene čžřlo, šaf tebi budže, hđžž tón šřnješ tebe nore pschchřašņnjene čžřlo wobčezje! Sdychajčšch-li jow pod brēmjenjom džěla a šřarožow, kotřž tebi wřchšločž žiwjenja rubja, hđžž hřchšegano, šřlodaj horje, tam je wěčžny wotpočřimf, a pscheg měrju wulka hnadna mřa. Šay-li šřubif, šchtož wšchje tebi napřwššče, a hwoje žiwjenje štaž ho tebi ta šřube a proššne, — ty dyrbšš jich šahowidžič, kotřž hěču towarščojjo twojeye wěry, kaž tebi jow japošhtaf Pawol šřawenje wšchřwědžči: kotřž je teho šřnješa Žejufša šřubif, budže tež naš pscheg Žejufša šřubřič, a naš f wami pschod ho poštajje.

Wulka šřožna nadžija! Potom je našča wěra hwojju krašnu hřubju nab nami došojala, potom hřmēmty ho wřchšlicž w njewurřčjenjom a krašny wřchšleč a šřnž naščezje wěry došaf, budžšjom šřožnojčž. Šamjen.

Wošebnosć ǰmilnosće

— Łuč. 6, 36—42. —

Wólǰ — W. miš. h., č. 248 —: Kák kraǰne stowaršćenje zc.

Je ǰmilnosć pŷcha rjana;
 s ŷnje dušcha debi ǰo
 po Wošy dołonjana,
 štuk Duča Wošeho.

Niz ǰudžic ani tamacǰ
 ǰo njeǰstchobǰi nam;
 uš, wodanacǰ a dawacǰ
 cǰer nam je k njeǰeǰam.

Wótz njeǰjestki wšchał nucǰt
 naǰ k ǰwojeǰ ǰmilnosći;
 wón ǰmilnyč bŷeǰ naǰ wucǰi,
 hǰyǰ ǰmilnosć poščicǰi.

Nječ jeho ǰmilnosć Woža
 nam wocǰi wotewri,
 so ǰlónzo sšadǰa šboža
 nam to jeho mitosći! —

Ač, ščesći njeǰstajny
 we wokru bratrowskim,
 ǰo ǰlepi njeǰotajny
 na pučǰu njeǰestkim! —

Slej! ludak je wón hrošny,
 šchtóǰ bratra šahudǰi,
 pšched Bohom prawdy prošny,
 njeǰstmanj k šbožnosći.

Schtóǰ ščesćesčijan aǰe rěčacǰ,
 a cǰinacǰ po Wošy,
 ma pšched hrubosćeǰ cǰečacǰ,
 bŷeǰ bratrej pšchecǰelny.

Ext, wutrobu a rnyǰ
 jom šlicǰej w lubosći!
 — tak dołonjesč bjes prošny,
 šchtóǰ pšchǰisłuchnosć je cǰi.

Wólǰ wodawa a dawu
 nam wšchǰdnye bohacǰe;
 joh' ǰmilnosć njeje mač,
 naǰ s njeǰ ǰej dohubǰe.

Ač, Wótčze ǰmilny, wodaj,
 šchtóǰ šafomǰžili ǰmy,
 a potřeǰebu nam dodaj
 wšchǰn! — tebe prošny.

Wóǰna a mēr.

Dŷeń 18. junija. Na wjeǰzornym boku njeje wulka bitwa pšchǰstala, wona paš steǰi. To paš brje teǰ rěka: nowa a ǰnadǰ wjeǰsčha bitwa ǰo pšchǰotnje. Wot wjeǰzorneho boka bu našcha šedǰilnosć s jentym dobom teǰ šašo na pokodnjo-wjeǰzorne bit-wiškŷeǰo domǰedǰena. Tam ǰu amštrife wóǰiškǰ rěku Šiabu pšchecǰozǰite a wulki dǰel italskeǰo šfejǰsčǰa dobyše. Bitwa ǰo

dale bje a hǰyǰ šwoǰstafke wóǰiškǰ wšche. Šwoǰeǰe dobŷeǰa teǰ s jentym dobom wobtuǰerǰesć njemóǰa, postuǰuja wone tola dǰeǰ wote dnja doprěda. Dŷenka bu srate, so ǰu tam 21.000 Ital-skǰich a teǰ Franǰozowǰw šendǰelčanow popabǰi.

Teǰ na raiškim pšchǰe bŷeǰe niz žle šwǰerwanym boku ǰu našchi němǰy wojonawǰo rjane dobyše šejnǰit, 10.000 šbǰe-karjow, tošǰ hǰyǰdu našche wóǰiškǰ nadpabnyč, pola Čzorneho Morja, šnicǰahu. Wobǰarowanja hǰbne je, so tutǰ šwǰstafke cǰzǰody pod cǰǰestni ofšǰerami šteǰach. Na morju našche M-cǰolamŷ s wušpědom dale wojuja a wošebje teǰ Amerikǰiškǰ ǰylnu brón šacǰuwa.

—Nječ Wólǰ šnjes našchemu šbǰezoreǰ, tiǰ je 15. junija 30. što ǰwojeǰo kralowanja dołonǰal, hnadnye špočǰ, k o ǰmē to tym 31. lēze nēit šwǰǰ lud a kraj šašo k mēreǰ dowjesć, to kǰtrǰnyǰ je jón s wulkim žohnowanjom 26 lēt do tuteǰe kralowneǰe wóǰny wǰdžicǰ ǰmēl. Za našǰija, totrǰz je Wólǰ šnjes nam runje to tutǰyč dnjač šbǰezoroweǰo jubileja pšchǰotowal, je wulka, tuǰ bǰyǰ teǰ našcha modlitwa ja šǰuz tuteǰe wóǰny, ta modlitwa wo pošlednje dobyše a mēr a ta modlitwa ja našcheǰo šbǰezora ǰylna a dowǰerǰaza.

Wohlǰb a dopomnjeǰe na 25lētny fastǰowski jubilej

5. dŷeń nalētnika 1918,

šnjeǰa šararja M. Domasćiki w Budesřezach.

Mars* šurowy wós wǰjǰski bŷeǰe wjedǰe
 Pšches šwēt a cǰaǰ s najesćǰšchim šnjeǰestwom;
 Bellony* ruka kralowne nitki pšchǰeǰe
 Wo našche žiwjenje a šǰyǰ dom.
 Šǰuz bŷeǰe nima njendre wojonawne
 Šiǰ s krowu a se ǰylnam mačǰa cǰer;
 We šǰyǰdm wóčǰtu widǰiščǰ požadanje
 A štyšne prašćenje: Šdy pšchǰiǰže mēr?!

Ty luby bratǰe našč ǰy šnjeǰej štuǰit
 Lēt pšchǰadwǰyǰcǰi we šwǰernosći,
 Šiǰ ma došǰ moǰy, so by njemēr štuǰit
 A mēr nam dał tu a we wēǰnosći.
 Mēr ǰy Ty předowal we jeho mjenje
 A mudǰǰil teǰ jeho šwētku brón
 Ša dobyše, njeǰahǰnjase ženje,
 A k woporam, tiǰ Bohu kraǰna wóǰi.

Lēt pšchǰadwǰyǰcǰi! Pšched tobu šteǰa
 We duču cǰi, tiǰ njeǰšu wǰazy tu,
 K šwoǰemu nanej dǰatne wšle dǰeǰa
 Njeǰapomjenemǰ a droǰemǰ.
 Tu wǰǰadu we duču widǰiščǰ, štyšǰščǰ,
 Šiǰ nutnje teǰy je cǰe witala:
 Šso wjeǰeliskǰ a na dabo ǰo wšchǰščǰ,
 Šǰyǰ na to wšchǰitǰ dušcha špǰmǰna.

Lēt pšchǰadwǰyǰcǰi ǰy pšchǰeprošchǰowal
 Lud Woǰi k šwǰatym Wóǰim pšchǰitowarǰam,
 Lēt pšchǰadwǰyǰcǰi ǰy pošbǰehǰowal
 To mjeno wšche wšchǰitǰik tu a tam.
 Pšchǰi dupje, woltarǰu, na šǰyǰ šwǰatǰej,
 Pšchǰi rowacǰ, pučǰacǰy šwoǰiškǰ wǰǰadom,

Po wulkej Bożej hnadze, tebi dajej,
Pod sčytom Jezusowych křitbenjom.

Je dšiw, jo ť Tobu dženj šo wječelamy
Křiči bohatstwie, kiz je Wólj Tebi dat,
So ruku bratrowsku Čzi sawdawamy?
Sčytoj swjeheli a ruzdy jedyn staw,
To trjehi wšed, to křdy ť Tobu dšeli.
Tak šy jo dzeršaj, luby bratšje, ham.
Duž hny tež Tebie hwětu lubo wěli
A lubujemy Tebie tu a tam.

A nětko ť horam posbđhamy wočzi
A wproghny Tebi škoje wšedo,
So ť měrom Dwoja noha daf kroczi,
So ť Tobu budže hnady bohatstwow,
So Wólj ham wozdy wšidite sčejšzi uwoje,
Čzi ť hnadu trjeh žiwjenje a dom,
So dotho hiščeje hujšče hwyw hwoje
A pldy njeje tvojich škutow sčtom.

Wólj ť Tobu hiščeje krajnych lětow wjele,
Kraž w Budesteczak tak tež w Drazdžanach!
Křech ť wyhošta Čzi žohnowanje sčele
A junu křowu da we njeboščak!
S nim dale tu pšech tyščne wojnje čajny
We hoje měrje ť měrje wječnuu.
Tak postow našej wšmi, luby bratšje, sahy:
Wólj Tebie wozd a spožej Čzi wječnu mřdu!

Jan Waktar.

Křerluske na swjate dny

ť jawnu a domjaznu nutnosć.

Na 4. njeđzlu po św. Trojicy (23. junija). Sawodny
Křerlusk 679,1—4 (ť dšiwencjom na pšepodacze Augšburgšteghe
wěrnuwuznacž). Wěra 824. Šlowny křerl. 232. 250. 302. 412.
418. 631. 632. 712. Teťt: 2. Kor. 4, 13—18. Po hamjenju
33,11. 130,1. 253,8. 268,8. 269,9. 413,13—15. 421,10.
453,6. 521,9. 807,1,12. — K dospěwanju 567,10—12.

Na 5. njeđz. po św. Tr. (30. jun.) Saw. křerl. 350,1—5.
Wěra 11. Šlowny kř. 737,1—3,6. 234. 242. 329. 693. Teťt:
1. Pětr. 3,8—15. Po hamjenju 373,6. 45,8. 130,3. 149,3.
243,8. 245,5. 323,5. 327,3. 438,5. 547,3. 731,1. 744,8.
K dospěwanju 835,1—3,6.

Na 6. njeđzlu po św. Tr. (7. julija). Saw. křerl. 436.
709. Wěra 824. Šlowny kř. 150,1—5. 239,1—5. 683.
Teťt: Rom. 6, 9—11. Po hamj. 239,4. 133,3. 140,11. 268,8.
280,2. 290,2. 495,9. 550,6. 574,3. 681,3. K dosp. 168,1,9,11.
683,5—7.

Na 7. njeđz. po św. Tr. (14. julija). Sawodny křerl.
21. 305. 532. 605. Wěra 319,3. Šlowny kř. 4,1—4. 452.
453. 458. 529. Teťt: 1. Pětr. 2,5—10. Po hamjenju 6,6
127,11. 131,2. 133,4. 136,13. 200,1. 281,20. 352,10. 387,7.
517,11. 564,8. 673,3. 679,3. K dospěwanju 546,6,7.

Na 8. njeđz. po św. Tr. (21. julija). Saw. kř. 436. 448.
Wěra 624,10—12. Šlowny kř. 198. 258. 259. 314. 433. 442.
616. Teťt: Rom. 8, 12—17. Po hamjenju 77,11. 102,9.
127,9. 132,7. 137,10. 148,6. 166,3. 250,6. 251,2. 258,8. 267,8.
289,6. 314,4. 317,8. 432,5. 547,2. 696,2. 702,9. 714,4. 726,5.
K dospěwanju 234,7—9.

Ś bliffa a ť dalosa.

Pšchedydytmo hornjuluzižo-Radebergšteghe mišionšteghe
wotdžerjenja, kotrzej wo křdže lěto we Jurjowych kupclach we
Wjaťonžy šromadžuje, běche na sčtwóřit 13. junija pšchedelow
swjateho mišionštwu na 3. lěne požeženje pšeprowylo. Ra-
bladna křdža mišionštwič pšchedelow a pšchedelnizow běche po
sčesčta, tež je Sersbow. Wo wupěwanju křerluskow měrješe
ťarac dr. Flemming ť Grünberka pola Radeberka na jaložku
šlowa: „Dwoje kralstwo je wječne kralstwo“ (Wšalm 145, 13)
mišionštwu rěč, nam wutrobu špřejo ťa swjateho wěš mišionštwu,
na to pokalujo, jo pšehi wšiditich ranach, kiz žu ho pšech wojnu
tutemu štuffej nabite, nam tola njejmě šlytkno byč, dotelž našej
Krijes wěrjeje dobywa. S nutrnej modlitwu swoju duchapoknu
rěč šlónčzi.

Na to powita pšchedyda, ť tajny žyrtwiny radžiel
Křežor ť Drazdžan, pšchotnych, a dšeli, jo wjele postrowom
dojčto, mjes nini tež wot krajneho konsistorstwa a wot wo-
trjekeho hejmanštwu. Pšchedyda mjes drubim tež na to
špomi, jo je ť lětu 100 lět, so je ho w Drazdžanach 16. augusta
1819 pšech kapłana Leonhardi a 5 ťa swjate mišionštwu jaho-
rjensych mužow towarštwu pomozu jo hwi. mišionštwu jaložko
a jo je lěta 25 lět, so je ew.-luth. mišionštwu we Špřtu swoje
dželo w němškej ranškej Afrizy, krajnje wošolo jara wyhošete
hary Křimandšcharo japožalo. Těchoda tež dwaj mišionaraj,
kiz staj tam štkuwaloz, wo tym rosprawu podabčto a to kř. ťa-
raznej Špřtanu w Šsmilnej a Šchanz we Wobbramesach.
Přeršči rěčesje wo špocžatu mišionštwu štkuwanja mjes
Dschaggaludom. ťarac Špřtanu je byl mjes přemni 5 mišio-
narami, kofiz žu ho ť Špřtu do tuteho džela pškřali. Wón nam
powjedabče wo čejšotach pučowanja pšech ašiste pučžiny.
Do Wošči pšchiděbčiči, hđez gwyche ho sahydžič, nim němšči
hejman Jan, kotrzej běche stajnje ť wškej pomozu hotow,
radž, jo bychu kuff dale čahnyli, do Wabšchame. Tam 5. o-
tobra 1893 na jenej hórzy, ť kotrzej mječnu daloki rošlad,
mišionštwu křozho postajichu. Nětko ho na dželo podachu, na-
twarichu domfke a pšblanfke twarjenja a jaložichu jahrowu,
čijnazku wopyty. Kraj je pldny. Dwojny wob lěto mješčt
tam bčnu šberacž. Lud ho žwí wot banawan. Wjele sčtydy
dšiwje šměrjata čijnja. Lud je we wobštojnjej bojožej pšehed
šlym duchami žyw, kotrzymž wopory pšchinyješ, so by jich špo-
kojiti. Mišionšteghe štkuwanje njeje bies ploda wštoła a nětko
po 25 lětach mže je ť wutrobnym wječelom a džakom wročjo
šladacž a wufnacž: „Našče dželo njeje podarjno we tym
křerjeu.“

ťarac Šchanz, kiz je pošdžičo do džela mjes Dschagga-
ludom šapupš, nam wo škaractnu, rěčzi a pšchidobže tuteho
luda powjedabče, kiz jenoz 80000 bučow liczi. Lud wolu džela
a štot plahuje. Žich hčty žu wuměšžzy jatežene. We wojnje
je Dschaggalud šmužžzy, wulle bolosče mže nješčež a radž
špěwa, ale je tež šelhanu, pošny njewšerjenja a nješpšchžom-
ny. Žich rěč je rěč tych Wadu, kotraž ma 180 wšelakich
narčžow. Lud ho jara pšchiporja ale pšech nješom šaržžej
wjele dščež wumrje. Pšech štkuwanje mišionarow je ho
hizo wjele polepšičto a tež pšech wojnu lud njeje šchlowal,
ale je wški. Strach hwoj wot Wshamedansčich, kiz ho do kraja
čijščežca. Těchoda budžny šwěrni we swjotich mišionštwič
přowonanjach.

Pšchedyda ho woběmaj křejšomaj ťa jeku je hamžneho šho-
njenja čerpanaj pšchednosčkej ť wutrobu pšokřakoma.
(Šlónčnje pšchidodnje.)

Samolity reaktor: ťarac Wjrgacz w Wobšchagžach.
Čijščežet a nakladnik R. Šmobeť w Wabžurje.

Sy-li spēwať,
Pilnje dželať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny,
Préz spar mérnj
Cerstawosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje dželaš
Wšědny dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ći khma...
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Klěž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Šserbske njeđzelske lopjeno.

Wubawa ho lóđu robotu w Samoterjes knihičisćisćejni w Wudysćinje a je tam sa šchwórtlětnu pšehopřatu 40 pj. dostać

7. njeđzela po šwj. Trojiznj.

Čišt 1. Pétra 2, 5—10.

Krowawna wojna wscho pšcheměnja, wscho pšehowobroćja. Pšchitafanja ho dawaju, kiz běchu do wojny žylc njemóžne. Sakašnje ho wošerjowja, něhdy žylc nješklychane. Š tutym sakašanje wo wošerjowja šklycha. Do wojny ho w někotrej herbstej wošadže wjele twarčeske. Něčo žadne tu pola naš do wojny njeběše, ho šo polo do šarodny, luka do šhěže pšehowobroćji. W někotrej našchid ludapólny wšow nowe člowište statok a bydla kaž je šemje rofčesku. Dženja ho grunt wjeske a ja kótle njeđeje wyhošo hortach w šwihlach pšahny wěnz wihajše a po malej škylki hjo ludžo w nowym domje bydlaču. Njenje a derje je, hdyž ho tajte wažne dželo š Bohom stanje, hdyž ho w Božim mjenje přenja špacěž šastaji, w Božim mjenje a š šhě-luščom „Njeh Bohu džakuje!“ dom šwjecěži a w Božim mjenje wužy a mali do njeho šočajnu. Wójna je twarčenje šhěžow šafajala. Tež na džeklerčerjach pobradnje a šhdyž ho drohid pšacijnow boji. Wuz něč w měščach a na wšach bydla ša lud wjazy njeđobahajni. Wot wudowj w wošady dostaj list. Wona pšiche: „Wot ranja hač do wječora šteju w džele š wona domu. Wječore šym špřagna we wšach wjedrach hač do nozj džer wote dnja měpžy doho ša mije a moje džecěži druhe bydo pytafa. Podarmo! Něčo njenamafam! Šod lutym šarofčejni šwitskaj a šwonfak škro poblež!“ Šajfa nufa! Něč počnje ho pšichitafowac, šo maju ho bydla ša mali lud twarčej.

Šednj twar pak ženje šafajany byf njeje, tež we wojnje nj. Ně, wón je pšchitafanj: Dwar Bóžeho kraleštwu Jezušoweje žyćiwje mješ ludami, tón šwitskowny twar naščejje wu-

by, tamny twar, wo kotrymž našch herbsti šhěrluščet, Wudelčanj-ki šaraf Jan Šöhmer, špewa:

Šlaj! duchowna je žyćiwježa
Mi do wutrobny štajana,
Škiz wšchudjom je wobarbjena
Š krowju šhryšta, Bóžoh jehnjecža!

Tutón twar nima ženje šafajany byč. Wón je ša wšachón čšaj pšchitafanj, žylc wošebje pak ša čšaj wulkeje nuš, krowawnych bėdow a šwjertnych štrachow, kaž šon něč mamy.

Natwarčje ho ša duchowny dom!

Šhryštuš budž šaklad. — Wy pak te twaršte kamjenje. — Pšchitajeske šwjate wopory Bohu!

Žapojštol Pétr nam to napominanje pšchitawoła: „Natwarčje ho jako žive kamjenje!“ Runje Pétr! Štaka řěka jeho mjeno. Wón ho jako štala wopofafal njebě, ale jako šakřaza šejna. Wón njebě džeržaf, ščtož bě šlubit. Šorko je wón wozarowaf šwój pad, šwójce šitřočnje šapřěže. „Wón džěšče won a pšafšče žakštrnje.“ Runje tak Bohu špobodne, kaž jeho špšly, je tu jeho wěrupošljnjaze napominanje: „Natwarčje ho jako žive kamjenje, šo byščejše duchowna šhěža byli!“ A ščto je a wostanje šaklad tuteho domu? Šhryštuš šam! „Šlaj, ja škadu w Zionje wušwolent drohi rójny kamjen, a ščtož do njeho wěřt, njebudže š hantije pšchitaj. Wam, kiz wěričeje, je wón křašny, tym njewěrnym pak je wón kamjen, kotryž čšji čšhělojo šu šačšili a ho rójny kamjen je šejnit, tón kamjen naštorca a štala pohóřščenja tym, škřiz ho wo šlowo štorca.“ Šhryštuš tón rójny kamjen ša tón wulki křašny twar jeho žyćiwje tu na šem, ale runje tak ša dom ščebje nješwjertnejše čłowšče dušče. Na šoho dša džesaj bewaf šwójce čšajne a wěćnje šwoje twarčej?

Na cšlowitnu mudroscę? Rak njewęsta a ujępnięcęsonna wona tola strajnje je. Sztoż tutón wużi, tamny sacęijnę. Sztoż tón twari, tamny torha. Cšlowitę wuocęż, wuylę, słowa hu każ wóřęfe żolny, hōżę jena druha dale storka, jućęi, mori. Abo śchtë je hewaf jafkad ja dom nacięcho jōwca? Cšlowitka luboćę? Kaci frańny, wuńńi dar luboćę je! Szto wona do- tawja? Rak wona wuńńewę, wuńńożo, wuńńelka! Ać hlaj! żaruj! itęi luboćę pińi huńjerimęch kōżacy, pławajō dšeli hu horza luboćę pińi fańcęacy! Abo hu ty huńńęłny każ dšęćę hwtę? Szę ty, każ ćęi nahrabni, kiz nińdy dōwęj nahrabacę njemōża, njęs tny, ko nacięgi brawia wonačę frawajō, wuńńę? Cšęłch hwoje jōwę twaricę na cšōnje tubka? Wuńńo nićō na gwęł pińi- njęłi njęńny a je jlawne, ko nićō z njęcho wunujęć njebōńdżęny. Jenoż jōwcu mōże jafkad być ja dom duńcę: Jęńńę Křhytůń! Szto Křhytůń tibi je? Jenoż cšlowjeć, każ druhy, jenoż na- dońńińci, ćęjńęćińci, huńcęćińci, ale tola cšlowjeć? Potom na njęcho twaricę, na njęcho ko spuińcęćę, jenu zyle hu dowęricę, w nim wōdacę hřęchōw namataćę a w nim jōwzińe domoj cšah- nęć njemōżęłę. Abo je tajki Křhytůń wōj pędńińć a wuńńeńańć i Bōhom, jafkad wonęcho cšōwcho a nabōżija twōjęcho pšichō- nębo žiwjenja? Wōń budž ćęi rōżńny kanięi, pińęb 2000 lękami wot Bōha hancęko na křudu jęńny polożęny, wot mudrych gwęta jacińijęntę, ale wot węrięcych a tębe a nacięcho zyleho luda i dšatom a i wuńńanjom pšichiwajō! —

Na njęcho twar! Budž žnyw kanięi! Kanięi je hewaf mōwny. W nim žancęo žiwjenja njęje. Kōło wokoło njęcho njęch hu wido ręczi. Wōń słowom nima, je nęńny, řmny, mōwny. Płacęatto ma huōj řpęw, wōja huōje krańne barōn, křęta huōje wonjenje a lęb huōje řchwunjenje a cšlowjeć huōje žiwę, mōzńe słowo, hle kanięi je mōwny! Wuńń hřęćęćijęńjo pań, na řłacu Křhytůa jōłōżęni, twarńny hu jōfo žiwę kanięenje! Kad nami njebudž njęcho mōwne! Tōń njęje řadny hřęćęćijan, kotremuńž hu jęcho węra, njęcho wōdlenje a Bōże řlůžny njęch węż jwonowōnęcho nawuńcęjenja a pšichiwuńcęjenja. Wōń křōżi kęńńi, ale hanc njewę, śchtë tam ųęje. Żyřke je jenu dom wōřpřōńęjenja, na- wuńcęjenja, je jenu dom řparna tomora. Jęcho modlitwō hu hōte, pšōńne słowa, wo kotrychž wutroba nićō nima. Tajke hřęćę- ćęjńanńawno je mōwne. Je nacięka węra tajka? Węda nam! Wōni njebudža wšōžitny, kiz ręcńny: „Kńęcę, Kńęcę! do Bōżęcho kralęctwa pšichiwuńć“, ale ćęi jenoż, kotrychž węra je žiwę, mōzńa, řprawna! Tajzy ręcza a řwędęcza, dołęż węrięja. Wōni węrięja, dołęż hu Křhytůka a jęcho krańuōćę pōńali. Wōni hu modla, a jich modlitwō hu ręcž dšęćęzajeje węrięzajeje wutroby i Bōhom. Wōni hu njęs kęńńęřęjęni, ko bydu Bōhu hnadu wyalai, na Křhytůka hu pińęzo i nowa jōłōżi. Je tajke twōje a nacięcho hęřbřęcho luda hřęćęćęjńanńawno? Pińęb lękami wuńńdę tu we řużizy řpiń, w kotryńž hu Šserbow luboćęć z řyřni mōwne na- wuńcęenje njenowōjōđę! Szpińacęł bę hanc je hęřbřęcho rodu, ale jęcho wutroba bę hu nacięńnu ludej wozńiřbila. Twaręće hu jako žiwę kanięenje řa buřowny dom, w kotryńž hu Bōhu řlůżi, wulży a mali we wšęńdęńe modlitwō i Bōhu ko pořbęńnu a wřęcho mōwne, jwonńne wacńnje pińęch žiwu węńu hu pšęwanjęje. —

Tak pšichinjęćę řwōjate wopory Bōhu. „Wuńń jęćę tōń wu- řwolęny narod, to kralowitę męńńińawno, řwōjaty narod!“ Naj- ręcńińci wopor je, řębe je hancęko woprowacę řa řlůżu Bōhu a bratrow. Potom je lořto, řa wopor pšichinjęćę teź tubka a cšah, słowo a mōz, luboćęć a wofu. Wuńńwolęny lud Bōzi hu hřęćę- ćęjńenjo! Wuńńōfe ćęńęńe njeno! Cšęjńeni bęchũ ćęi, na kotrychž Bętr tu pińęe, ale Křhytůń je řębi jich wuńńowit, jich i nińłōćę pořbęńny, i ćęńńuńōćę do řwęńka huōjeje hnadu a bōjńęje wę- nōćęje řłaj. Wuńńōfe do męńńińizy hu hřęćęćęjńenjo. Kralojō kńęza a męńńińka žiwjenje je woprowanje, řōńńowanje.

Wřhřitō je nacię hanc řorje do njębęć. Tak bōhaty je hřęćę- řęjńam we řwōjęć węrięje. Męńńiń dęřbřęch ty bęćę, hęřbřit nano, i biblijũ w ruży, dšłajō a řwōwajō, huōje mōzy wopnyjo ja dom a dšęći, węjē a lud, zyřke a Bōże kralęctwo! Męńńińiřtu řlůżbu mořę, hęřbřka macę, jafo mōbleńka a wuńńęcka, wōdžęcka a wuńńęhujęcka, řo by w domacę a řwōjōch teź w nacięńim lu- bęny hęřbřim ludu wotřwił řwōjaty narod, Bōhu řpōdobny, jenu huńcęjęny, kiz hu Bōha wuńńę widocho wōji, lubuję a řo jenu wuńńę wřęńęcho domęrię, kiz radęcho wřęńę řwōjęćę, hanc řwōjeje węń hu wotřęńęje. Tajki lud dońnywa wřęńę huōje řwędęcęjenja i rton a řpřōdowanja řławo a žiwjenja. Tajki lud je řwęńłō řa druhe luby, kiz hřęćęje w ćęńńuńōćę hřęńę a hřdy, Bōha řabęcę a řapřęcę řędža. D řo by nacię luby hęřbřit lud tajki lud dońcęja był! —

Cšah je řrudny. Szpřlow hu ręczi pławajō. Wutroby hu kanięja. Pińęcho wřazy je frawarńny wopowon na bińwřęćęch, Šserbřiti ludo, řny juřo nowuńłi to řłare napōńńanje: Wōłaj řo te mni w cšōńu teje wuńńy. Tōń Kńęs nař pyta. Wřęńęny hu i njęńu! Twarńny na njęcho! Wudž nacięka węra žiwę węra. Sz uńny a i tęńńōćęjōw, i hōrja a je řpřlow, hřęńę a řpytowanjom k Bōhu, k Bōhu. Kanięi.

Wy dawacę jim jich jędž we řwōjim cšōńu.

(Ři. 104; 27.)

— Mark. 8, 1—9. —

Řlōž: Sztož Bōhu Wřęćęćęńnu hu pōbda zc.

Hōńž řhromadžil lud wuńńi bęńęe hu i řęřuńęj we pęńęńicę, a nadpawuńę jōń nija cšpizke, — Kńęs dšimũ radu wjędęcęćę: Lud nahęćęł tam i řłębōm je a jenu řwęćęć žiwjenje.

„Mi řel je teho luda“, — praji Kńęs, dołęż nińłōćęjny je, a pōřłam přawęńje i tym řłaji, hanc mōżno budę pomřanje, hōńž ři dny hřō jowōřłak je lud a nićō k řębi wřaf.

Je ho ř p o d a t Kńęs dońcęńny, kiz hřę jębę wřaf rořpńińcęćęć lud njęcho, ale pińęćęńnińny, ćęje řawuńńęch nahęćęćę. Duż pōřłow węru řpyńje, hōńž pomřacę rořudžil řo je.

Řędž řydom pōřłow jich bęńęe, — te jeno pōřłi řłajjadu.

Je ludej rořbřęńicę Kńęs cšpizke, duż řłaj jenu na řęńju hu řęńōacę a dšakuję hu wřawńińci řłęb a kanię je.

A řaf dońę pōřłow rořłowacę jōń ludej je; ćęi ćęńō. Teź njęřto Kńęs jim wudžęłowacę ma řwōn dšawowanńińci řo. A te teź přjōđł křafę křafęćę, — řaf nahęćęł tam wřęńńińci je.

Na štjrti tavšitnu ho se šow bylo
je, kiz bëchu ho najëdri;
jim wchittim je najlëjše tylo,
jo wotejchli hu ipokojni.
A trušchfow hëdrom forbow je
byl wušbnt po jich wobješe.

Ty dawajš jedž jim w cžaku hwojim,
— je krahnje dopjelnto ho ;
pëchi fastaranju, žetu, wdojim
ho njeje ženje trawlo.
Duž šbowjnti ho wječelnju
a halelnju ipëwajnti ! —

Lipščezanski profesor theologie Gregory.

(Pozračowanje.)

Kelko ludži wón na hwojim wječornym domojpuču strowješe! Pšëczjo přeni strowješe a wchitny jemu tal pšëczëlntje dobry wječor prajachu, so i jich strowjenja wušhšchaj: „Dobry wječor, ty luby hweřny mizjo, ty naš wchittich pšëczëlo, a čij mašej ty hobjelntewje a lubošë, Wól tebe hobjëce žohnuj a čij wchittich ludži takich pšëczëlntych, kaž ty hë, dobry wječor, dobry wječor!“

Po cžaku waita žyly wënz powjedancžfow wo profëchorje Gregoryju; bëšëce to podobnje — hdyž hëdnti něšto jara wulle i něšto jara malym pšëčiruwacž — kaž pola našëšho Šëbžniča. Gregory ham by ho nad tutym pšëčiruwajntjom roshëdwal; ničto njëšëšëce poniznišchi hač wón. Wo hwojim wullim powolanštim tonacžim, jendšëštim wučëzju Wëšicoktu wón na pšëčillad hëdži: „We wučëzowšji hëm porzjo jemu i džëčëšow, ale čyhl ho jemu w poniznowšji rnuacž!“ —

Bëšëce hë wo wobjnje, w cžaku hšëlbowndž šnamfow, tehdy žëka ho Gregory je štjrtinwey žowu na dröhy a woprašëca ho ju sa jejnym štjškow. Duž šhoni, so je hšëdna, jo pač je šëabowëju njemëžëšëce dalok pucž k wudawacžni hšëlbowndž šnamfow a k pšëčarjej hëč a so nitoh nima, kiz by jej pomhal. Šnydom Gregory i njej horje do jejnëje hšubowbnëje komorki dže, wuprošny jemu tohno a šhwata k daloto wölëčarjey wudawacžni šnamfow, dyrbi dëšjo cžafacž a po dëšej hëdžinjë wo wrëčëji i dwëmaj hšëlbomaj pod pažu. Wřjedy pač, hač njëje jemu žona pokručëce ja-pšëčëžë bë ho i cšidna wöžalšaj.

W hwojim ranšchim kolegiju (hëdžinjë) njemëžëšëce Gregory wjazny študentu, kiz hëwaj porjadnje pšëčihadžëšëce; duž woprašëca ho šta wölëčarjey, hač je ššhoril, ale šhoni, jo je študenta na wopacžny pucž pšëčihšol. Wo piije, a dunda. Wo kolegiju ho hnydom k intemu študentej poba. „Njës hšëčëšë spi“, jemu hëšpöwa wotmolnti, po porštal šupajjo, „je halle w nozy po štjoh domoj pšëčihšol.“ Ale Gregory njëda ho wotpöšafacž, štëji nadobö pšëch ložom študentu, kotraž twërdžë špi. Š njëštončëzej lubošëču jëho wubudžij, jëho, ho šmëčajjo postrowi a praji, jo čže ho i nim wušhëdžëčë. Študenta hëwaj njemëžëšëce, ho wucë šëbnëje a dšë hëbu. Štëj piječë pšëčij hač do Halle cšjoh — dobre jchëšëž hëdžinj daloto. Ale jako bëchaj ho wrëčëšëjo, bëšëce študenta wotšhoril, hlowa jëho wjazny njëbölëšëce a jënje wjazny i kolegija njëwuwöita. —

Wuhöbomaj pëchi Lipščezanškej elektrifkej štëji wječor postžë pšëchemotnižow a šynu wrëžjo na hwojim mëšinjë. Napohlad tuteho wobohëho cšlowëčëca hëwaj wutrobu našëšho profëšora. Pšëčipupinjöšij k njemu štöčji jemu něšto hšëbownych du ruki: „Džëce do tuteje tofejownje a ho trochu šřëčëžë!“ A njëš tym jo wuhöbomat w tofejownti hëdžij, našč profëšor a pšëčorjo doktor a hšëčotkatowny wučëzng na dröhy štëji a wuhöbujë.

Wřjëčij hëčëžëj j wöjchëšom je hëšjo do jchšëčëšëchë cšëžöpa štupit a hëbi nohu cšëžjo šranil. Njës profëšor runje i mëšta pšëčindžë a wöflada ludžij wöšoto hëšëca. Šnydom pšëčitupit a pomha; wučëžëčji ramu, nohu wöšati, ho hëšëca sa wöbhdëšntjom woprajëca, hëšëca do wöšëčëca pöšëčij a šam wöjchëž hač do štë šchëwöčëž hëdžinj dalotëho Wëšëfowa cšëhnëjëšë, hëčëž hëčëžëž bydšëšë.

Nëšdy wrëčëšëce ho Gregory i mëšajšëho šřëšëda do Lipšta a jëdžëšëce na žëšëlnjny w tšëčëj šlawy. Do woja štupit jednora hëšëca i hëbriškej hšubowtowej tyju. Žajo w Lipštu wchitny cšah wopušëšëca, Gregory hnydom wullu tyju wöwujëce a ju hëšëca hačëž k najblizšëchemu šantantëšëču elektrifkej njëšë. Jëho pšëčëžëlo jëmu po tym prajjo, jo je jich wchittich jako šarëchij muž wöšarëšëč, jim by wjele böle pšëčëšëčëlo tutn hšëžbu wöštaracž. Gregory ho džëwa a praji ho šmëčajjo: „Ščto wo to, so hëm najšarëčij, ja to hëm i dobom tež najmëšëčij.“

Pëchi hwojej šëčji mëšëšëce Gregory šohrowu i krahnjnti wöžëmi. Mëšëšëce hwoje wšëšëce nad tym, rano šahe tute wöžë wotwëčëčë a hwojim pšëčëšëčëm darëčë. — Wöžëšëce jara lubowajšëcë jšëšëcë štare knjenje. — So by je hwojchëšil, šhotowi hëbi wöjchëšëca i najwëšëšëčij wöžow, pšëčiwöšëca je rano w štjrtjoh a jich hšëžnym durjam a hëdž potëm wöšoto jchëčëčëž hšëžöbna štanowjntjo po žalty džëšëce, namta wöjchëšëca sa hwoju štare knjenje, kotraž darëčëčëla bërhy šhuda.

Wjele štronow möšt popiřacž, hëž čyhl wchitko to powjedacž ičtož hëm wo dobročëšiwöčëji a lubošëji profëšora Gregoryja šhoni. Žyše mëšto Lipš i jëho jnašëšëca, a löbdu njëšto wo nim wëdžëšëce, fat je mëšowu pomhal. Ale druhdy drje tež ludjo prajachu: „Šaj, to je wchitko jara dobre, ščtož Gregory čžini, ale wón je Amerikancž a Amerikancjo njëjnëca rošëžëla powolanja, ale nam Wëšëgam težij w kwi wöžny jšëčëžij wöjchëce. Ščtož tal rëčji, čže škof, kiz je Wól do jëho wutrobny wuššëčil, hšëčëšëce wotwöbocžëčëž, ale je tola hëžjo trëčëšëm.“

Šwëtko na puču.

We hšuböčëž cšëmnëžëch podpöpač bëšëce jedny muž ho šabudžil. Š pomozu hšëwëta jënzëšëce hšëčëžij, kotraž w ruzny mëšëšëce, wytalšë wuhöb namatacž. Wšes tuteho hšëwëta njëhy wotšřëknëmënu kónzej döjžëšol. Tam a hëm džëču pučë pšëch podpöpi a ho přëšowacu. Na wšëclafich mëštnach bëchu jna-njenja njëhy wöžšol. Tam a hëm bëchu tež hšuböwe džëry, mjënjëca njëhy wöžšol. Tam a hëm bëchu tež hšuböwe džëry, w kotržëž by möšt njëjajny hšëwëčëžë namatacž, ale hšëš hšëwëta njëhy ho tuteho štracba štanowëž möšl. Šdy by hšëčëšëca hëšnyta, by šhëbjëny büš, dšë hëdžny podpöpi jëho row byle.

Šač wöbšladntwoje drje je na hwoju hšëčëžtu hšëdaj, fat štjrtnje a hšëdömlntwe na to hšëžöwacž, so njëhyšstëy ani pšëčëšëw ani dšëpödöžëca šapka wödy ju wušhëšntšëj.

Njëšjny tež my w podobnym pöšëžëntju, w runym padžë? Wožë šhrowe je naššim noham hšëwëca a hšëwëto na naššim puču. (Pšëšalm 119, 105). Wřëch čžini našč pučž pšëch žiwjenje cšmowu a šřaššëny; bšes tuteho hšëwëca ho šabudžijntu a do šřëžënjë šabëžjntu. Š, fat wöbšladntwi dšëčëšëj tëböšëca i tutym hšëčëšëm wöbšhëdžëčëž, jo hšëwëtu wöžëwacž, po nim hšëbžëčëž. Wöbu budž džaj, so wön njëca nam dacž šhëbjëntym büšë, ale so je hwoju wölu nam šmëti a jo nam pomha, po një čžiničëž. Žëšëž je hšëčëto tëho hšëwëca. Šdžij sa nim hšëdžëšëč, hë na prawym puču.

Wojna a mër.

Džen 8. julija. Njezabny budny večera nastrojeni s posejčuju s Rusije: Njemiki zapošlanj w Rusijovicy, hrabja Mirbach, bu w Moskowie sfouzomany! Njeje dofej, so namy s Rusijej a s Rusijani tam dofej čimiez, naschi njepečečeljo w wječowa ho na wšče možie wafajenje pruzija, nam w Rusijovicy hiščezje wjazg dšela a prvzy načjuicz, haj kam so tym stjea, so bychu nam tam nowe bitny psichotowoli. Džimajčiči na tole wido, njebudžesj ho dšimacz, hdyž ho pišče, so je njepečečelstvi hwoaf na tym wina, so hu hrabja Mirbach sfouzomany, čim bol, dofejz bu do tutoho nještuffa hižo šnate, so je tõi s zylej mozu a s wulkim wšimow a s hwož wozny krajj stuffowazy zapošlanj našchim njepečečelam a jich psichowitkej w Rusijowicy, — nješ niuzi je tõi bezje jnazy Kerenstij — wjaz hocz njewitany a nječuju. Nimo toho wječja hebi njepečečelstwe nominy nješto na to, so bu hrabja Mirbach tal smunowany. — Zadyz dšimo, hdyž uob raišimij njebojm so nam bol a bole jamročja. Budže ho tam tež hiščezje hrinacz a bšifacz! ? Najača nadžija je ta, so nam našaj Hindenburg na wječjornym boku wolosjenje te za raišuju stromi psichijeje, a naiše pišče hwedejenje to, so eji, kotrymž je wšohu hrědł a štuff prawy, eji njebudža, kotizj to pošlednje dobyče ščimja a s knjejom wostanu. Staž hšimny tu domacz s dšafnje wutwobu do žujow hiez, na s hnadnym desčezjom wofščewjenc hona, tal sfoučimny, nješlemjeni ani na muzy ani na dowěrje k swojemu Bobu tito ščiwotwice woiniše lito, njebojo ho pišed tym pjatym, kotrež je hižo pišed dnrejmi!

Š blifka a s balofa.

W Lubiju wotne hředu 3. julija, Drazdžanske hlowne Gustaw-Adolfste towarštno hwožu lětnu šprozmadžiju, ščiwotw w tutej wójnje. W 12 hožimacz bšela seminaara pschepječnjena wot pschězlow Gustaw-Adolfsteho towarštny a balofa a s blifka, s Drazdžan a wofoliny, kaž tež je Šserbow, kotizj bšedu wofšebje pišes hwožij dšidomnyč saštupjeni. S možnym hšohom jašbšnju ho s pschewodom byrglow Luthеровy a wšchš prestawotom hščelušaj: „Zed'u twerdy hřod je našaj Wóh šam!“ Staž by tež jena Gustaw-Adolfsta šromadžina dšyta hšes tuteho špěna wofiacz? ! Wobleške hlowa E. wšchš. dwošestho predarja D. Dibelšuka, — pschězbydu towarštna — wopominaze s dšafotowanjom najšchemu ludej špšeznje dobyčeja, kaž to towarštnowe dšelo na wterwbratach w rozpřoščenju, dowježesdu naš budom do dšela tuzja. Zuto bu nam nadrobnišho polasane w narěči E. wšchš. dwošestho predarja, kotryž ho, šafozaju na to šchtyri šchuziči Luthеровeho hščeluška, nam polaja, šchio bš nabaw'e a dšelo towarštna hačz doial a šchio budže dšelo w pschijodže, pschewewščem, so budže dšelo pschijodba wulke, haj hwočije, ale paž tež šajo poššehowaze, a to wofšebje na raišidij štronacz Europy. S tutym horšimym hšowam pschijamčunych ho niz mjenje horšiwie hšowatšy, kotizj mečaju towarštna a jeho dšelo šbožopšezca a dary pschepodacz. Přeni mješ tutym bš E. tajny špřew. raba Bzade, kotryž bš ewangelisto-lutherke krajne konšistoriwo šastupuju, šbožopšezca tuteho pschijneje; podawajo podawki je šafšezwofšez Lubija, pschitrowowafše je s dšelom a s nadanom Gustaw-Adolfsteho towarštna, na kotrež krajne konšistoriwo šajnje dšimwa, — šchiož je tež hšudom s teho šnajomne, so je meštowšchězbyda konšistoriwa s pschězbydu Gustaw-Adolfsteho towarštna. Njes tymi, kotizj na to wustupidich, nječ žu tu mjenowan'i E. tajny žyrtwinny rada Rosenfranz s Budžijčina, kotryž pschezja konšistorialneje wšchšowofše pschijneje, kaž 300 hr. jako dar pobocz-

neho towarštna w Budžijčine a 400 hr. jako wmožošf kolekty, nječdawajo w šujzy najšberaneje. Pschězbyda poboczneho towarštna w Lubiju, E. primarius Wallenstein, pschepoda po nadrobniškej roštwawe wo wofštejnosčach w Lubiju a Lubijškim wofšreju 2500 hr. jako dar poboczneho towarštna w Lubijškim wofšreju a 500 hr. dalschij darow s Lubijškej wofšchdy hameje. Dalschi dar s Lubija, a to wot žoušleho Gustaw-Adolfsteho towarštna, bšedu 1300 hr., kotrež bš E. prof. Drezdel pschijneje. Tal ščehowafše dar a hšlowo šbožopšezca a šajo hšlowo dšafa knjeja pschězbydy, jene po dnšim a bu nam tež wofšewjenc, so bu s ščijchewotw towarštnu to nabšene wofštanje w 10 000 hr. ščimjeje. Poboczne towarštno w ščijchewotw bš nimo teho 1000 hr. jako dar pošlalo. Ššlowa horzebo dšafa bšedu te, kotrež šnes pschězbyda na šonzu tajšeho bohatoho wofšwabženja wupraji, pošlajno na podawk s Luthеровeho žiwjenja. Luther bš 1557 w Šchmalkaldenje ečježo šhorit a bš ho na šmjerez šhoru je Šchmalkaldena domoj na puez podal. Po puezju bu jenu šajo šepje a jedyz pošol ečjejeje wročjo do Šchmalkaldena, so by tym tam we wulkej šarofeji wo Luthera šromadžimym wječham a duchownym tu wješlu powjelež žewit. Žato bš tuton pošol do Šchmalkaldena dojechal, jawota wot pišed wofšmani bamžoweho legata, kotryž tež w Šchmalkaldenje pschewwafše: „Lutherus vivit! Luther je živy!“ „Ta“, mēnjewe E. wšchšchi dwořiki predat, ho ja bobate dary dšafuju, „je to tež dšerba. Te hšlowa, kotrež hmy hšyščeli a te dary, kotrež hmy došali, wone wofšwedečja, haj wofšaja: „Lutherus vivit: Luther je živy!“

E Luthera. W Lubiju wufšyščachny s pschewošška knjeja profesora dr. Rendtorffa na univeršije w Lipsku — wo pschichodnym ečšile poročowanje rozparawa dalschego wo tym pschijneje, — so hu wječšekublerjo Litawšeho kraja tšezimny, wufšehnjemy: tšezimny hšoweho wofšbšezštna na ležomnoščach ša jara tuni pjenes wofšupiti, so by ho na tutych wofšbšezšnych ležomnoščach maly rataršiki lud šafšidlič mobš a tal žiwjenje a mož a bobatšjom žyšeho kraja ho wobnowilo. To je šawěrje wulki a kraštuj, haj hwočiji štuff wofšznowkrajnje lubofez, kotraž wšchudžom a we wščem pyta to šbože kraja a luda, nječladajo woporow. Wly tu pola naš možemny tole ečim šepje šhrošmijez, dofejz piše hujto wšimny tu, šchiož je pornjio temu, šchiož ho wo Litawšej šia, to namowpacnje a našonimny, tu ščřodnu, kotraž s teho našlawo žyšemu ludej a krajej, kaž jenotšimym gmejniam tal tež žyrtwinšim wofšadom. So to temu tal, ša to hu dopofas te gmejnij a wofšady, wo kotrychž hu wulke kubta a wječšakubta burke kubta a ležomnoščje a statoki pokupije. Někole ho wšchšdžom wo to pruzija, so bychu ho wojowarjo, wofšebje tež franjeni a wofššchodženi, na kraju šafšidšili jako mali ratarjo. Eji, kotizj ho wo to pruzija, nječladaja jenz, njech tež někole najpřjodžy, na to dobre, šchiož s tym našchim wojowarjam wofšolaza, nš, woini pšajaja s tym do žyla tež to dobre našchego luda a kraja hewaf. Hacz je ho pšaji tym tež hio na to šepšje žyrtwinšidij wofšadom dšimafu, njemožemny roššudžicz. Zola runje na tute wofšady dšimwajo dšemy tu, hdyž je hewaf s wofščej politiky nješabšezam, to jenc prajez, so by ho tola pšaji šajšim pokupowanju rataršidij ležomnoščow a statokom, psches wšče prawu, pschšelato, t. t. so njechych ratarjo wjazg hwoje statoki wulkim kubštam a wječšakubštam pschšewawali a so njechych wulke kubta, pschšede wščem wječšakubta ja rataršimni ležomnoščimj etaf vjez lošiji. Wšči je ho to kručje pschewjedio, by wulki dšel teho dšela, s kotrymž ho eči najšepšiji našchego luda pod woporami wo šbožowny pschijodhod našchego kraja a ščezjorštna pruzija, hižo došortjany a hšowoty bšf a to bšje wšchšezje pruzy a bšje wšchšč woporow. —

Čřichčezek a nakšaditš W. Šš m o l e t w Budžijčine.

Sy-li spěwał,
Plinje džělať,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoř mócnj
Lubość ma;
Bóh pak swěrnj
Prěz spar měrnj
Čerstwosć da.

Nječ ty spěwał,
Swěrnje džělať
Wšědny dny
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wtopčěń ty

Z njebjes ma
Nječ ćí khma
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda
Wokřěw će! F.

→ Serbske njeđzělske lopjeno. ←

Wubawa ho kóždu godotu w Smolerzej knihicijščetni w Dubuščinje a je tam sa šćitwórtičnu pšědypřatu 40 pj. došlać

10. njeđzela wo swj. Trojizy.

Wit na Romišk 2, 1—11.

Džěhata njeđzela wo swjatej Trojizy křesćijanstwo žóde-
lěto na wutupjenje měšća Zerušalema dopomina, na tamny džěń
10. žnjeńta lěta 70 wo skřwstijowym narodže, na kotrymž ho
na žafožne wašćenje Boži hudo do skutka staji a ho Zesuhowe hro-
ženje dopjelni: čaš bndže pšćitěz na tebe, jo twój nješće-
čjelšo budža tebe a twoje džěšći wo tebi je šćanizju wobšćanuzęz,
tebe woblehnuzęz a na wšćěch šćronach eže wšćěč; a budža tebe
semi šćunacęz a žabny famjeń na famjenju njeuostajęz, tehodla,
jo ty nješy pšćunat tón čaš, wo kotrymž ty šy domaphtane.

Čžehodla pak ho tuto dopominjeće na wutupjenje Zeru-
šalema dalewjeđže? a čžehodla pšća bñšće džęha wjele
wěrijęch židow kóždu pjat popědnju pšći rospadanyh
nuznjach přejedawšćeho tempłoweho měšćta dla nješćoža swojeho
luda. Nješy dža druhe a wjele wješće měšća, kaž Babel,
Ninibe a starý Rom ho tež wutupije, na kotrež žadny čłowjeł
wjazy njeptacęz? Nješy ho w tych 4 lětach tuteje žafožneje
hwošćoweje móžny rjate wulke měšća rosšćelac, a hdyž drje tež
jich něhdušći wobdylerjo je hysłami wo wočjomaj, na to spomi-
naju, — jaty budže sa što lět, sa tyžak lět bñšće tak na to spo-
minacęz, kaž ho hać do naschć dnjow spomina na wutupjenje
měšća Zerušalema? Turón podawć ma wošćebitu wažnosć.

Zerušalem bñšće wot Bóha postajene k hlownemu měšću wušćoleneho
Božeho luda a tež k přejěšćěhu nowotestamentšeho Božeho
kralestwa na semi. Měšto teho bu tuto měšto pšćes winu jeho
luda mordatšća jama jich profetow, měšto famjenjowanja

wšćitšćich Božich pšćow a měšto wotprawjenja teho, wot njeho
jaćšćijeneho a křšćijowaneho Mlekaša. Za to a dolež židow-
ski lud šašćepjenj a šćwjednjemj, kaž bñšće tež to wot swj.
japšćotow pšćipowjeđane, ewangelijon jaćšćijny, je ho Zeru-
šalem tak kaž je skřwstuz přejedypřajit, na najžalostnišće
wašćenje wutupit, a nız jenož něšto, ale tež žyly kraj je ho
pšćešćina šćitit a žyly lud je ho do wšćěch wěšćow rospřóšćit.
A dolež tež hać do džęhnišćeho dnja židowski lud šašćepjenj
a šćwjednjemj pšćešćinow wěře do Žesow skřwstja wostanje, dža
je hwožim krajom bñšće pod kšćitankim hudoim Božim šćeji
a nız jenož w bašćnježy wot wšćěneho žida, ale wotprawdže bjes
domistny w hwošće wokolo šćudži.

Je dža Bóh swój lud šašćeršćit? Na tole wot njeho hameho
šćajene prašćenje hwožaty japšćotol Panol wostanowi. Bóh to
njeđa! a na šćonežne wobroćenje Zraclšćeho luda połaže.
Pšćetoz takse wobroćenje wšćak ho šćacž byrč, hdyž židž
šćonšćankemju hwožimj Božemu čěkuzęz čžęđža, kaž pola kóždeho
šćešćejana tež. Žchto pak woni a my wotpotožęz mamy, jo bñš-
my Božemu hwožimj čěkuzęz, nam džęhnišća epšćla prašć:

„Tehodla, o čłowječe, njemóžęch ty ho šćamowicęz, šćtóz
ty šy, kotrež ty hwožšćit.“ Zraclšćki lud měšće jako wušćoleny
Boži lud, jo hu wšćitny dnjny, kotřž njemóžęch prašć, jo hu
Abrahamowe hwožimj, šćubjeni. Gřichizy a Romizy pak šašo,
tele móžne ludy, židowski lud, tutón mały pašćešćki lud, šašć-
wachu. Tu šćešće lud pšćešćinow ludej, jebny ho wšćešće
druheho pšćešćuju. Něł pak hwožaty japšćotol wobęju pšćeh
hwožimj šćol Boži staji i tym hwoženjom: w čžimž ty druheho
hwožšćit, sa to mašć ty ho hameho, dolež runje to čžimšć, šćtóz
hwožšćit. Žu je to stare wašćenje: ty wšćitšćki šćešćku wo hwožejo

bratra moju, a teje brjady w swojich woku njeprytnejch. Wschit cžina tajteho hudejina pať je hamopravnosć. W tutej swojej hamopravnosći su židzi najwšitkiji pšhećiwizy teho ewangelijona a kšhećiwizije wěry. Wšhećiwizije tutej hamopravnosći hwiřaty japořtoli postupa a praji: čže-je-li Božemu hudej cželnyč, dha dyrbiče tutu hamopravnosć wotpoložić, pšchetoz šchtōz hebi myšli, to pšhes dopjeljenja šatorja pšhed Bohom prawy budže, hō i tym Božemu šatorje pōdčěžnje a šchtōz hebi myšli, to wobli druhich hudejch, hač runje k temu nije powořany, tōn Boži šator pšchitōwuje, kš jeho tež hudej.

Pomyšlitch ty pať hebi, o cžlowječe, kš ty hudejich, kotřiz tať cžinja, a cžinich tež to hano, to ty budžešch Božemu hudu wuńeč? abo šazpřich ty to bohatsno jeho dobročiwosće, šezepřitnosće a dobročiwosće? njewěšch, to Boža dobročiwosć cže k pokuče wjedže? W swojej duchownej prawnosći je Židowiti lud wšitke waruwanja profetow wotpokajal, žesom škrysta šezčěžnyč, nije jeho wěšchženju wo wuturpenju Jerusalema wěrit, nije japořtoliwe pšedomanja pšchijał, a je po swojej štwjerdrinenej a njepotulnej wutrobje ham hebi hneř na tōn džeř teho hneřa a teho štwjenja teho praweho huda Božeho šhromadžil, kotřiz budže kōždemu dač po jeho štuřad: šhwalbu a cželč a njefachobnosć tym, kotřiz šezepřitnoje w dobrych štuřad steja ša tym wěčnyim žiwjenjom, tym pať kotřiz šwadnizy su a na prawdu njepřichadžaju, ale pōgluadžaju na njepřanodu, njehnadu a hneř.“ W tym hwi. japořtoli na štu hamřnu wolu pōkaže, i kotřez cžlowječ. Božej prawde, to řeka Božej woli a Božemu štwu, wobeheje pať Božej hnadnej radži teho wumōženja w škrystu šezřnu napšhećiwizije štuř. Tutu hamřnu wolu dyrbi cžlowječ wotpoložić, čže-li wōn Božemu hudej wuńeč, a dyrbi „dobře cžinij“, to řeka: na Božu prawdu pōgluadžać a hō k wěry do žesom škrysta pšchuwobročić.

Me šhwalba a cželč a pōko; wšchitkim tym, kotřiz dobre cžinja najpřjedy židam a potom tež Gričam; pšchetoz žane pōhladanje na parichonu pšhed Bohom nije.“ Šnada Boža w škrystu je powšchitkowna. Tež najhōřich hrečhnik hnadu namaka; i najštwjerdrinijšeho žida a i najhōřich pōhama mōže hō Bože džeři a herba Boži řeznic, ale hwoju hamřnu wolu dyrbi wotpoložić a na Božu prawdosć dyrbi pōgluadžać. Tež ša šraelski lud nadžija wbroćenja wobšesti, kaž tež hwi. Pawol pšhe: „šahlejenje je hō nětotrym šraelskim štato, hač hy ta pōnosć tyč pōhanow wuřšajšchla a tať žyř šraels šbōžny bōř, jako piřane steji: je šiwta budže pšchitč, kotřiz budže wumōž a wotwobročić tu bjesbōžnosć wot řakuba; A to je moje wostajanje š nim, hbyž jich hreči budu přerjeć wofeč.“ (11, 25—27). Tehoda je tež hwiřata pšchitkownosć tyč kšhećiwizjanow, tať derje kaž miřionstwo njes pōhanami, tež miřionstwo njes židami pōdperać. Šchtōz to njezčini, hano tehoda, dořež je šwontowny wuřpěch tať hnadny, tōn njefnaje a njefrostymy Božu hwiřatu radu a wolu, kš čže, šo hy wšchitkim ludjom pōhane byto a šo bychu k pōřnacju teje prawdy pšchidřil.

Wš kšhećiwizije wšchity pať špominamy na tōn hud Boži, kš na nař wšchitkij cžata a kotřehoz pšhedpōřli su wšchitke te domapřtanja cžlowjeřna, kaž tež tuta nēčžijša wōjna, kotřaz nēř hižo pšhes 4 řeka traje, a pōžujny hō, šo bychmy jumu wobřtali pšhes to, šo wotpoložimy wšchitku hamopravnosć, kotřaz druhich i njelubosću hudej, a tu řecherofeč, kotřaz hebi myšli, šo Božemu hudej cželnje, a wšchitku hamřnu wolu, kotřaz Woha njepōřkřada. Šamjeni.

škrystu pšchitoža wofšednju řuku k wumōženju Jerusalema.

— Łut. 19, 41—48.

šhōř: Tať Boži štwu ham pšchitaje zc.

š Jerusalemej bliži hō šnjes řezuř k hwiřeci pucžuju a hōřte hřly pšata, hbyž pohladyje na měřto, kš w pšhe trahnej wōřdži hō, na štwenje pať cžata.

šdy by wšchit ty to wjedžito, by ty dže tež wopomnilo, šhto k měřej cži hō hōdži; je tebi pať nēř potajne a dale bōle njefnate, šhto twojom šbōžu škřodži.

Tať w hřlych řuku pšchitoža šnjes pōhladnju, šo dobyla hō měřtu by tam pōmož. A dale i štwuřny wěčžeznjom a š dobom wōřnym hroženjom Jerusalema čže wumōž.

šžaj pšchitōže, praji, na tebe, šo njepšhećiwizije twoji cže a twoje džeři w tebi je hřlnej hrebjju wobřamknu a na wšchdž štwonach wobleřnu a dobidža cže hebi.

A k šemi tebe řunaju a njewōřtaju w štwenježnu tať na šamjenju kamjeř, — to tohoda, šo pōřnato cžaj njčřho, hbyž hř hřchitato ty Bože haj a hamjeř.

šnjes šańdže řkōncznje do templa a wifowarjow wuhōřnja je hwiřatej hurotomosću a džeře: steji piřane, dom byto mi je hwiřecze, nēř štwenju je řkōřcu.

šōn šezinił wy k mōřařkej řeče janye, wšchitkij štwajze, je hwojej njeduchnosću. — A wšchdneje w temlu wučžehče, a wšchōn lud na nim wšchade je hwiřatej pōřnosću.

šži mēřhny a wučenzi a cži njes ludom wōřebni pať mōřeč čžyřu jeho. Tať dopjelnič je wuřdu hō a wuturpenje štwiřto hō mēřta štwenhe.

Knjes hlybi pľakal h6rke je
a r6czal tľutne w6řćećenje
a dom hřovj 6řij6řil f pr6zu,
— taf poľbeni raš poľćiza
w6n ruku m6řtu, kotrež ma
w6řak lubo f Božej mozju.

Jerusalem pak ľawjerđńř
je žule řo a w6ľpeřil
we řw6jtm pľeř6řiwj6řku.
Duž njeje, doľež řw6řatu je
a praw6 W6b a w6řtanje,
— m6bi 6řetny6ř ľabubenju.

Žiw6ř6řanřki profesor theologie Gregory.

(P6ktaćowanje.)

Tež na drařtu a 6řrije Gregory ľeđřw6řaře a řebi je po
řw6jtm myřľach pľiřćiprawjeřeće. Jeho 6řrije njebeřnu rjane, wo
m6dže; m6jeseće řećw6řej, řhľnej, řh6tro njelepeř ľstupni, ale wo-
dęeržnej a pľiřćiprawnej, ľa pľeřtr, řrajuu drohu a dalote puće
řo h6džazej. — W6řćetel jara rjanej, doľež řw6j m6řttuřnjem
ľ6nž dořpřićtje. Jeho drařta beřće řw6đřiwna, doľež m6jeseće
nimo m6řy wjeľe ľawo (ľapř6n). W řholowach a ľazu m6jeseće
po řećeřćach; w řuřni dęećakř abo ľeđn6će, to řtej w6řo hromadže
dwaj dwan6řak. A w6řćitje dęrbj6řu taf wulke hać m6đřno
bęć. Kraw6 jemu njem6jeseće wjeľeće řwjeľe ćwjeľe, hać
h6đř n6dęe nowe m6řćakřo ľa ľa wunamka. 6řam prajeřeće,
řo jeho drařta nićo druhe njeje, hać ľaw6řa hromadže ře-
řćiwę řawo a řo řo jeje dla jeho m6đřelřte ľa kraw6m
druđřy řeřny, w6řćitje ľař beću natřkane. — W 6řařńiw6řm
ľaku m6jeseće řw6j grićiřki nowy teřtament. A řařo m6jeseće
w druđićy? W6řćitjo, řařoř wjeľeće, h6đř 6řwjeľe m6řonu
pomhać. Kľuľuć b6řnřny, nođřny, nođ, h6řbje, moľy ľam6r,
ľarizowřki řařubowy ľľuć, ľant f w6řalenju, ľrihi atd. atd.
6řmľeře řařćeřa Gregory řenje m6ř njeje, jen6ž w jara řhľnej
řmje w6ľeľaće řo ľ6řki ľećny řw6řeřńuř. Kľobuķa řenje
njem6jeseće, řhřba w ružy abo ľaw6řanju w ľaku. W6řo w6ľařu
pľiř ć6đřnu ľaw6řenju pľiřćiprawjeřeće: „Dow6ľe, krawež,
řeće řw6j ľľobu ľabý!“ To beřće dreje druđřy jeho pľećeľlam,
řř f nim dęřuć, njeřw6řa w6ž; ale jeho to ari ľuřta njem6jeseće.
6řećeřćawny pom6řton řo 6řw6řy jeho řw6řy poľhľnj6řu. W6ř-
jeřeće tež w tym prawo, řo řo naće 6řeľo w řmje je řhľnym
hřibanjom ľepe řw6řćenja, hać je řw6řeřćitani.

Ma w6řćijo Gregory ľeđřw6řaře, řo by řw6je řw6řiw6řne
řw6řenje, řř je jemu W6b t6n Knjes řaric, w doľnym řećbje
m6ř. Řeřo dla wjeľeće tež řw6řu dnjowńř, do kotreř6ř ľa-
přiw6řaře, kaf je ř6đřy dęri řawy bý. — Wřařaće f jara
druđřymu ale derje 6řjaw6řnymu ľařnymu pľiřćitani. Jeho
pľiřmo beřće jara rjane; to je řn6řy jen6řelřki wućenę a wu-
njeľ John Ruřin pľiřćip6řnal. Jemu beřće Gregory, ľařo
beřće řiřćeće w Ameriž, n6dęř n6ľařjeje p6ľľanřeje w6řny dla
ľiř pľiřal. Ĺařo 1886 po řw6řej řenitje je řw6řej ml6dej ř6nu
Ruřina w6řp6ta, w6řľada f wuřľim řp6đřiw6řom tuř6n ľiř,
k6řež beřće dawno p6ľabý, ľa řhľenę a ľa w6řľuľom w Ruř-
nowej řitje wřařo. Ĺařo řo temu jara dęřiw6řeće, prajeřeće
jemu Ruřin: „Tuř6n ľiř je to, řařoř je W6ćećen6řki mjeř
m6ľľiw6řni, je f pľiřćit6řom. Ĺar6ř, ľawođ, w6řľař, poruće-
nje, p6přř — w6řćitjo tu je, f řr6řa ale derje doľonjane. —

W6broř wřna ruřa řo žule w6řľařej, je jedn6řy, ruřny, řjany.
6řřf je krařna miniatuřa. — Tuř6n jedn6řy ľiř ř6a řo Ruř-
nej taf doľp6ľny, řo jemu aetřerřtu wjeľeľ6řeć poľćieřeće a
řo f doľom tež teho muža 6řećeľeće, řř m6jeseće řařu w6ž řjenje
a 6řieće doľonjeć. — Ĺař, řařoř řw6řenje profesor6řa Gregory
f řr6řka řeľnaje, temu řo f doľom f tuř6n řw6řenja najřenřeće
aetřerřte ale tež eřiřte wjeľeće poľćieřa. —

6řćoř 6řje pľ6đny a řhľny řw6řy bęć, dęrbu mudře mjeř
dęřanjom a řw6řobu w6řm6řeć. Duřowny dęřaćeř dęrbu
tež 6řařo puć6řanje, řo řebi řeć 6řeřřimu a duř ml6dy ľařw6řa.
Gregory m6jeseće m6řařy doľho pořp6ři dęřlać, ale potom
dęrbjeće w6řp6ćnyć. Ĺola tež pľeři w6řp6ćnjenu njebeřće
pľ6đny. Pľ6đny m6ř w6n njeľn6řeće. Tež f w6řćeřwenju
wjeľećeće dęřowne a 6řeľne hřibanje. Nićt6 njebeřće taf
řw6řny we řw6řim w6ř6řanju, řař w6ř; ale w pľ6đřn6řach řa-
ř6ři řo w nim lub6ř f puć6řowanju, řo by řebi žuře řraje a ľuđy,
m6řjo a m6řeće w6řľada.

(Přićh6đnje d6ře.)

W6řna a m6ř.

1. dęri auguřta 1918. 6řn6w6řte ľeřo wulke w6řny řo
ľ6nčja, pľate pľiřćih6đja a řiřćeře pľeř6řo řaneřo w6řľuće-
nja a ľ6nž. Ĺęenřa, 29. dęri ľulija, h6đř tute ryn6řki pľiamy,
řu te powjeřeće te, řo wuřta b6řwa řařo řteji. 6řđř je řo na
tym h6řřim b6řiw6řuću poľbenje dru wuřta b6řwa tam a řem
ř6řm6řa, je won6 m6ř ľařo taf rjež w řw6jtm řeřiřćeřćach řw6ře-
nřa. Ĺařař nab6ře, kotreřmž beľ njeřećeľel je řw6řim n6ře-
6řiw6 pľiřćiw6ř, njeje to řořb6řenje dořpř a ruņe taf m6ľo je
ľ6n njeřiřćećelřki to dořpř. 6ř teho pak řbřwa, řo my do noweřo
w6řńeře ľeťa njem6řenju a njeķm6řny ľařuľeć hać f nowa
w6řćućenjem řľubjenjom: 6řw6řni hać f poľbenjemu!“
6ř teho řařo řbřwa to, řo naće řeřo w nowym, w pľatym
w6řńim ľeće dęrbu bęć to řtare, doľre, f kotreřmž pľeře řař-
řw6řni ľeťami to w6řny 6řeňnj6řu: „6ř W6řom ľa řeř6řa a
řeř6řřiw6ř, ľa křala a řra!“

1. dęri auguřta! Wřy noćęny tu d6ře kř6ćeć, řhřba řo
řmny tuř6n dęri řiřćeće řhľniřki w6ř6řm6řni. A taf m6řli
ľ6n řhľniřki a f doľom doľtořńowu w6ř6řm6řn6ć, řhřba
w6ř6řm6řn6řo tyđ, ř6řřř do w6řny 6řeňnj6řu ľa nař, řam pak řo
řenje w6řny tu njeřw6řeća. 6řeřb6řw6ře řhřwa, njeđ teř f wo-
pľeřta jen6ž na jeneřo řw6řm6řn6řa, njeđ řu 6řeľne, dęřne w6ř-
p6řm6řn6ře wřećb6ř nařćiřći řeľ6řa a f doľom ľľuřny poľon, řo
bęřnyć řo řař tuřbu jedny, řař řiř taf wjeľe, ľami w6ř6ř6řali
ľuťo w6řw6řny řeľ6řo w tym beřęenęap6řřim 6řařu!

„Ĺařo w6řľ luby, poľbeni raš dom6ř pobľw6ři, řarćiwřki
dom w6řuľećeř, řo by řařo do ř6řeře b6řny 6řařnyľ, řo by řo
w6řny dom6ř, do domřńow, do řarćiwřkeřo domu njeř6řećil, řařo
w6řľ luby teđřy řw6ř řarćiwřki dom w6řuľećeř, w6n pľeře
wami na pľ6řy řiřo řtejo wuřľ6řwa tu řařćuřu!“

„Ĺař porućeř W6řu řw6řu řw6ř puć a řw6řobu

A w6ř6řni f prawej w6řu, W6ř řnęřeťa na njeľu,

W6n ľ6ři f w6řny w6řji, tež w6řćitje m6řećeje,

Wuć, po kotreřmž řo řw6ři, tym řw6řim řw6řeći w6ř!“

6ř6řne a řw6řowne to w6řľenje je řarćiwřkeřo domu,
k6řež beřće w6řľ w6řak a řeľ doľonja! Duž pak ř6řne a řw6ř-
6řowne to dom6řpřićh6đjenje, je bęľo, k6řež je dęřaľ, dęřaľ
dreje niž do řw6řeće řeňľkeřo řarćiwřkeřo doma, do w6řaćeřo
doma, řař řebi my to nabđřiw6řny, ne ř6řne, řw6řowne dom6ř-
přićh6đjenje je w6n dęřaľ do řw6řeće njeľeřkeřo w6řneřo doma

f hwojemu wótzje a f hwojemu bratrej, kotruž bē tež w horzej bitnje wopuščajiwšiji hwoje semše podružništvo, tam domoj dojšol prijedy njeho, tón najmlādsji prijedy teho najstarišeho.

A wón, wašč luby, je wjedbat, so je tu jenoz podružništvo, tam pač domšina! Prajaječe wón tola tebi, ty žarowaza kotra jeha, hdyž ho wat tebe dželi: „Njedyrbajol mój ho tudy jašo widžec, mój tola wěmoj, jšto wěrimoj!“ — Wdžecze mi wy bóle smužiteho, bóle hčejecjaniteho šlowa mjenowacž, f kotrymž jedyn wojowat a rječ ho dželčez mošt wot tych hwojich dnyz na puezju na kravavne bitwiščeho, hacž tuto šlowo: „Njedyrbajol mój ho tudy jašo widžec, dha tola wěmoj, jšto wěrimoj!“ A wdžecze mi wy bóle poniznje a bóle wěrjajece modlitny prajječ, kotruž jedyn wojowat na tajkim puezju wuspěwacž mošt, hacž tamnjeje jchtužči bē, f kotruž wón hwoj puez poručži Bohu temu hwojemōzagnemu, a tež, to njeslabidžje, wy lubi, tež wašč puez poručži wón, wašč najstarišči, do Wožejez rufow! Njedyrbajol mój ho tudy jašo widžec, mój tola wěmoj, jšto wěrimoj! wón prajaječe a prajaječe f tym: my wěmy a wěrimy, so ho jašo wohladamy, hdyž niž dlefač dha tam we wěznōsječi! Tu ho wjazy njewohladaječe! Tuž pač čim bóle poštučaječe na tuto jeha šlowa, kotruž je nēč fa wašč kaž napominanje a pošlednja prošnja! Sladaječe tam horje f njebjeske wewěre a wostačeje w tutej wěrje hacž do kōnca, potom ho tam jašo wohladaječe, kaž wón wěrjeječe, kaž wy f nim wěrješeče, kaž wy wěrječe džerča!

Tam horjelčah jeha jašo wohladaječe! Wóh je jemu sjevit, so tón puez, po kotrymž dyrbi wón hčodžič, f zujeho kraja wjedjelde niz dom do domšiny tu semšjeje, nē, horje do njebjeske domšiny. Tam je Wóh tón knjes, kiz na njeju tujježi, jemu dač kōnu žiwjenja po hwojim šlowje, dofelž wón, wašč luby, bē hčwěny hacž do hčmjerjeje! Szwěny bē wón wanaž, wój lubaj starišči, hčwěny hyn wor mlodofeče hem! Szwěny bratr bē wón wam, wy jeha brattja a hčtr, hčwěny kōžny čaš! Szwěny bē wón tebi, luba wošada, hčwěny we hwojim žyhwitškim žiwjenju! Szwěny bē wón wōzgnemu kraječ a ludež, kraleč a hčžoreč wot wšedho spocžata wōny; w tych najhōrščich bitwach, w pšehrowaca a pšedku, wopofaja ho jako rječ, rječ hčwěny hacž do hčmjerjeje, a duž je jemu Wóh pšidpōložil najčestnišeho wuřnanjenjenje: kōnu njebjesu. Haj, „hdyž my tu ho jašo njewohladamy, my tola wěmy, jšto wěrimoj!“

A my tola nječustuchamy do tych, kiz njewěrja, ale do tych, kiz wěrja! Duž tehodla ho troičstunmy a wěmy: Wóh, kiz knježi na njeju, je jemu tuton puez sjevit a tuton je byl fa njeho tón najbōžnišči, najšōwōnyšči, dofelž Wóh tón knjes jeha wuwjedže f wōnyškeje hele do njebjeskeho mēra, hdyž je wšthowany je hwojim bratrom fa wēžnōsječ. To naž troičstue! Ta hšlja drje ho roiti, a wona ho roiti, ta hšlja dželjena, ta hšlja džela, ta hšlja luboječe! Ta wutroba bot spěwaj a wuřnawaj tež w tutym dželjenju tak kaž jeha wutroba a jeha čt wuřnawasche a špěwaječe w tannje pošlednje hodžinje dželjena! „A poručž Bohu hčwěny hwoj puez a šrudobu ... tym hwojim sjevitž wē!“

A tak poručžaj wój, lubaj starišči, hwoj puez a hwoju šrudobu Bohu a poručžaj waščich hynow a wojowarjow wšchědy do Wožejez rufi, Wóh, tón knjes, wē tón puez, po kotrymž ho hčopži, tym hwojim sjevitž! A stariščinaj čitječe to, wy horcy! A wy, kiz wy, kaž wašč brate a hšwat, ho dželčez dyrbiče wot stariščišeho domu a wot tych lubych wšchěch, wosče wutrobne modlenje budž to šlowo najjecho bratra a hšwata: „A poručž Bohu hčwěny, hwoj puez a šrudobu!“ a tuto wuřadječ f jenne wutroby, kotraž wē a wēri a wuřnawa: „Njedyrbjeli ho tudy jašo wohladacž, dha tola wěmy, jšto wěrimoj!“ A f wami

wšchitimi hčowu čzemmy my, kiz my f wami hčowu tu šrudoba a to horjo sačuwajmo a nječemy, hčiz tón puez, na kotruž naš knjes a Šbōžnik naž džerča jašo f nowa wolač je, tón jedyn puez wěry, kotruž wjedže pšches wojowanje f dohčyju, f mēreč! Šamjen.

Š blifa a i dalofa.

(Dofōnczaje). Pšidawot we wuhotowanju Gustaw-Adolfoweho dnja w Lubiju bē wječorna šromadžina, kotraž ho 3/8 hodž sapoča w hčejenzu „jehnječa“ a kotraž bē bohaje wopytana. Po šahorjaječ rēči f. wjch. dworšeho pšedaria, kotruž čhysche ewangelišč fa Gustaw-Adolfšte dželo „mobit“ šejnizje, osrwaprowaječ f. prof. Rendtorff nadrobnišeho wō hwojich jěšbach w naraiščich krajač, do kotraž bē naž hīzo w hwojim pšenim pšchednoščku domjedt. Šheničmy wjele nadrobneho a jara šahinagoče f tamnyh krajow mjes Naraiščim a Čžornym marjom a f Turkowšjeje. Dofōnčahmy hčowjēšu f nowym wōjnyškim želešnikim čahom na Balkan a šenachmy ho bliže f Turkani. Knjes profehor ho tež njestrōži, wo našich diplomatach prajječ: „Wóh: čhaj našču diplomatiu twerjeb žejnizje!“ To bu prajene f nadrobneho a hčuboteho šenaca f wšhtejnosčejmi tamnyh naraiščich krajow. Wošebje šajimame bē tež, so bē f. profehor runje na tym dnju, na kotrymž ho w Bresleč-Litewškim mēr podpīša, w tutym šrudnym wštelanym mēseč a wo mēseče tam wosmohtu f generalom Šoffmannom. Ze wšcheho ičtož jaškšidachym, bu nam wēšte, to je Šturalndsta tón kraj, kotraž budže dobra nowina fa dželo Gustaw-Adolfšeho towarštwa. Šlowna šromadžina centralneho Gustaw-Adolfšeho towarštwa ho tohodla tež, je-li nēkat mōžno, w mēseče Niga wotmēje. „Wulle je to polo! Pšde mašu je hčičeče dželane! Duž hčow do džela fa Gustaw-Adolfšte towarštwo!“ To bē nēhžbe ta ntyšl, f kotruž f. prof. Rendtorff štonči. Džatue šlowa f. pšchēhdy a do džela wosaze šlowa f. primarija Wallenštein-a: štončichu šromadžinu, a f tutej mēseče tuton rjany a wōnyž džē wōjnyšeho šerdžena šlowneho Gustaw-Adolfšeho towarštwa hwoj kōnž.

— Šwony, kotruž nam hčičeče wostachu, dyrba jašo f „muštronz“, kaž lud praji. Šelko ho wōnuw a šelko ho dale wroče štoja, je jara njewēšte. Tuton wufas pšacič, kaž šam praji, fa žyfu Rēmšku a wōhgdžene kraje, a to hčamžny pšacič wo pšičečech. Kat pač ho špōžiwasch, hdyž ščehowaze šhonich a to wo belgiščich šlowach. Belgički kardinal Mercier, wo kotrymž hny čjasto hīzo w nowinach čitali, je ho w jenym pišnje na mēščinštwu a lud hwojeho wotrječe f protestom wobrocžil dla wotdaječa šwonow a pšičečelow a nimo tobo f drubim pišnom na banža. Tak bu pola nēmškeho tujječštwa wuřtufowane, so ho belgišče šwony a pšičečele njewōnuw. A wone ho tež wotwēlale njēžu. A nēko dawo ho f nowa f wjedžnju, ho budže te šanofštane šwony f nowa pšehladane, dofelž hēbi to wobitaječe najšeho wōjška jada. To dyrbjate ho tola nēko najprijedy tamne belgišče šwony wotdaječ.

Porčedženta. W pošlednim, 30. čž, na 119 str. dyrbi 4 rjadka šhērlichja rēkač: Wobščubžecž jom' šda ho lōže;

Samolowity redaktor: šaradž Wyrčacz w Roščarčizach.

Šsoburedattor: šaradž M r o š a f we Łupoji.

Čžičečej a nakladnik M. Š s m o l e t w Budyšchitje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprúnycy
Napoj mócný
Lubosć ma;
Boh pak swěrný
Prěz spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědny dny,
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies ma
Njeh ć khma
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Boh pada,
Wokřeń će! F.

Šserbske njeđzelske kopjeno.

Wubawa ho kóhdu pšobota w Šsmolerzkej knižničičežetni w Budušćinje a je tam ja k. wówtólětnu pšchedwotatu 40 pj. dostać

12. njeđzela po swj. Trojizju.

Pl. 6 (4. štucška).

Se wjehcej wutrowježu cztajmy 6. pšalnu a modlitny ho s nim.
Se šlowow tuteho pšalna, kotryž my níz jeno ja džehša
fa šwoju modlitnu šezniny, ale ja tutón zhyt šruchty čas, i
tutych šlowow kšinczi nam jene šlowo napšehcežo, kotrež hižo
dawno, dawno pšehes uasch čas kšinczi, kotrež s uaschich wutro-
bow kšinczi, kotrež pšehes najše domy, haj pšehes najch zhyt kraj
kšinczi; to je to wotanje: „Ach, ty šknježe, kak došlo! ?“ A
hdy bywa něllke tuto wotanje móznjše a móznjše, hdyž
mamy jažo měhaz awgust, kotryž naš dopunitwa na tón měhaz
awgust 1914, kotryž nant tu wulku wójuju pščinješo. Šchyr-
zyle, dołhe wójnjeke lěta šu ho minyle! Ach, ty šknježe, kak
došlo! ? Jene nowe, to 5. wójnjeke lěto je ho šapoczało! Ach,
ty šknježe, kak došlo! ?

Ach, ty šknježe, kak došlo! ? s tutny wotanjom šejny
pšehed šwojim Bohom w tutym 49. měhazu wulke wójuju, na
špoczatku 5. wójnjeke lěta. Zuto wotanje pšchitńš s ponižnjeje
Bohu-wěrzajeje wutrobny, a wono pšchitńš je šulnjeje Bohu-
wěrzajeje wutrobny.

I. A kak došlo, kak došlo! to je to wotanje, kotrež něllke
wšchudžom ho šběha, w tych we wójnje bhwagych krajach, kaž
w neutralškich, w nješpěchěšllkich krajach, kaž w našych krajach,
w domšnjeje kaž w polu! Wšchudžom to wotanje: Ach, kak došlo,
kak došlo! Šaj, ale, mój luby, to pak njeje to wotanje uascheho
pšalma! Ach, ty šknježe, kak došlo! ? woka tutón modleš!
„Ach, ty šknježe, kak došlo! ?“ hdyž ho něll šběha tuto wotanje,
kotrež ho woka k temu šknjejeje wjehch šknjejom? Wšchudžom pola

naš? Tu domach pola naš? W polu pola naš? Abo šu
tu a šu tam tajzy, kotřiz to jene a teho jereho šabudu, teho Boha
a šknjeja Zebaoth?

Ach, ty šknježe, kak došlo! ? hdyž to něll tu a tam tak ho
woka, tajte je to potom wotanje? Wóji lubi, pola naš wšchěch
dyrbi to jenož to wotanje bweš, kotrež wuškadja s jeneje poniž-
njeje, Bohu-wěrzajeje wutrobny, a jažo, kotrež wuškadja s jeneje
šulnjeje, Bohu-wěrzajeje wutrobny!

S jeneje ponižnjeje, Bohu-wěrzajeje wutrobny šběhaj ho
najshe: „Ach, ty šknježe, kak došlo! ?“ kaž tu pola pšalmistny.
Wly wozžemy halle do tych ščezni bweš, kotřiz to: šknježe, šknježe!
šabudu, kotřiz to: šknježe, šknježe! wjazy nješnaja, kotřiz žaneho
Boha wjazy nješnaja a ho žanemu Bohu wjazy njemodla! Do
takich wozžy ničtón i naš ščezny bweš! Ně, my wšchitzy, my
wusnuwanany ho temu jenemu, trojicněkemu Bohu:

„Božo šknježe teho šwěta, o ty šwjata Trojiza,
kiz ty dašy, ho wšchitke lěta, džej ho s wozu pšchěmjenja;
tvoja ruka šjewi ho, a w tym šwěčeje šdžerzi wšeho.“

(šbčel. 344.)

Wly wšchitzy wotamy tež w tutej dołhej wójnje: „Ach, ty
šknježe, kak došlo! ? my pak jo wotamy s jeneje ponižnjeje, Bohu-
wěrzajeje wutrobny!

S tajteje wutrobny šrupa to: „Ach, ty šknježe, kak došlo! ?
tuteho pšalmistny. Šsu pak nětto njes nam jenož lute tajte
wutrobny? ! Abo šu šnadž ty tón, kotryž praji: „Ach, ty šknježe,
kak došlo! ?“ Šy tuta njemóšchich wjazy tón Boh teje lubočeje
bweš, hdyž tón wójnjeke mordowanje tak dale džel! To dyrbišch
měr šezniny něll po šchyrjoch lětach tuteje wójnny!“ Wóji lubi,
tajzy, kotřiz tak praia bčdu tu hižo w awguste 1914, tajšch je

ich mjele nętkle w augujsze 1918! Tola woni wschizny do hromady pchęzo hjędęce Boha njespójnaciu a njesjanja! Woni dżę njesjku ponizny pchęd nim! Abo, cżlowjeće, kak myślijich hebi ty to, fo by ty tcho jeneho Boha niwola! f twojm: „Ty dyrbichy!“ Wzi wo Bójh a jenoż wo Bójh płaczi: „Woni móże, won dżę, won budżę!“ niemużny, woni móże a dżę a budżę też tutej wońnje kónu dać, techom niemużny, hdnj jeho hodżina tu budżę, Wożo hodżina. To praji jena ponizna, Bohu-węrzaga wutroba. — „Ach, ty śnieże, kak dołho!“ tak wolaia druży a praja: „Wzi, Wożo, ty hy tón wulki a frowaty, ty hy wyśfo wojschęce swojeho swojeho dołoko wot tutej męce semje a wot tutej hjędęce njeschich cżlowjeto! Ty wulki Wożo hy njeszawozja te te male swojencęta: by-li ty tu był pola naś a fo wo naś itaral, by ty dawno hżo cżin cżin wiśęje wo:ny!“ Tak hjęchach halle njedawno midrowacę. Mubrujesh też ty tak? Prajiś-li haj, prajim, to blajniś, cży mudi, to hy cży Bohu-węrzajh, ponizija fo pod toh hjętateho, wulkeho wędźneho Boha a wusznawaja: „Śnieże, Wożo, ty bę naśh pomozni, ty hy naśh pomozni, ty budżesh też dale naśh pomozni!“ — „Ach, ty śnieże, kak dołho!“ Ja wiać do wutruju, ale cży druży wbohy! Woni dyrbia won do pola; woni nimaju wjele f jędy, woni uinaja hżo nićo f wobłecanij: „af druży to f wjele frowami praja a pchji frowach wostanu, wostajiwichi fo skutow wot cżęha, wot pchijukuchmośę — wot luboćę; to wodżemy halle prajic! — Jabanu. Wój luby, hy-li tajki, njemóńcę do gży a wutroby wolać: „Ach, ty śnieże, kak dołho!“ pchetoż ty wutroby nimaśh. Shtóž pał wjazy wutroby nima, njęje też wjazy žnyw, njęje wjazy žnyw we wjęre, w tej wjęre, kotraž njęje jenoż myśl a frowo, ale też iśtał a žnywenje. — A hjędęce janyh je! Nadżemy pchji tajkim hżunym wopominanju nićęho tabęzi! Tazjy też hy, kiz praja: „Ach, ty śnieże, kak dołho hjędęce tón cżęh, fo móžu tal pjenes na pjenes bromadżię, fo bywam bobatichi a bobatichi, fo móžu na pch. kull butry pchębowacę ja 5 br., haj jcho praju, ja 10 br., haj 20, 22 br.“ Szę ty tajki — tajkich je też ty, jim hy w myśli runi, cży, kiz tajke śchowanije płaczińny płacza, — hy ty tajki, hy wjcho pchędat a pchękupil, hżo twoj wutroba, a tuta wóznikemu djabotej; tuton je nętt twoj kuzę, tutemu ty hżujich. — „Ach, ty śnieże, kak dołho!“ tak wola Bohu wjzaja wutroba a ponizuje ho pod tu wśchępomóžu a tola řaju wśchęhomiu ruku teho śnieja a Boha, a modli ho f naidim pjalnom: „Ach, ty śnieże, njeschtrafuj naś w swojim hńęwie a njeschotaj naś we swojej kurowojci! Śnieże, budź nam hnadny!“

II. Tak wolaio f wjernym a hżunym wolańjom ho ty wśchęhjędęch a wolaś je hjęlnej Bohu-węrzajej wutroba: „Ach, ty śnieże, kak dołho!“ Wchetoż hłaj, ta ponizna wutroba bywa hýlna we dowjęre na Boha! Wój luby! Njesjhy hjędęce ženje pjalny cżital? Njęje cży to pchji tym nićo nadpadło? Tak nękoto-ry pjalni, a tak też tuton, je w jenny dżęlu to wolanje a řdychowanje jenie po wśchęm řdaczy řyńkneje haj řadwólwozaje wutroby, w drużim pał ho na dobo řjewa jena wutroba, kotraž fo trośchurje, kotraž je hýlna, haj řhrobta we wjęre. Tak je to w naidim pjalnie, tak hjędęce w jich wjele drubich. Dżiwatich fo tenu? Ty ho njedżiwatich, jeli fo ho w cżężim cżęhu, jeliśo ho nętkle pchji řpoczatu 5. wójniśeho řeta prawje modliśh, we swojej wutrobje řęćajich je swojim Bohom. Ty řapoczmaśch pchji telko wójniśich řačęřęw a niśom, też twoju modlitnu se hýlfami, f řšępotanjom, se řdychowanjom. Tola, mój řchęčęřano modliśch-łi ho woprardže, řęćajich-łi woprardže se swojej wutro- bu f Bohom, w njesjęchach, ty bywafch, cżim dleje a cżim bōle fo tak modliśch, cżim męrnijichi a trośhniśchi, haj f tuteho trośhata

a f tuteho pofoja dobywajch mozy, řylnowje, řhrobtoćę, nadżije, dowjęre, a ty bywafch hebi wjęny w tym: „Wój kuzę ho njęje hjędęce wot naś a naidęcho ľuda hnu! Wój je bliśfo wśchitkim, kiz ho f njemu wolaaju, kiz ho woprardže f njemu wolaaju. „A twoje wolanje: „Ach, ty śnieże, kak dołho!“ wuhadža cży f jęuce Bohu-węrzajęje hýlneje wutroby.

Sztjdy, kak pjalniśta ho modli w přrim dżęlu tuteho pjalna, wośębe w 2., 3., 4. a 7. řtucęzy: „Ach, śnieże, njeschtrafuj nję we swojim hńęwie! — ja pławaju swoje pohłędęće řyńcętu nōž a maczam se swojimi hýlfami swoje řożo!“ Njęje to to wolanje jęuce řylnowje, řyńkneje, haj řadwólwozaje wutroby?! A hýlch, kak ho tón řam pjalniśta modli na kōnu hýwojeho pjalna, w 9., 10. a 11. řtucęzy: „Stupęće wote mnje, wchizuju řłōimny!“ — Wchizuj moji njespędęćę dęrbja řa- hamibieni być a fo iara řtrōćę a do haniby pchijicē nahl!“ Njęje to to wolanje jęuce řylnowje, jęuce řhrobtoje, haj pchę- řhrobtoje wutroby?! Nłaj: to 4 řeta tuję wójni; to ho řapo- cżęje 5. wójniśe řeta! cży padnjeni, cży řranjeni, cży řhubjeni! to wścho naś niśije, fo ho ponizujemy. A ponizowanju niśija naś też te wójniśe widozuj a hýrote, to řdōž řhubidnyty řnywenju, řwri a řuble, te řhłębowe a te mjařowe marci! Ra- tole wścho hładajo dyrbimni wolać w poniznojci: „Ach, ty śnieże, kak dołho!“ A njębabudž to jene: tch pchęčęřano Bohu wrořotazch, tch njewjęřazch, tch, kiz Boha hanja, Boha řa- pomnija! Cży wśchizuj naś niśija f poniznojci, fo wolaaju: „Ach, ty śnieże, kak dołho! Njeschtrafuj naś we swojim hńęwie a njeschotaj naś w swojej kurowojci!“ — A tola, pchji tym wśchęm a we tym wśchęm: Nęwje a řpōtup! a ř hýlna mózna řtroza na hřanauśch doboho řroja, haj řhubofo w njępčęčęřłłch řrojač też w augujsze 1918! tón męř na řaiśędej řronje! to bobate nam pchęd wozęni naidich njępčęčęřłłw pchitřyte řnywowe řlido też f 5. wójniśim řzjan! tole wśchito a hjędęce drubie, mono řęduje te wutroby: „Szlyna budź! Budź hýlna! Bohu ho dowjęre! Jenje hjędęce wopijuchęny njębu, kiz ho Bohu dowjęre!“ A ta wutroba bywa hýlna a hýlniścha a fo Bohu dowjęre.

A tajka řhlna, Bohu-węrzaję wutroba wufoma: „Ach, ty śnieże, kak dołho!“ — Ja wem, mój śnieże a mój Wożo, kak dołho, doniz twoja wśchęhomiu a wśchęhomiu ruka njęba teje wójny a teje nuly pohłędnjej hodżine wotbōnacę tym f dobyću a f řbožu a f řpomōženju, kōřij Bohu wjzaję a ho dowjęćaju! Zohodla, o śnieże Wożo, o ľuby Wōtęce, też w nuly a řrařęhy 5. wójniśeho řeta ho my f tebi wolaam a ho modlimy: „Śnieże Wożo, pomhaj ty, śnieże Wożo, daj ty, fo by ho tola wśchito berje radżito!“ Pamien.

Jeśus je prawy řękar.

— Marč. 7, 31—37. —

Śłōž — Ř. miř. h., cż. 95 —: Tebie, Wożo, řwafamny řc.

Jeśus řękar prawy je, dżiwne jeho řkutowanje; wuhadžařę f miłoję wścho je jeho řrózowanje; řhtōž ho jemu dowjęri, teho potře wuhoji.

Cżlowjeť hřuchōněny je, — teho pchijęćędu f njemu; řpōřęna jeho dowjęrje, fo by mile pomhaj jemu,

na njoh' ruku položil
a tak jeho vuhojil.

A wot luda jeho wsa
Zejus wožebje a jemu
wdožec dawo namjenja,
slobodaze, jo dobił k njemu
dowěru by struchlony,
jo je Zejus pšchecelny.

Wón do wušchowo hłuchemu
poroty swoje tustny ruceje,
wuplony a bédnemu
jajhka ho dótkny ruceje,
horje k njebju pohłaba,
k Bohu jeho potaja.

Štochny wšohi s tym hwdězešče
jemu, jo je pomoz Boža.
Gephata! něk praješče,
— wotewił ho je słowo sboža,
s fotnym hłuchoněmemu
Knješ ho słowi s pomozu.

Štochom wotewrišćeje ho
jeho wušchi, a wšajk jeho
jajhka wšchaf rospja ho,
a rěc. pokhadžešče s njeho;
hłuchoněmy rěčešče
prawje, — Boha chwalešče.

A pšes měru džiwachu
ludžo ho a rošnoschachu
Knješowu džiw tam a tu
a je jahorjenom džachu,
hdyž Knješ mjelježej tajaješče:
Wšeho wón derje čynil je! —

Študich čini hšydožych
Zejus, kšak wšchobomžny,
a tež něnych rěčoznych;
pomhač njije ženje šróžny,
dotełz pšichšoh s njebjež je
a nam plodži wjebele. —

Wpšchegjanstf profesor theologie Gregory.

(Pštracowanje.)

Gregory běšče njespróžny pučowar, wožebje šchytta dla, Noweho testamenta dla, kiz tak jara lubowaješe. — Šaj, lubošć k nowemu testamentej wjedžešče jeho pšes wšchitke kraje wot ranja hač do wječora. Dotełz běšče ham zyle hudy, s wotkal došta hrědi, jo moħt tajte dalote pučowanja došonječ? Tež najšpohoinišči muž trejba tšyahy hrinowat, hdyž dže w Egyptowskej, Afiskej, Ruskej, Amerizy dšehči čaħ žnyw bueč. Gregory došta wjazy křoz podbjery pšes němšle wědomošne twaawštw; tež s Ameriki, a tež wot jenneje ruskeje knjenje je podbjery doštal. Ale tute pjenješ pola Gregoryja štrokrěčny daš nješechu, na hšdy pad wječora hač pola druhih ludži. Dotełz běšče šwacšeny hudy bueč, móžešče s pjenjefami, kiz ho jemu sa j ene pučowanje doštachy, tš čynižć, abo na jentym pučowanju tš křoz tak došho pšchebwueč. Na šodži šědžešče w najnužškej

šlajšy; s hšudnymi putnikami a wučahowarjami a wješešče ho, hdyž móžešče jim s pjerom a s radu někał pomhač. Wšto w hočenzju wobjedowaješ swoj kšlěb a twaoržk na drošy; jeho šoleni bšehote jemu s šlědom. Na železnizh šědžešče najradšcho w šchtwórtkej šlajšy, a tu šejna ho s žnyhm ludom a s jeho dušchu šepje hač w drubej šlajšy. Najradšcho pak pučowaješ pšehi. Što je na swojizh dalotizh pučowanjazh najšonik, wo tym je šedma šchto pišal. Bšehče k temu pšchegara ponizny. — Ženož škadnožuje wo tym něšchto šhonimy. — Do Bergamona — jene s tšch 7 měšow šwewjenja šwjateho Jana pučowaješ pšehi a pšchegnowaješ pod hołym njebjom na pšetu. — A tajte nozy na pšetu je w Lwienze poměł, kamješ sa šahil, kaž nědhy wózž žakus. Kaš wuhłaba po tajtej nozy na pšetu puščiny šlědy bujenow. Takte zyle šamulstki pod hołym njebjom w puščiny pšchegnowač. To šamozješče jenož muž, kiz niz jenož hšoblošć ale tež poboznošć wobjedžešče. Gregory dowěrešče ho Bohu a s měrom wšchom. Na tajšch pučowanjazh šhwalešče hebi gumijawe a wšstone wožebje, kiz měješče pšchego pšehi hebi. W nozy „na pšetu“ jej šhody hebe a wšehče hebe wupšehetnje, jo jemu njeby wšna wša šejššodžita.

W lěze 1906 pučowaješ Gregory, 60 lět star, pšehi, wot města Bort Said, kiz pšehi wulwoje Suezšeho kanala leži, pšes žpu šinajst puščiny do města Jerusalem a to zyle šamulstki. To je puč, dšehči hač 300 kilometrow. Pučowanje traješče 9 dnjow, a to wot města Suez do města El-Ausch pšez dnjow, a wot El-Ausch do Jerusalem šchtyri dnj. Gregory w orienze rady šam pučowaješ, ale tšhdy by swoju hšoblošć pšehi šamym te swojim žnywenjom špactacizj dšehjal. Bšehče na šamotnej drošy pola Hebrona w Walaštinu, na šrodnyhm popoždny, jako Gregory šróžny a lačny do šamotnej arabiškej šhěži, totraž pšehi pučuj šejšče, šonit, jo by wo wodu prošil. Wobudlerjo jeho mawowachu tu wotadž, haj šupichu jemu do pučaja, jo njeby dale moħt; ale žwižny Gregory štwreži jich na šot a šhwataješ dale. Wšry jeho dray nužje doščežehšchaj, a jemu pšchwalošchaj, jo by štejo wotkal. Gregory jeju měrnje dočaka a jeju jako wobudlerjow šhěži špšna. Žadawštaj wot njeho wšchitko, šchtož měješče pšehi hebi, pšchewajšchaj jeho draštu a njenamafschajst njčo dale hač čžohnil, dwě wobježči a něšchto pjenješ. To jeneho rubježnika tak rošněwa, jo swoj wulki nóz wuežeje a Gregoryjej hrožešče, jeho šakšć. Ale druheho rubježnika bšehče Gregory je swojim měrnym wawšnjom, swojej pšchecelniwofšču a swojim pohładom tak putal, šo šón swojeho hšobneho pšchegela šmėrowa. Wjes tym wotaj našch pučowar žyle šmėrom ho ani kšta njebojo. Wšry tež rubježnik pšehsta jemu hroščež a wšchizny tšho šej měrnje wožemje prajachu. Wo něšotnyh křozelach pak ho rubježnikaj wobježschaj a putnikaj wobježči, kiz tak nušnje trejbašče, šahy pšchijehšchajst. Tajst wulki šachšchěč bšehče Gregory je swojim měrom a swojej pšchecelniwofšču na njegu čynil.

Tež domadž bšehče Gregory njespróžny pučowar. Šjědy, na pšistad w šwjatšownych šrodnyhm ewangelišch-jozialny šongreš, wawštwaješ s wjedžaj pšehi pak šam, pak je swojim šhynom. Tež na pučowanjazh žnywešče ho po swojim šumim wawšnju, s šhšebom, twaoržkom, je šlowtami a s wodu.

Gregory wotšta mšody hač do šchědžnyh lět. Ša wšchitko ho wón ho wón šajimowaješ. Wožebje sa wšchitke rjemješšitštwu, w šchtych jo ham šwėru wuwučuwošče. Šamad wo šim šudži: „Šdy buchu mje na šamotnu šupu wuhnali, a hdy hdy hebi člowjeka wubrač šmėł, šchtož šmėł hebi šobu wšach, njehdyž žadny wotomni dšewal, hebi Gregoryja šobu wšach.“ Gregory bšehče tšchekšimo nauwulny a měješče prawo na wšchšchich šchulach tšchekšimo wuečič. Tež domadž měješče wšchš

vjederšiti grat a hebi rjane knihowne polaj dželače. Tajse rjenjejniste dželo lubowalče, nig by by pjenježo lutowal, ale so by na tajnim džele hwoje wječelje mel, so by hwoje cjeło pofytiti a hwoj diach wofchowiti. Hdyž bješe wječor hujerež sprožny a jeho tšprijer bolječe, potom ho tež hwojim bratram dželačerjam bole blisko cziweše. Wly duchowni dželačerjo hmy na najše duchowne dželo f njeprawdu pšehajara horžji. Gregory meničelje, so je etičiti dobytk ručnego džela sa duchowneho dželačerja tón, to f njeho poniznošće wufnje, kotruž pšehog trieba, to cješe poblati žimjenja lježe wrolyni a so hebi wozaj bratrowiceje myšle f dželačerjam dobudže. S tutych pšahčinow da tež Gregory hwojemu jeničjemu hnye samkafstno wufnučej; hdyž bješe na awnatašju pobyt, dželje 1½ leta wšče-dnje w modym fili na dželo. Je samkafstno douwufit a hebi pravo dobytk ham wuwozomow f samkafstno wufnučelje. — Potem halle je tutón mtožens sapočak lěkafstno juwowac.

Gregory možeče derje wškowac. Je šchirni leta dotho wumješte akademije w Lipsku a w Parizu wopolat. Na hwojich wedomostnyh pucowanjach hebi wšichte wobroly, wšichte wtočny pšijnifow a wudebenjenja w rukopisach ho namakaze, wotrywowa. Pšičak možeče f maichinu a f lěwey ruki.

Jako theologa stejede Gregory na prawej stronje, hač ruujež tež wulke islužby kritiske theologije, wošebje hwojeho pšehelja šanada nješchepšowanajše. Ale bješe nješchepšel wšchitich pšehatnych a pšehajnych hujdenjuw. Jeho islužby wo theologiju wedomošć hmy nimo mery wulke, a tola pšehetřebi je bohatošće wot wošoby tak jara, so moške ho na njeho šlowa 16. psalma počadować: „Sa hwojatych, kotizj na femi hu, a ja krahnyh, na wch mam ja wščo hwoje špodbanje.“ — We hwojej wutrobje mječelje nješaprawičenje žorfo lubočeje f šmilowelje. Kaž Jezus, džerželje ho raby ke šhudim a ništin. Ewangelij mječelje wošebje fa wječelu powječej podščoznym a šawelowacym. Šawojim wuwozomow Gregory pšehow šahy radželje: Hdyž čzeče prawi wučebnizy Jezusowi byč, do budželje hebi pšehčelowo nješ šhudimni a šrudnymi a njebaječe ho wottrajdičej, hdyž na hibu a šahakofščej trječičje; pšchetož hida a šahakofščej itej štamjo myč, kiž šchytika njejanja jako šudmožerja wot wšchitich putow. — Tuta wulka lubošć f ništin wotščatam luda pohnu Gregoryja ho tež pšiti političnim žimjenju wobdželje. Jako bješe dwóršiti predat Štöder w lěče 1890 ewangelisti šogalnju kongreg. šahajni, šhufjelje Gregory do wubjerka. A jako Hedrich Naumann hrejžej džewječeljatnych lěti hwoju nacionalno šogalnju stronu šahajelje, hemy Gregory hujerjo pomhaječe. Tola 1903 ho Naumannowe towaštowo wosawcja a jeho pšahowšowarjo f nim ho liberalnišej stronje pšehi-samkafstnydu. Gregory jich nješchepšowalče, dokež bječu hmy liberalni pšehajara šahupjerjo wulkeho kapitalizma. Wot tuteho cšaha hem ho Gregory na političnim žimjenju jemož f redka wobdželaje. Nješchitkušelječe žanej političnej stronje. Wšchi šahajcajo jeho političneho žimjenja bječu ho wšchelate kola šhetro na njeho dla jeho pšehčelnojšeje f ludej šohčidite a jeho jako „šahkarageho wukrajnita“ wosnamjenite. A tola je tutón wukrajnit ja Němčinu wumješt a derje uniošich hwojich pšehawšahich nješchepšelowo w wotčimnej lubošej pšehetřebički! Wot wšchnojšeje njeje ani rjada, ani titula hač do 69. lěta doštat, najebacj hwojokšahownych šahžabow; preni rjad, kiž je doštat, bješe železny křiž. — Sa to pak bječe doktor wšchitich šchyrjoch šakulow, šchtož itej nimo njeho w žylkej Němškej jemož hšičelje dwaj univeršitnaj profesoraž — a teho ho wječelječe. Nimo teho bječe hobotawo wšchitich možnyh wedomostnyh towaštowow w žyltim hmeče.

(Pšichodnje dale.)

Wojna a měr.

12. awgusta. Te powječeje f pola hu šhume, tola nje boražoje a šrudnje; wone hu hamo dobre sa naž w tym jentnu, so tež domišna šažo bole fa hmy pšahidnje, so hmy w krawonajej wojnje ja so wuojemju wo to, hač wwoštejmju a wostanjemju abo hač nje. To bu pšiti wšchch wojnišch wostanimošćach a wufšohčach tola šahyte. Tež w tutym jentnu hu dobre te nješwječelaje šhume powječeje: Na wječornjej stronje je Žendželčan pšahmal a pošupit, a na raišdej stronje durbj Žendželčan na 60 kilometrow pšehed Petrobradowm štrac. Na polodnišch bitowščej pošpny noweje italjeje ofenšivju; na žyltim raišchim boku nowa šhntjatarža a nježo wšete. Wšete nam pak je, so najše wošiko šhwerne štražuje a so Štindenburg, kaž pšehod pšehčejowo Ruškam, tež nět na wječornjej stronje šitowo a bježenje tola na wšahem pošleđu f dobočelštemu šohzej dowjedže — f Božej pomogu; to nješahudžim pšahitajče, a wo tu pomog Božu nješahudžim pšehčej. Wjež tajše modleščke pomogu tež Štindenburg se hwojim wošikom byč nače, kaž je to ham wufnal. Wón je žendželšti nabdel pšehčejowo wošiku šronpryžny Rupprecht hudydom šahajit ho hwojim na raišchim boku bižo wuprušohčanim wudženju. Tola na tym njeje dočej, stejo njemožemju wostac, dale durbimju šak abo hinc! Duž pak durbimju wšchitaj f tomu pomhaje. Šchtož je hač dotal f myšlicšku šlahabo hač hradž wuprušohčeneho mēra hrajak, budže derje wot tajšeje wojniške šlowowatošeje wuhojemju, hdyž špohuaje, šak luboščiwje ho najšiti nješchepšeljo bižo nětkle wo to štaraja, ho budy naž tež fa cšah mēra wot wšchego šhwerneho, wotowankšeho a hwojwodatšeho žimjenja wotšrelli: to rēka njenužny f durbimju: šak bječu wo mērie to dozpiti, šchtož we wojnje hač dotal bišchēje hwojžohacu, naš, wach lud, naich kraj šohizowac. Duž f wērie a f dowērie na Božu pomog! A f tutej Božej pomogu doprēka!

Š bliška a š daloka.

Š kraja. Wšchch našch žylt wotny kraj dže pocijo durbim štržbam nětkole tež ta jena: Radušiki a pabučštwio! Tuto krawdjenje, kajšče ho nětkle pošahuje, je tež štrahčim šchēhwt toho jeneho brada, ho to šahčuje ja to, šchtož prawi a prawdošče, ho šhubujuje w kraju a ludu. A tutón šchēhwt je čšim štrahčenišch pšehow to, dželčej a mtožima krawdjenija po hwojnojščej abo po napominanju a nakrašanju drowšchymch, hač hamo štrahčich. Wšchtož f tym hmy my na najšchēhwm puču f temu, so hebi hamo hwoj a hwojeho luda pšichod pobkranjemju! Duž, šeltož šohž famoje, šahžewaj temu, je-li možno, tež se wšchēj šrudeljo!

Š kraja: Šchtož hmy bižo dawno woščatowali, to nětko bōrny pšahidnje, njenužny nowa wošinka poščokonta. Wona ho hrejžej septembra wupoložja a budže šak ta džejnata. Duž pšichotujimju ho pšehow na nju, so by wona zuna byla tež wošime! Žně hu jara rjane a bohate, a da-li Wōb krajš dobre domkšowanje, budže wone wječelje šak někotremu dobyty šaholž fa džewjatju wošinku poščokontu, f kotrež šohžny, kiž ho na njej wobdželi, ham hebi a wotžimemu krajej doberhe wufšukuje a dobytk pšahituje.

Šamolwity redaktor: šarac Wyrzacž w Wošahčah.

Šachuredaktor: šarac Wrošaf we Rušoji.

Čšičelčej a nakšadnit M. Š s m o l e t w Budyščinje.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Prez spar měrný
Čerstownosć da.

Nječ ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědny dny;
Džěł pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebes ma
Nječ ćí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kíž Bóh pada,
Wokrěw će! F.

→ Sserbske njeđzělske łopjeno. ←

Wubawa ńo kóždu ńoboru w Šmolerjez knižnicyšćerem w Budyšćinje a je tam ja šćtwórtlětnu pschěpćatu 40 wj. dostać

13. njeđzela po swj. Trojizy.

1. list na Kor. 4, 1—5.

Dženka Bóh je swojim hujatym słowom k nam pschistupi a ńo naš praška: „Šćto ńy? Sa čjo ńo ńam džerzišć?“ Šćutne prašćenje to našeho Bóha. — A husto žanu dobru wotmołwu na to nimamy. A njeđyrbimny njelječjez ale ńo wujnacž kaž žlonik w templu: „Wožo, budž mi hřešćničej hnadny!“

„Šćto ńy, ńwěto?“ Wóh ńo tež něto praška, nje jeno ńo swojim słowom, ale wońebje s wuju, čjeńnosću a žaložću našeho čžaša. A Wobužel njeje wójna pschěmohla njeđwěru a njeje móhla wutrobny wšćěđ s budžić k nowemu swojatemu žiwjetju. Haj, ńiśćeje wjetša je čjeńdoba tuch, kíž ńu wěru do Bóha a do jeho Šynja wopušćěšili, a njeđbe, ńo njebjoja, wěru našćich wótzow, lubojeć našeho Šbóžnika, hnadnu Wóžnu wolu Bóha wuńměšćec. Wychun ńo ńami ńebali, hdy njebychmy čhpli praćje: „Haj, temu je tak.“ Wulka je čjeńdoba tuch, kíž ńu ńo wot Bóha wotwobroćěšili, kíž na prašćenje Bóha: „Šćto ńy?“ žanu druhu wotmołwu nimaju, žhba wotkótanje, abo wuńměđ, kíž ńu sabyli hnadu, kotruž ńu prjeđy wot Bóha dostali pschě žćećenizju, pschě Bože wotkótanje, kíž ńu žapomniłi na to, šćtož běchu wot wěrných mučerjow a duchowných pschěšćeli, ńo many žćuzić Bóhu a jeho Šynje w pschěpsćuńnosćej a luboćej, ńo many tež powołanje sa njebejše kralestwo. — Haj, teho powołanja ńo husto ńanibujemy, hacž runjež naš Pawoł je swojim pschěfćadom a je swojim słowom napomina: „Ja ńo njeńanibuju teho ewangelića wot Šćhristusa!“ A dženska đyrbimny tež wuńměz, ńo njekněmny ńo ńanibomacž swojeho powołanja w Bozej winizy, haj wjele bóle, ńo móžemy s hordocěju

ńawone wuńnacž: „Ja ńam Šćhristuńowu žćuzobnił, ja ńam žaložnił na Wóžić potajniłwach.“

Na spozanjku našeho tełta Pawoł to ńam ńe s wjekełocěju wuńna. „Sa to džerž naš kóždu; ja Šćhristuńowych žćuzobniłow a žaložniłow na Wóžić potajniłwach.“ Njeprašćěłježo běchu Pawoła nadběłali, prajizy: „Šćto je tón čłowjek; prawu žapohćot njeje, s Žeńuńom njebe. Šćto nam prěđuje? Sa čjo đyrbimny jeho džeržec.“ A na tajte falsćne słowa njeprašćecjelow Pawoł we swojim druhim lićeje na Korintićich wotmołwi, kaž ńmy prjeđy pschěšćeli.

Pawoł ńo swojeho powołanja žćwali, a tež ńy many prawu, pošćawacž a ńo wjekełecž a ńo šćwalicž swojeje žćuzobniłow ja Žeńuńa, swojeho žaložniłwa na Wóžić potajniłwach. Šćtož pschěžo swoju čjełć pschětrawa, ńo njeby ničto ńo nej niče žlonik, ńo ńwěla boji, tola bojoćež njeńme we našćich wutrobach byđić. Žehodla, pošćaj swoju čjełć, swoju žćwalbu kóždemu a njeboj ńo, a njeńanibuj ńo.

A wěru. Šćtož reka Šćhristuńowu žćuzobnił, tón móže ńo šćwalicž. Pschětož ńm žćuzi kralej wšćěđ kralow, kíž je wot Bóha dostal mōz a prawu žudžić morwých a žimých. Wón žćuzi kralej wšćěđ kralow, kíž je ńo sa swoj lud na drjevoje ńanibuj woprowač, a kíž je wumohł s tym hujatym wumrjećem wšćěđ, kíž čžebža w luboćej a we wěre jemu žćuzić. Tajkenu kralej žćuzić.

Zu mjes čłowjekami kóždy porujo drubemu swojeho žćuzija žćwali. A čjim wozaj čjeće kmes ma, čjim bóle tež tón žćuzobnił ńo žćwali. Temu je tak na semi. A šćto čže tebi, žćećenizano, žaćač, ńo ńo tež wjelelił we swojeje žćuzobje, ńo ńo ńo ńo dla swojeho kmesa? Ničto to njemōže, ńo ńo ńo ńo

šrobtu, budomu kščešijanistu wutrobu, a twoja služba je pšichěžina tež twojeje njebejšeje, pšichodnoje čješće. Šeinfla služba ma šewišu jachodnu mřdu; kščešijanowa služba ma njebejšeho Knjesa, kiž njejachodnu mřdu wudžela. A tež to je ja naš nowa krajna pšichěžina, pračije: „ja jazpnam šiwet a jeho službu, ja w lubožeći a wjerje jako pobežny služobnik sa Jesuřom křodžu.“

Alle našeje powołanje je dwojate. My hmy tež sastojnižny na Božich potajnistwach. Bola naš čłowjekow to ta dšeržimy, so jeno eži něšto wo našich potajnistwach wjedža, k foržimy mamy najšijnjšidu dověru.

Dolgo hmy jich pruhowali, a hdyž su wot naš jako šiwetii namafani, dha woni wot naš mož na našich potajnistwach doštanu. Tak čini wyšchnoćej se hwojimi sastojniki, tak čini bohaty se hwojim služobnikom, šur se hwojim wotročkom. Zehodla možemy tež špřinać, so je to sažo wulka čješć a hnada wot Boha, so je mōn naš powolat jako sastojnika na hwojich potajnistwach. So možemy pōjnać hnadu Božu, kiž je šo nau šewiša w našim Knjesu a Šwōžniku, so možemy pšichowjedat hšubotocž Jesuřoweje lubošće, so možemy we šiwjatym Božim wotkasanju mēr sa duřchu namafat, foržiw šiwet nješnaje, a sa čimž wšchěž wutroby horzo požodaju. My hmy sastojnižny na tych potajnistwach Božich. A to je tak wjele, my možemy, — mamy prawo a winowatocž, hwoje šiwjenje pod kšōbōf tutch sbožnyh potajnistwow štajic. — Potajnistwo rěka to sastojnistwo, foržiw sastawany, ale ja naš nije to potajnistwo, pšchetōž my wēmny, so je Boh naš Wōž, so je Jesuř naš Šwōžnik, so hmy pmoženi a pšchēd Bohom prawi dia jeho wumrjećsa, to wšcho je nam wot Boha woslawjane; šiwet pak w tym wšchēm do wulkeho potajnistwa hlada, a njemōže špřinać, čzehodla šo hwojeho potajnistwa křowalimy. Ale my šo křowalimy, dokelž hmy Boži sastojnižny na Božich potajnistwach — abo čhemy wot něka tak wyřtać — my hmy sastojnižny na Božich šewjenjach. A zehodla hmy horžji, a zehodla hwoje wobležio šbēhamy, pšchetōž my hmy služobnižny Křysta a sastojnižny na Božich šewjenjach. To naš wšewješi, to naš wobhnabaji, haj wjele bōle, to naš, kiž bēchmy wopuščeniji a křudži wotročžny, hynah a čješćenah wčšerjow čini, kiž šo njepraščeja sa šchitom i wšchōseju, ale eži maju hami wšcho, šchtož je wuřne, maju hwojeho Boha jako Knjesa a Wōh je jim brōnje dat, njeh njepšchēcel pšchidže, woni njecjeknu.

Pšchetōž šiwet howri hladajo na hordošć, na našche wyřkanje. Pawola čhychu tež budžic. Ale wōn je jich wotpořafat. Wōn je jim piřaf: „To je mi hnadna wēž, so budu wot wař hūžem, jenož tōn Knjes ma mōz a prawo, mje budžic.“

Tak dyrbinny tež šiwet a šiweta hū jazpnowat. Šdyž ludžo wjedža, so šy pōbožny kščeščan, šiwerny služobnik wosjeho Jesuřa; šo na tebe hōřicha, a wšchudžom, hdyž tebe šetaja, dyrbiřich i jich ertia hanjenje a wuřmēch služibě. A zehodla je wjele kščeščanow šiwernocž we služibe pšchēšiko. Woni su šo hanibowali, abo bēchu pšchēřlabi je šiwetom wojowat. Šwētoweho hūda su šo bořeli, zehodla su radšcho jako wotročžny hřēdam a žadocžom, řaž tež šiwet čini, služili, hacž runje budžicu mōhli jako wčšerjow a čješćeniji sastojnižny Boha šo debicž i hnadu a dobročšiwocžewo teho Knjesa. Alle šiwet wabi, a jenož wutroba, wjerda řaž řata, mōže w tej wōjnje wostřat. Tōn wořaf kiž šo hwojeho njepšchēčela boji, foržehōž wōn nješnaje, je hīžo hšubjery. To šo wē, so dyrbinny tež jako wojazy Jesuřa temu pšchisřowowat, so je šiwet hurowmy a husto tež dobwēřetki njepšchēčel, ale hacž runjež to wēmny, jazpnamy wšcho, šchtož šiwet pšchēčewo nam špřinje. Pšchetōž tōn Knjes, na foržehōž šo špšchēčam, na foržehōž we čješčih řchudach

čšakamy, kiž je našcha nadžija, a kiž je nam našchu wutrobu pōhynili, tōn Knjes je naš wōdžer. Napšchēčiwto Knjesej nje-mōže ničto wojowat. Zehodla mamy wjerdu wutrobu, hdyž šiwet budži a řata, hdyž pod hanjenjom šiweta čšerjimy, abo hdyž čhe šiwet naš i mařtu ludactwa jaroješć. Me Bohu potajnamy njehku wutrobu, kiž šo pod jeho šud pōtřinje. My njemany hwoju njepšchēčewocž, Knjoječ, řtabocž; řak husto hwoje sastojnistwo řarjehōžimy.

Šchō mōže hřēdi nēčěžičehocž čšaha licjež? — Zehodla dyrbinny pak šiwet jazpnowat a šo Boha a jeho hūda boječ. Njeh tež w našich wutrobach je žive hōwo, so tōn Knjes na hwojim dnu pšchidže hūščicž naš wšchēch, kiž su jeho mjeno njeřli. Derje nam, hdyž je tōn pōřledni Knjesowu šud nam špōčat wēčnejse radošće. Šamjei.

Dwaj pučej k šbōžnocžiji a tola jeno jedyn.

— Luk. 10, 23—37.

Šlōh: Zehovah, tebi čhu ja špřowat! ec.

Wē hōžina wšchaf wosławowjenja sa Jesuřa a wužobnikow to, hdyž w řacuwariju wobšobjenja wōn dšchēf k pōřkam wobročiwšich šo; Dno, šbōžne su te woczi wotprawdže, kiž i wami widža, řchtož wy widžicē! —

Ja prajni wam: so požadali profetow wjele řej a řalow šu to widžec, řchtož wy wobsladali, a řhchēč, řchtož wy řchhchēli řej tu, a nije tutum dopjelniko šo, řchtož šbōžownym je wam šo špōčičio.

Šlaj! piřmanučenym pak řtany tu nēřaji a Knjesa řhwtaje; wōn dšchēf: Wřchtrije wutrowany, řjekri řucže, řchto mi eži nič wuřne je, so Bohu řiwjatemu šo špōdobaf a žiwjenje byh wēčnje herbōwat?!

Řak řteji piřane — Knjes praji — we řakonju? Řak čřitajš tam? Š tym piřmanučeného řtaji na řhru, so by řudnik řiwōj byř řam. A řakōn řnaje wōn hacž najšpje, so lubočež dopelnjenje jeho je.

Ššy pranje wotmolwit, -- Knjes dšchēf; čřiti to, dha žiw budžich řawēnje! — Pak řamoprawy čřlowjel bēche, kiž řařcha šo, řchō jeho bližšchi je? Knjes i pōdanow to jemu wuřařnje, so řmilnocž wopōřafat wšchudže ma.

Řaž řmilny Šamaritřki bēche, kiž na řmjerč ranjeného pyřaře, hdyž i pučza řkupit njemōžēšche, řaž mēřimaf a Levita čřinjeře; řel jemu bēche muža wdořeho, je hwojeho to nim pōřaf bližšchego.

To wëra cjinjeſche, kiž živa je wopravdže we ſtutkach luboſcje, a wuſnamja ſo miſoſeſjina, hdbžeſ ſtkadnoſć k bliženju ſo poſaje. Zaſ ſaſoſi jjena ſ ewangelijom je puć, kiž k njebeſham naſ wjebže w dom.

Pućž dwojaka a tola jena do njebeſž taſle abo žiwjenja ſo poſaſuje woteturjena, — pućž ſaſonja a ewangelija, ſo wuwjeſež ſaſoſi dyrbi ſ poſleca a ewangelij wjebže do njebja.

Nam pójnacž ewangelij dawa, ſo hmitny Samaritki Jeſuſ je, a ſo je k žiwjenju pućž prawta to wëriež, ſo naſ Jeſuſ wumnože, kiž j njebeſž pſchifſchot k nam je do hwiëta, ſo herbowaſi bhynchym njebeſža.

Zaſ knjes na ſaſoſi poſaſuje tu cžlowjeſta, kiž ſtutkow požaba, a najlepje ſ tym roſtwućeje, ſo ſaſoſi newuwjebže ſ poſleca. Pſches wëru jeno pućž dže k žiwjenju! Duž, cžlowjecze, wëſ ewangeliju! —

Riſchjanſki profeſor theologie Gregory.

(Potražowanje.)

3. Jaſo w auguſtje 1914 wulſta wójna wdubri, njenamaſa Gregory džeſnacž dnjow doſho žaneho mëra. Me na jëdnatym dnju, 11. auguſta 1914 ſamolow ſo jaſo dobrowólnik pſchi 1. narunanſkim bataillonje 106 polka pſchſchow w Riſſku. Nëſto mëjeſche hwoje džeſo a hwoj mër Cžehodla je Gregory, we wchoſje ſtarobje 68 lët jaſo jednowy rekruſta do wójſta ſaſtupit? Wón je bam na to wobſchërnu wotmohow w Luthardtowbch žyrwinowch nowinach podal:

„Mjeſſym do wojaſow ſchol, ſo bhych pſychologiſte ſtudije cžinit, ſo bhych pućowacž moſh, ſo bhych žort mëſ, ſo hmitl uniſormu noſyčž. Eſym do wojaſow ſchol, dokež mëjadž to la hwoju pſchikluſchnojež.“

„Bhych bhynchym wójnu jenož ſ Franzoſſeje mëſt, njebhych hwanano to myſlil; tež njeſſym wëſtu, hačž by nje wójna jenož ſ Franzoſſeje a ſ Ruſkeje k temu poſnula. Me jaſo biſchže ſo Jenđeſſta pſchidruži, mójno Jenđeſſta, Jenđeſſka, tutón hebičžimy kraj, kiž je žony a džeſči burwo morita, Jenđeſſta, kiž je ſo pſchërnjwo Zrlandſkeje lëſtrowi doſho brutalnje ſabëržata, Jenđeſſta, kiž Zrlandiſtu wuzgasa a ſawullſi, jaſo ſo Jenđeſſka pſchidruži, wjebžach, ſo ſo wo naſche bhęje jedna. Wjebžach, kaizy wojaſy ſu ſolonialne wójſta Jenđeſſkeje a wjebžach, kaizy bhylne woſobhy pſchidru, hdbž ſo wobſchërnje ſportowce kola pſchi wójnje wobdžela. Tehobla, hdbž ſhonič, ja Jenđeſſta ſady Ruſkeje a Franzoſſeje tež, hebi hnydom prajač: „Koždy, kiž može iſelbu nječž, dyrbi ſobu.“

„Moja prënja myſl bëſche potajſkim ta, ſo je nëſto nuſne, wiſchitow ſaſtačje. Wjenamkač mëra. Dyrbjač nëſchto ſobu wuſtutkowacž, ſo bhych pomhač, njeſchërnjwo pſchewinječ. Pſchi tym hebi njeſſym wſchëpnate myſle ſo tym cžinit, ſchto mójno ham ſtutkowacž. Wóž major, kotremuž ſo pſchëbſtačij,

jaſo prëni krocž do wójniſkich hrębjewo džeč, a kotrehož j wutrobu lubowach, wopſjetowacſje mi pſchëd krotkim hlowo, kotrež hým jemu prajil. Prajač: „Jednotliwym cžlowjeſt može malo wuſtutkowacž, ale ja chyzj hwoj žentimeter ham wtač.“ — Eym ſo jaſo wſchëdnju wojač ſamolow a hým wuprojti, ſo chju kždu bližbu, tež najniſſiſdu, wobkaračž. Ebiſchže dženka ſteju na tym kamžnym ſtejnitičęžu. Jena bližba njeje mi pſchëniſta, hdbž ſo žada. Eſym iſtuy a křoby w kaſarnje a wobiſſte hrębjewo wunjeſt. Njenëni, ſo hým hdy na nëkaſti pſchikas ſforžit. Moja prënja myſl bëſche: „W dyrbičch cžinječ, ſchtož možeč.“

Me temu pſchidže druha pſchicžina. Eſjo lëta doſho hým wjele ſ mojim hwoſtackažanami cžinječ mëſ, a woeſbeje ſ tymi, kiž ſo „džëlaczerjo“ njenuja. Nëſto ſo moji pſchërnjeſo, džëlaczerjo, do wójſta ſwolachu. Ja njemóžach njjeſež, ſo móhli džëlaczerjo praječ: „Tam je pſchërnj wot naſ, profeſor, temu ſo derje dže. Wdoli w hwojim domje a dže na univerſitetu a my hmitny ja njeho do wójny cžahnječ. To je rjany pſchërnj!“ To bëſche moja druha myſl, kiž nje do wójſta pobnu. Chyzyč hwojim pſchërnjčan džëlaczerjam poſaſacž, ſo wo teho njebojač, j nimi w rjebe ſteječ, ſo hým ſwolachny, ſo do wſchëch cžeſtotow wójny j nimi džëlitč. Me hým ſo do nič j nimi džëlitč.“

Jaſo třeču pſchicžim njenuje Gregory, ſo chje jaſo ſtary muž mlodſchim j pſchikladom byčž. Tučzi woeſſe cžeſtoty wojeſſe htužy ſečepniſchwo a ſwolaniſchwo njjeſež, hdbž widač, ſo ſo wón žaneho džëla a ſtraba njebwi. „Daj, je cžeſto, ale je wutracž. Daj, to wëm, ale wóžny kraj hebi to žada.“

Tute ti pſchicžimy, kiž Gregory ja hwoj ſaſtup do wójſta wudawa, hdbža ſo ſjednacž do teje jeneje: Gregory chyzſche Rejuhowy wuečobniſt byčž, chyzſche hwojim bratram w naſa wječſchę niſy pomhač. Me hdbže bëſche niſla wječſcha, hačž na wojoſničęžu, we wójniſkich hrębjach?

Wóž modlitwy.

abo: **Wotaj ſo te mni w cžaju teje nuſy, dha chju ja cže wuſpſchęječ.**

Me wſh, kſčëto wot mëſta ſdalenci, křuda žona cžežto křora leſeſche. Lëkar, kotrež bëſche ju wupyat, bëſche jeje jeničž ktemu hnytej prajil, ſo dyrbi, jeſi ſo ſo j macerjny njepoleſſchi, žedſku, kotrež bëſche jemu daſ, do mëſta do haptſki donjeſeč. Sa žedſku bleſču j lëkarſtwom doſtanje, kotrež hano móže macerit biſchže pomhač. Žona bu ſtabſcha a křotočje ſo pohóřchowaſche a tón hólčez widžeſche, ſo je nuſne, ſo kſčëſtowo hičž. Wóž bë cžmowa, wihorojta, deſchę ſchwaſche do matſy wotnjeſchlowo, ale hólčez pućž do mëſta derje ſnaſche a ſo njebojeſche deſchę a wihora. Do nozy won ſhwatſche a ſobžornje tež do mëſta dońdže. E ſhwapazej wutrobu, wſchón ſmohnjeny a bjes dęcha ja ſwóčęſt pſchi durjač haptſki ſežahnj. Me ničto njebe, kiž by jemu wotewril. Wſchato bëſche wóž a wſchitny w najſtubſchim ſpanju. Wón kaſapſche, wojaſche, proſchęſche je ſtſkſkim hłohom, ſo bhych jemu tola wóžinil, ſo je jeho naležnočž nara ſhwatſnwa. Wo doſkim cžakanju ſo ſkónčnje haptſzne durje wotantnyču. Saſpſtaſki bëſche ſtſkſtſnwe proſchęnje hólčezja ſiſſach, a hačž ranje bu jemu cžežto, wo hmyne wihorojitej nozy j cžopſeho loža ſtanječ, chyzſche tola hwoju pſchikluſchnoječ cžinječ. „ſhwatſcheje prajeje, křieſ haptſkario“, hólčez ſaſtupjo, jemu pſchërnjwo, „žaneje ſkondy njeje, moja naje je na ſimerež křora. Jenož hdbž lëkarſtowo bóřny doſtanje, móže a huđe wona wotkřoroječ.“ Saſparny, wobwóž a hwojaro: „Wdujo a w nozy žaneho mëra nimačy, haptſkſki ſo na hwoje džëlo poda a bóřny hólčezej bleſchu

i kłótniwość pšchepoda. Tón bę, ju sbrabnywšy, kaź bliŕj s durjani won. Pšyđi sramowanju wšchłafakdy tyšlow a lęka-fstwow, kotrež bęšaje trjebaf, ęo haptykafšy dohłaba, ęo bęšče ęo we fwojej bęšparwošy a wobznošy pšchepłabat a naj-šlytniŕy jęđ, šlyny dojęš, čłowjeka hnydom morjč, hólzej dał. Jęho jaštróznje ęo wopřhač njebodž. Što něto šapocęęš? Hólz bęšče taŕ ruče prjecz ŕhwataf. Ša nim bęšęč, bęšęče nje-možna węž, pšchetož haptykafšy njeuwjęšęče, hđže bęšęče hólčęš ŕhof. Wbohi mlody muž bęšęče ŕadwólowanju bliŕfo. Wón ruży łamojče a we fwojej ŕyŕkwošy a hroty čyžyše jęđ, kiz bęšęče wpašę wofat, ham ŕjęš. Ale potom ęo dopomni. Š wofat lęd nje može w tajkdy wofomikaf pomoz pšchynęš. Jęho jašęšęj bęšęđaj podobnaj a bęšęđaj jęho nauwečyloj ęo wofłęš. W njeuwprajomnyu ŕyŕku a njeuwopřomnej čłwili padže mto-đžęz na ŕofyca, poŕbęny ruży k njebękam a wofłęšę ęo nutnje a łyŕnje, ęo by Wóh luby ŕnjęš pomhał, nad nim ęo ŕumilaf a tu jedny dšw čjinił, pšchetož hwoaf žanję pomozu njeby wjęđaf, ani ŕa ŕhudu ŕhoru žonu, ani ŕa bęšę bęšęcho. Šwo mofło wofa ŕhwilaf na łofowanj lęzo. Wħa ęo s wot-machom do duri bęšęče a juwiočj bu s mozu čłohany. Čap-tykafšy, we wulłej bojočęj, ęo ŕbňnje, durje wocęjini a — ŕđto wofł je ęo juwiožwanje, jęho wješe wopřhač — jaŕo teho hólčęza pšchod ęo bu ŕtejo wjđi, kiz s hlošou, poŕnym bolofę a ŕarofę jemu napšęčęžwo: wofa: „Ach, luby, luby ŕnjęš haptykaf, dojęš mi ruče druhu: bęšęđy lękafstwa. Ša ęym nješbože męł, w čęjnowoŕy ęym padnył a bęšęča je ęo do tyhžy ŕuchom wofšita. Ach, hđdž mi ruče njeponřhačę, dħa pšchepođę pšchidni a moja macj je ęnow hiz: njebęha.“ Še ŕlowani ęo to njebodž wuprajęš, ŕđto ęo w tułym wofomiku we duŕhi mlodęho haptykafja hbyšę. Dęžęčaf bęšęchom lęka-fstwa by něto rađy pšchotowaf. Kał nutnje je ęo Wofu potom dšafowaf. Čłaf ęwojeho žnjwenja na tuto ŕhonyenje, tulo wu-ŕhonyenje mofłitny njeje ŕabak a čłaf žnjwenja je ŕwęny mofłę wofat.

Wóina a męr.

Dęni 10. awguŕta. Čęšęje bęchu bęđęnja ŕadžęnyč durjow. Węjera něŕf k tenu ŕhonyčny, ęo ęu žendželeženja a Fran-čowjojo s nowa polu Roje ŕchimali, tola podarwo. Naŕđy ŕteja wjerđže a wojuza s wutrajnoŕęu a njeŕpšęčęł hacj dotal njeje to jene dozpł, mjenujzy dobwacj męł. Krowčj wróčę ŕupnywšy w njeŕpšęčęłškim kraju je Šindenburg wŕŕę wu-ŕhady naŕđy njeŕpšęčęłow na dobwęę juiciz a s dobom naŕęe wofšija njeŕpšęčęłow wyoporam wthwajaf. Šo s najšyni wofšikami tam derje ŕteji, to neutralne, haj ęano njeŕpšęčęłšę nowitny pšchidawaju. W domiŕnje wđę ęu, kaź hacj dotal pšči podobnyč podobęnjęch pšęzo, ŕašo tajž, tokiž to wŕŕę lępie wojęđa. Šo je to jene niz ŕwječelaze ale mofžarowanja hđbne, to druže teho ęamęneho ruńęęa je to, ęo je jich pšęzo hiŕčęęe jara wjele tajkdy, tokiž, „wofniŕke bładų“ joŕkŕyŕawšy, ničęo najniŕŕęcho nimaju, hacj ęo je dale bledž, hacj ruńęe bu taŕ huŕto hžjo na to poŕafane, ęo s tym ludej, wofšiu, krajej a taŕ ęamym ęebi ŕchłodž, haj ęamo pšęheradu čjnjaj; pšchetož wđęte je, ęo njeŕpšęčęłni agentjo wjele tajkdy ponječęšow wŕŕę-řęje. — Wofšio na kraju podpđeruje wofšio w powđętie; a njęch tež ŕošo a ŕošo rjetojo powęra fwoje žnjwenje wofaŕja ŕa wóžny kraj, kaź w ŕadžęnyč durjad dwoje, dħa hnydom druhy ŕupja na powđene męřno a je jich wofębje něŕŕe wjele na pučęu, ęo byđny padnjeneho rjęfa s Ričdyŕofena na dobwęčęz doŕčęahnyli. A s wofšiomaj na kraju a w powđętie wojnje na pšęmo wofšio na mozu, kotrež je w poŕbędnich durjad nimo wofłowanŕŕdy kđžow tež wjažy wofniŕŕdy kđžow juicizto, taŕ tež jedny ŕam-

zowj, rjęžjka, haj ęamo do ameriŕkanŕdy pšchidawow ęu naŕęe podmōrjaj ŕhęle. Ameriŕkanŕdy ęo ruńęe něŕŕe jich wjele boji; njebabudny, ęo ęu w njeŕpšęčęłŕdy a frančowŕŕdy nowi- nocy wjele wjažy ameriŕkanŕdy wofatow, hacj do žpa jich je, a wofębje, hacj jich w frančowŕŕe je.

Šwjaty Wóčęenafš

(we wofšim čłaju — hlošowany)

po: Něŕf ŕhwaf, o duŕŕa! ŕhwaf Wofu dobrotu! ęc.

Na ŕaf Wóčęęe, kiz ęy w njebęŕŕej kraŕowęšj!

Wudž mjeno twoje ęwječęne doŕlojnje!

Š nam krajeŕtwo pšchitęč twoję! Dwoja

wofa, kaź na njeby, ŕani ęo tudy! —

Naŕđy w ŕwčęđny kŕlęb dał dęeręa nam ŕęęęęđritwje

a wodaž winy naŕęe nam wóžnyčny,

kaź winičam ny wodařowam

naŕđim ęo pšchitajni kratej twoję!

A njeuwjęž wbohičy tudy naŕ ęrečęnitow

do ŕpytowanja na pučęu je ęwđeta,

ale naŕ wmož ty wot ŕębo,

tokiž ęo w čęjňęoŕęch bęđęjny! —

Wŕŕaf krajeŕtwo je twoje a wŕŕęchomđž

a čęęęč na njębu tam a tež na jeni

wot węčęnoŕęe hacj do węčęnoŕęe.

— Šamjen dęę ręaj a bęleju! —

Kał kraje ŕłowa to ęu a jimaže,

do kotryčžj wjaŕaf wŕŕu naŕęu naŕęęęčj

ęy, Wŕchjre, paŕtyjo a Wofu

ty naŕđ, o JEŠU! — Wudž dšaf čęi wđęčny!

Ščęrluŕęe na ŕwjate dny:

Na 14. njedj. ęo ŕwj. Trojizy (1. ŕept.). Čaw. ŕhęrl. 321, 323, 639, 722. Węra 222, 5. Šłowny ŕh. 257, 258, 263, 278, 836. Teŕŕi Žilip, 3, 12—16. ęo hamj. 145, 8, 149, 4, 253, 1.

Na 15. njedj. ęo ŕwj. Tr. (8. ŕept.). Čawodny ŕh. 17, 305, 605, 834. Węra 824. Šłowny ŕhęrl. 131, 149, 198, 246, 311, 452, 693, 694, 737. Teŕŕi Čal. 5, 25—6, 5. ęo hamj. 46, 8, 90, 13, 14, 132, 6, 157, 4, 241, 16, 245, 6, 269, 5, 273, 3.

Na 16. njedj. ęo ŕwj. Tr. (15. ŕept.). Čaw. ŕh. 20, 232, 259, 5, 279, 1, 291, 3, 312, 1, 314, 7, 315, 8, 329, 7, 439, 3, 453, 5, 462, 5, 592, 4, 687, 5, 689, 3, 831, 5. ę doŕp. 24, 1.

Na 17. njedj. ęo ŕwj. Tr. (22. ŕept.). Čawodny ŕh. 246, 279, 287, 532, 704. Węra 2, 5. Šłowny ŕh. 327, 328, 329, 737. Teŕŕi Čęj. 4, 1—6. ęo hamj. 45, 8, 130, 3, 132, 2, 6, 133, 7, 8, 149, 3, 161, 3, 327, 8, 328, 1, 2, 7, 449, 3, 623, 6, ę doŕpęwanju 850.

Čawodny rebaŕtor: ŕaraf Wyręacj w Moŕŕačjnj.

Šęoburebaŕtor: ŕaraf Wóřaf we Łupoj.

Čęřęęęę a naŕđadnił M. Šmoleč w Wudjŕŕjnj.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swérny
Prez spar měrny
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwał,
Swérnje džělaš
Wišědnj dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies ma
Njeh čí khma
Ziwnosc je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh pada,
Wokřěw čel F.

→ Sserbske njeđžělske łopjeno. ←

Wudawa ńo łóžbu łobotu w Šsmolerjez łubježičežecni w Wudysćinje a je tam ńa šchtwórtlětnu pšchedpřatu 40 wj. dostać

14. njeđžela po ńwj. Třozjwy.

Čil. 3, 12—14.

„Dale dži, Zion, w ńwětle dale dži!“ tak ńo w jennym naščich duchotownych šhěrlušchow zhyje bėđžěfkej zřetwi pšchivota, tak ma niz njenje tež rěčac w łóždeho šhěšćijana žiwjenju. My wšćak tež spěwamy: „W o j a n i t š t e j o, luba dušča, wopomni ńwěru, hđže ty ńy“, ale ńejo wšćac mašć tola jenož k temu, ńo by wšćak, hač ńy hišćeje na prawym puežu, a je-li ńo ńy wotstupił, ńo by džes fomižjenja ńańo na prawy puež ńo šawróčkil. My tež spěwamy: „Kak šbójny ńym, hđž wotpoežuju, mój Ješu, w twójej lubožeji“, ale tajke wotpoežowanje dyrbi nam tola jenož k temu šhěžec, ńo bychmy nowych mozow nabywšči pšednje dale krocžić k wjeiščej do-fonjanožeji, wotšylnjenemu njebejskemu kónjez napschěžo. Pšchě-taž šhěšćijanjitwo njeje žadny lěni wotpoežunt, tež tu rěča, hač umje tu: „Štowo ńšhěac a niz šhěac!“ Dale, jeno dale do přědka!“ Haj, dale we šhěženju, dale w šapřěču hebe kaměho, dale we wěrye, dale w lubožeji, dale w ščěpřlwožeji, dale we wšćech šhěšćijanjich pocižkach, š křóka: dale na puežu do njebieš! to je, šćtož ńwj. Pawol džěńka nam pšchivota.

Šhěšćijanjeno, dale do přědka na puežu do njebieš!

Šćto šhěšča k temu? Pšchěde wšćem: ńo bychmy wot šhřyštuka šapšhijeczi byli. Čłowječ, tajkž je š pšch-rodženja, njeńaje ani tón wotšylnjeny kónz, ke šćotemuz je po-wołany, ani tón puež, kotřž k njemu wjeđe. Woezi štej jennu hišćeje šapšhijeczi, jebo puež je hišćeje tamna rumna droha,

po kotřž hěwne džěči š bromadami hańaju, š wopřědka hišćeje je ńwějatny woblěčen pšes šelene tifi, na pošlědu pak je šhěšćim šawróčowanjom do wěčnjeje wozy. Šđy by tu nětko žadny njebył, kž by ńo ńwěł, žadny, kž by tu wobohu dušchu š teje šhěšćijaneje šhěžby wumotł a ju „pšchivjeł na tu prawu njeńu“, by tu š žyła njebył ani žadny šapšhijeczi šhěšćijanjekho žiwjenja ani žane potračžowanje w nim. Ale Wóh budž wěčny džak, šhřyštuk je ucy, wuńeńac ľudy, a tak wěšeje hač je wšćitko na tym ležane, ńo my šhřyštuka šapšhijanjemy, tak wěšeje ńo to předy šćac njemóže, dótiž my wot šhřyštuka šapšhijeczi nješhmy.

Šapšhijaty byč wot šhřyštuka, to je to najwějšče a nej-woškobnišče, šćtož móže čłowječ šhěńež we šhěšćim žiwjenju. Pawol to wot hebe wobšhědčil. Wón praži: „Ja hony ša-lyu, hač bych š šapšhijal, jako tež ja wot šhřyštuka a Ješuša ńym šapšhijaty. Wón tu špomina na tamny džěň, hđž bė na puežu do Damaška šnješowa ruka ńo š njebieš ja nim wušchěšćela, jebo šapšhijata a k hebi dočahnyla, ńo by jebo wot něka nińy wjazy njepuščěšila. Wot teho čžaha čžujěše wón ńo š njewidomny m wšćakani na šhěšćeho šnješa wšajany. To bė tón wulki džěň Pawoloweho wobrocženja. Wěšeje, tajke šhěšćowne pšchěměńjenje a pšchěwobrocženje nje-šćanje ńo pšchězo tak na jere dobo a na tajke nadpadne wšćhnje, Wóh ma jara wšćelake pueže a čžahy a šhěčki k wobrocženju čłowěšćich džěči, ale to, na čžimž je pšchě tym wšćitko ležane, njemóže ńo nitomu špšchěžec, dyrbi ńo pola łóždeho namačac, njemuzžy, ńo by dušča šapšhijata była wot šhřyštuka.

Šćto pak to nětko rěča: šapšhijaty byč wot šhřyštuka? My pražimy družby: „Ja ńym šapšhijaty“ a měńimy š tym:

to abo tamne je nje hšubno hnufo, je nje mōznje pševofafo. Szulnišho dšhli hemaf bje nam tebdu wutroba, hšōš hšepjeze, wōčiffo hšfufje. Aštofje miefke hnušga a fačufzga, fafšez dšh a dšh go kōzjeze nje wutroby moziua, hšifšezje dawno to nješju, wo činiž jowle tōn japoštof tēzi. Ty hnužo nje- mōšejš nješnuth bladač na wotbras teho, kiž nēbdu žyle bješ winy a tola taf šezetšfufwe i taf tēšanju čzehnišče jato čzike hjenjo a tola tež jato kral lubofze na hšifžn wōšafše nješ njebješkani a jemju t wuonoženju hšubnjenoh hwieta — a šōtō dha tež moš bjes čzega wotacž pšji tajtm wōshladanju? — ale hšōž dale nješpšidnješ, hačz jenož t tajtmu želbnežu, fa- pšchijaty wot Nejom Kšryfta ty hšifšezje nješju. Abo hšōž go tebi w špšihelu Požezho štawo tmoš hšōh pšchē wočzi staji je hšwojež žpzej hšofnočifje je wšchēm žalofnjem polkežom, kotrež wōn pšhivjeđe na štawo kōzdeho, kotrež go jemu fa wotročzka poda, tebdu drje tzi a hšepjeze twoja wutroba, ale hšōž ty nēš fašo pšez dšejš a šabudžefš, fafšif bēšče, fašchijaty wot Kšiefja Žefuša ty hšifšezje nješju. Abo ty šy mēš študne hšonjenje čzinič, čzēže nješjeh je cje potrejdito, wōšja je krawone wo- porč wot tebe žadala, a nēšfo šy faf poroženy, taf roemlētj; ale hšōž ty we wšchēm tym twojeho Šbōžnika wtažu lubofez nječzujeky a jehō hwiēny pašyštif hšōš nještjōšifš, fašchijaty wot Kšiefja Žefuša ty hšifšezje nješju. A temu hšufšga wjažy. Ščyto dha?

A temu hšufšga, so my tež j njewidomnej mozu njušowanu faštanjenu na pučzu našchego žnjenja a šprawuje go hami pšchepytanju; t temu hšufšga, so pšhes Božu hnadu t temu špō- fnačzu pšdšidnjem, kaf hami wot go ničgo nješjny a nje- mōžemy, ale hny hšubjenu, je-šf jo nam š wšhofa, pomoz nješpšidnješ; t temu hšufšga, so pšrajez wšufnjenu: „A tebi šy wotam t hšubiny“, a potom hšonjny: „Wj je go hšimlnočž doštaka“; t temu hšufšga, so hōmy Duch na naš a do naš pšhivjeđe, jo šy j mozu t temu Kšiefje Žefuše čzehnišči čzjenju, so nječamny ničgo wjedžič, hšiba Kšryftuša, teho hšifžowaneho, so našča wutroba ho hōri š pšomjenjom teje lubofze, kotraž hšubi: Lubofez, ja šo pōddam čzi, tmoš wōž wotacž wōštajnje. To rēka, wot Kšryftuša fašchijaty byčž.

Kaf je j tobu? Šy wot njeho fašchijaty? Šušto došez je wōn hšwoju rufu fa tobu wupšchēfšēf. A šwajtm mēžze abo w čšifje šomorazy, na pučzaj twojeho powoštaja abo wječez- go wobezježnočifji dželaweho dnja, pšchif čžitanju dobtoryh knihow abo pšhes wutrobnē štowo a napomintaje hwiēneho pšchēzjela, we wješelu a študobje, na šhoroložj abo pšchif wo- tewzjontch rovac, ty wšchubžom je wōn hšwoju rufu fa tobu wupšchēfšēf, jo by tež tebe hēbi fa wšjenšifšto wofat. A njeje j wōšju tež fa našč žnyh lud tajti džen pšhijohot taf tam fa Pawofa pola Damafka, tajfi čzōž, hšōžž Kšiefjowa rufa j njebješ dele pšchima do našchego luda, hačz by ho jej radžilo, jōn fa- pšchijantef a t hēbi čzahnyčž, hšōž w hrimanju wōšifšifš nje- wjedrow jehō hšōš go nad nami hšifšezž dawo: Daj go na, nam'kač, daj ho nam'kač! Pšaj, hšy go dat namafak? Abo hšy jemu hačz hem pšchōž j pučza šohof? Šteijeh hšifšezje našala? D nješwōbaraj ho dleje a nješomžj ho! Daj go Kšryftuše fašchijez. Wšofaj: Šapšchjnta naš, o štōdli Žefu, wjedžž naš ham tōn prawy pučz; Kaf my žynitnyž ty hšōšifž dšybim, to ham naš wneč; daj, so hšwiate wužadamy a šo šafjo nješwōčzga- ny. (Hšērl. 147, 8.)

Ale t tajtmu do pšedfa hšwōtantju hšufšga nješōšžēljene tež to, so byčmny poniznje špōšnali, so hšifšezje nje- žy hšy fašchijeli. Ničgo njeje, ščytoš wōše nam dōle jažžewočz na špšchijom daleštočzenju, hačz ta hōrba mšjl, jato byčmny hšjom došročžiti, hšjom wšchitlo fašchijeli a dozpili, jato by nam

ničgo wjažy třeba njebho a my hšōž došonjani byli. Pšez j fafzej hōrdofčžu! Šladaj na Pawofa! Š nim bē go wještke a hšubje pščēmēnjene štalo, hačz je žamun drubim; Wōn je w nož dšēfal a čšerpit w šknešowej hšufšje, dšhli wšchitajz drubju. A tola wōn tu wot hēbie wufnafje: „Njz jato byč to hame hšjom fašchijal abo hšjom došonjany byč; ja šo ham hšifšezje nješžeržu ja teho, go byč to hame fašchijaf.

Ščyto čhemy my pšrajez? Džje je našča došonjanofčž? Kaf je pola naš napšchifšad š pōšnačom našchij hšchōw? Šaj wšchaf, na drubih wšidšimny hšudom jich šmšlfi a bradi, ale kaf wjele famolowu nimanu t ruzy, hšōž Bože štowo abo našče hšwēdomjo našče hšēči hšwari! A kaf je šnajčej wēru? Kaf štaba je hšuto, kaf nješwōštajna, kaf bošajna! A našče wšchēdne hšōžjenje — čzinižny dha wopravdžje wšchitlo, ščytož je nam čzinič pōrunež? Kaf wjele šfomdženjom, kaf wjele pšchēštupjenjom w štowach, mšplach a štutkach, kiž pšchēžitwo nam hšwēdza. Duž pšez je wšchēj hōrdofčžu, kiž je najwještke špinadio, jo dale nješpšidnjemy we hšwēcjenju! Š hōrdofčžu njeje jenož wjele jaudželow pabmfo, ale tež hšjo wjele wēra- žych. Wōni hšladaju na hšwēne džēzi a pšchitručam hšwoje hšōžjenje a šadžerjenje j ich hšōžženjom a šadžerženjom, a šarješfka hōrdofčž počza šo šbēhač w jich wutrobye a šakoleba jich do španja. Šōšif, dale pučzowčž do hšwēšfchego Žiona, bēšče jim šafchōf. Pšōj, luda dušga, čžit to nje! Wšchēdne hēbi wōshladaj kafnje hšwojeho Bōha, kaf je nam Žefuš je wu- šladomaf we hšwōim pšedowanju na hōrie, wšchēdne hšladaj na hšwiate wōšifšmo twojeho Šbōžnika a na wuabudžōwage šuamjo taf wjele hšwērnch pučzowarjow a bēžerjow Bōžich wot japo- šchifšifšifš čahow hem kaf na dšepšitnič džen. Potom špō- fnačez, taf wjele čzi hšifšezje pōbrachuje, ščyto ty dšrbaj byč a ščyto wopravdžje hšy, potom budžefš šwofimicž, so hšchēšchjan na semi ženje hōwony njeje, ale jo ma štajnje ročž a pšchibjēracj w hnadze a pōšnačju Nejom Kšryfta a we wšchēm dobtym štutku, so Bože džēzi tu na semi nihdy nješwōwufnu, hšy byčju unuzje tež najwšchifšče lēta dozpife. Potom šwofimijš, kaf mōžezje tamny šary bšfop pšchēzjēf, kotrež bē jehō wo jehō wotbras pšohf, pšhačž: „Šotry čzi dšrbju pōšhačž? Šlaj, šary čšwōief je pšchējara hšwōny a wōwony njeje hšifšezje hōwony. Wōn tež pola žaneho mjes nami hōwony njeje. To dšrbimny poniznje špōšnačž, čzemy-li dale pšchitēž na pučzu do njebješ. Duž wšchitfe hšyčze pōšhōrahaje a ščytož wam na tym bēžerju čže šadžewočž; aš pōšhōwataje a nješomžezje šo na pučzu! Pšez j falšimny wotpōčžint a wšcho, ščytož wōž by šadžeržato. Pšezčž hwiēt! (Hšērl. 147, 5.)

Do pšedfa na pučzu do njebješ! A temu hšufšga na po- šledtu, so byčmny j nješwōštawajez hšwērnofčžu fa wōtškijenjym kōnzom hōnili. Taf je tōn hšwajty japoštof čzinit. „Ja hōnju fa tym, hačz byč ja fašchijaf“, wōn pšaj t pōšaje nam potom, na šafše wafšenje wōn to čzini. „Ja šapomnju, ščytož j pōšleda je a hōnju ja tym, ščytož j pšedfa je“. Najpšjedny: „Ja šapomnju, ščytož j pōšleda je“, Wōn mēni j tym, ščytož je wōn na pučzu hšwēzjenja hšōž dozpif, ščytož je go jemu w hšufšje teho Kšiefja hšjo radžilo, ščytož je wōn j Bōžje hnadu hšjo wšcho čzinit a došonjal. To wšchitlo leži nēš šady njeho, pšchif tym wōn go dale nješadžerži. Čžit to kaf, nješj pšōdōbanje ham na hēbi, nješdžž taf bōryš ham je hōbu špōšojom. Šapomni, ščytož j pōšleda je. A hšifšezje nēšfōto čzime tōn japoštof j tajtm hšwōnom nam pšrajez: Šwōnēt hšy wupšchēfšēf a fa hšwōtom go wjažy nješwōhladam. Taf čziniž tež my, niž kaž Bōtwō šona, kotraž go wōshladomafčže ja Šōdōmom, abo kaž šwafšfē džēzi, ščif hēbi wōčōgo žadadu do Šcipitōmifčje, hšōž bēčju hēžšeli pola hōrnōw mjaša. Ščytož hšwoju rufu t pluhēj

vajšče a pšehpročlovajšče. Najšbožovnitšji pač ho čuzjeleše nješ pivojini: vsjehodniti vojakani. Tam kluzješe jako dobrn tovaršič. Njehačlovajšče ho najnižščeje kluzby. Dyrbuju myšičej na flovno Želuzkove (Lut. 22, 27) „Ja pač hpm nješ vami kač kluzbovit“. Čočerjnječ meječe jako vsjofš kluzobnoho, čuzjeleše tola uainižšča kluzbu pšehčnje ham. Ofšizčstvo bēdše jemu pšči pouhanju a pšuzenju zple vsjoh jene. Kač hovat teč jako vifžer hpmju jšnu vjedjeleše, hpmj bov vsječšejše, hpmj karat a hpmju vodovu blečhu pjejnješe. Se hpmju kluzobnitom a ja jenu bšdom hromadž wobjedovajšče. Kač brat na jehov hpmjbnah naležnoščah a staroščah džel bjeješe.

Jara ho vješeleše, hpmj nēdže pšehd nješpšehčelom vegetarianara (mjašo njejedšezehov) trjehči. To hēbi hpmjom do hpmjehov dnjovnitia, kič teč jako vojak hpmju vjedjeleše, sapšija. Džēš jenož bēdše jemu možno, živeješe ho i selentnu, i pšobani a vjorčehani.

Jako vojčt boja Gregorj nadavš, ho vo pravo vojšakov itaradž. To tač derje wobitaradž, ho jemu stōnjeje nahladnitivo na džehadž pohrebnitšehčeni dnjovnitaj. To bēdše nēščto sa njehov. Š vultej ljubofej ho vo fōžbu voj itaradž. Hpmj meječe ho nēščto vuvrečje a do dnjovni dnjovječ, to hpmju wobstaradž. Njeboječe ho najzajošnitšjih napoblahov; sa njehov bēdše hpmjereč vidiče itaradž šubitja. Rovu vo francje ležachu a rehdola hpmju do hpmjerečoh itaradž pšidniče, ale nješnaješe bojovječe. — Mješeče tonja, doleč bēchu pohrebnitšehčaja jara vobležane. A roš pšōščji ho jehov šōi, Gregorj padny taf nješbožovnje, ho hēbi toleno ečšto vobščkōščj. Dyrbjeleše ho ve vobšnitim lagarečeh lešovadž. Doleč bēdše jehov kluzobnit na dnjovnitaj, bēdše 7 dnjov dohbo ve hpmjehov fōmoryz zple ham. A mjes tym nješpšehčelom žyhu krajini i ečščini granatami pošelovaju. Druhi džej jutrovno du dnju, vo kotrymž leješe, i granatu trjedebny; džel granaty jehov ečščo do životu franci. Njebēdše možno, jehov živejeje džeržerč. Mērnje a bjes bološcov bižo vječor teho kameho dnja vupny. — Kšovacu jehov na pohrebnitšehču vo Villers devant le Thour.

Tzi dni po jehov hpmjerečji pač Vipčezantke noviny jehov hpmjereč i tutyni hpmjovni vsjovnjaju: „Nješto vobšebitcho šščlenja. Gaspar René Gregorj, profchor na Vipčezantkej univerzije, je vo boju sa nēmšk vjēž 9. hpmjreje 1917 padnyl. Jehov hpmjōba nješmē žarovac, ale dyrbi ho vješeleč, ho vo Bofy vobpōčuje. Šsobuzelne vopny ho i džehom vobpōčaja Praji vščitšim pšehčelom a štatynu Boženje a na jašovidženje. Tutu novščej je i vuvščajom vsjovnjajom vo ečhovo a hpmjerečji na dnju 27. avgusta kom pišal.“

Jehov general včnovajšče jemu tute šjavne Boženje: Na drušim dnju jutrov namata pšehd nješpšehčelom šbožovnu hpmjereč leutnant aid. Gaspar René Gregorj, vječej aid. Po vobže Amerikanški, po vuvrobje a smvženju žyhu nēmški muž, šastny pšči šapōčatku vojny do vōšitja. Vob junija 1915 hēni i kōškim vuvščajom vo polji, i vjeičeha vo hrebiach pšehd nješpšehčelom, bēdše i pšičitadom nješebičživovječe a njebojovječe. Nješpšōrnjovje hpmjōmžehčōščitny mōžovjōm vuvrečeti, hpmjeth pšičitad dopjeljenja pšičiškōvnoje. Vščitite hōbustavny divizije vobžarnja-hpmjereč tuteho hpmjerečoh tovaršiča. Čezčej jehov vopomnīčju!“

Teč univerzita včnovajšče jemu ečšezaje flovna. Najživitšji vobščōš pač namata jehov hpmjereč vo ešhōvpišah. Vščaj hāč 200 novin vščitšiči strovou, vov konjervativneje hāč do sozjaldemokratije jehov ve vobščehčnyh nastavčah ečšezajchu. Šsobvōba pač džatovajšče ho sa vščitku ljubofej, kotraž je ho jeknemu ršetej doštala, i tutyni hpmjovni: „Vohate pšiči-

pōjnacje a vultka ljubofej, kič je ho našehemu lubennu jemrētemu Gasparj Renéj Gregorjje, profchorj pšči univerzije a dobrovobčnemu hōbustovjovarjeje ve vōšitju, vov jehov pšehčelom ve vščitšiči ščitahadž doštala, je naš v tutych ečščičih dnjach šščhpmka a nještja. Takju ešlovstku dobrotu i namu došnovčej, by jehov šbožovneho, džahovneho a vuvrobje ešnitio. Prajym vščitšim, teč vo jehov mjenje sa to najvuvrobnitšji džak.

Teč my Šserbja ečzymo ho vješeleč nav tutym vuvrajdnym ešlovječu. Kač krajnje je vōn hpmjehov živejeje vjed a stōnčit! Vōn bēdše evangelišči Francizist! V hrečdnah vobčah vchuh jehov sa hpmjateho pomjenovati! My ečzymo ho Bofu sa to džalovajšče, jo je nam tajšeho mužja daril, vo kotrymž ho Božji Duch taf rjeenje vsjovnjaja. Nječ našej Gregorj včvej, taf mamu našeh vovnovovne živejeje vo Božji vovi šarjadovadž a vobštjeječ.

Wōjna a mēr.

26. avgusta. Pšehčo jašo a šoh pščina nješpšehčel i napjatej vovi štejšehčaja našchih vōštkov, kotreč i vuvrajnošču a i hpmjerečju ho bēdža, tola vo nješpšehčelščitih krajach daloko mustach ho bēdža to bēdenje, kotreč bēchu našči nješpšehčelom nam do kraja, nam na našeh hōna, do našchih vōhov a mēstov pšičinjerečeh ešhli. A hpmjereč vōšta nješpšehčelom trach jich vobščelanocho, vōštyncho francneho kraja pšehovštajšči, taf vo pšebnitih dnjach, je ho vo i dohladnitvym vobščevjenom našchih vjednitov italo. Tu dnjav vščat tajny, šostiz to hīnat vustladnja, haj hu teč tajny, šostiz ho hōmo ja hpmjehov živeječšto hīžo boja! A tola, by-šči Sinderburg itanne šufki nješpšehčelom kraja ššeržerčeh ešhli, vovrnujo vo francnym bēdenju: hpmjov našehov luda, šcho vchuh to tajny potom haffe prajiti a vobščelati? Budžati tute kševane bitny vuvrobnyč našch lud i jehov vultej ljubofej, kotraž i teho našta, jo i nami derje šteješe na bitovščezah, a vovadž i hpmjereč hōbustovjovanjju šōžehov na tym mēšnje, kotreč je jemu pšichōpafane, budža vovne i vultkim šōbnovanju. Nješpšōrnit pač našch lud tutōn hpmjehov hōš, a nješpšebatli ho i hpmjerečnu dnjovnjaju, ščitni vōn ham hēbi tutōn ešaj a tajne podavki sa nješohō! Džē pač je tōn, kotreč by to ešhli?!

Š bliska a i daloka.

Nještjo i vōšnitšehov šastarjanja: Mēštio Berlin ma na 2½ milijona vobudlerjov. By-šči šōžny vobhčlet na tvdšej jene jejo doštadž dyrbjal, — a my na kraju nješobdnjny vječe prajič hpmješ, šo je to vobče vjele! — by jich runje ličene, 50 krōčej 2½ miliona jeji na što trēbno bēto. Vobščičičiči vuvnoščtur taf, šo štošč 50 jeji vōno što šmječ, trjehaj 2½ milijona tur, telko mačah taf nēdže hromadžje na 100,000 burščičih kubčah. Botajšim, jeno šo by šōžny vobhčlet Burllina na tvdšej moš jone, prajym jene jejo doštadž, dvrhajo 100,000 burščičih kubčoh vov hpmjehov 2½ milijona tur na štošč hpmjajenijeha 50 jeji vovodadž. Na hōrnah a hēvat potrebnyh njeje pšči tym teč vōj hāč jene jejo ličene. — Košpōmnišchli hēbi tutōn jebun pšičitad i vōšnitšehov šastarjanja, ševnaječ taf nēkač šaloka to hōbščke dželo, kotreč je našch vobščevnej dokovajata a. hpmjereč dokovaja, a ho nješčvōvajš, šo ho vov tebe, by-šči ratat abo hēvat na kraju, žada teč nēščto sa ješvōenje tyh milijonov našchjehov luda vov teho vovodadž, ešhōž mašč, po tutej mērije mēriene, jara vjele.

Šamolnitv vobaktor: šaraj M r g a c j v Koščezičah.

Šsoburedaktor: šaraj M r o š a t ve Lupoji.

Čezščevčej a nastavnik M. Ššmoleč vo Buhštjajnje.

Sy-li spéwał,
Plinje džélat.
Strowja će
Swójbny statci
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw spróczy
Napoj móczy
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Prez spar métny
Čerstwosć da.

Njeh ty spéwał,
Swérnje džélat
Wáedny dny:
Džéł pak swjatosk
Duši daty,
Wotpočni ty.

Z njebes ma
Njeh či khma
Ziwnosć je:
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda
Wokřew ćel f.

→ Šserbske njedželjske łopjeno. ←

Budawa ho kóbu gobotu w Šsmolerjez křišćijšćejetui w Budušćinje a je tam lo kšmárćetnu pšchedořatu 40 wj. dostać

15. njedžela wo šwj. Trojizw.

Lišt na Gal. 5, 25—6, 5.

W tutych njedželach šo w našćich zarkwinišćich wožadach a zychowjach žnjowu džatnu šwjedžeń žwjeczi. Nunje jačo bžćimny wjeho hromadže woopominati, šćtož šmy na našćich polach w šanjćentm žnjowym kěže widželi a šonili, tak pohladujemy w duchu na našće pola. Něč widžimny tu a tam jenož hišćeje próšdne šćšćerńišćeja, š wulkeho džéla pak šu pola š nowa wobdžéłane, šo bžću najmnytu pizu ja šćot pšćinježe. Ale my njepohladujemy na te pola bjes teho, šo njebžćimny teho božateho žohnowanja šo do omnitli, kotrehož šmy hišćeje pšched křóšćim tam widželi. Šdžž pak na to špminamny, hladamny tež na Boga, kiž nam to wšćitko je wobzadžil: na jecho wšćeho-mož, kotraž je nam polo datá a radženje š našćemu džéłtu špožćita; jecho mudrošćej kotraž je šašo po zjadu wětr a deščej, rožpu a šćonćenje wjedro, kěžo a šmy, mjerńenje a ćspótu póšćata, šo bžću žně rošće a šrawie.

Ale my hladamny hišćeje šćubje šmy špóšćawamny jecho Wože šnačne šćiljenje; wón je naš šwaruwal pšched tak někotrym njepožom, kotraž je družich potřećitlo, hačž runjež hebi to nje-běču bóle šažćizili džžli my; wón je nam našć nemišć kraj w tutych 4 wóšćišćich lětach šđeržat a našću domišću nam pšched našćich wajořow šakhować da. A hžžž je nam tež ćšćje bře-mjenja napořizil, tam je nam tež pomohł njecje a naš šašo š trojćatom, š možu a š nadžju napjełnil: njedž Bohu džakuje wo wutroba wšćěch ludži.

Džak a šćwalba pak šo njepšćje šćaz jenož pšched ert, ale tež pšched wutroba. A tehođa mamny tež pohladnjež na jeno

duške žnjowce polo nutšćach w našćich wutrobach. Šaj, pohladujmy šam, hačž je tuto polo běle, šo mošlo šo wotńicjež a hačž wóženny tehođa žnjowu džaknu šwjedžeń žwjeczež. Šłaj to šmyjo, kotraž je runje, je šćakre šmyjo byto: Wože šćowo; šy jo hšćošćal? A tež to šćonćenje wjedro njecje pobrachowalo: Woža lubojež; šy ju špóšćal? A tež deščćeja je šo šašo: šćžž a tyšće-nojež; šy to hebi wažil ša twoje torašćino š Bóhóm? Šłaj, nimo teho njedžimny ženie na žnjowom džaknym šwjedženju!

Tón wulki japořćot šćřwšćušćowu, Pawoř, napomina naš pšched našć tešć, šo bžćimny prawje šwjeczišći, hžžž praji: šmy-li w Duchu živi, dža šćodžimny tež w Duchu! To pak nam praji: tak dyrćimny šćuščćeni bjež pšćećiwu hebi šćamny a pšćećiwu šwjojim šćobužćowjełam.

We šwjojim lišće na Galatišćich šo Pawoř wošćebje wo-broćzi pšćećiwu prawdoježzi pšched šćořisće šćutli. Šćmy-li w duchu živi, dža šćodžimny tež w duchu. To wšćak běšće Pawořowa šćowna šćořisć! Šemu niebšće to došć, jenož wo-hady tu šćořež a nabožinšće žnjowenje šćudžić; ně, jecho lišty to dopořćajam, šo je wšćitko šćutal, tuto žnjowenje tež džerjež. Moščćerńenje ewangelija w našćich wotžadach je heško našćich dnjow. Šćšćežćizjamšće wožadny dyrćja šo š nowemu žnjowenju w duchu napominam a dowješć, šo njebž jenožimny ćšćłowjeł tat do běkeho dnja nuts šćot bjes teho, šo by hebi tež šwoje myšće ćžinił wo Bóžim křešćitwoje a po tym šwoje žnjowenje šćořo-wal. Tak ćže tež Pawoř nam prajić: šmy-li waš šćřwšćušćom do wojašća šćupili, dža mamny tež pšći nim šćwěru wostać.

Šćejimny něč w šćutnym wóšćimšćim ćšćaju: šćšćećerńenje maja pšćego wostać šćtož šu. Šćšćy budž teje myšće jačo šćřwšćušć tež běšće, praji Pawoř w lišće na šćilipšćišk. Tež

we wótnje potajšim našoje myšle ženje nječmédža nje-
kščešćijanste byč. Njeje pač 'a wótna nam wščištim hižo
multe brachi potajšala? Spomni na to, ščož by twójemu
Sbóžničej winojtu! Spomni najprjedy ham na hebe!

Š tym, to ho hami spóšnavany, šapocuje ho to kšče-
šćijanste žiwjenje pola naš, to šhodjenje w duchu. Šta wjele
čłowjekam pobrachuje pač prawe šamopótnače. Tón šari-
sejšk, kotrýž ho tam i tym zlonikom w templu modleše, nje-
mješe ho; wón je wšeče jara wuwučeny muz byl, kotrýž
wščištim wjele hwojeho čaja štalesče; ham pač ho nješajesče.
W našim tešče čže nam tón šapostoh pšes jenolite w
napominanja i šajemu šamopótnaču dopomhac, tač: njebudžny
próbnjeje čžešče šakonnit! Ščo je čžešče pšeh čłowjekami?
Kaž hnež w naléžju rošate, tač šaridže husto njebudžny ta čžešče,
kotrýž pšeh čłowjekami mač. Tež ščejšowi wucšomnizy ho
husto wuréčowachu mies hobu, ščož drje by mies nima najwje-
šči byl! Tón Šbóžnik pač jim wotmolwi: Tón wješči hiš
wami dyrbi byč jako mščišči a tón wščištim jako ščomniti,
a wón ham dawa jim krašny pščiškab nječbešćineho wščištim,
hóžž wón jim wščištim nobi muje.

Čžešćelatomnošče ma ja towaršča hordošč. Šerdemu pač
něšto pobrachuje, ščož dyrbi kóždy prawy kščešćijan nječ-
to je lubošč. Tu hordy nima, došelž je šaspjećom na družich
hlaba. Š tač hordym, tyč družich waboznym wščištim wu-
praja Štr, kotrýž temu šbóžničej tola tač šlišo šajesče, ta hlo-
wo: Šdy bychu ho tež wščištim na tebi pohóřčiči, dha wščiš
ja ho nišdy njebudu pohóřčičej — a tola šapré teho šijesja.
Tehodla praji Pawol to šlowo: Šedi ho šo pač nješom šda
jo wón něšto je, kiž wón wščištim njeje, tajši šjebe ho ham
w šwojich myšlach. Čłowjek wščištim pšde loho do špřtowanja
pščišče, ho i družim pščištim, a hlada bóle na štuči a
žiwjenje družeho bac na hwoje. Šabóšče družich hnydum
widži, ale hamšne šlabošče jemu njeuadpabu. Tač ma šo
ja šepšeho dylži šu družu po jeho mēnjenju. Pawol to wot-
pokaja, kóždy pač nječ špřta hwoj štuč, a tehdy šmēje wón
šwalbu ham na hebi a niz na družim. A šajta budže šwalba?
Šdyž čłowjek hebi pšewnyški, šelto mozy i dobrnemu je Wóš člo-
wjekam dač, a šač malo je ho šajta mōž tež trjebala, njeimnje
ho jeho hordošč tač šo, kiž rostaje, hōžž šhōžgo ho čpřtiščo
šapocnje šwēšćičej? Štač loho ma družeho ja šlabeho, kiž je w
špřtowanju podležal, šnawo by pač ham runje tač podležal, hdy
by tež do špřtowanja pščiščol. Tón kiž družeho šudži, hladoj
ham na hebe, šo njepadnje. Škōždy hwoje brēmjo ponješe!
Šdyž tež tu jedny čłowjek šepšči je hacč tam jedny druži, dha
jemu to šač hišče doho wščištim šamowitiošče přez njeberje.
Brēmjo šwojich hrēchow ma kōždy ham nječč. Prawi budžemy
jenož, hōžž pščištim tym šnjesu wščištim, ho na jeho hnadu
špřčišćamy a to duchu šhodžimy.

2. Š teho pač potom tež špřtawjemy, šajesje myšle mamy
pščešćimo družim byč. Wudžeš čžešeho ducha! to je prawda
mēra, i šotrejž mamy šmyšči družich mērič. W Lutherowym
wščištim wōžmēje šajne čitany tač wjenje: wščištim
i špřšchemu wobčočičej. Škiž po tym čžini, tón pomha šwojemu
blížšchemu šačo horje, hōžž je tón padny. Šesuf i zlonikami
hřěšnitami je a piš; to ho jemu jara ša šo šerje; ale šo
lubošč šēšče wješča hacč jeho poščišćanje na čłowške rēče:
wón čžyžče tym duchownje ščudym šačo horje pomhac. Šesuf
tež Šauluša njeje i hīdu pščešćeh, kiž tam šačo jeho nje-
pščešćel do Damaskuša čžehnjese, nē, wón šēšče jemu horje
pomhac a tač w nim mullcho šapostohla dobyl.

Čžešče to ras budže, tu hīdu pšewinwēč, kotrýž nēž ro-
wōjnštim čžaku nješčešćelšte ludy a wščišćimo wōžnjēž, kiž

hižo 4 šeta ho bēdža. Wjele dobreje a šroweje kščešćijansteje
myšle budže i temu muje. Šhodžeje w duchu, šapomina naš
šapostoh, a potačeje, šajesje myšle wy šče; pomhajeje jedny
družemu horje; a wón pščišćaj dale: nječ jedny nješe družeho
wobčěžnjose. Tón pač praji: lubujeje ho mies hobu, šaž
šym ja waš šubowal.

Kōždy čłowjek ma hwoje šlabošče a wobčěžnjose. Šom-
hajmy hebi mies hobu! a šhodžny w duchu. Šač wščišćelore
wščišćnje moho ho to wuwiešče. Ša wščišćite družje jedny pščiš-
šad. Ščož rēta, nječ jedny nječe teho družeho wobčěžnjose?
W jenny šagareče šejesče čžejzy šranjeny wōjak. Wjele nješel
šēšče tam byl. Nēž ho jemu šēšče dže, wón šačo šlawo, ho
w šahrodže šačo wščišćuje, a čžuje, šač kōždy džen jeho mozy
pščišćeraju a špřobowanje na žiwjenje do jeho wutrobny nuš
šajesčnje. Šha pač šēšče w tym čžōžu wuje jedny druži do
šagareta ho pščišćej. Tón šēšče hižo jara wjele šwēšči
nēž šēšče tež wješča špřajza naša byš, pščiš šotrejž šēšče
šimale wščištim šaj hišče šubiti, kotrýž i žiwjenju trjebaje.
Ščarjo špřšachu, to moho ho jemu jenož žiwjenje špřčejč,
hōžž něšto družje čłowščeje šwēšće doštanje. Šač ho špřšachu
tu a tam w šagareče, ščož by jemu něšto wot hwojeje šwēš-
čel. W šagaretovej šahrodže šlejadu runje ššō hromadže:
dwoj šagaretovej pomoznikaj a tón přeni wōjak. Tež jich ho
wprajača. Tón přeni pomoznik, kiž hiščeje na žanyš bit-
wščišćje nješēšče pošl, wotmolwi: Ša budu ho wščišćelore, je
šwojim žiwjenjom hrač, ja to njeowolu. Tón druži pomoz-
nik, kiž šēšče štrōti čžaj w štappach wōšach pošl a pščego
i hōžymy šlowami šowjeda, ššto je „wōšach“ wščištim
a došojat, tón wotmolwi: Ša šo šoju, šo to njeuwtraju, pšče-
puščeje mje. Tón wōjak pošla pač praji: Ša hnyš hižo wjele
pščišćat, i Šwoje pomozu tež to pščišćeraju. Šrajče, jo čžuj ja
rašy donošč, je-li šo mōžčeje nje trjebac, šo bych ščudemu
šameradje žiwjenje špřčezal. Šene špřšćeranje ja naš, šotrejž
naš šepšćim na špřšćeranje šmilšeho šamaritškeho. Čžiti
tež teje runošče, praji tam tón Šbóžnik. Šhodžny w duchu a
nječ jedny š wopozunivej wutrobny nješe teho družeho wobčěž-
njose. — Šaj šajesje myšle šym i hebi šamym a šobččłowje-
šam, šajesje šym tež i Šobu. W šapozatku šēšćim ho wščišćelore-
wali na pošach, šo hōžymy prawje žnjowy ščajny šwēšćen šwēš-
čili. Nēž pač pošlach hiščeje na jene polo, to je nješēšče
Šōže šalešimo. Do teho šhadamy jenož i wōšojtaj hwojeje
nadžije. Šle to wēšny, šo hrēč, šlabošč, šubjenšćimo a šmjerč
tam njebudže. Ščož to doštanje? — Čži, kiž šu je šwojim
Šbóžnikom to duchu šhodžiti a šač namatani šudža šačo šrate
šlohy, šōdne, šo bych šo do nješēšćich brōžnjow šerje wščištim.
Tehodla hladoj kōždy, šo by na pošlu wutrobny něšto šōdneho
šarōštko, šo hōžymy šerčac mošli wēšćny nješēšćim žnjow
šwēšćen šwēšćičej. Šamječ.

Ščešćijana nješmédža šarošče jimacž! —

— Mat. 6, 24—34. —

36

Ššōš — W. miš. h., čjo. 269 — Šči, šhwataj i nješuju, šuchal! ec.

Še šwēšćje šnjesow dweju
šacž kščešćijan nješmōže
a njebudže tač šaju
šej wōščje hromadže;
pač jeneho wščišć hōžji,
pač družeho rad wōžji;
pač i jenom ščeržji ho,
pač šajpi družeho.

Wny njemóžemy Bohu
 dacz cješeč a mamonej,
 duž prawnu wolnuj drohu
 do wotpočjinka hej!
 Eso njebedujmy ženje
 je starošču a mjenje
 hej wuhłmy na cšeto,
 taž pšchibodži nam ho! —

Ea žiwjenje my hwoje
 ho staračej njechamy.
 Ščyto sežiwjenje moje
 tu budže? — njerještamy!
 Ščyto jěšeč, pieč, woblez čypli
 ho, kazy ludžo byli
 my byčamy bječ teho?
 — to njeharajmy ho! —

Na ptaki pohladajmy
 pod njebjom pokornje
 A wšchědnje hebi prajmy,
 ščyto ščojnowišči je?! —
 Te njechaja a nježu
 a nješkowaju něžnu
 hej wizu do bróžnjow
 a kubta wjele stow.

Te naš paf Wóčež žnwi
 a njezapomni je.
 Šduž hny my štrawi, čžiti,
 je došč to wopatubže;
 my lošču njemóžemy
 hej pšchibacž, ale čžemy
 byčž džěčji spotojne
 a jenaf džakowne.

Našč Wóh je Wóčež mity,
 naš džěčji jastara,
 a wšchědnje čžini džimw,
 došč wšcheho pšchego ma.
 Na polu wohladajmy
 wšchaf litije a prajmy,
 hacž nještmy wjazy my,
 kž džěčji jeho hny?! —

Šduž Wóh wšchu trawu kryje
 na polu šchědrtiwoje,
 a štrworjenje wšcho thje
 dla jeho mitošče,
 taž njebyrbjal to hajicž
 naš wjazy, my paf prajicž
 hej, so hny džěčji my,
 a Wóh Wóžji pšchěčelny?! —

Duž nječ ho nještaramy,
 ščyto jěšeč, pieč budžemy,
 hacž woblezacž wo mamny
 a jastarani hny
 je wšchěm, ščytož potrjebamy
 a hebi požadamy! —
 Šlej! wšcho to wobradža
 nam ruka Wóžjowa.

Naiprjedy pytačž džemy
 my Wože kralestwo
 a prawdošč, došč džemy
 do raju Wožeho;
 tam herbitywo doštanjemy
 a wěčnje wostanjemy
 pšchi Bohu w pokoju
 a šbóžnym žiwjenju.

Duž wo dženi nještarajmy
 ho juškijchi my tu
 a wšchědnje to hej prajmy:
 hiečž čžemy k pokoju! —
 Eso w ščojnowišči staračž
 a w knicžownošči paračž,
 — to njepšchiteji nam
 wšchaf Wožim nješčeganam! —

Ščto wulki džěd powjedaješe.

Wě to runje pšchod 30 lětami. Džěčo hiščěže, heščaj i dru-
 himi džěčimi pšchi wulkim džědu pšchod durjemi na drjewjanej
 kazy pod lipu. Tute naše durje paf mječaju něščto wošchěbi-
 teho na hebi, něščto, ščytož něčje to nowotakšim čžaju wjazy nje-
 namatašč. Ščofach bě do nich jarešane a tež rjenje wumolowane
 to rjane šlowo:

„Ščtož Bohu wšchón ho dowěri
 Wóh teho ženje njeurščěži.“

Praj, njeje to něščto wošchěbiteho!? Abo, hščje něščto po-
 dobneho hiščěže namatašč? Te džěčacžpowstow twojeju rukow
 doščahaju, so by na nich wotlicžit te mēšina, hščje podobneho je.
 A pola naš bě to k tomu tač, so tuto rjane šlowo njěbē jenož
 tam do duri tak hubowo jarešane, so jo wjele lětdžekafow njebē
 wutupilo, nē tuto rjane šlowo bē tež do wutrobny našchego wul-
 keho džěda tak hubowo joščěčpiene, so tež te 8 lětdžekafow jo
 njebēchu wutupicž moše. A jeho prōža bē ta, so by wón tuto
 šlowo, taž starščimaj a ščojim džěčjom tež nam šchěčšepit do
 wutrobny na pšchego. A ščitkemu wojnemu a pētkemu džědu
 bēšaje jemu runje tež tōn nalētni wječor tam pšchod durjemi pod
 lipu prawoje pšchibotowany. Štručke myšle džěchu jemu a
 wšchēm dobrym našchego luda pšchēs wutrobnu, a tež my džěčji
 ščajuwachmy něščto wot teje bološče, kotruž našch lud njeheše
 je hwojim na hmyrečž thorym hščžorom. Wědma dwaaj mēščaj
 bēščtaj ho mimploj, so bē staru luby hščžor Wylhelm hwojeje
 wóčžy šaridželit, tu pšchihotowafše ho w hmyrečnym bēdženju
 jeho hlawny hyn, hščžor Wjedrich, na wošchalenje f tuteho hwiēta.
 Žadny džim, so tuto štručke wopominanje wulkeho džěda nje-
 dowjedže wróčžo do štručkeho čžajka thych lēt, hščje bē tež wón
 jato džěčo heščaf pšchi tithč durjadž pod lipu. Tēhdy bē wón
 tež nauwufny na pšchego to šlowo, kotrež hžjo tēhdy tam na
 durjadž hjeheše, tēhdy w Napoleonowych wojnach. A wón nam
 powjedaješe.

„Wě to tēhdy šrudny čžaj w našchich krajach. Šaylna ruka
 hščžora Napoleona bē čžajta nad nami, haj jara, jara čžajta,
 moje džěčji. Pošledni nēšmji hščžor bē hščžorstu krōnu wot-
 položit a našche ludy bēchu taf rječ bjes šlowy a wobšerja. Wby
 wščeje, so haffe 18. januara 1871 pšchod Parikom šcho našchego
 prēnjeho hščžora doštakamny w tym ščatym šchědžimym a tola taf
 mladym Wpljenje I. Šaj, šrudny to čžaj, a hiščěje bēšča w-
 hładacž tu dopominjenji na tamny čžaj. Šlaj, tamle tu staru
 drohu je Napoleon šwaricž dat, wšcho nity ša našch lud ale ša
 hwojich wojafow, a te bēle bēšy tamle, hu tež tēhdom hščžane.

A ras pčihnjeha wdón ham po tutej dróšy. Tebdy tež ja tuteho wožerj, tuón prut w Božej ruzy woohlabachy! Džed wotmjelkny, wódrječe drje w duhdn teho wožru nimo jehajó. Se sarkženožesje ho šako wróče powjedaješe dale:

Njemóžatny wdónak zule k dróšy, tola jeho woohlabo spóšmacy. Wé w ním wícho tawenja a želčo a jeho wožerj bédšerje tawenja. Tebdy cžehnjehše tež nmošo zuphdy wojakow tu nimo, paš pšehi, paš na kónjach, a tež wjele fanonow. Sa hny hóžetawó bé to tebdy mjelk k hladanju a woohladanju. Ho, hny něštoru hodžinu tamle na tej malej hóžzy stali a hladali a ho džiwali.

Tak hujšo hacž rěšaješe: „Tam šako pšahndu!“ škwatachny tam a mějachny hwoje wjeleše na tej pšanej a džiwnej zufej dróšesje, na tych šbrunjenych wulkidž wojakach, na tych rjanych kónjach, na tych šfelbach a wšchelakich tegafach, a wšo tež na tych wulkidž fanonach. Tola našy lud a kraj cžepnjehše jara pod futymy wojakam, bėdu to tola zupmóžny a tež njepšehesjeljo. Najhóžerje bé paš to s tmyi džimny cžjrdobami, kotrež po prawom k wožerji njepšehachdu, tola paš s wožikom cžahachdu a rubjachdu a Fradnychu. Našča wješta durbječe tehdóm wjele wulitacž. My tu je staršimaj mjėchamny paš tola hišesje naščej rewiežny, našče šofy, našče šwinojo a tu pjerinu, a móžamny tak wutracž, donič, haj moje džesči, donič junu na wješerj tak w tutym cžahu pjecžo njepšehndžechu, pjecžo karlojo, jedny pšesžo džimwšči hacž tón drubš. Šesjo a howtawo džechu, kaž mi a tebi ničžo, do hrodže a wachdu nam krewiežny šofy, šwinojo a tež šury, kelsož popadžechu.. A je wšchém naščim bohatštom cžehnjechu tamle dale. A na a macž, — wém, kaž by to džehka bylo, — štejchđaj tamle a hladajšđaj ja nimo a ja tym bohatštom, kotrež bé jeju bylo, — haj bylo! A my džesči štejachny šradle a najštrajnešče pšajžo pšehi nimaj. Nan šejni pšajes ja tej cžjrdóu a džesje: „Cžehnjehše jenóž, cžehnjehše! Našch cžah tež hišesje pšahndž!“ Macž wja šchórzuch a pšataše wóšnje. (Pšichđodnje ščónčenje.)

Wóina a měr.

Džen 2. septembra. Wšehžo hišesje to njepšehstawaze hórše wojoowanje na wječorjnym boju. Njepšehesjel hišesje pšehžo njepšehstawožy pščina a tšhžož šwinož wojowarjow woopruje, a to taž, šo hamo w njepšehesjelšđid nowinach cžitamy, šo šu te wmovalne rejerby generala šofča njerjebane a jo jašo jenička rejerba hišesje wostanu Američanjy, šofšž hišesje dówčej durbja. Wšehesčiwto tutemu wachšnju wojoowanja naložuje Šindenburg to wachnje, po kotrymž jo w Ruskej wojojow. Wón je našču frontu našad pšehopoložik, šo njehojo, hamo Šennel a drube frantnje šrate měšna njepšeheszelej pšehewostajes. Na ransđim boju bu nam ta tola ščónčenje to dobyče. Zancje pšehesčiny njeje, šo bčahny šo nadžije na došnečžaze dobyče na wječorjnym boju wdadli. Š tomu paš njeje jenóž ta njepšehoznimo wutrajnošče a njepšehičbna šhroboščej naščđž wojowarjow nusna, ale runje tak njepšehstawaza wutrajnošče a šwěrne njehofaššiwne šohuwojoowanje kóždeho a šóždeje, šofšž něšk do pšateho šeta wojny šahy šhlnesje njepowalnesje murje naščđž wošššow wuškow a pošoj namakachu. Tu paš ščajesče wošheje w pošlebnim cžahu! Wšehesž bojaššiwosčje a dwělowanje a njewólnoščej nimaju ničžo s wutrawojom a je šhewru cžinies, šu paš ščajenje wšehšo dobywanja! Duž precž se wšchém tym, a bwrnjėž tajki šradšty wuškwo tež wot toho abo tamneho s pola pšichšlabžazeho wojaka wuškwojny by! Wšera a došwera k woju rošajny kóždemu w naščim ludu bóle a bóle wočžo a pošplš mož! Tak pšehštrajemy a dowutrawemy, donič Wóh šwies mēr njepšehesči.

Š blisša a š dalosha.

Dontšowantju šwiesja po kraju, jedny dontšowantju we wulkej wóžnje, a tola tuta dontšowantja jedny džakny, wulki džakny šwiesđerj, haj cžim wječerđi hwojny džakny šwiesđerj, došelž to pjata wojniša, dontšowantja. Šbž hóže namakajš w ščuščđž hnyžak to nadrobne a doškadne wuškadowanje 23. pšalma, wošheje 5. ščurčej. Šepje hacž šabny wuščer a bušchowny je šwinojny šhownaj je Wóh šwies ham nam tuón wulki pšalm wuškud pšehes škut, haj pšehes wulke škut. Šbž paš to tomu tak, dšha budžny my něšk ta do škuka štojana ščesta ščurčeska tuteho 23. pšalma tež w tym, šo niz jenóž na dnju dontšowantju, ale wšchědnje wostanjemy w modlitwje a domje teho šwiesja. Tak wostanje tež Wóh šwies potom wšchědnje w naščim wóžnym kraju. Tam paš, hđžej Wóh bwdli, nima nusa, šufst, duwel žaneho měšna!

W Malešchach. Štaw, šubhodrohi pšehesjel naščeho šerššeho luda a jeho wošadow. šwiate mišionštwó, kšž bėšče durbjato něštoro šeta něšle do šahy šwies, šašo nam bliže pšehed wožerj šupa. A našče wěražje šhš ho dopomnjeje na tamne wšchěženje: „Šrupy (pšohanj) budža na jeho wušču čšajes!“ — budža rady džěššeb, hđž ho, doali Wóh, w šchidohdnu njedželu popošnju mišionštki hwyjedžen w Malešchachim Božim domje wotmėje, pšehi kotrymž je na šerššim š. šaraj Wječesž s Wóšššant, — šapocžak pop. 1/3 — předowanje pšehibulbi, na němššim š. šaraj ššamantju je Šwinoje, hwyšđi mišionar w Marušškej Wřizy — šapocžak w 4. — Na wobě Wóžej šhšje, kšž š nowa Wóž hšbž na ššehesčjanski lud — tež do šweta hieč a šo žly šewt ššurfowač, pšehewesete, a najnowšče powšesje s mišionštko podatje, šo pšehesželo tuteho wutrobneje tež k dubih wóšlotnych wošadow pšehewoščanja. Mišionštwó hišesje tu je a š čšaha dale ššurje, kaž Wóža šwěrbja, kšž w šwne mowra njeje ale s čšaha hwoje moš šhromadžuje ja nowe rošwinojanje naložja a ščesja. Na woběmaj pošolmaj naščeho Wječššansšeho mišionštwja je ho Wóža a wošadna wěž ššeržšja a pošalku šo dale rošwinoja.

W šndiškej wdah měšo naščđž mišionarow ššewbššy ewang. ššerššy wošadow džerža s pomožu domjajšch (wobročesčđž) duchownych a wječerjow a nadžija a wuškud hamo je, šo ho pšehes wóju tamne wošadow runje šamostatnišče ščjinja. W ššerššy wóte předawšđich 25 džehazčo dželacšerjo pšehi šhwojatim ššurju šeta. Drušy budny s wječidha do wóšnjšeho šesježa wnojedženi. Kaž paš džělo dale šroči, tak tež wudawli. Našče žiwote šwiesđenje džehža tež džakony wošorja ja mišionštwó šehi wutrobneš. A hđž čahy šđat pšehi njematach wošorach, kšž něšk šo dom a wóžny kraj pšehnjehemy, šehi pošhšikš: „Wšnje njeje, šo ho ššeb (w pšehel) džehesčow (naščim ludu) wóšnje, a čšehnje ho šham (zupm) a poššwirim pošbanam!“ dšha njek wotmohlowenje ščera: „Šaj, dšha wdah džehčajša šehža wot šhčđšow, kotrež wot jich ššeršđž ššiba padaja.“ A kaž je tam tón šwies huyty ššawesšeskej pošhšeskej žonje po jejnej prošowne čšiniš, tak njek tež ho pošla naš ššarje. Njek našča wošadna šubosč a šubosč wjele pšehesšelow teho ššareho pšehesčela wěražžeho Ššerššansštwja, mišionštwja, šo ja nje š nowa šahori a ja wobohiš pošbanow wošor džaka pšehnjehemy. Wóh šobnyj šwój škut a našč hwyjedžen

Próštwó na šerššich šš. duchownych.

Ššechu njehšeln septembra budže w ššahšnje žurhwi w Dražđanach pšehopolšnju 12 hđžim šerššja Wóža šhššba s předowanjom a Božim wostajantjom. Kšležnje ho prošh, šo šo njehdy woššewjenje wo tutych ššahšch w ššanej šeršškej wošadže ššobššilo. Runje wšewjenje w domšnje a wutrobne napomnjanje na ššaršđž s ššakš je možne.

Šamolowy ššaktor: ššaraj Wječesž s Wóšššantju.
Ššoburodaktor: ššaraj Wřošak we ššupoi.
Čšehesčej a naššadnik Š. Šamolok w ššubššahšnje.

Bo m h a j B ó h!

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłat,
Strowja će
Swójbny statok
Z twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak měrny
Prez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłáš
Wšědny dny;
Džěł pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń iy.

Z njebyes ma
Njeh éi khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

↳ Sserbske njedžělske łopjeno. ↲

Wudawa ho kóždu hobotu w Škómolerzjz lathicizisćežerni w Budyšćimje a je tam sa šćitwórkłětnu pschěpłatu 40 wj. dostacž

16. njedžela po swj. Trojizy.

Čišt na Česj. 3, 14—21.

W čzajnu měra budže we twójim domje tat wjchelafore hinał hačž džěńša. Wójno je tola tež tu domach wjele pschěměnila. Mužički domjazyč je wona k brónjam sawofata, a žona ma hufto dočej hama abo s zušymi pomocnikami čezje nješwěcěne džěł wobitaracž; derje jej, hdžž hndž ho hičjeće nadžijecž, so horzy požadany džěł měra jej lubych jažo dom pschijwedže! A čzajni hdže tola jena hwojba byla, w kotrejž mohł hičjeće kóždu kaž w měrje domach pola hwojich hwojbnych hwoje stare powoławje a šwěcěne džěło wuwjescž, tam pohladaj do jich šchinjow a hamorow a piuzow, hdžž běiče přjedy wšcho taf derje wupjelnjene, — kaf wuprědnjene je něllke tola wchitfo; wschudže je widžeć, so manj šchitri lěta dotho wójnu a čezje čzaj! Čzajni lubičdo hšyščimny džěńša tutón tekst, hdžž Bože hwojate hłowo wě k nam wo tajšich wězach a lublach rěčecž, kotrejž nam žaua wójna njemóže rubicž a poměrjowecž a kotrychž móžecž džěńša hičjeće dočej a nadočej mječ a kotrejž su našim dušam runje taf wujne a wožne, kaž čzěł wšchědny kšěb a wchitje drube potrebnosće. Zo hu žamo džěńša w dnjach wójniškich wujow tež ja waš, lubi čzitarjo, te žamnje pschěca, a žamnje modlitow teho japoščkota, kafjež mějšeće na hwojim čzajnu sa čzitarjow utcho hwojeho lišta na Česjificki na hwojim wutrobje: „so byščeće napjelnjeni byli je wšchj Božej polnosće.“ A temu pak dyrbi ho wot waš po našim tešjeće trojake žadacž:

1. so byščeće ho na šćitakownym čłowjeće požylisli,
2. so by šćitajniš pschěs měru byđli we wšchjich wutrobach a
3. so byščeće w luboćej šćitorenjeni a šćoženi byli.

1. Ja šhibuju hwojce tolenje, i tyni hłowami nam japoščotf Pawol potajitnow hwojce hylnošje hiewi. Abó njeběče wón jedyn s tych najhulnicich a najwješčich rjetow Božeho kralejwa? Žečo bě tón šćinjes powołaf jako hwoj wujwolowy oraf, so dyrbješe jeho mjeno pschijnjecž pšbanam a kralam a iřraelskim džěczom (jap. šćitki 9, 15). A k temu běiče jemu bizo do přěđta prajene: „ja čhu jemu potajacž, kaf wjele wón čezepicž na wójneho mjena dla.“ Wěrnosć tuteho hłowa dyrbješe wón pschězo i nowa na hwojich přezowanjach našbonicž. W tyn čzajnu, hdžž je wot njeho tutón list na Česjificki pišany, bě Pawol jatj w Rounje. Kaf čezje pal to je, jatj byčž, wěny džěńša i listow najčich jatych wójalow, kotrymž piđi tyn tola pschězo hičjeće ta nadžija težje, po wójnje šažo hwojodnošej dołtačž a do dominjy ho wrěcěje. Zo hu čzěpjenja nřz jenož po čzěle a šćitowosći, ale wošebje po duchu. Dolho budže hičjeće po wójnje tracž, přjedy hačž buđa tuzji ječi wot hwojich duchownych čzěpjenjow šažo žyle wšćitowjeni a i šćitawu žnojenju a powoławaju šćitani a šćitoweni. Čzajž wot wšcho pschěmyšli, ho tež njedžewa, so i jich listow hufto dočej nužnje šćitowělowanje a šćitowne wošćabjenc šćitpjenje k nam rěči. Nřz taf pola Pawola! Kaškežili tež pschězo šćitowowne wobšćejnosće jeho žiwjenja běču, pschězo wšćitawa wón jenaf hšly a šćitowatj. Wón njčzějeba nišcho, křž by jeho šćitowaf abo šćitowaf, ně — wón, tón jatj, wjele bóle se hwojimi lištami hwojich pschěczow natwarja a roz-wjchěla. Wot hěje hamocho pal wón tajšje hylnošje njeměšče; wón šćitajše pak žěro, s kotrejžž móžecše hěbi ju pschězo i nowa čzěpocž: „ja šhibuju hwojce tolenje.“ W prawym modljenju potajitnow jeho wobšćajnje hylnošje težje. Tutón šćaz bě tón šćinjes jemu ja jeho čzěje pschěczotkfe powoławje jafó

puščavščini kij a najprejsteje bogatstvo na puščj hrbu dak. Wón je tón muž, wo kotrynž bē tón knjese hījo Ananiaskej w Damaškutu to hlowo prajit: „Daj, wón ho modri!“ (sap. št. 9, 11). Wot njeho wufitnuy!

Abó je jedny mjes uami, kiž wóh prajicj, so je ham wot hebej hlyntu dofej, wšahšte ežefoty tuteho swěta, wohebeje tuteho nēžefčeho wóhnyheho ežaka injecej. Krafj žyly lud dje w tym frawdju steji, jo wohebatnje a wošpórnj. Jenoz jene lešakitno móže tu prawje pomhačej: nutrna modlitwa. Keflo fšefefejžjanow je tola to hīžem k fwojej famijej wjekefšeji najšonilo! Kōžba modlitwa modlerja na šuatsfownym ežlowjeku pošlyta; Zana bjes tuteho požohnowanja njerowstawa! Mōž tuteju šhibowanjewu folenow je Pawolfej, fotremuz dē fól do ežefa daty (2. kor. 127), we wobefejžnōsechj po morju, fāz po kraju pšefi hšefowca a hantibach, pšefi ušfah a pšefefefehanjach a tujchwojefah pšefow jako dobwawej pomhala. Štyrnyšdōji ruzy je wón Bože kraleštnow tuaril. Jeho pomoznik bēšče štajnje Wōšezj nafšeho knjeseja Jefom Škryšta, kiž tón prawy Wōšezj je nade wšahšifitni, kotrynž dšēžji rēkaju w ušefefehach a na jenu tón, kiž pšefes mēru: ežiničj móže pšefu wšahšif, šefožj prošnyu abo wufšlynu.

Tutón hamjny Wōh a Wōšezj eže: a wōšej pač tež tebej popšlyniec pšefes fwojeho swjateho Duchu. Knjefowu wuoznomnizy bēdu najprerjebj tež hčabi po šuatsfownym ežlowjeku fāz nju, jo mējefše nafš Šbōžnik fwoju hlowu njuš i nini; jato wón pač do wšefeho swěta wón ežehnjecu a Škryštnuša pšefowachu bjes bofejše a štyrnyšče, runjež wjedachu, jo je tajfe pšefowanje židam wšah i pohōšefehentju a pohānam i hšufofežu, dha bēšče swjazy Duch jich šuatsfowneho ežlowjeka popšlyni a jeho wobtwjeržil. Šefožj je swjaty Duch nod tymi ežinič, to eže wón tež tebi ežiničj, so mošt ty wutracj w ušah tuteho ežaka a hlyntu bježj po šuatsfownym ežlowjeku we wšahšifich špylowanjach a tujchwojefah a frawdach, so mōžefčj bōle a bōle tutón hvēt pšefowinječ, dokelž fu šhibowanej folenje a štyrnyšej ruzy a wēřazja wutroba wnoje brōnje a žōřta wnojeje moy.

2. To tón japošfot fwojim luhym fšefefejžjanam w Ešefu tež pšefefejše, to wón jim wuprošefejše wot knjeseja; tehoda ho wón dale modli, so by Škryštnj pšefes wēru bydlit w jich wutrobje. To je hījo nēšfcho hīnafše hač hdyž nafš Šbōžnik prajit: „Ja hny pola wošj wšahšte iny hač do fšefefejžja swěta.“ Tón knjese njecha jenoz pola naš bjež, wón eže ham we wutrobach bydlieč, niž jo by jenoz f nam na kōfki wophy pšefišfot, ale eže nafšu wutrobu štajnje jako fwoje wobdlenje wohebdāšicj a wobšlyžicj. Mjehy to w swjatom pišnje hato, jōdō mōžj tajfe nēšfcho hebi jenoz wumyšlicj? Abó praj ham: Krafj hšudj profšef by drje fwojeho krala prošyl, jo by do jeho hubjenjeje dšēžki pšifšifot a tam bydlit? Zuta myšl, so dyrbi a eže Božj Ešyn w hubjenych hšefchah ežlowšfich wutrobach bydlieč, je tajta wulfu, so mjehy žabny ežlowjek drje hōp na nju pšifšifot, abó hebi tajfe nēšfcho wot Woha wuprošilj, njebj-šl swjaty japošfot w nafšim tekfeze to wuclit. A tuta prošawa je wēšefje po woli nafšeho knjeseja hameho, kiž je ho k fwojem Wōšezju tola modlit: „Ja hny jim dak tu krafnowej, kotryž ty mi dak hō, so byduš woni jeme bšli, runje jako mōj jeme hnoj, ja we nič a ty we mni!“ (Zana 17, 22). Š tym je wón wuprajil, so eže w tujch fwojich bydlieč.

Šdyž hījo rēka: „dha buchu jeho wuoznomnizy wješeli, to teho knjeseja wobhadachu“, abó hdyž tamna wboha žhora žōřta ho so fšobowru nēšefje, to hmežefje ho wobruha jeho drafny dōšfneč (Mat. 9, 20), hdyž žonik Zadenis ho wufly wjekefšeje, jako jemu tón knjes prajit: „Ja mam dženka w twojim domje wofšacj, a dženka je ho wmojemu domej šboje došfalo“ (Lut. 199), — šak fšobownj dyrba halle tola fšefefejžjanow bjež, w kotrejž

wutrobje eže tón knjes Škryštnj ham pšefeho a štajnje bydlieč. Nam ežlowjekam drje ežefō padnje tuto pšajitnōwo Bože hšōfnačj a wšefmīčj, ale fšōždy dyrbi tola, šak Pawol wo hebi prajieč mōž: niž ja, ale Škryštnj je žywu we mni.“ Šak ho to pač štanje? Japošfot wotmowlō: „pšefes wēru!“ Wēra je ta ruka, kiž teho knjeseja do wutrobny mris wjedše a jemu durje wotewri.

Alē wón eže potom tež tón jenicfš knjes twojeje wutrobny bjež, wōžde jenoz w jednym tucfštu stejō wofšacj anoj ho je swētōm a hšefōm do tuteho bydlenja dšēlicj. Najwōžnišče žabanje je tehoda, jo ty wšcho to i twōjeje wutrobny wufšefefšah a wuceřefišah, šefožj by jemu uapšefefōžō a njelabō bylo, hewaf wón k tebi njepšchidšje a fwoju krafnowej njewopofaje. Šōžej wón pač w ežifej wutrobje šnjezi, tam wón tujch fwojich wubhōwadža a wobobhačja a wūdšlja wōn fwojich njebješfich darow, tak so ežlowjek wo niče drabe wřagy njerōžji. Wón pomha potom wšahšte wobefejžnōseje tuteho swěta injecej, wón wofšefewi šfōžnu dušnu, wón twōštujje w frawdach, wón dawa moy wēžnōseje, fotrež tutón hvēt tym fwojim nišby polifefižej njemōže. To potom žane šrudne žiwjenje njeje. Šak drje hvēt tebi wotradžujō mēni, ale žiwjenje polne wjekefšeje a radočej, žiwjenje wupšljenene i njebješfime a fwoju kotryž wšahšif je dšyž wšahšifōm ežlowšfif rojom, so potom šapšifijecj mōžefč je wšefēmi swjatyhmi, kotra je šeferofefčj tuteje Škryštnjefewje lubofej, kiž ho eže wupšefšefejše na gyle ežlowšfowna, a jemu dolhofej, kiž traje wō wēžnōseje hač do wēžnōseje, a jemu hšibofofej, kiž je ho i njebješj dele pšefišečija „na tuta šenjū, a jemu wšohofofej, kiž šafo hač do njebješj dohaja.

3. Šafš ežlowjek budje potom tež — šefožj Pawol k fšezjemu fwojim pšefefefelam wot Woha wuprošny — w lubofej jafōrjenjeny a jafōženy, „Wobšefej“, pišče hwi. Jan, w fwojim 1. lišefje 3, 1, „šafšu lubofej je nam Wōšj wopofafat, jo bučny. Bože mjenowanu byli. Wj hny nēšf Bože dšēžji“; a dale: „moy najlubšiji, je waš Wōh tak lubowaf, dha ho tež my mjes hōwu lubowacj mamy“ (4, 11). Nišfō na tutum: hšefēje njemējefšeje wješefjeje lubofejje, dšyž nafš Šbōžnik! Šōžej wón pač w ežlowšfif wutrobje bydlit, pšajitnječ wón fwoju wulfu lubofej hōbu a šak forēž bjes wofefanja a plodow njewofštanje, wona jymnu wutrobny wofřewawa a wabi, so ho drušim bratram a šoftram tad hōbu dšeli. Še twōja wutroba šafōžna na tutu knjefowu wulfu wēžnu lubofej, dha wona tebež i horzej lubofej k hōbu ežlowjekam šbudži. Keflo pšifšakadow mohli my jowle tola mjež uowacj wōd tajfich, kiž hani šafōrjenje a šafōženi w Škryštnjefewje lubofej woprawbōž dšyž fšefefejžjanfkeje lubofejje a hšilnōseje w tutym na lubofej hewaf tola tak hšudym hšefēje dofojučaju. Wšefšlyno jenoz na wōšfōřene polo šuatsfowneho mišfōnštwu, fotrežō hēřō tola rēka: „Ja lubofej Škryštnjefowu naš k temu pšifšurčej“ (2. kor. 5, 14). Ežaf do Škryštnuša tajfeje lubofej hšifšefje njefnāšefejše; a hāmo dženka ežj ežlowjefō, kiž fu bjes nafšeho Šbōžnitja žwi, žancho šfōjmnjenja, ja tuto štuftowanje fšefefejžjanfkeje lubofejje nimaju; ale ša pšefefēla Božeho kraleštnwa je to wješōto napofšad wīdšefj a hōbupomhačej, šak tutón šfōtom swjateje lubofejje ho dale wufwojefej, so hmežā ho pod jeho hāfōšam wšcha wšfa a fšudoba a fšudoba wufšfowej a wotpōčowacj. Wjes Škryštnuša potafim tež žana prawa lubofej ho wōšfōřef njemōže.

Alē runje nafš wōšfifčj ežaf ham tak widomnje pokafuje, so ma ho hšifšefje jowle wjele wřagy dšēfacj. Mjeh fšōždy wot naš tola hōwu pomha, so by hšōženja a swaby na hšefēze mjenje bylo, a fšefefejžjanfka lubofej ežim bōle w fšibōbach a domach, pola šfahšahj a mandššfahj a dšēžji, pola wofšofahj a nišfah knježfka. W tym wofšfeti jenicfše prawe lešakitno ja wšahšte žafōžne nušy nafšeho ežaka, nēšfke, tak došho hač wōjna pšefego dale nowe

rany
a šaf
tuteho
hōdne
f tem
mjery

taf m
hšudj
fwoj
rojekt
bach
eže
mēru
tej m
rofej

rany bije, ale tež po wójnje, hđžež směja ho tute rany wuhojćež a samobaleč. To mohło pak tež jeničiž dobnik a požohmanje tuteho čsaja bwež, kiz by wójnstki nujow a krawnych wooporow hódne bylo! Njehz fódny, kiz derje mēni s duschu swojeho luda, k temu hōbu pomha, so bchōmy wchōtzy wozaj lubošeje a trošymjenja jedny sa druheho nēli!

Tak nam našy teft sjewi, shtōž mōže wohebeje nētle fōžny, tať našnje trjebacž, jeli so njebyrbi jeho wōjna bōle a bōle woškudžicž, ale jeho napielnicž je wškej Wozej polnošcju: shtubunty swojej kolenje, so bchōmy popohljeni byti na sruškorownym cžlowjeu, dejmy šhrytufje pšehes mēru bydlicž we swojich wutrobach a budžmy w lubošciji satorjenjeri a satoženi. Temu pak, kiz čže nam dacž po tym bohatstwe swojeje krašnojšeje, a kiz pšehes mēru mōže čžinicž wchōtšo, shtōž pšōmyz abo myšlmy, po tej mozy, kotraž je w naš mōzna, budž cjejež fōžny čžaj wot wēčšošeje hacž do wēčžojšeje! Samjeri. R. we Wj.

Njepłacž! Jezus je prawy troštat.

— Lut. 17, 11—17. —

Stōž: Jezus, moja nadžija, z.

Njepłacž! — trošta polne je tuto słowo Jezusowe; na marach a pšchi rowje žiwjenje wšah dawo nowe, saž tam sjawnje widžecž je, hđžež to słowo praješe.

Pšichšohol k wrotam Rajna je w prawym cžu a bžu troštat wērnj, Jezus, kiz ham žiwjenje je a Sbožnit jenaf hōwērnj. Hđž je jera srudoba, s troštom tam wōn pšichšadža.

Morweho won njebechu hyna jeno jeničšeho, a mōdžensa, a s wudowu mačž bē wurudžena jeho. Luda s mēta hyla dže wulka a s njež žarje.

A hđžž šnjes ju wuhlada, hameje žel jemu bēše; cžōpka jeho wutroba je, duž pomhacž hnydom čžpšče. Njepłacž! — džeše najprjedy jako troštat pšehčelny.

Š dobom kachčža dōitnu ho pšichšupwšchi; poslataču pophlušni pak nosherjo a mōž jeho dopšnaczu; wōn wšah džeše: Mōdžensa, praju čži, šbēht s marow ho!

A hčaj! morow jebrawšchi ho tam pšehnje žny stana, s hōhom rēcjež pocžatwšchi macjeri troštat šbōžny dawo. Samjerč hčaj! pšehewinjena je, wrōčjito ho žiwjenje.

Bojosež jich pak nadpadže wchōtšich tam, a šhwalbu dachu Bohu, kiz ho hmitil je, a je špōžowanjom dčaju — jako šbērlušch špōwajo šhwaloby a wostajo:

Mjes nami profeta je wulki postawny, a k ludu swojemu Bōh widomnje pohłada, hđžž mačž je šhudu najbohatšcho troštatowaf a jej hyna wrōčjo daf.

A rēcž wo nim po kraju žlym židowškim nēk wurōdže, a ho wulzy dšwadnu po wškej wokolnej, hđžež dōndže, jeni ludžo šbožowni miločež Wožu pšhawnšchi.

Šhto wulki džed powjedafše.

(Škōncženje.)

Nan rjekny k macjeri, jeje ritu pichimajo: „Marja! njepłacž wšah! Hčaj, hmitj wobaj młodaj a strowaj. Mōj wšah ho sažo s Wozej pomozu šhrabowoj!“ Tola mačž pšakajše s hōšom. Nan wša ju sa ritu a dšēše s njei wrōčjo do domu. Šswojej wōcži k tamnym pšhmitam pšbēhnywšchi dšēše wōn k macjeri: „Hčaj wšah, Marja, tam siea rjane słowa: „Šhtōž Bohu wšahōn ho dowēri, Bōh teho nihdy njepuščejil!“ Tutyh ho kručje dšeržny! Potom ho nam hūbjenje njepōndže!“

„To staj staršej“, tak wulki džed po pšehatowz daf powjedafše, „tež čžimafj Wonaj staj ho hōwēru k temu słowu dšeržatōi, a naš dšēči to hōwēru wučžijōi se słowom kaž se škutkom. Tak staj ho tež s Wozej pomozu sažo šhrabaloj a sažo k swojemu samoženju pšichšohol!“ W šaridženyh čžahach pšehbywajo, poslata džed. Po šhwilzy japocža sažo:

„A hlajeje, ja hym nēk 82. lēto nastupil. Ja hym nēlotry cžēžji bučž čžinil a nēlotru hōktočž nashonil. Tola tuto słowo njejšhm ženje saponnik, to słowo tamle na durjad: „Šhtōž Bohu wšahōn ho dowēri, Bōh teho nihdy njepuščejil!“ Mi je ho tola derje što, tež w cžēžifaj a hūbjenyh čžahach, a Bōh luby šnjes je mi mōj štatōf šdšeržaf a žohrowaf a mi tež wachōn lubu wulku wotru hacž na tute moje stare dny šdšeržaf. Šahyšeje, tak pranje tola našy Luther praji, kotrehož wobras nutšak wšyše blida wižo:

„Šchēšēšijjanow wutroba po rōžach dže, Nječž tež tu w lutym kšhizitu je!“

A tu steji tuto słowo pšeho pšehčeje a dšerbi tu tež stejo wostacž! A dšēči a dšēčidšēči njeh tu šhōdža nutž a won a njeh wospominaja, shtōž pšchi našchim won-a nutšhōdže stajnje a pšehēzo to najwōžniščeje a najwōžniščeje wostanje, to mjeuwjz, lube dšēči, so ho Bohu dowērimy a na njeho šwarimy! Niz wērno, luba wulka wonfa, tak je?“ ho wulki džed k wulkej wozwz wobročeji, kotraž bē do duri šupika! „Hčaj!“ wulka wonfa wotmōwli, „tak bē to pola naju, tak budže to pola mačž, lube dšēči, tak wostati to pšehēzo!“

Wojna a mór.

Mósto, ja na tutej francze wojowanju, bu nam sažo wojowanje na dwómaj frontomaj, niz tak, so by ho sažo w Ružowstce abo Annunstcej sapočalo, — štož by bjes džiwa bylo po wšchem, štož wot tam wemý! — A, tutón ras teji ta druga fronta na hranicach našeho wózného kraja niz pšecezjowo nje-pšecezjowo i wolta wotročena, né, pšecezjowo nje-pšecezjowcelej nje-pšecezjowcelej. A duž to wojowanje na tutej francze čjim skut-niječ! Tuto „murskacy“ ma huišće dwójate na hěbi, „murskacy“ w rěka: murtstach w ludu a murtstach we wóšftu, a sažo to murtstach to rěka we wutrobach pod ziwitnymi muržazymy a žonjazymy wobletami a pod pótnojčěrymi wobletami. A hodž je na tutej francze bjo tak někotry hěb do binwy wofat, niz najmjenje i šketti Božich oomow, je w tawcy dnjad ho šěbnut hěb najwječjšeho komandanty na přenijci francze pšecezjowo swontomnym nje-pšecezjowam tež na tutej sturtonowej francze a je, niz t přenjom rajci, wofat, mózje wofat do bitwy, a to wšěch a to tu wopravdžiti lidowu armiju. Tuto wofat w bitwoje je Sinden-burg. A tón, kiz hofatny bu, hý ty, luby čžitaro a čžitaro, kaž šožby staw našeho luda, njedw do dražje domijny abo w pótnojčěrym šlabočej! Duž wojny na tutej francze pšecezjowo sajdežeženju nijenje reho čžela hač teho ducha. Pšetož tu naidi nje-pšecezjowce i tym najbóle jěbnym, i tym huičějštrachy-rym gajom wojuju, kotryž hřawo ducha a dnichu mowja a wut-robu šajy. Duž křawotnje pšidmaj ho gajowce malki a šakřitaj hěbi dnichu, dnichu, wutrobu! Tón šakřit, kotryž nj mašk, je šěpšji dnži wšědite w polu wonach trjebane: to je ta wěra a hřwěra a dowěra k Bohu a tak tež k wóznemu krajaj a ludaj. Tuto šakřit šakřita pšecezjowo sajdežeženju ščipanu a kulfam kaž dnym a gajom, kotryž nje-pšecezjowce i wonach šekul nam do kraja a do dominy, do luda a do wóšfta! Tam wonach na tej přenijci francze je Sindenburg hwoje wóšfta wěčoje wofat na to stejnišće, kotryž čžemý kóžemu pšecezjowce kaž nje-pšecezjowce pšecezjowce a wjenowac: wono rěka: „Tu stejimy a wosta-njemy.“ Tu murtstach čžitny to hane: Wěročny ho wot hwojich pšekřiwotanych wěčawowanjom, wot hwojeho šlepeho wěšče-nya, wot hwojice bjesnjemce- a duž tež njemožnje nadži: na to stejnišće, kotryž nam dawno hjo žuate pšeczo huišće rěka: „Wšěditi a wutrobna wěra do Božeho šlowa!“ Na tuto nje-powalne stejnišće, kotryž tež stejimy pod tym mjenom: „Jedn twjerdy hřd je našej Wól ham!“ šwolajmy tež wšěch, kiz hu huišće šajy w šitach bojowce a we hřubinach bjesnadžije a dněla, a stejimy tam wšěditi hromadže kaž jedny muž! Tak wo-štanjemy a nješčinjemy!

Š bliska a š daloka.

Š Malešez. Zaidženu 15. njedželu po hwoj. Dwojizy mčajamny we hwojiz wofadže mižioniski hwojedžen. Pšed 29 lětami běšce tu posledni mižioniski hwojedžen a tehodla tež nětko w našej wofadže wulfa wječelozej, lubyh mižionistich hwojezi i dalokafaje a š bliskofaje pola našej powitac. a hačrnišće běšce njeho pomrčžene, běšce hřawo wjele lubyh hšecžčanow i wofadow wofoto Malešez pšajichšo. 1/23 hodž. běšce herbfta Boža hřubja, w kotrejž je k. farac Wicjež i Wólšinka naš i mižioniskim hwojedžešftim předowanjom natwarit na štožtu 21. šchutkezi 12. stawa je ščženja hwoj. Žana: „Nijež, my džiylil radži Žesufa woflabac!“ D, my hmy i dšakom a i radwoježu hšěšcheli, kaš njeje wózna šftut mižionistaw pšewošta. Ak huišće nětko pšahanjo i wutrobnym požadanjom pšikřabžaje, jo bchu ho hšěžčež dali. Wóžna je dije mižionistaw šchodžita, a tehodla je

našcha pomoz čjim nujšičha, ale njeje Žesufowu ščžiz we pšah-škim kraju štamata, tehodla nježhu našche wopory ja mižionistaw podarimo. Wo předowanju je na wofartu k. farac i. e. Wěročak-Šwobžičejanšfti, naš wšěch i lubejnej mižionistcei šawšitnu šwěru napominat, bobacež tež i našimi wopozami lubofej i mižionistnu potofac. W 4. hodž. hmy ho sažo hřowadžišfti, jo bchamny na předowanje šnjaja fararja Žošimama w němškim poš-šchakři, kiz je naš křowčtowal na štožtu 1. lista Žana, 5. stawa, 4. šch. „Naidža wěra je to dobyce, kotryž je hřet pšewinyta.“ Wo předowanju je won, kiz je přjedy ham i mižionistaw w Šřišp byl; nam wjele powšedat wo hwojiti tamnym dščžanju nješ pšahanim Žřagowiščeho luda pod šitumadžarom. Wón je nam potofat, kaš dyrbja našim mižionistawo huišo i wulfej próžu a šfowo podarimo došči čžaj žiwjerja dščžac, kašte šrudne wš-čejnojče jo huišče tam namakaja, ale i wječelozej hmy tež šhonišfti, jo je wopravdže hšecžčijanšfta wěra do našeho krajaja a Šbóžnita to dobyce, kotryž je hřet pšewinyta, a so je jušički šředit, hřetko we čžemnojče pšahnišwa, wšěhřičej. — Nimo hwojedžešftich předawjom bědn ho tu šakřiti k. fararjo Matek-Šaršfti, Šandrit-Škluščanšfti, Wěročak-Lupjanšfti, Šarjent-Šwa-čžičejanšfti, Šan. Šandrit přjedy w Malešezach a duch. Dobrožty-Šwobžičinšfti.

Kollekta je na hěrbftim 187,94 hr., na němškim 87,84 hr. a i darom dščččimčženja hromadže 300 hr. pšahinjčša, Wutrobný dšak ho praži žyřiwšitenu šfowej a jeho dirigentej, k. fan-torej Šchžy, ša natwarjenje pšes hwojedž. huižbu. Džak ho tež huižni praži, kiz je naš pšes hwoje hanošpšewanje (šola) w němškej hwojelčaji. Al. Urob maleščanšfti Boži dom běšce tak krajnje i pšewami, hřetkami a wěnzami debjerny, jo bč tež w tym lubofej žylece wofadži i mižionistnu špšowac, a wofaje to jene ho i tym pože, jo huižče tež šchulite dščži, kiz hu ho wo-šchje wo wadebjenje Božeho doma šfawce, dale po šfawcy hwo-rym pobóžnym wofšomju mižionistaw a mižionisteho šnjaja, našeho Šbóžnita Žesufu Šřewita, šubowacž. D--y.

— Šbóžnita kšewjenje w Dřažžanach. Dženja, 3. njedželu w šeptembrije, ho ša Ššerbow i Dřažžan a wofotiny w rjanaj Ššibžnej žyřitwi sažo w mačejnej rězi Bože šlowo přěduje. Žadny Ššerb nješfowob tutu Božu hřubju! Ššwřatju špovjedž šnje k. farac Domajšfta i Wudšez, předowanje pat k. farac Wěročak i Lupoje. Kšewjenje ho kaž hřawat pšchopšidnu 1/212 hodž. šapozenje. Ššerbo domach a w žyřije, šakřowajež hěbi wafšim lubofej i žyřitwi a k Božemu šlowu!

Štawina.

(Po Šeroku.)

Ta štawina je wučejčka,
Ta wučzi kralow, ludži,
Ta wučzi, kaš tón prawy Wól
Wulftich a malyh huižči,
Ta wučzi, kaš tón špšechny čžah
Wšo njezi kniežcom,
Ta wučzi, kaš we mišworach
Šteji, štož hřulne je.

(L.)

Šamolowity redaktor: farac W y r g a c z w Rošakčžach.

Ššobiretdaktor: farac W r o š a k we Šupoji.

Čžičejčej a nakladnik: M. Š š m o l e t w Budyščinje.